

Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W RZESZOWIE
STATISTICAL OFFICE
IN RZESZÓW

Statistical
Yearbook
Podkarpackie
Voivodship

2017

ZESPÓŁ REDAKCYJNY EDITORIAL BOARD

Przewodniczący *President*

Marek Cierpiał-Wolan

Członkowie *Members*

Edyta Giełbaga, Dorota Jasiukiewicz, Teresa Krzemińska,
Irena Polak, Anna Tworek-Ptak, Beata Rajca,
Jadwiga Uchman, Elżbieta Wojnar, Józef Wojtak, Sebastian Wójcik

Sekretarz *Secretary*

Barbara Błachut

Redakcja merytoryczna i techniczna
Zespół pracowników Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

*Editors and technical supervision
Team of the Statistical
Office in Rzeszów*

Projekt okładki *Cover design*

Lidia Motrenko-Makuch

Druk okładki *Printing of cover*

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 1640-0062

Cena 25 zł

URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE

ul. Jana III Sobieskiego 10, 35-959 Rzeszów

tel.: 17 8535210, 8535219; fax: 17 8535157

<http://rzeszow.stat.gov.pl/>

e-mail: SekretariatUSRze@stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Rzeszowie oddaje do rąk Państwa osiemnastą edycję Rocznika Statystycznego Województwa Podkarpackiego.

Pod względem zakresu tematycznego Rocznik Statystyczny stanowi kontynuację poprzedniej edycji. Zawiera szeroki zestaw informacji statystycznych opisujących zjawiska i procesy zachodzące w województwie, charakteryzujących stan gospodarki i poziom życia mieszkańców Podkarpacia. Wybrane dane o województwie podkarpackim zostały zaprezentowane na tle kraju oraz w retrospekcji sięgającej 2000 roku.

W obecnej edycji Rocznika dotychczasowy zakres tematyczny działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” poszerzono o podstawowe informacje dotyczące Karty Dużej Rodziny oraz o świadczenia i dodatki z programu „Rodzina 500+”. Ponadto w dziale „Rachunki regionalne” dane za lata 2010–2015 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Zmiany dotyczyły przeklasyfikowania kolejnych jednostek publicznych do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Rocznik, poza wydaniem książkowym, dostępny jest również w wersji elektronicznej na stronie Internetowej Urzędu oraz na płycie CD-ROM.

Przekazując Państwu „Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2017”, dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje, które przyczyniły się do wzbogacenia jego treści.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

dr Marek Cierpiat-Wolan

Rzeszów, grudzień 2017 r.

PREFACE

The Statistical Office in Rzeszów is pleased to introduce you the eighteenth edition of the Statistical Yearbook of Podkarpackie Voivodship.

As far as the scope of subjects is concerned, the Statistical Yearbook is a continuation of the previous edition. It contains a large extent of statistical data describing phenomena and processes occurring in the voivodship, which characterize the economic situation as well as living standard of the society in Podkarpacie. Selected data on Podkarpackie Voivodship are presented compared to the country as well as in retrospect from the year 2000.

In the present edition of the Yearbook, the previous thematic scope of the "Health care and social welfare" chapter has been expanded to include basic information about the Large Family Card and benefits and supplements from the "Family 500+" programme. In addition, in the section "Regional accounts", the data for 2010-2015 have been revised in relation to those previously published following the revision in the annual national accounts, made according to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). The changes concerned reclassification of further public entities into the general government sector.

This Yearbook, apart from printed edition, is also available on the Office's website and on the CD-ROM.

Giving you the Statistical Yearbook of Podkarpackie Voivodship 2017, I would like to express my gratitude to all persons and institutions for assistance in providing information, which has contributed to enriching its contents.

*Director
of the Statistical Office
in Rzeszów*

Marek Cierpiat-Wolan, PhD

Rzeszów, December 2017

SPIS RZECZY

Przedmowa
Spis tablic
Spis map i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2016 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2010, 2012–2016)

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubez- pieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania ..
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo in- formacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport. Telekomunikacja
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Strona Page
<i>Preface</i>	3— 4
<i>List of tables</i>	6— 24
<i>List of maps and graphs</i>	25
<i>Symbols. Abbreviations</i>	26— 27
<i>General notes</i>	28— 33

REVIEW TABLES

<i>Voivodship compared to the country in 2016</i>	34— 39
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2010, 2012–2016)</i>	40— 57

CHAPTERS

<i>Geography</i>	58— 61
<i>Environmental protection</i>	62— 84
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	85— 91
<i>Public safety. Justice</i>	92—100
<i>Population</i>	101—128
<i>Labour market</i>	129—162
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	163—173
<i>Household budgets</i>	174—182
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	183—197
<i>Education</i>	198—227
<i>Health care and social welfare</i>	228—245
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	246—260
<i>Science and technology. Information society</i>	261—277
<i>Prices</i>	278—282
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	283—311
<i>Industry and construction</i>	312—327
<i>Transport. Telecommunications</i>	328—336
<i>Trade and catering</i>	337—343
<i>Finances of enterprises</i>	344—357
<i>Public finance</i>	358—366
<i>Investments. Fixed assets</i>	367—376
<i>Regional accounts</i>	377—382
<i>Entities of the national economy</i>	383—389

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship</i>	1	58
Powierzchnia i granice w 2016 r.	<i>Area and borders in 2016</i>	2	58
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	59
Wyższe szczyty górskie	<i>Highest mountain peaks</i>	4	59
Większe sztuczne zbiorniki wodne	<i>Major artificial reservoirs</i>	5	60
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	6	60
Temperatury powietrza (1971-2016)	<i>Air temperatures (1971-2016)</i>	7	61
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśłonecznienie i zachmurzenie (1971- 2016)	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, in- solation and cloudiness (1971-2016)</i>	8	61
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODO- WISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	62
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany wykorzy- stania powierzchni województwa (2015, 2016, 2017)	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2015, 2016, 2017)</i>	1 (9)	69
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Agricultural land designated for non-agricul- tural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	2 (10)	70
Grunty zdewastowane i zdegradowane wy- magające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospoda- rowane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (11)	71
Pobór wody na potrzeby gospodarki nardo- wej i ludności (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (12)	71
Zużycie wody na potrzeby gospodarki nardo- wej i ludności (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (13)	72
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napelniania i uzupełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agri- culture and forestry as well as water for filling up and completing fish ponds (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	6 (14)	72
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Industrial and municipal wastewater dis- charged into waters or into the ground (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	7 (15)	73
Zakłady odprowadzające ścieki według miej- sca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (16)	73

		Tablica Table	Strona Page
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Wastewater treatment plants (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	9 (17)	74
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	10 (18)	75
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	11 (19)	76
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Area of special nature value under legal protection (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	12 (20)	77
Parki narodowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>National parks (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	13 (21)	77
Rezerваты przyrody (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	14 (22)	78
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	15 (23)	78
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Nature monuments (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	16 (24)	79
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	17 (25)	79
Odpady według rodzajów w 2016 r.	<i>Waste by type in 2016</i>	18 (26)	80
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]</i>	19 (27)	80
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	20 (28)	82
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	21 (29)	84
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	22 (30)	84
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	85
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Administrative units of the voivodship (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (31)	88
Gminy w 2016 r.	<i>Gminas in 2016</i>	2 (32)	88

		Tablica Table	Strona Page
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2016 r.	<i>Powiaty and cities with powiat status in 2016</i>	3 (33)	89
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2016 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2016</i>	4 (34)	89
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (35)	91
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLI- CZNE. WYMIAR SPRAWIED- LIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	92
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (36)	95
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	2 (37)	98
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Incoming cases in the common courts (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (38)	98
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (39)	99
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (40)	100
Podmioty w krajowym rejestrze sądowym (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities in the national judicial register (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	6 (41)	100
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	101
Ludność (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Population (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (42)	106
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	2 (43)	106
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (44)	107
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (45)	108
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Gminas inhabited by rural population (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (46)	108
Mediana wieku według płci (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Median age by sex (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	6 (47)	109
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	7 (48)	109
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (49)	110

	Tablica Table	Strona Page
Małżeństwa zawarte w 2016 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2016 by age of bridegrooms and brides</i>	9 (50) 111
Małżeństwa zawarte w 2016 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2016 by previous marital status of bridegrooms and brides</i>	10 (51) 112
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	11 (52) 113
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2016 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2016</i>	12 (53) 114
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	13 (54) 115
Urodzenia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Births (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	14 (55) 115
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	15 (56) 116
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	16 (57) 117
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	17 (58) 117
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Deaths by selected causes (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	18 (59) 118
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	19 (60) 119
Zgony niemowląt według przyczyn (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Infant deaths by causes (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	20 (61) 120
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Suicides registered by the Police (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	21 (62) 121
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	22 (63) 121
Prognoza ludności (2020-2050)	<i>Population projection (2020-2050)</i>	23 (64) 122
Prognoza gospodarstw domowych (2020-2050)	<i>Households projection (2020-2050)</i>	24 (65) 124
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	25 (66) 124
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	26 (67) 125
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	27 (68) 126
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2015)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2015)</i>	28 (69) 126
Rezydenci (2010, 2015, 2016)	<i>Usual residence population (2010, 2015, 2016)</i>	29 (70) 127
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2010, 2015, 2016)	<i>Working and non-working age usual residence population (2010, 2015, 2016)</i>	30 (71) 127
Kościóły i związki wyznaniowe (2015, 2016)	<i>Churches and religious associations (2015, 2016)</i>	31 (72) 128

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	129
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2015, 2016)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2015, 2016)</i>	1 (73)	138
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2016 r. – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2016 on the LFS basis</i>	2 (74)	139
Pracujący	<i>Employment</i>		
Pracujący (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Employed persons (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (75)	140
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (76)	141
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (77)	142
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	6 (78)	143
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Hires (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	7 (79)	144
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Terminations (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (80)	145
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	9 (81)	147
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2016 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated jobs in 2016</i>	10 (82)	148
Bezrobocie	<i>Unemployment</i>		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	11 (83)	149
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	12 (84)	149
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	13 (85)	150
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Registered unemployed persons benefiting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	14 (86)	152
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Labour Fund expenditures (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	15 (87)	152

		Tablica Table	Strona Page
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2015, 2016]</i>	16 (88)	153
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Events and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2015, 2016]</i>	17 (89)	155
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	18 (90)	157
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	19 (91)	157
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2016 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2016</i>	20 (92)	159
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	21 (93)	160
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	22 (94)	161
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	23 (95)	162
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	163
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (96)	166
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2016</i>	2 (97)	167
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2016</i>	3 (98)	168
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2016</i>	4 (99)	170

		Tablica Table	Strona Page
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylovych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2016</i>	5 (100)	172
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Retirees and pensioners (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	6 (101)	173
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Gross retirement and other pension benefits (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	7 (102)	173
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	174
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Households (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (103)	179
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	2 (104)	179
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (105)	180
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (106)	180
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (107)	181
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>At-risk of poverty rates in households (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	6 (108)	182
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	183
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2015, 2016)....	<i>Water supply and sewage systems (2010, 2015, 2016)</i>	1 (109)	188

	Tablica Table	Strona Page
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (110)
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (111)
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>House-heating (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (112)
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Population using water supply, sewage and gas supply systems (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (113)
Odpady komunalne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Municipal waste (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	6 (114)
Nieczystości ciekłe (2010, 2015, 2016)	<i>Liquid waste (2010, 2015, 2016)</i>	7 (115)
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (116)
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	9 (117)
Mieszkania	<i>Dwellings</i>	
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Dwelling stocks (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	10 (118)
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2010, 2015, 2016)	<i>Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2010, 2015, 2016)</i>	11 (119)
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2016 r. ...	<i>Housing allowances paid out in 2016</i>	12 (120)
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Administration of grounds for dwelling construction (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	13 (121)
Mieszkania których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	14 (122)
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Dwellings completed (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	15 (123)
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	16 (124)
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	<i>CHAPTER X. EDUCATION</i>	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Education by level (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	1 (125)
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Schools by school governing authority (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	2 (126)
Uczniowie według grup wieku (2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Pupils and students by age groups (2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	3 (127)

		Tablica Table	Strona Page
Współczynnik skolaryzacji (2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Enrolment rate (2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	4 (128)	209
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	5 (129)	210
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Students studying foreign languages in schools for adults (2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	6 (130)	212
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	7 (131)	212
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (132)	213
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	9 (133)	214
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]</i>	10 (134)	214
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	11 (135)	215
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2015/15, 2016/16)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2015/15, 2016/16)</i>	12 (136)	215
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]</i>	13 (137)	216
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]</i>	14 (138)	217
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]</i>	15 (139)	218
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia [2015/16, 2016/17]	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2015/16, 2016/17]</i>	16 (140)	218
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]</i>	17 (141)	219

	Tablica Table	Strona Page
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]	<i>Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]</i>	18 (142) 219
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>Technical schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	19 (143) 219
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	20 (144) 220
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	21 (145) 220
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]</i>	22 (146) 221
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia (2015/16, 2016/17)	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education (2015/16, 2016/17)</i>	23 (147) 222
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	24 (148) 222
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	25 (149) 223
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2015/16)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2015/16)</i>	26 (150) 223
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Academic teachers in higher education institutions (2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	27 (151) 224
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Foreigners — students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	28 (152) 224
Studia podyplomowe i doktoranckie (2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Postgraduate and doctoral studies (2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	29 (153) 225
Studia podyplomowe według kierunków kształcenia w roku akademickim 2016/17 ...	<i>Postgraduate studies by fields of education in the 2016/17 academic year</i>	30 (154) 225
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)</i>	31 (155) 226
Wychowanie przedszkolne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Pre-primary education (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	32 (156) 227

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	228
Pracownicy medyczni (2015, 2016)	<i>Medical personnel (2015, 2016)</i>	1 (157)	234
Lekarze specjaliści (2015, 2016)	<i>Doctors specialists (2015, 2016)</i>	2 (158)	234
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2015, 2016)	<i>Out-patient health care (2015, 2016)</i>	3 (159)	235
Stacjonarna opieka zdrowotna (2015, 2016) ..	<i>In-patient health care (2015, 2016)</i>	4 (160)	236
Szpitala ogólne (2015, 2016)	<i>General hospitals (2015, 2016)</i>	5 (161)	237
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2010, 2015, 2016)	<i>Emergency medical services and first aid (2010, 2015, 2016)</i>	6 (162)	238
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Generally available pharmacies and phar- maceutical outlets (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	7 (163)	238
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Blood donation (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (164)	239
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Incidence of infectious diseases and poison- ings (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	9 (165)	239
Ocena stanu zdrowia ludności (2004, 2009, 2015)	<i>Perceived health status of population (2004, 2009, 2015)</i>	10 (166)	241
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wa- gi ciała (2004, 2009, 2015)	<i>Population at the age of 15 and more by body weight (2004, 2009, 2015)</i>	11 (167)	241
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	12 (168)	242
Wspieranie rodziny w 2016 r.	<i>Family support in 2016</i>	13 (169)	242
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	14 (170)	243
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Family foster care (2005, 2010, 2015, 2016)</i> ...	15 (171)	243
Instyтуcjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	16 (172)	243
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	17 (173)	244
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	18 (174)	244
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	19 (175)	245
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	246
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (176)	249

		Tablica Table	Strona Page
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	2 (177)	249
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2015, 2016]</i>	3 (178)	250
Muzea (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Museums (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (179)	250
Galerie sztuki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (180)	251
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	6 (181)	251
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Centres of cultural, cultural centres and establishments, clubs and community centres (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	7 (182)	252
Kina stałe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (183)	252
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	9 (184)	253
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	10 (185)	253
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	11 (186)	254
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	12 (187)	256
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	13 (188)	257
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2015, 2016) ..	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	14 (189)	257
Sport	Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2015)	<i>Physical education organizations and sports clubs (2006, 2010, 2015)</i>	15 (190)	258
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2016 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2016</i>	16 (191)	259
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	<i>Selected sports facilities in 2014</i>	17 (192)	260
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	261
Nauka i technika	Science and technology		
Podmioty oraz pracujący w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities and internal personnel in research and development (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (193)	267

	Tablica Table	Strona Page
Pracujący w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Internal personnel in research and development by educational level (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	2 (194) 268
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]</i>	3 (195) 269
Nakłady w działalności badawczej i rozwojowej według dziedzin B+R (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Gross domestic expenditures on research and development by field of R&D (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (196) 270
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według sektorów instytucjonalnych (ceny bieżące)	<i>Gross domestic expenditures on research and development by institutional sector (current prices)</i>	5 (197) 270
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]	<i>Current expenditures on research and development by type of activity (current prices) [2010, 2015, 2016]</i>	6 (198) 271
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	7 (199) 271
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2016 r.	<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2016</i>	8 (200) 272
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2014–2016	<i>Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2014–2016</i>	9 (201) 273
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]</i>	10 (202) 274
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]</i>	11 (203) 275
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Resident inventions and utility models (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	12 (204) 276
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno – telekomunikacyjne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	13 (205) 277
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Purpose of using the Internet by enterprises (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	14 (206) 277
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 278
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (207) 279
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	2 (208) 279

		Tablica Table	Strona Page
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2015, 2016) ...	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (209)	282
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average market-place prices received by farmers (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (210)	282
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	283
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (211)	289
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2015, 2016)	<i>Agricultural land area by land type (2010, 2015, 2016)</i>	2 (212)	290
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2014)	<i>Farms by area groups (2010, 2014)</i>	3 (213)	290
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2012, 2015]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2012, 2015]</i>	4 (214)	291
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	5 (215)	291
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Sown area (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	6 (216)	293
Zbiory i plony wybranych ziemniaków (2006-2010, 2010, 2015, 2016)	<i>Selected crop production and yields (2006-2010, 2010, 2015, 2016)</i>	7 (217)	294
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2006-2010, 2010, 2015, 2016)	<i>Area and production of ground vegetables (2006-2010, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (218)	295
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2015, 2016)	<i>Area and production of tree fruit (2006-2010, 2010, 2015, 2016)</i>	9 (219)	296
Powierzchnia i zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2015, 2016)	<i>Area, production and yields of fruit bushes and berry fields (2006-2010, 2010, 2015, 2016)</i>	10 (220)	297
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	11 (221)	298
Drób (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Poultry (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	12 (222)	299
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	13 (223)	299
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	14 (224)	300
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	15 (225)	300
Ciągniki rolnicze (2005, 2010, 2015)	<i>Agricultural tractors (2005, 2010, 2015)</i>	16 (226)	301

	Tablica Table	Strona Page
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16)</i> 17 (227)	301
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]</i> 18 (228)	302
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2015, 2016)</i> 19 (229)	303
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Organic farms (2005, 2010, 2015, 2016)</i> 20 (230)	304
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Major game species (2005, 2010, 2015, 2016)</i> 21 (231)	304
Odrztał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2015/15, 2016/16)	<i>Shot of main game species (2005/06, 2010/11, 2015/15, 2016/16)</i> 22 (232)	305
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2005, 2010, 2015, 2016)</i> 23 (233)	305
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Forest land (2005, 2010, 2015, 2016)</i> 24 (234)	306
Powierzchnia lasów (2010–2016)	<i>Forest areas (2010–2016)</i> 25 (235)	307
Zasoby drzewne na pniu (2010–2016).....	<i>Growing stock of standing wood (2010–2016).....</i> 26 (236)	308
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2015, 2016)</i> 27 (237)	309
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Removals (2005, 2010, 2015, 2016)</i> 28 (238)	310
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2015, 2016)</i> 29 (239)	311
Pożary w lasach (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Forest fires (2005, 2010, 2015, 2016)</i> 30 (240)	311
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i> x	312
Przemysł	Industry	
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Sold production of industry (2005, 2010, 2015, 2016)</i> 1 (241)	315
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]</i> 2 (242)	316

		Tablica Table	Strona Page
Produkcja wybranych wyrobów (2010, 2015, 2016)	<i>Production of selected products (2010, 2015, 2016)</i>	3 (243)	317
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average paid employment in industry (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (244)	318
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (245)	320
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]</i>	6 (246)	322
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]</i>	7 (247)	322
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Buildings completed (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (248)	324
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	9 (249)	325
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	10 (250)	327
DZIAŁ XVII. TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	328
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (251)	331
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Hard surface public roads (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	2 (252)	331
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (253)	332
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Regular bus communication lines (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (254)	332
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (255)	333
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Urban transport (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	6 (256)	333
Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Rzeszów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Passenger traffic in Rzeszów Airport (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	7 (257)	333
Przeładunek ładunków w portach lotniczych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Freight loaded and unloaded at airports (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (258)	334
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	9 (259)	334
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2015, 2016)	<i>Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2015, 2016)</i>	10 (260)	335

		Tablica Table	Strona Page
Telekomunikacja	Telecommunications		
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2015, 2016)	Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2015, 2016)	11 (261)	336
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	General notes	x	337
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]	1 (262)	340
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]	2 (263)	340
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębior- stwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	Wholesale sales in trade enterprises (cur- rent prices) [2005, 2010, 2015, 2016]	3 (264)	341
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2015, 2016)	Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2015, 2016)	4 (265)	341
Gastronomia (2005, 2010, 2015, 2016)	Catering (2005, 2010, 2015, 2016)	5 (266)	342
Magazyny handlowe (2005, 2009, 2012)	Trade warehouses (2005, 2009, 2012)	6 (267)	342
Targowiska (2005, 2010, 2015, 2016)	Marketplaces (2005, 2010, 2015, 2016)	7 (268)	343
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	344
Przychody, koszty i wynik finansowy przed- siębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2015, 2016)	Revenues, costs and financial results of en- terprises by ownership sectors (2005, 2010, 2015, 2016)	1 (269)	349
Przychody, koszty i wynik finansowy przed- siębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	Revenues, costs and financial results of en- terprises by selected sections (2005, 2010, 2015, 2016)	2 (270)	350
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyni- ków finansowych (2005, 2010, 2015, 2016)	Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2015, 2016)	3 (271)	351
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2015, 2016)	Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2015, 2016)	4 (272)	352
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2015, 2016)	Current assets of enterprises (2005, 2010, 2015, 2016)	5 (273)	353
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2015, 2016)	Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2015, 2016)	6 (274)	355

		Tablica Table	Strona Page
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Share capital of companies (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	7 (275)	356
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (276)	357
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	358
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Revenue of local government units budgets by type (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (277)	361
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.	<i>Revenue of local government units budgets by divisions in 2016</i>	2 (278)	363
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Expenditure of local government units budgets by type (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (279)	364
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.	<i>Expenditure of local government units budgets by divisions in 2016</i>	4 (280)	365
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2015, 2016)	<i>Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2015, 2016)</i>	5 (281)	366
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	367
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2015, 2016]</i>	1 (282)	370
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2015, 2016]</i>	2 (283)	372
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2015, 2016]</i>	3 (284)	373
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2015, 2016]	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2015, 2016]</i>	4 (285)	374
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2015, 2016]	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2015, 2016]</i>	5 (286)	376

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	377
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross domestic product (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	1 (287)	381
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	2 (288)	382
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2014, 2015)	<i>Nominal income in the households sector (2010, 2014, 2015)</i>	3 (289)	382
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	383
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (290)	384
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	2 (291)	384
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (292)	387
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (293)	388
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (294)	389

SPIS MAP I WYKRESOW**LIST OF MAPS AND GRAPHS**

	Strona Page
Podział administracyjny województwa podkarpackiego w 2016 r.	Administrative division of Podkarpackie voivodship in 2016 182-183
Podział województwa podkarpackiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) w 2017 r.	Division of Podkarpackie voivodship according to the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) in 2017 182-183
Ludność według płci i wieku w 2016 r.	Population by sex and age in 2016 182-183
Ruch naturalny ludności (2000-2016)	Vital statistics (2000-2016) 182-183
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat (2000-2016)	Life expectancy at the age of 0 (2000-2016) 182-183
Struktura pracujących w 2016 r.	Structure of employed persons in 2016 182-183
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2016 r.	Structure of registered unemployed persons by age and educational level in 2016 182-183
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (2010, 2015, 2016)	Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the national economy (2010, 2015, 2016) 182-183
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2016 r.	Dwellings fitted with installations in 2016 182-183
Mieszkania oddane do użytkowania (2010, 2015, 2016)	Dwellings completed (2010, 2015, 2016) 182-183
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2016/2017	Education by educational level in the 2016/2017 school year 182-183
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2016 r.	Land use in agricultural holdings in 2016 182-183
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2015 r. (ceny stałe)	Structure of market agricultural output in 2015 (constant prices) 182-183
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]	Structure of construction and assembly production (current prices) [2010, 2015, 2016] 182-183
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca (2010, 2015, 2016)	Revenue and expenditure of local self-government units budgets per capita (2010, 2015, 2016) 182-183
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	Structure of gross value added by kinds of activities (current prices) [2010, 2014, 2015] 182-183
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2016 r.	Structure of entities of the national economy in 2016 182-183

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 31. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 31.</i>
Znak *	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	–	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	t	= tona <i>tonne</i>
mln	= milion <i>million</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
zł <i>zl</i>	= złoty = <i>zloty</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	m	= metr <i>metre</i>
egz	= egzemplarz	km	= kilometr <i>kilometre</i>
kpl	= komplet	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	ha	= hektar <i>hectare</i>
μg	= mikrogram <i>microgram</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	= gram <i>gram</i>	l	= litr <i>litre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>

m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	poz.	= pozycja
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	pkt	= punkt
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	ust.	= ustęp
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
TJ	= teradzul <i>terajoule</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>inter alia</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
d 24h	= doba = <i>24 hours</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
r.	= rok	tzw.	= tak zwany
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building ma- terials</i>	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/r t/y	= ton rocznie = <i>tonnes per year</i>	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
cd. cont.	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
dok. cont.	= dokończenie = <i>continued</i>	EKG ECE	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
Lp. No.	= liczba porządkowa = <i>number</i>	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich <i>Statistical Office of the European Communities</i>
Kk	= Kodeks karny	ONZ UN	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych = <i>United Nations</i>
kl.	= klasa	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scien- tific and Cultural Organization</i>
nr (Nr) No.	= numer = <i>number</i>		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”;

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— **sektor publiczny** — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— **sektor prywatny** — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item **“Industry”** was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”;

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of national accounts;

3) according to **ownership sectors**:

— **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

— **private sector** — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, PKD, działań opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) z późniejszymi zmianami w miejsce obowiązującej do dnia 31 XII 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług — PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dnia 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) z późniejszymi zmianami, w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councilors of organs of local self-government entities are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08) was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) with later amendments replacing the classification valid until 31 XII 2014;

2) the **Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) with later amendments, in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008;

3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products

dokonywane grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);

- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 XI 2016 r. (Dz. U. poz. 1864).

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;

(goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which types of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;

5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2017 by a decree of the Council of Ministers dated 3 XI 2016 (Journal of Laws item 1864).

8. Information on the voivodship and information divided into **urban areas and rural areas**, unless otherwise indicated, is given according to the administrative division at a given period. The term "**urban areas**" is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term "**rural areas**" is understood as rural gminas and rural areas in urban-rural gminas.

9. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in busses with foreign registration).

10. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;

- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
— ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006—2010,
— ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwale) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną - jeśli nie zaznaczono inaczej – do 2009 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r., od 2010 r. - Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

- 2) *sold production of industry:*
— *2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006—2010,*
— *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. Unless otherwise indicated, the number of population according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted for the purpose of calculating data by the number of population.

When **computing per capita data (per 1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 VI.

For calculations it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated – up to 2009 on the basis of the Population and Housing Census 2002, with calculations for the years 2000 and 2001 in accordance with the administrative division obligatory as of 31 XII 2002, and since 2010 on the basis of the Population and Housing Census 2011, with calculations for 2010 in accordance with the administrative division obligatory as of 31 XII 2011.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include budget entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information for the last year were presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can slightly differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)

Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>
Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE Rev. 2 (cont.)

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R.
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	Polska = 100 Poland = 100	SPECIFICATION
	ogółem total			
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII				
Powierzchnia w km ²	312679	17846	5,7	Area in km ²
Powiaty	314	21	6,7	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1	Cities with powiat status
Gminy	2478	160	6,5	Gminas
Miasta	919	51	5,6	Towns
Miejscowości wiejskie	52548	1666	3,2	Rural localities
Sołectwa	40726	1552	3,8	Village administrator's offices
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych	38,6	1,3	3,4	particulates
gazowych	210849,4	2806,1	1,3	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3253	223	6,9	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2408	182	7,6	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	826	41	5,0	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	128306,9	1393,5	1,1	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	11654,5	446,1	3,8	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) służące:				Outlays on fixed assets (current prices) in:
ochronie środowiska:				environmental protection:
w mln zł	6517,0	218,8	3,4	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	2,7	2,2	x	in % of total investment outlays
gospodarce wodnej:				water management:
w mln zł	1690,3	74,8	4,4	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,7	0,8	x	in % of total investment outlays
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE ^c PUBLIC SAFETY ^c				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	748459	23437	3,1	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	194,8	110,2	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	66,5	69,3	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe. ^c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

^a Working on sewage network. ^b Estimated data. ^c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	Polska = 100 Poland = 100	SPECIFICATION
	ogółem total			
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38433,0	2127,7	5,5	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23129,5	876,1	3,8	urban areas
wieś	15303,5	1251,5	5,5	rural areas
w tym kobiety	19839,8	1085,7		of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	119	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	61,7	59,1	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,1	0,5	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,0	-0,8	x	Internal and international net migra- tion for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14964,4	831,4	5,6	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagro- dzenie brutto w zł	4052,19	3501,68	86,4	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1335,2	107,6	8,1	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	8,2	11,5	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	300989,7	15000,2	5,0	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	154013,7	16472,3	10,7	sewage distribution ^c
gazowej	149036,6	19303,5	13,0	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	14272,0	655,7	4,6	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	371,3	308,2	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	54558,3	2683,7	4,9	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1419,6	1261,3	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	1053251,8	53389,8	5,1	useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	27404,9	25093,2	x	per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	163,3	7,9	4,8	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,3	3,7	x	dwellings
izby	16,8	17,4	x	rooms
powierzchnia użytkowa miesz- kań w m ²	401,5	396,7	x	useful floor area of dwellings in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Łącznie z kolektorami. ^d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^c Including collectors. ^d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students of schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2296,5	124,1	5,4	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1061,3	61,8	5,8	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	176,9	10,3	5,8	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących	485,5	29,8	6,1	<i>general secondary</i>
technikach	505,9	34,9	6,9	<i>technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^d	12,9	0,9	6,8	<i>general art^d</i>
policealnych	248,1	12,4	5,0	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				<i>Children attending pre-primary education establishments^e:</i>
w tysiącach	1299,1	69,5	5,3	<i>in thousand</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	807	794	x	<i>per 1000 children aged 3–6</i>

OCHRONA ZDROWIA^f I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE^f AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^g :				<i>Medical personnel^g:</i>
lekarze	91730	4539	4,9	<i>doctors</i>
dentyści	13308	996	7,5	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	195838	12428	6,3	<i>nurses^h</i>
Przychodnie	21299	1182	5,5	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne.....	957	40	4,2	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	186,6	10,3	5,5	<i>Beds in general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ⁱ	13104	700	5,3	<i>Generally available pharmaciesⁱ</i>

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	7984	675	8,5	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	128994,9	8563,2	6,6	<i>Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. ^d Dających uprawnienia zawodowe. ^e Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^f Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. ^g Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ⁱ Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 13.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Including students special job-training schools. ^d Leading to professional certification. ^e Including children attending the units performing health care activities for all school year. ^f Data include health care of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^g Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and Nationale Health Fund. ^h Including master nurses. ⁱ See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 13.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)				
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	944	60	6,4	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	36081,6	1407,7	3,9	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	484	30	6,2	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	51823,9	1777,3	3,4	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	749,2	30,7	4,1	Tourist accommodation establishments ^a in thous.: number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	30108,3	1110,6	3,7	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14405,6	573,7	4,0	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10640,0	308,4	2,9	sown area ^c
grunty ugorowane	165,6	16,5	9,9	fallow land
uprawy trwałe	393,5	13,3	3,4	permanent crops
w tym sady	376,5	11,5	3,1	of which orchards
ogrody przydomowe.....	31,1	5,7	18,3	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3175,5	229,8	7,2	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7400,3	229,6	3,1	cereals
ziemniaki	300,7	22,3	7,4	potatoes
warzywa gruntowe ^d	178,5	4,8	2,7	field vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	29849,2	860,1	2,9	cereals
ziemniaki	8624,0	563,0	6,5	potatoes
warzywa gruntowe ^d	4547,3	88,6	1,9	field vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża.....	40,3	37,5	93,1	cereals
ziemniaki	287	252	87,8	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9230,0	681,2	7,4	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w mln zł	1301911,8	43665,9	3,4	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	33880	20531	60,6	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w mln zł	166844,2	5701,0	3,4	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	4342	2681	61,7	per capita in zł

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Excluding permanent crops, kitchen gardens and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Including kitchen gardens. ^e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	Polska = 100 Poland = 100	SPECIFICATION
	ogółem total			

TRANSPORT, TELEKOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII
 TRANSPORT, TELECOMMUNICATIONS — as of 31 XII

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ...	294312,6	16716,1	5,7	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,3	94,1	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt:				Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	21675,4	1079,7	5,0	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3711,9	171,6	4,6	lorries and road tractors ^b
Placówki dla usług pocztowych ^c	7497	392	5,2	Postal service offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d : w tysiącach	4759,0	223,0	4,7	Fixed main line ^d : in thousands
w tym standardowe łącza główne na 1000 ludności	4059,8	198,8	4,9	of which standard main line per 1000 population
	123,8	104,8	x	

HANDEL — stan w dniu 31 XII
 TRADE — as of 31 XII

Sklepy	367011	18204	5,0	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	105	117	x	Population per 1 shop
Targowiska stałe	2199	133	6,0	Permanent marketplaces

FINANSE PUBLICZNE
 PUBLIC FINANCE

Budżety gmin^e				Budgets of gminas^e
Dochody:				Revenue:
w mln zł	101794,8	6608,6	6,5	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	3944	3707	94,0	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	98175,1	6429,6	6,5	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	3803	3606	94,8	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w mln zł	74420,1	1924,8	2,6	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	5900	5598	94,9	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	71941,5	1832,7	2,5	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	5703	5330	93,5	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w mln zł	23948,3	1594,2	6,7	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	928	894	96,3	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	23300,6	1517,9	6,5	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	903	851	94,2	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w mln zł	13505,6	738,7	5,5	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	351	347	98,9	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	12617,4	614,1	4,9	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	328	289	88,1	per capita in zł

^a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Dane dotyczą operatora wyznaczonego (obecnie jest to Poczta Polska S.A.). ^d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^b Including vans. ^c Data concern operators (currently Poczta Polska S.A.). ^d Data concern operators of the public telecommunication network. ^e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (dok.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION	
	ogółem total			
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w mln zł	244429,0	9909,5	4,1	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	6361	4659	73,2	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w mln zł	3660941,7	162580,1	4,5	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	95255	76413	80,2	<i>per capita in zł</i>
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII)	4237691	167749	4,0	<i>Entities of the national economy recorded in the REGON register^a (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	121951	6017	4,9	<i>public sector</i>
sektor prywatny	4071719	160548	3,9	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2015 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2015				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w mln zł	1799392	70577	3,9	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	46792	33176	70,9	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w mln zł	1596366	62613	3,9	<i>in mln zł</i>
na 1 pracującego w zł	113577	84744	74,6	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w mln zł	1063827	46429	4,4	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	27664	21825	78,9	<i>per capita in zł</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture; by ownership sectors – excluding entities for which the information on the form of ownership does not occur in the REGON register.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 i 2005 dokonano przy przyjęciu 2010 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 and 2005 are based on the revised basis of the Population and Housing Census 2011.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
POWIERZCHNIA					
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	17926	17844	17846	17846
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybac- twem)	57,6	58,4	53,2	54,2
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	29,8	23,8	27,4	31,4
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	14,6	17,3	15,2	13,5
5	w tym do produkcji przemysłowej	8,9	10,5	8,5	7,9
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi:					
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczenia	90,9	92,8	98,7	98,8
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,5	0,3	0,1	0,0
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c ..	40,9	52,1	63,4	68,7
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					
9	pyłowych	4,3	3,9	2,0	1,7
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	28,1	26,7	21,1	18,1
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążli- wych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	98,0	98,6	99,4	99,5
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	23,2	13,8	32,4	34,7
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
13	w % powierzchni ogólnej	47,9	47,7	44,7	44,7
14	na 1 mieszkańca w m ²	4084	4058	3748	3745
15	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^d na 1 km ² w t	75,3	69,3	58,8	80,6
16	Odpady komunalne zebrane przez zakłady oczyszczania ^e na 1 mieszkańca w kg	240	165	169	173
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową:					
17	służące ochronie środowiska	8,2	5,4	6,0	3,7
18	służące gospodarce wodnej	1,8	1,2	1,5	1,2
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
19	w liczbach bezwzględnych	34695	43909	36885	38152
20	na 10 tys. ludności	165,2	209,3	173,4	179,2
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	60,1	69,7	73,3	72,2

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Ludność korzystająca — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^d z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. ^e Do 2012 r. — łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

^a From own intakes. ^b Water withdrawal at intakes before entering the water network. ^c Population connected to — estimated data, the total population — based on balances for previous years due to a change in the catalogue of waste. ^f Until 2012 — including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, and since 2010 on the number of population, which includes the results of the Population and Housing Census 2002, and since 2010 on the

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
AREA					
17846	17846	17846	17846	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ENVIRONMENTAL PROTECTION					
				Water withdrawal – in % of total withdrawal - for purposes of:	
55,3	53,9	58,8	52,5	production ^a (excluding agriculture forestry and fishing)	2
29,9	30,5	29,0	32,6	exploitation water supply network ^b	3
14,2	13,8	14,9	13,2	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
8,5	8,0	9,4	7,5	of which for industrial production	5
				Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
98,1	98,3	98,4	98,4	treated in % of requiring treatment	6
0,1	0,1	0,1	0,1	untreated per 1 km ² in dam ³	7
69,9	71,5	72,4	73,4	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	8
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
1,7	1,4	1,4	1,3	particulates	9
19,9	14,6	19,1	16,3	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,3	98,9	99,3	99,3	particulates	11
26,3	31,6	19,8	23,2	gases (excluding carbon dioxide)	12
				Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
44,9	44,9	44,9	44,9	in % of total area	13
3760	3761	3766	3766	per capita in m ²	14
				Generated waste (excluding municipal waste) ^d (during the year) per 1 km ² in t	15
92,4	61,6	130,5	78,1		
168	179	196	210	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	16
				Outlays on fixed assets (current prices) – in % of total outlays:	
4,8	3,1	4,5	2,2	in environmental protection	17
1,5	1,7	1,2	0,8	in water management	18
PUBLIC SAFETY					
				Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:	
35681	27908	27487	23437	in absolute numbers	19
167,6	131,1	129,2	110,2	per 10 thous. population	20
71,0	69,7	71,6	69,3	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %	21

^d Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”. ust. 7. ^e Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne

^d See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7. ^e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
LUDNOŚĆ ^a					
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2101375	2098263	2127948	2129951
2	miasta	854767	846826	882262	880726
3	wieś	1246608	1251437	1245686	1249225
4	w tym kobiety	1072759	1071981	1086326	1087004
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	104	104	104	104
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	117	118	119	119
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
7	przedprodukcyjnym	578421	484527	431007	414324
8	produkcyjnym	1222021	1301539	1358887	1359605
9	poprodukcyjnym	300933	312197	338054	356022
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,6	5,6	6,2	5,6
11	Rozwody na 1000 ludności	0,7	1,3	1,0	1,0
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	11,2	9,7	10,3	9,9
13	Zgony ^b na 1000 ludności	8,6	8,7	8,6	8,6
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności.....	2,6	1,1	1,7	1,3
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,2	7,3	5,2	5,1
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
16	mężczyźni	71,2	72,0	73,7	74,3
17	kobiety	79,0	80,3	81,8	82,1
18	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,9	-1,1	-0,9	-0,9
RYNEK PRACY					
Pracujący ^{de} (stan w dniu 31 XII):					
19	w tysiącach	945,6	639,1	781,8	784,9
20	w tym kobiety	465,2	295,8	371,0	376,1
21	na 1000 ludności	450,1	304,6	367,4	368,5
22	w sektorze prywatnym w %	77,3	72,5	78,8	79,9
według rodzajów działalności w %:					
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	24,9	33,2	33,1
24	przemysł i budownictwo	27,9	24,5	24,1
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	20,0	18,0	17,7
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2,5	2,0	1,9
27	pozostałe usługi ^f	24,8	22,3	23,2

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Powierzchnia i ludność”. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. ^d w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Rolnego 1996, w 2005 r. — Narodowego Spisu należy rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona” „Pozostała działalność usługowa”.

^e See general notes to the chapter “Area and population”. ^f Including infant deaths. ^c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005 — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 activities”, “Public administration and defense; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
<i>POPULATION^a</i>					
2129294	2129187	2127657	2127656	Population (as of 31 XII)	1
878297	880328	877671	876148	urban areas	2
1250997	1248859	1249986	1251508	rural areas	3
1086692	1086504	1085878	1085739	of which females	4
104	104	104	104	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
119	119	119	119	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
<i>Population of age (as of 31 XII):</i>					
407577	400847	394644	390816	pre-working	7
1355579	1351342	1345402	1337727	working	8
366138	376998	387611	399113	post-working	9
5,0	5,3	5,1	5,2	Marriages per 1000 population	10
1,1	1,1	1,2	1,2	Divorces per 1000 population	11
9,6	9,4	9,2	9,5	Live births per 1000 population	12
8,7	8,6	9,1	9,0	Deaths ^b per 1000 population	13
0,8	0,7	0,1	0,5	Natural increase per 1000 population	14
4,5	5,0	4,1	4,5	Infant deaths per 1000 live births	15
<i>Life expectancy at the moment of birth:</i>					
74,8	75,1	74,9	75,4	males	16
82,4	82,8	82,5	83,0	females	17
<i>Internal and international net migration for permanent residence</i>					
-1,5	-1,1	-1,3 ^c	-0,8	per 1000 population	18
<i>LABOUR MARKET</i>					
<i>Employed persons^{d,e} (as of 31 XII):</i>					
792,8	804,3	809,7	831,4	in thousands	19
382,0	388,0	390,6	400,6	of which women	20
372,3	377,8	380,6	390,8	per 1000 population	21
80,7	80,9	81,2	81,5	in private sector in %	22
<i>by kind of activities in %:</i>					
32,8	32,3	32,1	31,3	agriculture, forestry and fishing	23
24,2	24,3	24,4	24,8	industry and construction	24
17,5	17,6	17,9	18,1	trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	25
2,0	2,0	1,9	1,9	financial and insurance activities; real estate activities	26
23,5	23,8	23,7	23,9	other services ^f	27

i migracjach zagranicznych za 2014 r. *d* Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). *e* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, w tym w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. *f* Pod pojęciem "pozostałe usługi" narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz.

migration for 2014 were used. *d* By actual workplace and kind of activity (since 2004). *e* Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated — of the Agricultural Census 2010. *f* The term "Other services" refers to the NACE Rev. 2 sections: "Professional, scientific and technical activities", "Administrative and support service activities".

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
RYNEK PRACY (dok.)					
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach	129,3	128,1	127,1
2	na 1000 ludności	61,6	60,2	59,7
	w budownictwie:				
3	w tysiącach	21,3	28,7	28,3
4	na 1000 ludności	10,2	13,5	13,3
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	182,2	164,0	142,3	153,8
6	2000 = 100	100,0	90,0	78,1	84,4
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	53,4	53,4	51,6	50,6
8	w wieku 24 lata i mniej	32,8	25,0	24,5	22,7
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	50,4	52,4	37,4	41,7
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	1059	436	148	131
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	16,2	18,5	15,4	16,4
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH					
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1639,26	2001,53	2753,12	3024,50
13	2000 = 100	100,0	122,1	167,9	184,5
14	w tym: w przemyśle	2017,80	2742,92	3008,20
15	w budownictwie	1703,23	2295,34	2370,96
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	510,9	487,0	472,2	463,0
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	377,6	374,3	380,8	379,2
18	rolników indywidualnych	133,3	112,7	91,4	83,8
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	719,64	955,13	1351,01	1514,64
20	rolników indywidualnych ^b	562,19	722,98	925,13	1028,24
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA					
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
21	wodociągowej	11252,2	12492,7	13181,2	13747,7
22	kanalizacyjnej ^c	4096,4	8786,4	12414,9	14482,4
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
23	w hektometrach sześciennych	49,5	47,3	46,9	47,7
24	na 1 mieszkańca w m ³	23,6	22,5	22,0	22,4
	energii elektrycznej w miastach ^d :				
25	w gigawatogodzinach	428,0	478,8	532,1	542,9
26	na 1 mieszkańca w kWh	499,7	564,6	602,8	616,6

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego źródła utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2000 Census 2010. ^b Including payments from non-agricultural social security system in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
<i>LABOUR MARKET (cont.)</i>					
				<i>Average paid employment:</i>	
				<i>in industry:</i>	
124,6	127,1	127,7	131,8	<i>in thousands</i>	1
58,5	59,7	60,0	60,2	<i>per 1000 population</i>	2
				<i>in construction:</i>	
27,3	26,6	25,4	25,9	<i>in thousands</i>	3
12,8	12,5	11,9	12,2	<i>per 1000 population</i>	4
154,2	137,9	123,5	107,6	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>	5
84,7	75,7	67,8	59,0	<i>2000 = 100</i>	6
				<i>In % of registered unemployed (as of 31 XII):</i>	
50,2	51,0	51,5	52,4	<i>women</i>	7
21,2	19,3	17,7	15,1	<i>aged 24 years and less</i>	8
42,8	44,9	44,3	45,2	<i>out of work for longer than 1 year</i>	9
115	102	84	51	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer</i>	10
16,3	14,6	13,2	11,5	<i>Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %</i>	11
<i>WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS</i>					
3147,19	3266,17	3371,47	3501,68	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	12
192,1	199,4	205,8	213,8	<i>2000 = 100</i>	13
3151,37	3292,46	3402,24	3569,29	<i>of which: in industry</i>	14
2562,98	2624,60	2665,26	2774,75	<i>in construction</i>	15
458,4	452,8	451,7	452,0	<i>Average number of retirees and pensioners in thous.</i>	16
				<i>receiving retirement pay and pensions paid by the Social</i>	17
378,1	375,6	376,4	378,6	<i>Insurance Institution</i>	
80,3	77,2	75,3	73,4	<i>farmers</i>	18
				<i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł:</i>	
1600,77	1660,43	1720,93	1755,86	<i>paid by the Social Insurance Institution</i>	19
1091,30	1115,31	1150,49	1156,19	<i>farmers ^b</i>	20
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS</i>					
				<i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>	
14192,3	14409,2	14765,1	15000,2	<i>water supply</i>	21
15073,9	15679,2	16238,4	16472,3	<i>sewage ^c</i>	22
				<i>Consumption in households:</i>	
				<i>water from water supply systems:</i>	
47,5	47,6	49,3	49,7	<i>in cubic hectometre</i>	23
22,3	22,3	23,2	23,4	<i>per capita in m³</i>	24
				<i>electricity in urban areas ^d:</i>	
531,6	523,7	523,0	521,8	<i>in gigawatt hour</i>	25
604,6	594,9	595,0	594,8	<i>per capita in kWh</i>	26

Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. *c* Łącznie z kolektorami. *d* W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym

— of the Agricultural Census 1996, in 2005 — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural *c* Including collectors. *d* In 2000 excluding households, whose main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)					
Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII):					
mieszkania:					
1	w tysiącach	563,2	601,6	619,5	630,2
2	na 1000 ludności	268,0	286,7	291,1	295,9
3	izby na 1000 ludności	946,5	1130,1	1178,8	1202,2
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
4	na 1000 ludności	17900,0	22102,7	23178,4	23730,2
5	przeciętna 1 mieszkania	66,8	77,1	79,6	80,2
Mieszkania oddane do użytkowania:					
mieszkania:					
6	w tysiącach	2,9	4,1	5,0	6,5
7	na 1000 ludności	1,4	1,9	2,3	3,1
8	izby na 1000 ludności	6,8	10,5	11,9	14,9
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
9	na 1000 ludności	151,2	243,6	276,7	347,8
10	przeciętna 1 mieszkania	109,7	125,3	118,5	113,5
EDUKACJA ^b I WYCHOWANIE					
Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
11	podstawowych ^d	201,8	158,4	130,9	125,5
12	gimnazjach	72,7	99,4	76,2	70,6
13	zasadniczych zawodowych ^e	26,1	14,5	14,7	12,1
14	liceach ogólnokształcących ^f	50,1	44,5	40,1	36,7
15	liceach profilowanych	x	12,0	1,9	0,8
16	technikach ^f	72,0	38,9	38,0	35,3
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	1,1	1,1	1,0	0,9
18	policealnych	9,2	12,0	12,5	15,4
Absolwenci ^h szkół ^c w tys.:					
19	podstawowych	74,1 ⁱ	31,7	24,3	22,6
20	gimnazjów	x	33,9	27,4	25,3
21	zasadniczych zawodowych ^e	10,5	4,3	5,3	4,6
22	liceów ogólnokształcących ^f	9,5	14,3	13,6	13,5
23	liceów profilowanych	x	4,6	1,1	0,6
24	techników ^j	13,9	12,2	9,2	9,1
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,2	0,2	0,2	0,2
26	policealnych	3,5	4,4	4,6	3,9
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{jk} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	16,3	15,2	14,0	13,1

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^c Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^d Bez dzieci w wieku 6 lat niającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^e Dające uprawnienia zawodowe. ^f Z poprzedniego roku szkolnego. ^g Dane obejmują absolwentów klasy VIII – 38,2 tys. 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Based on balances. ^b See general notes to the chapter „Education”, item 1 and 2. ^c Excluding schools for adults, except post-secondary schools. ^d Excluding children aged 6 technical secondary respectively. ^e Leading to professional certification. ^f From the previous school year. ^g Data include graduates of 8th – 38,2 thous. and 6th grade – 36,0 thous. ^j Including specialized secondary schools as well as special job-training schools.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)</i>					
				<i>Dwelling stocks^a (in 2000 - inhabited; as of 31 XII):</i>	
				<i>dwellings:</i>	
635,7	641,4	648,5	655,7	<i>in thousands</i>	1
298,5	301,3	304,8	308,2	<i>per 1000 population</i>	2
1215,5	1229,2	1245,4	1261,3	<i>rooms per 1000 population</i>	3
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
24041,2	24357,3	24729,3	25093,2	<i>per 1000 population</i>	4
80,5	80,9	81,1	81,4	<i>average per dwelling</i>	5
				<i>Dwellings completed:</i>	
				<i>dwellings:</i>	
6,2	6,4	7,6	7,9	<i>in thousands</i>	6
2,9	3,0	3,6	3,7	<i>per 1000 population</i>	7
14,8	15,2	16,8	17,4	<i>rooms per 1000 population</i>	8
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
346,4	352,7	389,3	396,7	<i>per 1000 population</i>	9
119,0	116,6	108,4	107,1	<i>average per dwelling</i>	10
<i>EDUCATION^b</i>					
				<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
122,1	128,0	133,9	124,1	<i>primary^d</i>	11
68,3	65,8	64,0	61,8	<i>lower secondary</i>	12
11,3	11,6	11,0	10,3	<i>basic vocational^e</i>	13
34,3	32,8	31,0	29,8	<i>general secondary^f</i>	14
0,3	-	-	-	<i>specialized secondary</i>	15
35,0	34,6	34,6	34,9	<i>technical secondary^f</i>	16
0,9	0,9	0,9	0,9	<i>general art^g</i>	17
13,4	12,3	12,3	12,4	<i>post-secondary</i>	18
				<i>Graduates^h in schools^c in thous.:</i>	
22,6	20,9	20,7	20,2	<i>primary</i>	19
24,0	22,8	22,0	21,8	<i>lower secondary</i>	20
4,2	2,8	3,7	3,8	<i>basic vocational^e</i>	21
13,3	12,3	11,2	10,5	<i>general secondaryⁱ</i>	22
0,4	0,3	-	-	<i>specialized secondary</i>	23
8,3	8,1	7,8	8,0	<i>technical secondary^j</i>	24
0,2	0,1	0,2	0,2	<i>general art^g</i>	25
4,6	4,3	4,1	4,3	<i>post-secondary</i>	26
				<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^k (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	27
12,4	11,1	10,8	10,6		

objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. *e, f* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: *e* — ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *f* — z uzupełn. i VI — 36,0 tys. *j* Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. *k* Od roku szkolnego

attending pre-primary education establishments. *e, f* Since 2004/05 school year including: *e* — special job-training schools, *f* — supplementary schools: general secondary and supplementary general schools: general secondary since 2005/06 school year and technical secondary since 2006/07 school year respectively. *k* Since 2004/05 school year including

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (dok.)					
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	61,0	74,0	67,8	62,6
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	11,3	17,1	19,3	18,8
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	11,5	5,2	12,1	11,9
4	Absolwenci szkół dla dorosłych ^d w tys.	3,8	2,7	3,0	3,8
5	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): miejsca w przedszkolach w tys.	34,6	32,2	37,8	42,7
6	dzieci ^e w tys.:				
7	w przedszkolach	33,9	31,1	38,8	44,7
8	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	15,8	14,2	15,8	18,3
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat ^f	305	338	419	452
OCHRONA ZDROWIA ^g I POMOC SPOŁECZNA					
Pracownicy medycy ^h (stan w dniu 31 XII):					
9	lekarze	3762	3872	3982	4223
10	lekarze dentyści	751	691	1000	1039
11	pielęgniarki ⁱ	10425	10198	11074	12401
12	Łóżka w szpitalach ogólnych ^k (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	41,3	42,3	44,9	47,4
13	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności (bez między- odziałowego ruchu chorych)	1360,6	1766,7	1879,4	1941,8
14	Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	487	738	898	1068
15	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	441	543	570	600
16	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4765	3864	3733	3550
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
17	lekarskie	5,3	5,5	6,0	6,4
18	stomatologiczne	0,7	0,6	0,8	0,8
19	Dzieci w żłobkach ^l i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^m	16,1	18,2	22,7	32,7
KULTURA. TURYSTYKA					
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	715	700	690	681
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	4194	4214	4141	4101
22	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 ludności	199	197	168	168
23	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol. ⁿ na 1 czytelnika	19,1	18,9	19,3	20,1
24	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	0,8	0,8	0,6	0,7
25	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^o na 1000 ludności	120	91	105	104
26	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	29	34	44	43
27	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	245	371	420	474

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami a w 2000 r. – z roku kalendarzowego. ^d Z poprzedniego roku szkolnego. ^e Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – leczniczą (do 2011 r. określaną jako zakłady opieki zdrowotnej). ^f W 2014 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 w liczbie ludności w wieku 3-5 lat z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. ⁱ Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^k Bez miejsc dziennych i 2016 łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi ^o Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. ^b Including branches sections, basic organizational units in another location as well as teaching centres in c From the previous academic year, and in 2000 – from the calendar year. ^d From the previous school year. ^e Since 2008 including the units performing health care activities (until 2011 defined as health care institution). ^f In 2014 the rate was calculated using the number of children aged 3-6 in the of Interior. ^h Since 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. ⁱ Including master n In 2015 and 2016 including interlibrary lending. ^o Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
<i>EDUCATION^a (cont.)</i>					
57,4	54,2	51,2	48,2	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
19,2	17,8	17,5	16,6	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
10,3	8,8	7,7	7,1	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
3,6	2,6	3,0	2,5	Graduates of schools for adults ^d in thous.	4
46,2	47,6	48,6	53,2	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous. children ^e in thous.:	5
47,7	47,3	46,5	52,7	in nursery schools	6
19,8	17,3	15,0	16,8	in pre-primary sections in primary schools	7
476	545	585	569	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6 ^f	8
<i>HEALTH CARE^g AND SOCIAL WELFARE</i>					
4294	4345	4467	4539	Medical personnel ^h (as of 31 XII): doctors	9
1030	1038	1006	996	dentists	10
12166	12321	12400	12428	nurses ⁱ	11
47,8	48,3	48,2	48,6	Beds in general hospitals ^k (as of 31 XII) per 10 thous. population	12
1983,5	1986,3	2027,2	2002,2	In-patients in general hospitals per 10 thous. population (excluding inter-ward patient transfers)	13
1087	1125	1137	1182	Out-patient departments (as of 31 XII)	14
629	639	655	700	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	15
3385	3332	3248	3040	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	16
6,6	6,7	6,7	6,8	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita: medical	17
0,8	0,8	0,8	0,8	dental	18
39,7	47,7	57,1	65,6	Children in nurseries ^l and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^m	19
<i>CULTURE. TOURISM</i>					
677	678	679	675	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
4075	4072	4050	4025	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	21
169	162	159	156	Public library borrowers per 1000 population	22
19,4	19,7	19,7	19,6	Public library loans in vol. ⁿ per borrower	23
0,7	0,7	0,7	0,7	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	24
106	106	88	100	Audience in theatres and music institutions ^o per 1000 population	25
47	49	54	60	Museums with branches (as of 31 XII)	26
494	669	686	662	Museum and exhibition visitors per 1000 population	27

dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. *c* Z poprzedniego roku akademickiego, zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; w latach 2007-2012 r. bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność i połowie rocznika 6-latków, a w 2015 r. – w wieku 3-5 lat. *g* Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. *h* Od 2005 r. pracujący bezpośrednio na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. *l* Łącznie z oddziałami żłobkowymi. *m* Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. *n* W 2015 r.

another locations, excluding academies of the Ministry of National Defence as well as of the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. pre-primary education groups and pre-primary points, which were not included in division according to type of establishments; in 2007-2012 excluding pre-primary education in population aged 3-5 and in half of the 6-year old population, and in 2015 – aged 3-5. *g* Since 2012 data include health care of the Ministry of National Defence and the Ministry nurses. *k* Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. *l* Including nursery wards. *m* Until 2010 excluding children's clubs.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
KULTURA. TURYSTYKA (dok.)					
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	44	39	30	29
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,7	5,5	4,9	5,8
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	268	316	424	518
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
4	radiowi	159	150	99	99
5	telewizyjni	154	144	95	95
6	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	354	312	379	452
7	w tym hotele	51	49	84	105
8	Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	102,7	87,9	106,1	113,7
9	Korzystający ^a z noclegów na 1000 ludności	268,7	260,6	327,7	343,0
ROLNICTWO ^b I LEŚNICTWO					
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	904,7	752,8	609,6	611,1
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	92,6	91,0
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	505,0	412,0	296,3	300,0
w tym w %:					
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	57,0	66,0	68,3	67,9
14	w tym: pszenica	27,0	31,1	30,0	35,7
15	żyto	9,9	6,0	5,2	3,0
16	ziemniaki	17,7	13,0	10,0	8,3
17	buraki cukrowe	1,6	1,8	1,5	1,3
Zbiory w tys. t:					
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	730,3	783,5	646,5	660,1
19	w tym: pszenica	380,9	394,2	352,9	377,6
20	żyto	101,8	60,5	38,8	23,6
21	ziemniaki ^f	1681,4	875,9	646,0	551,1
22	buraki cukrowe	251,8	259,4	174,3	218,5
Plony z 1 ha w dt:					
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	25,4	28,8	31,9	32,4
24	w tym: pszenica	27,9	30,7	39,7	35,2
25	żyto	20,5	24,3	25,3	25,8
26	ziemniaki ^f	188	164	217	221
27	buraki cukrowe	307	348	385	575
Zwierzęta gospodarskie ^d (stan w czerwcu):					
bydło:					
28	w tysiącach sztuk	289,0	177,6	113,8	102,0
29	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	31,9	23,6	18,7	16,7
trzoda chlewna (w latach 2000-2009 oraz 2011-2013 – stan w końcu lipca):					
30	w tysiącach sztuk	384,6	368,4	296,3	186,3
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	42,5	48,9	48,6	30,5
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :					
32	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	106,2	135,9	146,9	131,2
33	mleka krowiego w l	762,6	612,0	446,0	387,5

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za 2016 r. opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^e Od 2010 r. bez powierzchni baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. Data for 2016 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^d In 2010 data of the Agricultural Census. ^e Since 2010 excluding permanent pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
<i>CULTURE. TOURISM (cont.)</i>					
31	27	27	30	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
5,9	5,5	5,6	6,1	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
519	631	711	836	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
				Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
101	100	100	100	radio	4
96	96	96	96	television	5
498	513	527	582	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
117	130	135	147	of which hotels	7
119,8	129,7	135,0	144,6	Number of beds ^a (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
367,4	410,4	450,2	522,2	Tourists ^a accommodated per 1000 population	9
<i>AGRICULTURE ^b AND FORESTRY</i>					
584,1	574,8	574,2	588,3	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	10
95,6	97,7	96,8	97,5	of which in good agricultural condition in %	11
307,3	319,2	320,2	308,4	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	12
				of which in %:	
64,2	65,9	63,8	62,4	basic cereals (including cereal mixed)	13
30,3	30,8	31,2	30,8	of which: wheat	14
4,6	4,3	2,7	2,7	rye	15
8,4	7,9	6,4	7,2	potatoes	16
1,2	1,1	1,1	1,2	sugar beets	17
				Crop production in thous. t:	
589,9	716,4	658,8	629,1	basic cereals (including cereal mixed)	18
311,7	369,9	354,8	336,4	of which: wheat	19
35,3	37,9	22,7	20,9	rye	20
490,1	729,1	463,8	563,0	potatoes ^f	21
212,7	269,4	194,8	288,4	sugar beets	22
				Yields per 1 ha in dt:	
29,9	34,1	32,3	32,7	basic cereals (including cereal mixed)	23
33,4	37,6	35,5	35,4	of which: wheat	24
24,8	27,4	26,0	25,4	rye	25
190	290	225	252	potatoes ^f	26
563	739	529	788	sugar beets	27
				Livestock ^d (as of June):	
				cattle:	
96,7	94,9	95,5	89,5	in thousand heads	28
16,6	16,5	16,6	15,2	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	29
				pigs (in years 2000-2009 and 2011-2013 – as of the end of July):	
175,1	192,4	166,9	171,5	in thousand heads	30
30,0	33,5	29,1	29,1	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	31
				Production per 1 ha of agricultural land ^c :	
140,5	127,8	131,9	146,9	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg	32
419,9	400,1	401,2	368,0	of cows' milk in l	33

w badaniu. *b* Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. *c* Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytkowników rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). *f* Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. *g* Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego,

b Data are presented according to the official residence of land user. *c* Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). *f* Since 2010 excluding kitchen gardens. *g* Concerns meat: beef, veal,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
ROLNICTWO ^a I LEŚNICTWO (dok.)					
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :					
1	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	54	102	155	186
2	ziemniaki w kg	12	18	23	49
3	buraki cukrowe w kg	278	345	283	350
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	62	90	107	82
5	mleko krowie w l	137	172	166	179
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg:					
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	49,5	66,1	65,1	60,9
7	wapniowych	63,2	74,5	17,0	7,5
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{bc} w szt.	10,3	14,6	15,8	.
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	660,7	664,8	677,8	684,7
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
10	w tysiącach hektarów	650,0	653,6	666,8	674,4
11	na 1 mieszkańca w ha	0,31	0,31	0,31	0,32
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	36,3	36,6	37,4	37,8
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	293,7	279,3	328,3	358,6
PRZEMYSŁ					
Produkcja sprzedana przemysłu:					
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	24236,0	30753,7	37022,4
15	rok poprzedni = 100 (ceny stałe) ^f	116,6	103,1
16	2005 = 100 (ceny stałe) ^f	100,0	131,8	153,1
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	187376	240186	291320
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	11553	14457	17390
BUDOWNICTWO					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	2472,3	5649,8	7291,4
20	w tym sektor prywatny w %	95,9	97,7	98,4
21	na 1 mieszkańca w zł	1179	2656	3425
TRANSPORT, POCZTA I TELEKOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :					
22	w kilometrach	992	929	981	978
23	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	5,5	5,2	5,5	5,5
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
24	w kilometrach	14511	14030,3	15008,2	15630,5
25	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	80,9	78,6	84,1	87,6
Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ :					
26	w tysiącach sztuk	474,1	627,4	841,2	918,1
27	na 1000 ludności	225,7	299,0	395,3	431,0

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy w wadze poubojowej ciepłej. ^d W roku gospodarczym. ^e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^f Dla lat 2006-2010 ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.), od Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. ^g Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and land and poultry; in post-slaughter warm weight. ^d In farming year. ^e In 2010 data of the Agricultural Census. ^f For 2006-2010 constant prices 2005 (average current prices 2005), since 2011 well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. ^g Since 2011 including cars having temporary permission given at the end of the year.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
AGRICULTURE ^a AND FORESTRY (cont.)					
182	250	308	249	Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b :	
49	48	55	64	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	1
404	409	399	490	potatoes in kg	2
90	97	104	113	sugar beets in kg	3
189	211	201	192	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg	4
				cows' milk in l	5
				Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{bde} in kg:	
74,9	80,1	70,6	70,2	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	6
21,0	18,9	19,7	21,5	lime	7
16,4	.	.	16,8	Agricultural tractors (as of June, in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^{bc} in units	8
685,9	688,2	689,7	691,2	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	9
675,6	678,0	679,6	681,2	Forest areas (as of 31 XII):	
0,32	0,32	0,32	0,32	in thousand hectares	10
37,9	38,0	38,1	38,2	per capita in ha	11
374,1	379,1	365,0	369,0	Forest cover (as of 31 XII) in %	12
				Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	13
INDUSTRY					
38187,7	38209,6	39435,6	43665,9	Sold production of industry:	
107,3	101,4	103,6	111,3	in million zlotys (current prices)	14
164,3	166,6	172,6	192,1	previous year = 100 (constant prices) ^f	15
306485	300669	308768	331269	2005 = 100 (constant prices) ^f	16
17939	17952	18538	20531	per employee in zl (current prices)	17
				per capita in zl (current prices)	18
CONSTRUCTION					
6056,6	7039,1	6515,4	5701,0	Sales of construction and assembly production ^g (current prices):	
98,2	98,7	98,6	98,9	in million zlotys	19
2845	3307	3063	2681	of which private sector in %	20
				per capita in zl	21
TRANSPORT, POST AND TELECOMMUNICATIONS — as of 31 XII					
924	978	978	978	Railway lines operated - standard gauge ^h :	
5,2	5,5	5,5	5,5	in kilometres	22
				per 100 km ² of total area in km	23
15897,8	16255,5	16455,6	16716,1	Hard surface public roads (urban and non-urban):	
89,1	91,1	92,2	93,3	in kilometres	24
				per 100 km ² of total area in km	25
949,9	983,4	1024,7	1079,7	Registered passenger cars ⁱ :	
446,1	461,9	481,6	507,5	in thousand units	26
				per 1000 population	27

poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; 2011 r. ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.). ^g Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. ^h Dane dotyczą sieci kolejowej wydane w końcu roku.

owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh constant prices 2010 (average current prices 2010). ^g Realized by construction units – by place of performing works. ^h Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
TRANSPORT. POCZTA I TELEKOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII (dok.)					
Placówki pocztowe operatora wyznaczonego ^a :					
1	w liczbach bezwzględnych	520	468	473	481
2	na 100 tys. ludności	24,7	22,3	22,2	22,6
Telefoniczne łącza główne ^b :					
3	w tysiącach	475,0	532,0	360,6	280,2
4	na 1000 ludności	226,0	253,5	169,4	131,5
HANDEL					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
5	w milionach złotych	14440,6	15344,7	17610,4	20077,7
6	na 1 mieszkańca w zł	6874	7315	8375	9431
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	22,4 ^c	19,9	17,0	18,3
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	94 ^c	105	124	116
FINANSE PUBLICZNE					
Budżety gmin ^d					
Dochody:					
9	w milionach złotych	1988,0	3062,2	5157,1	5168,9
10	na 1 mieszkańca w zł	1122	1727	2887	2891
Wydatki:					
11	w milionach złotych	2057,9	3042,5	5659,7	5140,4
12	na 1 mieszkańca w zł	1161	1716	3168	2875
Budżety miast na prawach powiatu					
Dochody:					
13	w milionach złotych	713,6	864,1	1471,7	1665,2
14	na 1 mieszkańca w zł	2172	2662	4320	4881
Wydatki:					
15	w milionach złotych	737,2	920,8	1571,8	1766,9
16	na 1 mieszkańca w zł	2243	2837	4614	5179
Budżety powiatów					
Dochody:					
17	w milionach złotych	771,9	895,3	1602,4	1515,4
18	na 1 mieszkańca w zł	436	505	897	848
Wydatki:					
19	w milionach złotych	789,2	904,7	1654,7	1561,5
20	na 1 mieszkańca w zł	445	510	926	873
Budżet województwa					
Dochody:					
21	w milionach złotych	198,7	307,9	887,0	871,6
22	na 1 mieszkańca w zł	95	147	417	409
Wydatki:					
23	w milionach złotych	201,0	314,2	979,7	891,0
24	na 1 mieszkańca w zł	96	150	461	419

^a Do 2012 r. operator publiczny; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^c Dane *Until 2012 public operator; in 2000 post offices and telecommunication service offices.* ^b *Data concern operators of the public telecommunication network.* ^c *Data are not*

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
<i>TRANSPORT, POST AND TELECOMMUNICATIONS — as of 31 XII (cont.)</i>					
427	408	389	392	Post offices of appointed operator ^a :	1
20,1	19,2	18,3	18,4	in absolute numbers	2
				per 100 thous. population	
267,4	258,4	237,2	223,0	Fixed main line ^b :	3
125,6	121,3	111,5	104,8	in thousands	4
				per 1000 population	
<i>TRADE</i>					
19697,6	19467,1	22774,5	23403,2	Retail sales (current prices):	5
9253	9146	10706	11004	in million zlotys	6
17,0	17,7	17,7	18,2	per capita in zł	7
126	120	120	117	Shops (as of 31 XII) in thous.	8
				Population (as of 31 XII) per 1 shop	
<i>PUBLIC FINANCE</i>					
				Budgets of gminas ^d	
				Revenue:	
5253,7	5564,1	5601,8	6608,6	in million zlotys	9
2941	3115	3140	3707	per capita in zł	10
				Expenditure:	
5240,2	5541,2	5421,1	6429,6	in million zlotys	11
2933	3102	3039	3606	per capita in zł	12
				Budgets of cities with powiat status	
				Revenue:	
1793,2	1857,6	1855,9	1924,8	in million zlotys	13
5242	5426	5403	5598	per capita in zł	14
				Expenditure:	
1813,1	1959,9	2031,8	1832,7	in million zlotys	15
5 300	5725	5914	5330	per capita in zł	16
				Budgets of powiats	
				Revenue:	
1659,1	1635,0	1587,8	1594,2	in million zlotys	17
929	915	890	894	per capita in zł	18
				Expenditure:	
1639,5	1627,0	1572,4	1517,9	in million zlotys	19
918	911	881	851	per capita in zł	20
				Budget of voivodship	
				Revenue:	
1142,2	1304,0	1243,6	738,7	in million zlotys	21
537	613	585	347	per capita in zł	22
				Expenditure:	
1112,2	1258,7	1326,5	614,1	in million zlotys	23
522	591	624	289	per capita in zł	24

nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. *d* Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
comparable due to change in 2004 the method of shop survey. *d* Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a					
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
1	w milionach złotych	3927,4	5118,9	10288,7	12565,1
2	na 1 mieszkańca w zł	1869	2440	4837	5902
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
3	w milionach złotych	58332,9	77038,3	109173,1	122317,4
4	na 1 mieszkańca w zł	27759	36715	51304	57427
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^b — stan w dniu 31 XII					
5	Ogółem: w tysiącach	128,4	139,1	152,6	155,0
6	na 10 tys. ludności	611,0	662,7	717,2	727,7
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
7	w tysiącach	25,6	30,6	34,0	36,9
8	1999 = 100	108,9	130,4	144,7	157,1
w tym:					
9	spółdzielnie	0,8	0,8	0,7	0,8
10	spółki handlowe	3,6	5,8	7,5	8,7
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,6	0,7	1,0	1,2
12	spółki cywilne	11,6	10,3	9,5	9,8
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
13	w tysiącach	102,8	108,4	118,6	118,1
14	1999 = 100	102,4	108,0	118,2	117,7
15	na 10 tys. ludności	489,2	516,8	557,4	554,5
RACHUNKI REGIONALNE ^c					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
16	w milionach złotych	55567	62918
17	na 1 mieszkańca w zł	26122	29554
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) rok poprzedni = 100	100,6
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	48875	55738
20	na 1 mieszkańca w zł	22976	26182
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
21	w milionach złotych	38943	43134
22	na 1 mieszkańca w zł	18307	20261
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych rok poprzedni = 100					
23		.	.	.	99,9

^a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^c Patrz uwagi
^a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. ^b Excluding persons tending private farms in agricultural. ^c See general notes to the

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
<i>INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a</i>					
12013,0	11364,4	11001,6	9909,5	<i>Investment outlays (current prices):</i>	1
5643	5339	5172	4659	<i>in million zlotys</i>	2
				<i>per capita in zl</i>	
134304,9	143532,4	152880,4	162580,1	<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	3
63075	67412	71854	76413	<i>in million zlotys</i>	4
				<i>per capita in zl</i>	
<i>ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER ^b — as of 31 XII</i>					
159,6	162,6	165,2	167,7	<i>Total: in thousands</i>	5
750,0	763,5	776,2	788,4	<i>per 10 thous. population</i>	6
38,7	40,9	42,6	44,6	<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	7
164,6	174,1	181,3	189,7	<i>in thousands</i>	8
				<i>1999 = 100</i>	
				<i>of which:</i>	
0,8	0,8	0,8	0,8	<i>co-operatives</i>	9
9,5	10,5	11,8	13,4	<i>commercial companies</i>	10
1,3	1,5	1,7	2,0	<i>of which with foreign capital participation</i>	11
10,2	10,8	10,8	10,8	<i>civil law partnerships</i>	12
				<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
121,0	121,6	122,5	123,2	<i>in thousands</i>	13
120,5	121,2	122,1	122,7	<i>1999 = 100</i>	14
568,0	571,3	576,0	578,9	<i>per 10 thous. population</i>	15
<i>REGIONAL ACCOUNTS ^c</i>					
65107	67352	70577	.	<i>Gross domestic product (current prices):</i>	16
30585	31643	33176	.	<i>in million zlotys</i>	17
102,4	102,3	103,6	.	<i>per capita in zl</i>	18
57797	59721	62613	.	<i>Gross domestic product (constant prices) previous year = 100</i>	19
27151	28058	29433	.	<i>Gross value added (current prices):</i>	20
			.	<i>in million zlotys</i>	
			.	<i>per capita in zl</i>	
43997	45035	46429	.	<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	21
20668	21158	21825	.	<i>in million zlotys</i>	22
			.	<i>per capita in zl</i>	
101,3	102,2	104,2	.	<i>Gross real disposable income in the households sector</i>	23
			.	<i>previous year = 100</i>	

ogólne do działu „Rachunki regionalne”. Dane za lata 2010 - 2014 zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.
chapter “Regional accounts”. Data for 2010 - 2014 have been adjusted compared to those published previously.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Zaklików	50°49'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Lutowiska	49°00'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
za zachód (długość geograficzna wschodnia)	Radomyśl Wielki	21°08'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Horyniec Zdrój	23°33'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°49'	202	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°25'	171	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego w Rzeszowie.
S o u r c e: data of The Inspector of Geodesic and Cartographic Supervision of Podkarpackie Voivodship in Rzeszów.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2016
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	17846	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	963	100,0	<i>Length of borders in km</i>
ze Słowacją	134	13,9	<i>with Slovakia</i>
z Ukrainą	239	24,9	<i>with Ukraine</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
lubelskim	321	33,3	<i>Lubelskie</i>
małopolskim	187	19,4	<i>Małopolskie</i>
świętokrzyskim	82	8,5	<i>Świętokrzyskie</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie. oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.

S o u r c e: data of the Centre of Geodesic and Cartographical Documentation of Podkarpackie Voivodship in Rzeszów and Cartography as well as the Headquarters of the Border Guard.

**TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Tarnica (Bieszczady)	Lutowiska	1346	<i>Highest point — Tarnica (the Bieszczady Mountains)</i>
Najniżej położony punkt — poziom wody Wisły w Chwałowicach	Radomyśl nad Sanem	ok. 138	<i>Lowest point — the water level of Wisła in Chwałowice</i>
Najwyżej położona miejscowość — Wołosate	Lutowiska	ok. 750	<i>Highest located town — Wołosate</i>
Najniżej położona miejscowość — Chwałowice	Radomyśl nad Sanem	ok. 140	<i>Lowest located town — Chwałowice</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie.

Source: data of the Centre of Geodesic and Cartographical Documentation of Podkarpackie Voivodship in Rzeszów.

**TABL. 4. WYŻSZE SZCZYTY GÓRSKIE
HIGHEST MOUNTAIN PEAKS**

PASMO RANGE SZCZYTY GÓRSKIE MOUNTAIN PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	PASMO RANGE SZCZYTY GÓRSKIE MOUNTAIN PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>
KARPATY – Bieszczady		KARPATY – Bieszczady (dok.) (cont.)	
Tarnica	1346	Szeroki Wierch	1315
Krzemień	1335	Bukowe Berdo	1312
Halicz	1333	Wielka Rawka	1307
Kopa Bukowska	1320	Płonina Caryńska	1297

Źródło: „Bieszczady” Mapa turystyczna, skala 1:50 000, Wyd. Kartograficzne „Compass”, Kraków 2016.

Source: „Bieszczady” Tourist map, scale 1:50 000, Cartographic Publisher „Compass”, Kraków 2016.

TABL. 5. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI WODNE <i>RESERVOIRS</i>	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchomienia <i>Year opened</i>	Pojemność całkowita (przy maksymalnym piętrzeniu) w hm ³ <i>Total capacity (at maximum accumulation) in hm³</i>	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² <i>Area at maximum accumulation in km²</i>	Wysokość piętrzenia w m <i>Maximum height of accumulation in m</i>
Solina	San	1968	472,0	21,1	60,0
Besko	Wisłok	1978	15,5	1,5	28,0
Myczkowce	San	1960	10,9	2,0	15,0

Źródło: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie.

Source: Regional Board of Water Management in Kraków, Drainage and Water Equipment Board of Podkarpacie in Rzeszów.

TABL. 6. **WIĘKSZE RZEKI**
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI <i>RIVERS</i>	Recypient ^a <i>Recipient ^a</i>	Długość w km <i>Length in km</i>	
		ogółem <i>total</i>	w tym na terenie województwa podkarpackiego <i>of which within Podkarpacie voivodship</i>
Wisła	Morze Bałtyckie <i>Baltic Sea</i>	1047	78
San	Wisła	443	443
Wisłok	San	205	205
Wisłoka	Wisła	153	153
Tanew	San	109	44
Lubaczówka	San	88	67
Łęg	Wisła	82	82
Ropa	Wisłoka	78	18
Jasiołka	Wisłoka	76	76
Wiar	San	68	60
Oslawa	San	62	62
Trześniówka-Jamnica	Wisła	57	57
Solinka	San	47	47
Stobnica	Wisłok	47	47

^a Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

Źródło: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie.

^a River or reservoir into which the water flows.

Source: Regional Board of Water Management in Kraków, Drainage and Water Equipment Board of Podkarpacie in Rzeszów.

TABL. 7. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971-2000	1991-2000	2001-2010	2016	maksimum maximum	minimum minimum	
		1971-2016						
Stacja Meteorologiczna Rzeszów-Jasionka Rzeszów-Jasionka Meteorological Station	212	7,9	8,2	8,7	9,5	36,1	-30,9	67,0

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 8. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktafach ^a Average cloudiness in octants ^a
		1971-2000	1991-2000	2001-2010	2016			
		Średnie ^b Average ^b						
Stacja Meteorologiczna Rzeszów-Jasionka Rzeszów-Jasionka Meteorological Station	212	629	666	725	680	3,6	-	5,4

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowanych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1034).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące), rowów (które stanowiły odrębną pozycję) oraz łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”.

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity, Dz. U. 2015, poz. 909, z późniejszymi zmianami). Wyłączenie użytków rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych I—III, a także klas bonitacyjnych IV—VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego oraz gruntów leśnych wymaga decyzji zezwalających na takie wyłączenie. Do 2008 r. rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów IV klasy bonitacyjnej pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. do 4 IX 2014 r. przepisy ustawy nie miały zastosowania do użytków rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, and environment protection and water management.

1. Information regarding the **geodetic status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a land register as a result of the decree of the Minister of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016 item 1034).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item “built-up and urbanised land”), land under ponds (included in the item “standing inland water”) as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land and including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the items “forest land as well as woody”.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2015, item 909, with later amendments). The designation of agricultural land included in quality classes I—III as well as quality classes IV—VI, comprised of origin soils and designation of forest land for above purposes, requires a decision to allow such designation. Until 2008 a gmina council could have also resolved to protect IV quality class land of mineral origin located within the gmina. From 2009 to 4 IX 2014 the provisions of the Law did not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastat-

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdezastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych (włączając farmy przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3).

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to wody używane w procesach produkcyjnych, głównie w elektrowniach ciepłych, do celów chłodzenia. Są one zwykle podgrzane i powodują tzw. zanieczyszczenie termiczne wód.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

ed or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” — organisational entities (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and building constructions which is discharged to reservoir without further use;
 - 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organisational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
 - 3) in the item “exploitation of water supply network” — all entities supervising the work of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, workplaces, etc.).
4. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3).

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants, for cooling purposes. This is usually hot water which causes so-called thermal pollution of water.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

— is discharged into waters by a separate sewage system,

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzanych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sił, piaskowników, odłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoelektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych (przysagrodowych) lub oczyszczających ścieki wyłącznie dokożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej.

5. Informacje o źródłach i wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz **o stanie**

- *the amount of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except for territorial sea, does not exceed 35°C.*

*Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.*

***Mechanical treatment of wastewater** is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.*

***Chemical treatment of wastewater** consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.*

***Biological treatment of wastewater** occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.*

***Increased biogen removal from sewage** occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.*

***A few steps treatment** of discharged wastewater, e.g. mechanical and biological or mechanical-chemical-biological of discharged wastewater was classified as a higher rank sewage treatment (biological or chemical).*

***Data on municipal wastewater treatment plants** concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household (farmstead) sewage plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).*

***Data concerning urban and rural population using waste treatment plants** is given on the basis of estimates of the number of population using wastewater treatment plants which operate on a sewage system.*

5. Information regarding the sources and amounts of air pollutant emissions from plants of significant nuisance to air quality as well as **the possession of system to reduce such**

wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 X 2015 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. 2015.O.1875).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalności wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przetwarzania substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia wielkości emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity, Dz. U. 2016 poz. 2134, z późniejszymi zmianami); formy

pollutants and the effects of their utilization concerns organizational entities established by the Minister of the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 12 X 2015 regarding payments for economic use of the environment (Journal of Laws 2015.O.1875).

The established group of surveyed entities maintained annually, which i.a. assures, comparability of data, may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emissions** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding **particulate and gas emissions** include organized emission (i.e. technological and heating devices, through emitters – chimneys, exhausts etc.) as well as non-organized emission (heaps, storage yards, in the course of reloading of loose and volatile materials, production halls etc.).

Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.

The **emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, Natura 2000 areas, monuments of nature, plant animal and fungi species protection.

The **legal basis regulating establishing forms of nature protection** is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal

te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych; jak również miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzeczca, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

of Laws 2016, item 2134, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

***National parks** include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected. National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.*

***Nature reserves** include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals and fungi as well as formations and elements of inanimate nature.*

***Landscape parks** are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.*

***Protected landscape areas** include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.*

***Documentation sites** are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings; as well as sites of fossil plants or animals.*

***Landscape-nature complexes** are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.*

***Ecological arable lands** are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected plant, animal and fungi species, their refuges as well as places of reproduction or places of seasonal stay.*

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywieziska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach od 2013 r. zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21 z późniejszymi zmianami) zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Informacje o **odpadach** opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U. poz. 1923).

Dane od 2014 roku dotyczące odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakkolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wrotnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych własnych i innych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eks-

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as venerable trees and trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21 with later amendments), amending the Law dated 27 IV 2001 valid until 2012

Information regarding **waste** was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

From 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste is understood as any process, the main result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials which would otherwise have been used to fulfill a particular function, or as a result of which waste is being prepared to fulfill that function, in the plant or generally in the economy.

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas and waste facility (including on own and other heaps, settling ponds).

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning

platacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

8. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ekologiczne – fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzki a także do 2009 r. powiatowe i gminne) – są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi); kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska; spłat pożyczek udzielonych inwestorom

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w ujęciu memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

Od 2010 r. do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do funduszy wojewódzkich.

utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics and regulating waterways were carried out.

8. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and civil land partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. Ecological funds – environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as until 2009 powiat and gmina) – are funds created from income originating from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground); the fines for violating environmental protection requirements; the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

Since 2010 the objective of powiat and gmina has been to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, which are powiat and gmina budgets incomes, and reduced by surplus of this income that is transferred to voivodship funds.

TABL. 1 (9).

STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017		2015	2017	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do 2016 r. <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2016</i>	na 1000 miesz- kańców ^a w ha <i>per 1000 population^a in ha</i>			
Powierzchnia ogólna^b	1784576	1784576	1784576	-	838,1	838,8	Total area^b
Użytki rolne	937196	923013	961962 ^c	+38949 ^c	440,2	452,1	Agricultural land
w tym:							of which:
grunty orne	603720	595660	591191	-4469	283,5	277,9	arable land
sady	9838	9321	9069	-252	4,6	4,3	orchards
łąki trwałe	116577	114826	113413	-1413	54,8	53,3	permanent meadows
pastwiska trwałe	157356	152844	148913	-3931	73,9	70,0	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	39690	40378	41216	+838	18,6	19,4	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	4341	4464	4606	+142	2,0	2,2	lands under ponds
grunty pod rowami	5674	5520	5445	-75	2,7	2,6	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	728701	741020	700806	-40214	342,2	329,4	Forest land as well as woody and bushy land
lasy	685002	685848	687992	+2144	321,7	323,4	forests
grunty zadrzewione i za- krzewione	43699	55172	12814	-42358	20,5	6,0	woody and bushy land
Grunty pod wodami po- wierzchniowymi	20524	20844	21063	+219	9,6	9,9	Lands under surface waters
płynącymi	19507	19773	19983	+210	9,2	9,4	flowing
stojącymi	1017	1071	1080	+9	0,5	0,5	standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	83200	84905	85791 ^d	+886	39,1	40,3	Built-up and urbanized areas
w tym:							of which:
tereny mieszkaniowe	14188	15073	15539	+466	6,7	7,3	residential areas
tereny przemysłowe	5017	5172	5216	+44	2,4	2,5	industrial areas
tereny inne zabudowane	7063	7372	7569	+197	3,3	3,6	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	1330	1459	1447	-12	0,6	0,7	urbanized non- built-up areas
tereny rekreacji i wypo- czynku	3133	3175	3176	+1	1,5	1,5	recreational areas
tereny komunikacyjne	51441	51804	51895	+91	24,2	24,4	transport areas
drogi	45880	46235	46361	+126	21,5	21,8	roads
kolejowe	4195	4218	4199	-19	2,0	2,0	railway
inne ^e	1366	1351	1335	-16	0,6	0,6	others ^e
użytki kopalne	1028	850	784	-66	0,5	0,4	minerals
Użytki ekologiczne	1638	1640	1859	+219	0,8	0,9	Ecological arable lands
Nieużytki	10864	10864	10806	-58	5,1	5,1	Wasteland
Tereny różne ^f	2453	2290	2289	-1	1,2	1,1	Miscellaneous land ^f

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2014 i 2016. ^b Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). ^c Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. ^d Łącznie z gruntami przeznaczonymi na budowę dróg publicznych lub linii kolejowych. ^e Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., ^f Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Z r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 XII, respectively for 2014 and 2016. ^b Land area (including inland waters). ^c Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the items "forest land as well as woody". ^d Including areas used for public road construction or railways. ^e Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. ^f Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (10). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE**^a
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	96	140	168	174	GRAND TOTAL

WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW
 BY TYPE OF LAND

Użytki rolne	78	112	149	158	<i>Agricultural land</i>
klasy bonitacyjne:					<i>quality classes:</i>
mineralne: I-II	14	18	35	39	<i>mineral: I-II</i>
III	63	90	113	118	<i>III</i>
IV	1	3	1	1	<i>IV</i>
organiczne: V-VI	-	1	-	-	<i>organic: V-VI</i>
Inne grunty rolne	-	4	1	1	<i>Other agricultural land</i>
Grunty leśne	18	24	18	15	<i>Forest land</i>

WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA
 BY DIRECTIONS OF DESIGNATION

wyłączone:					<i>designated for:</i>
Na tereny osiedlowe	50	69	91	107	<i>Residential areas</i>
Na tereny przemysłowe	3	11	22	20	<i>Industrial areas</i>
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	2	1	2	1	<i>Roads and communication trails</i>
Pod użytki kopalne	18	34	30	29	<i>Minerals</i>
Na inne cele	23	25	23	17	<i>Other purposes</i>

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (11). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2573	1809	1444	1833	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	2513	1732	1256	1609	devastated
zdegradowane	60	77	188	224	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	171	61	297	105	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	103	56	288	90	agricultural
leśne	29	5	4	3	forest
zagospodarowane	152	44	258	61	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (12). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³			
O G Ó Ł E M	338,2	305,3	292,7	262,4	100,0	T O T A L
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem), z ujęć własnych	197,6	162,4	172,1	137,9	52,5	Production (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing), from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	186,3	150,9	167,4	132,8	50,6	surface
podziemne	8,3	7,4	4,7	5,1	1,9	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	60,2	59,4	35,8	39,0	14,9	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	80,4	83,6	84,8	85,5	32,6	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe ...	43,1	42,7	41,9	42,5	16,2	waters: surface
podziemne	37,2	40,9	42,9	43,0	16,4	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (13). **ŻUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
OGÓŁEM	309,4	271,7	266,6	236,2	100,0	TOTAL
Przemysł	188,2	152,4	168,3	134,2	56,8	Industry
w tym na cele produkcyjne ...	127,2	149,5	162,8	129,0	54,6	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	60,2	59,4	35,8	39,0	16,5	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	61,0	59,9	62,5	63,0	26,7	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (14). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA I UZUPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP AND COMPLETING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	1826	1193	1230	1230	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych i uzupełnianych stawów rybnych ^b w ha	2809	2664	2654	2625	Area of filled and completed fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	60204	59351	35797	39022	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	6011	3602	1772	1772	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	3,3	3,0	1,4	1,4	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	54193	55749	34025	37250	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	19,3	20,9	12,8	14,2	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (15). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	189,2	216,3	217,3	181,5	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	139,4	162,7	159,0	121,8	67,1	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze ...	115,7	141,4	148,1	110,4	60,8	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	49,7	53,6	58,3	59,8	32,9	discharged through sewage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	73,4	74,9	69,2	71,1	39,2	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	68,2	73,9	68,1	70,0	38,6	treated
mechanicznie	10,2	10,7	5,7	5,8	3,2	mechanically
chemicznie ^b	8,9	6,6	1,4	1,7	1,0	chemically ^b
biologicznie	16,3	18,0	18,1	18,5	10,2	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	32,8	38,6	43,0	44,0	24,2	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	5,3	1,0	1,1	1,1	0,6	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	1,1	0,9	1,1	1,1	0,6	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	4,1	0,0	0,0	0,1	0,0	discharged through sewage system

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^b Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 8 (16). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2015	2016	ENTITIES
OGÓŁEM	106	104	92	95	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	75	71	57	59	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	60	61	45	46	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	51	55	39	40	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	9	6	6	6	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	15	10	12	13	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	31	33	35	36	Discharging wastewater into sewage system (not possessing wastewater treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9 (17). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Me- chanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwan- iem biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION	
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants	
Liczba 2005	86	37	11	33	5	<i>Number</i>	
2010	74	28	10	34	2		
2015	51	16	7	26	2		
2016	52	15	7	28	2		
Przepustowość w dam ³ /d 2005	1083,2	370,1	311,3	397,6	4,2	<i>Capacity in dam³/24h</i>	
2010	714,2	385,0	303,6	24,8	0,8		
2015	391,8	188,7	178,3	23,9	1,0		
2016	390,8	187,9	178,3	23,6	1,0		
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal^a wastewater treatment plants	
Liczba 2005	200	5	x	160	35	<i>Number</i>	
2010	222	2	x	181	39		
2015	228	-	x	188	40		
2016	223	-	x	182	41		
Przepustowość w dam ³ /d 2005	378,6	0,5	x	85,9 ^b	292,1	<i>Capacity in dam³/24h</i>	
2010	415,2	0,2	x	84,2 ^b	330,8		
2015	430,3	-	x	83,9	346,4		
2016	411,7	-	x	82,7	328,9		
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^{cd} w % ludności ogółem	2005	52,1	0,3	x	19,1	32,8	<i>Population connected to wastewater treatment plants^{cd} in % of total population</i>
2010	63,4	0,1	x	21,7	41,6		
2015	72,4	-	x	24,0	48,4		
2016	73,4	-	x	24,0	49,3		

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 4.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. ^d See general notes to the chapter „Environmental protection”, item 4.

TABL. 10 (18). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	85	88	87	89	<i>Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	66	66	66	66	<i>particulates</i>
gazowych	19	23	21	18	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	15	23	27	29	<i>particulates</i>
gazów	16	18	25	23	<i>gases</i>
imisji	74	78	84	87	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	3,9	2,0	1,4	1,3	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	3,3	1,6	1,0	1,0	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)...	26,7	21,1	19,1	16,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	14,6	10,3	6,9	5,7	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	4,6	3,9	5,0	4,6	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	6,5	6,3	5,4	4,8	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	279,1	358,2	195,0	178,6	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	4,3	10,1	4,7	4,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,6	99,4	99,3	99,3	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)...	13,8	32,4	19,8	23,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 11 (19). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
-----------------------------------	---------------------	------------------------------------	---------------------------------------	--------------------------------------	--	----------------

URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII
EQUIPMENT — as of 31 XII

OGÓŁEM	2005	204	64	284	11	74	126
TOTAL	2010	177	95	334	17	75	120
	2015	190	76	400	15	53	117
	2016	187	76	429	27	31	129
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	44	4	41	-	10	x
low	2010	30	7	63	-	10	x
	2015	38	4	59	-	22	x
	2016	36	1	58	12	5	x
średnia	2005	63	19	88	-	11	x
moderate	2010	19	12	71	5	5	x
	2015	24	8	134	4	11	x
	2016	21	11	167	6	8	x
wysoka	2005	97	41	155	11	53	x
high	2010	128	76	200	12	60	x
	2015	128	64	207	11	20	x
	2016	130	64	204	9	18	x

PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam³/h
WASTE GAS FLOW in dam³/h

OGÓŁEM	2005	4403	1649	3935	2394	1086	804
TOTAL	2010	4356	2435	3976	1916	1352	572
	2015	4232	2088	6280	1847	898	470
	2016	4046	2118	6205	1800	591	493
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	520	14	203	-	108	x
low	2010	300	174	504	-	195	x
	2015	249	75	521	-	163	x
	2016	253	1	564	239	47	x
średnia	2005	759	347	1006	-	54	x
moderate	2010	399	180	897	42	10	x
	2015	426	190	2395	76	215	x
	2016	332	304	2386	90	243	x
wysoka	2005	3124	1288	2726	2394	924	x
high	2010	3657	2081	2575	1874	1147	x
	2015	3557	1823	3364	1771	520	x
	2016	3461	1813	3255	1471	301	x

TABL. 12 (20). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
 Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION	
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship		na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²
OGÓŁEM	851455,9	797643,7	801228,2	801270,9	44,9	3766	TOTAL
w tym:							of which:
Parki narodowe ^b	46636,2	46734,1	46741,2	46741,2	2,6	220	National parks ^b
Rezerваты przyrody ^b	10733,1	10989,5	11120,1	11120,1	0,6	52	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{bc}	272819,2	272818,9	275517,9	275517,9	15,4	1295	Scenic parks ^{bc}
Obszary chronionego krajobrazu ^c	520215,7	463019,4	465262,0	465257,7	26,1	2187	Areas of protected landscape ^c
Stanowiska dokumentacyjne	2,9	24,6	26,6	26,6	0,0	0	Documentation sites

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 6. ^b Bez otuliny. ^c Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 6. ^b Excluding buffer zones. ^c Excluding nature reserves documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13 (21). **PARKI NARODOWE**
 Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
 As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Powierzchnia w ha Area in ha					otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	parków narodowych national parks		z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^a of grand total number — strictly protected ^a			
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	razem total		w tym lasów of which forests	
OGÓŁEM	2005	46636,2	41371,9	20840,1	19153,9	73592,1
TOTAL	2010	46734,1	41201,3	20836,3	19153,9	73592,1
	2015	46741,2	41200,8	22619,0	20896,9	73592,1
	2016	46741,2	41200,8	22619,0	20896,9	73592,1
Bieszczadzki Park Narodowy		29202,2	24433,6	20336,3	18614,2	55783,0
Magurski Park Narodowy ^b		17539,0	16767,2	2282,7	2282,7	17809,1

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. ^b Powierzchnia parku w granicach województwa.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. ^b The park area within the voivodship borders.

TABL. 14 (22). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a		SPECIFICATION	
		ogółem total	w tym pod ochroną ściłą ^b of which strictly protected ^b		
OGÓŁEM	2005	93	10733,1	15,6	TOTAL
	2010	94	10989,5	15,6	
	2015	96	11120,1	287,7	
	2016	96	11120,1	1231,2	
Faunistyczne		4	825,5	-	
Krajobrazowe		11	3969,7	1172,9	Scenic
Leśne		41	5258,2	48,3	Forest
Torfowiskowe		7	341,8	-	Peat-bog
Florystyczne		24	389,7	-	Flora
Wodne		1	4,7	-	Water
Przyrody nieożywionej		8	330,6	10,1	Inanimate nature

^a Bez otuliny. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a Excluding buffer zones. ^b Area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 15 (23). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b w ha Area ^b in ha			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
OGÓŁEM	2005	279652,7	193279,8	60334,5	3671,3
TOTAL	2010	279652,7	193279,8	60334,5	3671,3
	2015	283747,0	199680,7	69157,2	2601,8
	2016	283747,0	199680,7	69157,2	2601,8
Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu		141136,0	90761,5	42101,2	1632,0
Pogórze Przemyskiego		60561,0	38361,0	20424,5	1058,8
Gór Słonnych		56188,0	34975,4	15182,3	538,8
Południoworotoczański ^c		16797,0	10968,0	5484,8	26,7
Puszczy Solskiej ^c		7590,0	6457,1	1009,6	7,7
Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie		130721,0	98796,8	25496,1	927,3
Ciśniańsko-Wetliński		51461,0	43112,6	5399,6	312,3
Dolina Sanu		27728,0	23851,6	2308,2	337,4
Jaśliński		25878,0	19651,8	5458,9	165,7
Czarnorzecko-Strzyżowski		25654,0	12180,8	12329,4	111,9
Parki krajobrazowe niewchodzące w skład zespołów		11890,0	10122,4	1559,9	42,5
Lasy Janowskie ^c		9437,0	9156,2	219,9	38,1
Pasma Brzanki ^c		2453,0	966,2	1340,0	4,4

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków; bez otuliny. ^c Powierzchnia parku krajobrazowego w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks; excluding buffer zones. ^c The landscape park area within the voivodship borders.

TABL. 16 (24). **POMNIKI PRZYRODY**^a
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1528	1375	1560	1612	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Pojedyncze drzewa	1154	1153	1316	1365	<i>Individual trees</i>
Grupy drzew	282	167	178	180	<i>Tree clusters</i>
Aleje	52	21	25	26	<i>Alleys</i>
Głazy narzutowe	13	10	10	10	<i>Erratic boulders</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 6.

^a See general notes to the chapter „Environmental protection”, item 6.

TABL. 17 (25). **ODPADY**^a **WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE)**
ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA
WASTE^a **GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL**
AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	96	98	114	114	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	1236,3	1049,5	2329,5	1393,5	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t	690,4	312,6	68,0	62,4	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi z dotychczas składowanych (nagromadzonych ^b) do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	47,2	52,9	17,4	24,1	<i>Waste recovered from landfilled up to now (accumulated^b) by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	76,5	39,4	26,0	26,0	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku)	0,9	4,1	-	-	<i>reclaimed (during the year)</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter „Environmental protection”, item 7. b On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 18 (26). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2016 r.**
WASTE^a BY TYPE IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>			Odpady do- tychczas składowane (nagroma- dzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste land- filled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			
		poddane odzyskowi ^c <i>recovered^c</i>	przekazane innym odbior- com <i>transferred to other recipients</i>		
w tys. t <i>in thous. t</i>					
OGÓŁEM	1393,5	99,9	1250,6	62,4	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Mieszanki popiołowo-żużło- we z mokrego odprowa- dzenia odpadów paleni- skowych	72,5	10,2	59,3	-	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Popioły lotne z węgla	1,3	-	1,3	-	<i>Coal fly ash</i>
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłowni	53,1	3,3	49,7	-	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. ^b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. ^c We własnym zakresie przez wytwórcę.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter „Environmental protection”, item 7. ^b On own landfills (heaps, settling ponds). ^c By waste producer on its own.

TABL. 19 (27). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GO-
SPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
**OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER
MANAGEMENT (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Ochrona środowiska	277916,6	621020,0	495716,9	218839,8	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycz- nego i klimatu	29754,1	64341,7	78310,8	43080,8	<i>Protection of air and climate</i>
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	11127,8	13245,7	39661,9	19642,7	<i>of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	226572,4	507123,5	269898,0	120876,0	<i>Wastewater management and protection of waters</i>
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
oczyszczanie ścieków komu- nalnych	69456,3	115966,8	75786,8	27868,0	<i>municipal wastewater treatment</i>
sieć kanalizacyjną odprowadza- jącą ścieki i wody opadowe	153827,2	387432,9	181935,6	75903,0	<i>sewage network discharging wastewater and precipitation water</i>

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By localization of investment; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 19 (27). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące) (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska (dok.)					Environmental protection (cont.)
w tym:					of which:
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	15185,4	27264,8	117424,9	35036,8	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	1716,0	6956,4	11454,1	4842,2	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	737,6	3114,8	4072,1	2859,2	of which selective waste collection
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów ^b	3489,1	6206,9	68932,7	784,0	treatment and removal of waste ^b
rekultywacja hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	201,5	124,3	832,3	223,4	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Zmniejszanie hałasu i wibracji	6223,9	7472,0	15445,0	6165,7	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	61113,6	157927,1	133219,0	74769,5	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	22404,9	65481,4	70701,5	46259,6	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	9375,3	22502,9	17329,9	15807,2	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	1236,0	3043,5	4460,1	823,6	Reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	14141,2	18852,7	6960,5	3415,9	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	13956,2	48046,6	33767,0	8463,2	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By localization of investment; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 20 (28). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					<i>Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i>
pyłowych	2	-	24	63	<i>particulates</i>
gazowych	32	56	130	4	<i>gases</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					<i>Sewage system in km for the transport of:</i>
ścieki	636,4	1449,0	604,1	217,8	<i>wastewater</i>
wody opadowe	21,0	21,2	41,2	35,5	<i>precipitation water</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Wastewater treatment plants:</i>
obiekty	11	8	2	2	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	10	7	1	2	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	2	5	-	-	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	8	1	1	2	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	2	1	-	<i>with increased biogene removal (disposal)^a</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	8356	10313	7308	2102	<i>capacity of treatment plants in m³/24h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	8326	9763	6588	502	<i>of which municipal</i>
mechanicznych.....	850	5800	-	-	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	2164	3163	996	2102	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	5342	1350	6312	-	<i>with increased biogene removal (disposal)^a</i>
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					<i>Farmstead treatment facilities (home-stead)</i>
obiekty	-	2	120	-	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	-	12	482	-	<i>capacity in m³/24h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial waste pre-treatment plants:</i>
obiekty	-	-	1	1	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	-	9	216	216	<i>capacity in m³/24h</i>

^a W tym chemiczne.

^a Of which chemical.

TABL. 20 (28). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka odpadami					Waste management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					<i>Treatment systems of waste:</i>
obiekty	-	-	1	1	<i>facilities</i>
wydajność w t/r	-	-	25000	25	<i>capacity in t/y</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
obiekty	1	-	-	-	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	1,7	1,7	-	-	<i>area in ha</i>
wydajność w t/r	25000	140000	-	-	<i>capacity in t/y</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów w t/r	-	200	66144	1800	<i>Capacity of waste utilization systems in t/y</i>
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^a w m ³ /d	1716	2965	4039	838	<i>Capacity of water intake ^a in m³/24h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	1476	4878	4412	250	<i>Water treatment in m³/24h</i>
Sieć wodociągowa w km	217,7	349,2	454,4	204,9	<i>Water-line system in km</i>
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	-	32900	284146	6700	<i>Capacity of water reservoirs in m³</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	27,8	9,9	6,5	2,0	<i>Regulation and management of rivers and streams in km</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	1,7	6,5	37,6	0,3	<i>Flood embankments in km</i>

^a Bez ujęć w energetyce zawodowej.

^a Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 21 (29). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM	61290,3	48242,3	76652,0	47294,6	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	3153,2	6873,9	12103,3	14386,2	30,4	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	48048,5	35133,2	53531,4	22043,8	46,6	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	2745,8	1974,5	5096,0	6386,4	13,5	Waste management
Pozostałe dziedziny	7342,9	4260,7	5921,2	4478,3	9,5	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (30). **WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	29752,6	51408,9	40938,7	41517,1	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	11536,8	11774,0	12904,8	6218,5	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	15043,4	16395,1	14061,4	15485,7	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	3157,3	23239,8	11414,5	11419,2	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	247,2	228,5	427,5	491,0	Fines for not meeting environmental protection norms
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	121,8	99,3	113,6	19,9	Norms of discharging wastewater into water and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	33,2	24,8	1,0	-	Permissible emissions of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar — dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees — data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines — data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2016, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzonej z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1). Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:

- instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2016 updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by a decree of the Ministry of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1). **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:

- principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),

oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

- b) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

2). Do administracji samorządu terytorialnego zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg);
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

3). Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Uwaga.

Z dniem 1 I 2002 r. w województwie podkarpackim powstał nowy powiat – leski, który został wyodrębniony z powiatu bieszczadzkiego (Dz. U. z 2001 r., Nr 62, poz. 631). Równocześnie z gminy Olszanica do gminy Ustrzyki Dolne przeszło 8 wsi (Dz. U. z 2001 r., Nr 116, poz. 1241).

- territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);

- b) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*
- c) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

2). Local self-government administration comprises:

- a) gminas and cities with powiat status:*
- gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 - offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- b) powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- c) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

3). Self-government appeal councils are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

5. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.

Note.

On 1 I 2002 a new powiat – Leski powiat – was created in Podkarpackie Voivodship (2001, Journal of Laws No. 62, item 631). It was separated from Bieszczadzki powiat. At the same time 8 villages from Olszanica gmina became a part of Ustrzyki Dolne gmina (2001, Journal of Laws No. 116, item 1241).

Od dnia 1 I 2003 r. gmina wiejska Szerzyny, należąca do 31 XII 2002 r. administracyjnie do powiatu jasielskiego w woj. podkarpackim, przynależy do woj. małopolskiego.

Z dniem 1 I 2008 r. nadano status miasta miejscowości wiejskiej Boguchwała (powiat rzeszowski).

Z dniem 1 I 2009 r. nadano status miasta miejscowości wiejskiej Brzostek (powiat dębicki).

Od dnia 1 I 2010 r. została utworzona gmina wiejska Jaślika w powiecie krośnieńskim.

Z dniem 1 I 2010 r. nadano status miasta miejscowości wiejskiej Kołaczyce (powiat jasielski) oraz miejscowości wiejskiej Przeclaw (powiat mielecki).

Z dniem 1 I 2011 r. nadano status miasta miejscowości wiejskiej Pruchnik (powiat jarosławski).

Z dniem 1 I 2014 r. nadano status miasta miejscowości wiejskiej Zaklików (powiat stalowowlowski).

Do Rzeszowa zostały przyłączone:

- z dniem 1 I 2006 r. – miejscowości Słocina i Załęże z gminy Krasne (powierzchnia – 1435 ha, ludność – 4529),
- z dniem 1 I 2007 r. – część Przybyszówki z gminy Świlcza (powierzchnia – 925 ha, ludność – 2068),
- z dniem 1 I 2008 r. – pozostała część Przybyszówki z gminy Świlcza i Zwiężczyca z gminy Boguchwała (powierzchnia – 1423 ha, ludność – 4785),
- z dniem 1 I 2010 r. – części z gmin Tyczyn i Głogów Małopolski (powierzchnia – 1874 ha).

Since 1 I 2003 the rural gmina Szerzyny, which until 31 XII 2002 was within the administrative borders of Jasielski powiat in Podkarpackie Voivodship, has been included in Małopolskie Voivodship.

On 1 I 2008, Boguchwała village (Rzeszowski powiat) was granted city status.

On 1 I 2009, Brzostek village (Dębicki powiat) was granted city status.

On 1 I 2010, Jaślika rural gmina was established in Krośnieński powiat.

On 1 I 2010, Kołaczyce village (Jasielski powiat) and Przeclaw village (Mielecki powiat) were granted city status.

On 1 I 2011, Pruchnik village (Jarosławski powiat) was granted city status.

On 1 I 2014, Zaklików village (Stalowowlowski powiat) was granted city status.

The following were incorporated into Rzeszów:

- *on 1 I 2006 – Słocina and Załęże from Krasne gmina (area – 1435 ha, population – 4529),*
- *on 1 I 2007 – part of Przybyszówka from Świlcza gmina (area – 925 ha, population – 2068),*
- *on 1 I 2008 – the rest of the part of Przybyszówka from Świlcza gmina and Zwiężczyca from Boguchwała gmina (area – 1423 ha, population – 4785),*
- *on 1 I 2010 – parts of Tyczyn and Głogów Małopolski gminas (area – 1874 ha).*

TABL. 1 (31). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF THE VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powiaty	21	21	21	21	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	159	160	160	160	<i>Gminas</i>
miejskie	16	16	16	16	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	29	33	35	35	<i>urban-rural</i>
wiejskie	114	111	109	109	<i>rural</i>
Miasta	45	49	51	51	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	1653	1703	1664	1666	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	1547	1548	1552	1552	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (32). **GMINY W 2016 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2016
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		5,0— —19,9 km ²	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	
OGÓŁEM TOTAL	160	3	20	62	42	19	9	2	3
Poniżej 2500	6	-	-	2	-	1	1	1	1
<i>Below</i>									
2500— 4999	15	-	3	6	2	2	1	-	1
5000— 7499	39	2	4	19	8	4	1	1	-
7500— 9999	30	-	1	16	6	4	3	-	-
10000— 14999	36	-	4	13	14	3	2	-	-
15000— 19999	12	1	1	2	4	2	1	-	1
20000— 39999	15	-	3	2	7	3	-	-	-
40000— 99999	6	-	4	2	-	-	-	-	-
100000—199999	1	-	-	-	1	-	-	-	-

TABL. 3 (33). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2016 R.**
 Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2016
 As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>					
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0 — —1499,9 km ²
OGÓŁEM TOTAL	25	2	1	1	1	14	6
Poniżej 50000 <i>Below</i>	4	1	1	-	-	1	1
50000— 74999	10	1	-	-	-	7	2
75000— 99999	3	-	-	-	1	1	1
100000—149999	6	-	-	-	-	5	1
150000—199999	2	-	-	1	-	-	1

TABL. 4 (34). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2016 R.**
 Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2016**
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	2443	90	431	33	TOTAL
W tym kobiety	475	18	63	9	<i>Of which women</i>
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18—29 lat.....	57	2	4	-	18—29 years
30—39.....	322	9	31	2	30—39
40—49.....	618	27	81	7	40—49
50—59	843	30	191	12	50—59
60 lat i więcej	603	22	124	12	60 and more

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a *Excluding city council councillors in cities with powiat status.*

TABL. 4 (34). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2016 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2016 (cont.)**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe.....	869	75	334	29	<i>Tertiary</i>
Policealne i średnie.....	966	12	79	4	<i>Post-secondary and secondary</i>
Zasadnicze (zawodowe).....	545	3	18	-	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne i podstawowe.....	63	-	-	-	<i>Lower secondary and primary</i>

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierow- nicy.....	198	20	178	24	<i>Public government repre- sentatives, senior officials and managers</i>
Specjaliści.....	496	49	122	7	<i>Professionals</i>
Technicy i inny średni personel....	369	7	24	-	<i>Technicians and associate professionals</i>
Pracownicy biurowi.....	200	3	38	1	<i>Clerks</i>
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy.....	312	6	25	-	<i>Service workers and shop and market sales workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy.....	397	-	17	1	<i>Skilled agricultural and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rze- mieślnicy.....	180	4	12	-	<i>Craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.....	155	1	2	-	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
Pracownicy przy pracach prostych	59	-	3	-	<i>Elementary occupations</i>
Siły zbrojne.....	17	-	3	-	<i>Armed forces</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 85; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 85; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (35). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE <i>AVERAGE EMPLOYMENT</i>					
OGÓŁEM	18336	22003	21381	21591	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Administracja państwowa	7249	7281	6911	6871	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	11042	14670	14418	14670	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu.....	7670	9712	9097	9276	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2927	3625	3618	3642	<i>powiats</i>
województwo.....	445	1333	1703	1752	<i>voivodship</i>

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł

OGÓŁEM	2683,43	3539,34	4211,18	4358,12	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Administracja państwowa	2992,59	4015,65	4419,16	4742,42	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	2469,81	3291,15	4102,26	4167,33	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu.....	2564,51	3208,29	3990,96	4060,58	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2158,24	3179,82	3945,11	4021,13	<i>powiats</i>
województwo.....	2886,97	4197,61	5030,67	5036,43	<i>voivodship</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 164.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 164.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz o skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz.U. 2016 poz. 1137), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity: Dz.U. 2016 r. poz. 2137, z późn. zm.) lub innych ustaw szczególnych.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego jest to **przestępstwo wykryte**.

Dane o przestępstwach stwierdzonych przez prokuraturę dotyczą śledztw i dochodzeń własnych prokuratora oraz powierzonych przez prokuratora innym niż Policja uprawnionym organom.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

3. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Organizacja **sądów powszechnych** określona jest w ustawie z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity: Dz.U. 2015 poz. 133). W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. *Data concerning ascertained crimes as well as adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text: Journal of Laws 2016 item 1137), the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text: Journal of Laws 2016 item 2137, with later amendments) or other specific laws.*

2. An **ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In accordance with the Criminal Code of 1997, crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation; in accordance with the Penal Fiscal Code, it is a fiscal offence.

Since 2014 data about ascertained crimes have not included punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

An ascertained crime in the completed preparatory proceeding in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

Data regarding ascertained crimes by the prosecutor's office concern investigations and proceedings of the prosecutor, and entrusted by the prosecutor to other organs than the Police authorized organs.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes comes from police information system.

3. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. The organization of common courts is defined in the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001 (unified text: Journal of Laws 2015 item 133). Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts. On 31 XII 2014.

5. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

6. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

7. Sprawą załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończony w latach poprzednich.

8. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczenia w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu wobec nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1654).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach,

5. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

6. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

7. A resolved case is:

- 1) in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;
- 2) in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

The number of pending cases is the sum of all unresolved cases from the previous years and the cases which were brought in the given year.

The resolved case and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

8. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and custody law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteracting the demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the ages of 13-17,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text, Journal of Laws 2016 item 1654).

Amendments to the law, which entered into force as of 2 I 2014, abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudicates in cases

w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

9. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

10. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowania danych – w dniu 31 XII 2016 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

in which suspicion of demoralization or commitment of a punishable act by a juvenile occur.

9. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

10. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII 2016.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in The National Judicial Register (registration courts).

Uwaga do tablic 1, 2

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 92.

Note to tables 1, 2

Since 2014 data about ascertained crimes have not included punishable acts committed by juveniles; see general notes, item 2 and 3 on page 92.

TABL. 1 (36). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	43909	36885	27487	23437	TOTAL
w tym w miastach	27559	22861	15192	14479	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art.148-162 kk	1311	1206	957	826	Against life and health – Art. 148-162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	21	14	6	15	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	598	551	434	506	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójkę lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	620	549	230	224	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163-180 kk	10297	7940	4231	4055	Against public safety and safety in transport – Art. 163-180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	9325	7103	3348	3020	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189-196 kk	1529	1226	833	945	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189-196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197-205 kk	147	160	106	125	Against sexual freedom and morals – Art. 197-205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	68	48	54	44	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206-211 kk	1477	1384	1022	947	Against the family and guardianship – Art. 206-211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	1099	917	723	732	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212-217 kk	115	158	122	161	Against good name and personal integrity – Art. 212-217 Criminal Code

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office.

Source data of the National Police Headquarters.

TABL. 1 (36). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222-231 kk^b	939	1379	1016	1077	Against the activities of state institutions and local government – Art. 222-231 Criminal Code^b
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	143	149	184	186	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	207	330	232	218	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	421	594	425	440	Insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne – art. 231 § 1 i 3	-	-	85	186	Corruption – Art. 231 § 1 i 3
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232-247 kk	1152	1161	945	678	Against the judiciary – Art. 232-247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252-264 kk	221	603	260	201	Against public order – Art. 252-264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270-277 kk^c	1878	1685	1176	1001	Against the reliability of documents – Art. 270-277 Criminal Code^c

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. ^b łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”. ^c Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk).

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office. ^b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section "Against election and referendum" and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section "Against economic activity". ^c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code).

Source data of the National Police Headquarters.

TABL. 1 (36). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciwko mieniu – art. 278-295 kk^b	20938	16827	14141	11141	Against property – Art. 278-295 Criminal Code^b
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 ^c kk	7776	5805	3584	3307	Property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279 ^c Criminal Code
w tym kradzież samochodu	270	113	89	93	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	181	93	79	69	Wilful short-term theft automobile – Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk ^d	5954	3880	2197	1880	Burglary – Art. 279 Criminal Code ^d
Rozbój – art. 280 kk	611	350	135	154	Robbery – Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	35	26	36	25	Theft with assault – Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	118	121	15	19	Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	2491	2726	5708	3364	Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296-309 kk^e	385	452	343	212	Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^e
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310-315 kk	230	327	279	298	Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst: Dz. U. 2012 poz. 1356 z późn. zm.)	94	82	15	6	On Sobriety and Alcohol Education (unified text: Journal of Laws 2012, item 1356 with later amendments)
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst: Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631, z późn. zm.)	75	78	75	30	On Copyright and Related Laws (unified text: Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2012 poz. 124)	2049	1392	1321	1069	On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2012, item 124)
Przestępstwa skarbowe – kks	241	100	73	86	Treasury crimes – Penal Fiscal Code
W tym akcyza	203	77	54	72	Of which excise

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. ^b Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). ^c Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^d Z wyłączeniem kradzieży samochodu. ^e Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office. ^b Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section "Against the reliability of documents"). ^c Exclusively in regard to automobile theft by burglary. ^d Excluding automobile theft. ^e Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (37). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ^a**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	69,7	73,3	71,6	69,3	TOTAL
w tym przestępstw ^b :					of which of crimes ^b :
Przeciwko życiu i zdrowiu	83,4	83,7	84,0	84,5	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,3	99,3	98,6	98,5	Against public safety and safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	93,9	96,2	89,0	87,5	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	95,2	94,4	79,2	74,4	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	99,7	100,0	98,1	99,6	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	96,5	91,8	62,3	79,5	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	42,0	47,9	54,7	47,1	Against property

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. ^b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 95 i 96.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office. ^b See Criminal Code articles table 1 on page 95 and 96.

Source data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (38). **WPLÝW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	383860	514123	507894	504161	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	} 80029	21594	16106	15841	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		22943	48370	39105	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		59770	54374	58320	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	209013	312684	298796	303381	Civil
w tym wieczysto-księgowo ^b	140898	189909	205396	214187	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	52126	59476	67872	64667	Family
Z zakresu prawa pracy	8583	3114	4610	4183	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	1865	1563	2035	2028	Related to social security law
Gospodarcze ^c	13827	12696	15731	16636	Commercial law ^c

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 3 (38). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
OGÓLEM	38022	33665	35866	35198	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	} 15246	308	289	280	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		14437	14734	13808	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne ^{bc}	11907	9948	12050	12991	<i>Civil^{bc}</i>
Z zakresu prawa pracy	872	444	566	553	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	8075	7151	6401	5710	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze	1845	1288	1826	1856	<i>Commercial law</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Bez spraw rejestrowych. ^c Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Excluding registry cases. ^c Including family cases (i.a., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (39). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE**
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES
PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓLEM	22907	19458	11686	12131	TOTAL
w tym mężczyźni	21438	17846	10558	10860	<i>of which men</i>
w tym za przestępstwa ^a :					<i>of which for crimes^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	1828	1516	1105	1189	Against life and health
w tym:					<i>of which:</i>
Zabójstwo	8	18	11	7	<i>Homicide</i>
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1154	1001	562	604	<i>Damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	9216	6805	3321	3570	Against safety in transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	8540	6300	2951	2904	<i>Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	630	536	334	351	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	39	28	20	18	<i>Of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	1180	1185	836	792	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	874	748	606	557	<i>Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person</i>
Przeciwko mieniu	5454	4413	2806	2756	Against property
w tym:					<i>of which:</i>
Kradzież rzeczy	1575	1225	767	755	<i>Property theft</i>
Kradzież z włamaniem	861	664	414	303	<i>Burglary</i>
Rozbój	302	193	115	109	<i>Robbery</i>

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 95.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 95.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (40). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	14920	15510	11223	9582	T O T A L
O rozwód	2812	3127	3438	3500	<i>By divorce</i>
O separację	916	342	260	226	<i>By separation</i>
O alimenty	3902	4842	3770	3079	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a :					<i>Concerning juveniles^a:</i>
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					<i>in investigation proceedings involving:</i>
demoralizacją	1223	1588	x	x	<i>demoralization</i>
czynami karalnymi	3407	3081	x	x	<i>punishable acts</i>
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					<i>at session or hearing involving:</i>
demoralizacją	801	916	x	x	<i>demoralization</i>
czynami karalnymi	1859	1614	x	x	<i>punishable acts</i>
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					<i>in investigation of case in which occur suspicion:</i>
demoralizacji	x	x	1700	1495	<i>of demoralization</i>
popelnienia czynu karalnego ..	x	x	2055	1282	<i>of committing punishable acts</i>

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str.93.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 8 on page 93.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (41). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	10	2	2	2	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne	1	1	2	2	<i>Foreign enterprises</i>
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	48	47	42	38	<i>Professional organizations of farmers^b</i>
Spółdzielnie	510	512	588	584	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne	1062	1346	1452	1454	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	2897	4188	7936	9373	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	2451	3453	4410	4584	<i>Associations^d</i>
Związki zawodowe	354	373	372	363	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze	9	9	10	10	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	2277	10175	16563	19155	<i>Total debtors</i>

^a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest sąd rejestrowy w Rzeszowie.

^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej". ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a The National Court Register in Podkarpackie voivodship is maintained by registration court in Rzeszow. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". ^d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

CHAPTER V POPULATION

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
- 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
 - 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

- dla lat 2000-2009 – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000-2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny),
- od 2010 r. - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
- 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the results of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);
 - 2) the registers of the Ministry Digital Affairs on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were prepared assuming the number of population balanced on:

- for 2000-2009 – the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000-2002 the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002 was applied; for remaining years – on the administrative division in force at a given moment),

(dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

3. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet — 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45-64 lata, kobiety — 45-59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony w Polsce przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo

- since 2010 - the basis of the results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010-2011 the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011 was applied).

3. The working age population refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Median age of population is a parameter determining age limit which has already been exceeded by half of population and not yet reached by the second half.

5. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence in Poland before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the place of residence of a spouse has been taken; in cases of unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonical laws marriages) subordinate the civil

zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in only ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45-49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

6. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych. Dane o ludności według wieku **produkcyjnego i poprodukcyjnego** podano w dwóch ujęciach:

- wariant I – przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65;
- wariant II – uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:
 - dla mężczyzn – 67,0 lat w latach 2020-2050,
 - dla kobiet – 62,0 lata w 2020 r., 63,25 lat w 2025 r., 64,5 lat w 2030 r., 65,75 lat w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040 -2050.

8. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

9. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjąt-

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

6. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

7. Population projection until 2050 was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as well as assumptions on fertility, mortality and international migration. Data about population by **working and post-working age** are given in two approaches:

- variant I – assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65;
- variant II - taking into account changes in the retirement age, on the basis of the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws for the subsequent years of projection as the lower limit of the post working age (the upper limit of the working age) were used:
 - for males – 67,0 in 2020-2050,
 - for females - 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 63,45 in 2030 and 67,0 in 2040-2050.

8. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of the population and housing censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

9. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same

kiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

10. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

11. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

12. Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się:

a) stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);

b) osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

10. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

11. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 – registered for permanent residence,
- since 2010 – de facto population (population actually residing).

12. For the resident population (residents) include

a) permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad);

b) a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 1 (42). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
OGÓŁEM	2097798	2127185	2127322	2126824	TOTAL
mężczyźni	1026072	1041160	1041827	1041429	males
kobiety	1071726	1086025	1085495	1085395	females
Miasta	847958	882758	878909	877319	Urban areas
Wieś	1249840	1244427	1248413	1249505	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
OGÓŁEM	2098263	2127948	2127657	2127656	TOTAL
na 1 km ²	118	119	119	119	per 1 km ²
mężczyźni	1026282	1041622	1041779	1041917	males
kobiety	1071981	1086326	1085878	1085739	females
na 100 mężczyzn	104,5	104,3	104,2	104,2	per 100 males
Miasta	846826	882262	877671	876148	Urban areas
w % ogółu ludności	40,4	41,5	41,3	41,2	in % of total population
Wieś	1251437	1245686	1249986	1251508	Rural areas
w % ogółu ludności	59,6	58,5	58,7	58,8	in % of total population

TABL. 2 (43). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2098263	2127948	2127657	2127656	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	484527	431007	394644	390816	Pre-working age
mężczyźni	248097	220906	202320	200406	males
kobiety	236430	210101	192324	190410	females
Miasta	174085	158362	149307	148676	Urban areas
mężczyźni	88920	81022	76453	76223	males
kobiety	85165	77340	72854	72453	females
Wieś	310442	272645	245337	242140	Rural areas
mężczyźni	159177	139884	125867	124183	males
kobiety	151265	132761	119470	117957	females
W wieku produkcyjnym	1301539	1358887	1345402	1337727	Working age
w tym w wieku mobilnym	850837	873297	863830	857656	of which of mobility age
mężczyźni	673441	713831	714385	711351	males
w tym w wieku mobilnym	434101	445681	441663	438553	of which of mobility age
kobiety	628098	645056	631017	626376	females
w tym w wieku mobilnym	416736	427616	422167	419103	of which of mobility age
Miasta	556276	583327	554721	546717	Urban areas
mężczyźni	278044	298071	289101	285799	males
kobiety	278232	285256	265620	260918	females
Wieś	745263	775560	790681	791010	Rural areas
mężczyźni	395397	415760	425284	425552	males
kobiety	349866	359800	365397	365458	females

TABL. 2 (43). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym	312197	338054	387611	399113	Post-working age
mężczyźni	104744	106885	125074	130160	males
kobiety	207453	231169	262537	268953	females
Miasta	116465	140573	173643	180755	Urban areas
mężczyźni	38065	43160	54508	57463	males
kobiety	78400	97413	119135	123292	females
Wieś	195732	197481	213968	218358	Rural areas
mężczyźni	66679	63725	70566	72697	males
kobiety	129053	133756	143402	145661	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM	61,2	56,6	58,1	59,1	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PER- SONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	52,4	45,9	45,8	46,5	Males
Kobiety	70,7	68,4	72,1	73,3	Females

TABL. 3 (44). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2015	2016					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	2098263	2127948	2127657	2127656	1041917	876148	419485	1251508	622432
0- 2 lata	61144	69681	59416	59671	30543	23754	12256	35917	18287
3- 6	89551	86209	88812	85436	43792	33576	17255	51860	26537
7-12	161994	137126	130729	133545	68485	50155	25630	83390	42855
13-15	101203	79197	67430	64761	33245	23292	11924	41469	21321
16-18	106741	91063	73777	71819	36814	26834	13673	44985	23141
19-24	222364	202526	176234	168387	85810	59296	30105	109091	55705
25-29	167817	182338	168014	166374	85752	65838	33336	100536	52416
30-34	149773	169297	177250	176771	90689	76916	38971	99855	51718
35-39	134389	151871	166800	167570	85557	72838	36890	94732	48667
40-44	140388	134996	150012	154138	78272	62027	31178	92111	47094
45-49	153685	139837	133114	134566	67784	51291	25049	83275	42735
50-54	145026	151864	137057	134766	67882	54292	25625	80474	42257
55-59	117461	141365	147232	145448	71841	65142	29988	80306	41853
60-64	75794	112458	134989	137133	65291	66957	30142	70176	35149
65-69	82488	70543	104772	111237	50537	53011	23517	58226	27020
70-74	75422	73707	63674	66669	28013	30106	12681	36563	15332
75-79	58903	62908	62790	61515	23711	25771	9838	35744	13873
80 lat i więcej ... and more	54120	70962	85555	87850	27899	35052	11427	52798	16472

TABL. 4 (45). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Townes	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	45	846826	40,4
TOTAL 2010	49	882262	41,5
..... 2015	51	877671	41,3
..... 2016	51	876148	41,2
Poniżej 2000 Below	6	9857	0,5
2000- 4999	14	43993	2,1
5000- 9999	14	95335	4,5
10000-19999	7	101832	4,8
20000-49999	6	252651	11,9
50000-99999	3	185058	8,7
100000 i więcej and more	1	187422	8,8

TABL. 5 (46). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS INHABITED BY RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	143	1251437	59,6
TOTAL 2010	144	1245686	58,5
..... 2015	144	1249986	58,7
..... 2016	144	1251508	58,8
Poniżej 2000 Below	3	5633	0,3
2000-4999	21	82161	3,9
5000-6999	33	200036	9,4
7000-9999	42	348097	16,4
10000 i więcej and more	45	615581	28,9

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (47). **MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI**

Stan w dniu 31 XII
MEDIAN AGE BY SEX
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	34,6	36,5	38,6	39,1	TOTAL
mężczyźni	33,0	35,0	37,2	37,6	males
kobiety	36,3	38,0	40,1	40,6	females
Miasta	35,8	37,7	39,9	40,4	Urban areas
mężczyźni	33,5	35,7	38,1	38,6	males
kobiety	38,2	39,9	42,0	42,4	females
Wieś	33,9	35,6	37,7	38,1	Rural areas
mężczyźni	32,7	34,5	36,6	37,0	males
kobiety	35,2	36,8	38,9	39,3	females

TABL. 7 (48). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	11782	9183	823	2686	20525	18289	149	2236
TOTAL	2010	13213	10214	149	2087	21990	18288	115	3702
	2015	10852	7944	109	2646	19566	19419	80	147
	2016	11114	8236	99	2506	20262	19103	91	1159
Miasta	2005	4760	3444	397	1691	7604	6505	60	1099
Urban areas	2010	5585	4020	88	1343	8576	6825	42	1751
	2015	4412	3010	62	1557	7771	7662	32	109
	2016	4431	3079	52	1461	8056	7458	32	598
Wieś	2005	7022	5739	426	995	12921	11784	89	1137
Rural areas	2010	7628	6194	61	744	13414	11463	73	1951
	2015	6440	4934	47	1089	11795	11757	48	38
	2016	6683	5157	47	1045	12206	11645	59	561

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 7 (48). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI (dok.)**
VITAL STATISTICS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mażeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM	2005	5,6	4,4	39,0	1,3	9,7	8,7	7,3	1,1
TOTAL	2010	6,2	4,8	7,0	1,0	10,3	8,6	5,2	1,7
	2015	5,1	3,7	5,1	1,2	9,2	9,1	4,1	0,1
	2016	5,2	3,9	4,7	1,2	9,5	9,0	4,5	0,5
Miasta	2005	5,6	4,1	46,9	2,0	9,0	7,7	7,9	1,3
Urban areas	2010	6,3	4,6	10,0	1,5	9,7	7,7	4,9	2,0
	2015	5,0	3,4	7,1	1,8	8,8	8,7	4,1	0,1
	2016	5,1	3,5	5,9	1,7	9,2	8,5	4,0	0,7
Wieś	2005	5,6	4,6	33,8	0,8	10,2	9,3	6,9	0,9
Rural areas	2010	6,1	5,0	4,9	0,6	10,8	9,2	5,4	1,6
	2015	5,2	4,0	3,8	0,9	9,5	9,4	4,1	0,0
	2016	5,3	4,1	3,8	0,8	9,8	9,3	4,8	0,4

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 8 (49). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mażeń- stwa zawarte Marriages contracted	Mażeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między mażeń- stwami zawartymi a rozwią- zanymi ^a Difference between contracted and dis- solved marriages ^a		
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących mażeństw per 1000 existing marriages			
			męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
OGÓŁEM	2005	11782	11016	6250	2080	2686	22,5	5,5	259
TOTAL	2010	13213	9917	5808	2022	2087	19,7	4,2	2626
	2015	10852	9585	5120	1819	2646	18,9	5,2	442
	2016	11114	10232	5669	2057	2506	20,1	4,9	250
Miasta	2005	4760	4742	2255	796	1691	23,9	8,5	-838
Urban areas	2010	5585	4439	2295	801	1343	22,3	6,7	240
	2015	4412	4298	1971	770	1557	20,7	7,5	-709
	2016	4431	4585	2247	877	1461	22,1	7,1	-702
Wieś	2005	7022	6274	3995	1284	995	21,5	3,4	1096
Rural areas	2010	7628	5478	3513	1221	744	18,1	2,5	2386
	2015	6440	5287	3149	1049	1089	17,6	3,6	1151
	2016	6683	5647	3422	1180	1045	18,8	3,5	952

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (50). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES CONTRACTED IN 2016 BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

MEŹCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej 60 and more
		19 lat i mniej 19 and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	11114	225	3836	4555	1437	517	328	138	78
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej..... and less	42	28	10	3	1	-	-	-	-
20-24	1800	138	1388	252	18	2	2	-	-
25-29	5169	48	2059	2795	245	18	3	1	-
30-34	2456	8	326	1240	734	120	28	-	-
35-39	834	2	45	214	316	210	46	1	-
40-49	491	-	6	47	111	150	157	17	3
50-59	184	-	2	4	12	13	70	73	10
60 lat i więcej	138	1	-	-	-	4	22	46	65
and more									
W tym wyznaniowe ^a	8236	87	2969	3781	975	257	104	38	25
Of which church or religious marriages ^a									
19 lat i mniej..... and less	14	11	3	-	-	-	-	-	-
20-24	1293	52	1017	208	13	1	2	-	-
25-29	4330	20	1682	2443	173	12	-	-	-
30-34	1833	4	242	977	536	65	9	-	-
35-39	485	-	22	135	198	108	22	-	-
40-49	197	-	2	18	55	65	51	5	1
50-59	50	-	1	-	-	5	18	23	3
60 lat i więcej	34	-	-	-	-	1	2	10	21
and more									
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	4431	35	1162	1960	727	251	153	86	57
TOTAL									
19 lat i mniej..... and less	8	2	2	3	1	-	-	-	-
20-24	511	19	390	95	7	-	-	-	-
25-29	1923	10	642	1157	104	7	2	1	-
30-34	1127	4	105	570	383	56	9	-	-
35-39	422	-	18	108	164	108	23	1	-
40-49	250	-	3	27	61	72	75	10	2
50-59	94	-	2	-	7	5	34	41	5
60 lat i więcej	96	-	-	-	-	3	10	33	50
and more									
W tym wyznaniowe ^a	3079	11	853	1564	461	120	32	21	17
Of which church or religious marriages ^a									
19 lat i mniej..... and less	2	2	-	-	-	-	-	-	-
20-24	355	5	271	75	4	-	-	-	-
25-29	1564	3	501	989	67	4	-	-	-
30-34	808	1	71	430	272	31	3	-	-
35-39	223	-	8	61	93	51	10	-	-
40-49	83	-	1	9	25	31	13	3	1
50-59	22	-	1	-	-	2	5	12	2
60 lat i więcej	22	-	-	-	-	1	1	6	14
and more									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED IN 2016 BY AGE OF BRIDEGROOMS
AND BRIDES (cont.)

MĘŻCZYŃNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej 19 and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60 lat i więcej 60 and more
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	6683	190	2674	2595	710	266	175	52	21
TOTAL									
19 lat i mniej and less	34	26	8	-	-	-	-	-	-
20-24	1289	119	998	157	11	2	2	-	-
25-29	3246	38	1417	1638	141	11	1	-	-
30-34	1329	4	221	670	351	64	19	-	-
35-39	412	2	27	106	152	102	23	-	-
40-49	241	-	3	20	50	78	82	7	1
50-59	90	-	-	4	5	8	36	32	5
60 lat i więcej and more	42	1	-	-	-	1	12	13	15
W tym wyznaniowe^a	5157	76	2116	2217	514	137	72	17	8
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej and less	12	9	3	-	-	-	-	-	-
20-24	938	47	746	133	9	1	2	-	-
25-29	2766	17	1181	1454	106	8	-	-	-
30-34	1025	3	171	547	264	34	6	-	-
35-39	262	-	14	74	105	57	12	-	-
40-49	114	-	1	9	30	34	38	2	-
50-59	28	-	-	-	-	3	13	11	1
60 lat i więcej and more	12	-	-	-	-	-	1	4	7

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 10 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
**MARRIAGES CONTRACTED IN 2016 BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF
BRIDEGROOMS AND BRIDES**

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŃ PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	11114	10283	138	693
GRAND TOTAL				
Kawalerowie Single	10292	9869	53	370
Wdowcy Widowers	104	26	44	34
Rozwidzeni Divorced	718	388	41	289

TABL. 10 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
*MARRIAGES CONTRACTED IN 2016 BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF
BRIDEGROOMS AND BRIDES (cont.)*

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwiedzione <i>divorced</i>
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>				
RAZEM	4431	3972	72	387
TOTAL				
Kawalerowie	3945	3737	22	186
<i>Single</i>				
Wdowcy	61	13	27	21
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	425	222	23	180
<i>Divorced</i>				
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>				
RAZEM	6683	6311	66	306
TOTAL				
Kawalerowie	6347	6132	31	184
<i>Single</i>				
Wdowcy	43	13	17	13
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	293	166	18	109
<i>Divorced</i>				

TABL. 11 (52). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
OGÓŁEM	2005 9183	3444	5739
TOTAL	2010 10214	4020	6194
	2015 7944	3010	4934
	2016 8236	3079	5157
Kościół Katolicki	8211	3069	5142
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	7	2	5
Kościół Ewangelicko – Augsburski	1	-	1
Kościół Chrześcijan Baptystów	3	3	-
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	2	1	1
Kościół Polskokatolicki	2	-	2
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich	5	2	3
Kościół Starokatolicki Mariawitów	2	-	2
Kościół Zielonoświątkowy	3	2	1

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12 (53). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2016 R.**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION FOR DIVORCE IN 2016

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej 19 and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60 lat i więcej 60 and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	2506	5	149	419	516	441	613	271	92
GRAND TOTAL									
20-24	40	2	32	6	-	-	-	-	-
25-29	271	3	88	151	21	6	2	-	-
30-34	494	-	21	202	237	29	5	-	-
35-39	507	-	7	44	203	213	40	-	-
40-49	704	-	1	16	50	181	439	17	-
50-59	352	-	-	-	4	11	122	201	14
60 lat i więcej and more	138	-	-	-	1	1	5	53	78
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	1461	2	68	204	306	262	373	183	63
TOTAL									
20-24	19	1	15	3	-	-	-	-	-
25-29	122	1	37	66	12	4	2	-	-
30-34	285	-	11	95	155	20	4	-	-
35-39	294	-	5	30	110	120	29	-	-
40-49	422	-	-	10	24	110	267	11	-
50-59	223	-	-	-	4	7	67	135	10
60 lat i więcej and more	96	-	-	-	1	1	4	37	53
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	1045	3	81	215	210	179	240	88	29
TOTAL									
20-24	21	1	17	3	-	-	-	-	-
25-29	149	2	51	85	9	2	-	-	-
30-34	209	-	10	107	82	9	1	-	-
35-39	213	-	2	14	93	93	11	-	-
40-49	282	-	1	6	26	71	172	6	-
50-59	129	-	-	-	-	4	55	66	4
60 lat i więcej and more	42	-	-	-	-	-	1	16	25

TABL. 13 (54). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2686	2087	2646	2506	TOTAL
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	736	781	1051	997	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1950	1306	1595	1509	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1057	819	954	907	1
2	607	387	507	485	2
3	196	75	107	98	3
4 i więcej	90	25	27	19	4 and more
Miasta	1691	1343	1557	1461	Urban areas
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	515	530	672	614	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1176	813	885	847	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	679	518	542	526	1
2	354	242	278	264	2
3	106	46	55	46	3
4 i więcej	37	7	10	11	4 and more
Wieś	995	744	1089	1045	Rural areas
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	221	251	379	383	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	774	493	710	662	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	378	301	412	381	1
2	253	145	229	221	2
3	90	29	52	52	3
4 i więcej	53	18	17	8	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age of 18.

TABL. 14 (55). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016 ^a			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	20525	21990	19566	20262	8056	12206	Live births
chłopcy	10652	11310	9968	10407	4199	6208	<i>males</i>
dziewczęta	9873	10680	9598	9855	3857	5998	<i>females</i>
Małżeńskie	18635	19578	17026	17496	6761	10735	Legitimate
chłopcy	9705	10043	8641	9013	3526	5487	<i>males</i>
dziewczęta	8930	9535	8385	8483	3235	5248	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	1890	2412	2540	2766	1295	1471	Illegitimate
chłopcy	947	1267	1327	1394	673	721	<i>males</i>
dziewczęta	943	1145	1213	1372	622	750	<i>females</i>
Urodzenia martwe	97	94	55	.	.	.	Stillbirths
chłopcy	50	61	<i>males</i>
dziewczęta	47	33	<i>females</i>

^a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane.

^a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated.

TABL. 15 (56). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI***LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER*

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>6 and over</i>

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	20525	9594	6601	2610	887	443	390
TOTAL	2010	21990	10543	7611	2602	765	260	208
	2015	19566	9205	7172	2284	586	183	130
	2016	20262	8803	7781	2705	645	213	115
19 lat i mniej		458	416	41	1	-	-	-
<i>and less</i>								
20-24		2917	2120	682	103	10	1	1
25-29		7136	3826	2628	551	94	24	13
30-34		6478	1867	3220	1096	198	69	28
35-39		2718	497	1078	782	236	78	47
40-44		534	75	129	166	101	39	24
45 lat i więcej		21	2	3	6	6	2	2
<i>and more</i>								

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	2005	100,0	46,7	32,2	12,7	4,3	2,2	1,9
TOTAL	2010	100,0	47,9	34,6	11,8	3,5	1,2	0,9
	2015	100,0	47,0	36,7	11,7	3,0	0,9	0,7
	2016	100,0	43,4	38,4	13,4	3,2	1,1	0,6
19 lat i mniej		100,0	90,8	9,0	0,2	-	-	-
<i>and less</i>								
20-24		100,0	72,7	23,4	3,5	0,3	0,0	0,0
25-29		100,0	53,6	36,8	7,7	1,3	0,3	0,2
30-34		100,0	28,8	49,7	16,9	3,1	1,1	0,4
35-39		100,0	18,3	39,7	28,8	8,7	2,9	1,7
40-44		100,0	14,0	24,2	31,1	18,9	7,3	4,5
45 lat i więcej		100,0	9,5	14,3	28,6	28,6	9,5	9,5
<i>and more</i>								

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (57). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
				ogółem	miasta	wieś
				total	urban areas	rural areas
Płodność - urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility - live births per 1000 women aged:						
15-49 ^{ab}	37,3	40,7	37,3	38,9	38,2	39,3
15-19 ^a	11,1	12,3	8,2	7,7	6,5	8,5
20-24	57,3	53,1	39,8	40,6	33,2	44,7
25-29	91,5	90,5	86,3	88,1	80,4	93,4
30-34	60,8	71,5	69,7	75,1	76,4	74,0
35-39	26,8	29,8	30,3	33,2	34,6	32,1
40-44	6,3	6,9	6,7	7,1	7,5	6,9
45-49 ^b	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,271	1,315	1,199	1,254	1,185	1,293
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,611	0,638	0,588	0,610	0,567	0,636
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	1,122	1,202	1,008	1,061	1,080	1,048
<i>Demographic dynamics</i>						

a, b łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 17 (58). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem	męż- czyźni	kobiety	razem	męż- czyźni	kobiety
				total	males	females	total	males	females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

O G Ó Ł E M	2005	18289	9784	8505	6505	3508	2997	11784	6276	5508
TOTAL	2010	18288	9686	8602	6825	3678	3147	11463	6008	5455
	2015	19419	10042	9377	7662	3877	3785	11757	6165	5592
	2016	19103	9905	9198	7458	3847	3611	11645	6058	5587
0 lat		91	52	39	32	16	16	59	36	23
1- 4 lata		11	6	5	3	-	3	8	6	2
5- 9		9	4	5	5	3	2	4	1	3
10-14		14	6	8	3	1	2	11	5	6
15-19		31	25	6	10	7	3	21	18	3
20-24		59	45	14	16	12	4	43	33	10
25-29		66	58	8	30	28	2	36	30	6
30-34		101	80	21	35	26	9	66	54	12
35-39		145	114	31	55	41	14	90	73	17
40-44		269	212	57	107	87	20	162	125	37
45-49		390	300	90	133	97	36	257	203	54
50-54		636	470	166	231	163	68	405	307	98
55-59		1128	830	298	469	329	140	659	501	158
60-64		1481	1033	448	697	458	239	784	575	209
65-69		1757	1171	586	801	493	308	956	678	278
70-74		1521	944	577	670	406	264	851	538	313
75-79		2357	1301	1056	933	477	456	1424	824	600
80-84		3233	1443	1790	1227	533	694	2006	910	1096
85 lat i więcej and more		5804	1811	3993	2001	670	1331	3803	1141	2662

TABL. 17 (58). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM	2005	868	949	790	768	865	679	934	1003	867
TOTAL	2010	860	930	792	773	871	684	921	971	872
	2015	913	964	864	872	922	826	942	992	892
	2016	898	951	847	850	916	789	932	975	890
0 lat ^a		449	500	396	397	381	415	483	580	383
1- 4 lata		13	14	13	9	-	19	16	24	8
5- 9		8	7	9	11	13	9	6	3	9
10-14		13	11	15	8	5	11	16	14	18
15-19		25	40	10	22	31	14	27	45	8
20-24		40	60	19	31	46	16	46	68	22
25-29		40	67	10	45	82	6	36	58	13
30-34		57	88	24	45	67	24	66	105	25
35-39		87	134	38	76	112	39	95	150	37
40-44		177	274	76	176	284	66	178	268	83
45-49		291	445	135	261	391	138	310	477	134
50-54		468	686	246	417	624	232	503	724	257
55-59		771	1150	402	707	1080	391	824	1202	412
60-64		1089	1596	628	1047	1525	655	1128	1659	600
65-69		1627	2393	992	1563	2173	1079	1683	2583	910
70-74		2335	3461	1524	2300	3324	1561	2363	3573	1493
75-79		3797	5447	2766	3601	4842	2839	3938	5871	2712
80-84		6728	8767	5665	6263	7912	5399	7047	9360	5848
85 lat i więcej and more		15098	16571	14513	13521	14955	12899	16084	17693	15481

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.

^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (59). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ ^a
DEATHS BY SELECTED CAUSES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	SPECIFICATION						
							na 100 tys. ludności per 100 thous. population					
OGÓŁEM	2005	868	949	790	768	934	TOTAL					
	2010	860	930	792	773	921						
	2014	863	919	809	805	903						
	2015	913	964	864	872	942						
Choroby zakaźne i pasożytnicze		1	2	0	1	1	<i>Infectious and parasitic diseases</i>					
w tym gruźlica układu oddechowego		1	1	0	1	1	<i>of which tuberculosis of the respiratory system</i>					
Nowotwory		215	252	179	233	202	<i>Neoplasms</i>					
w tym nowotwory złośliwe		211	248	175	230	198	<i>of which malignant neoplasms</i>					
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywienia i przemiany metabolicznej		14	13	14	15	13	<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>					
w tym cukrzyca		14	13	14	15	13	<i>of which diabetes mellitus</i>					

^a Z orzeczoną przyczyną zgonu. Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a With stated cause of death. In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10th Revision)".

TABL. 19 (60). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU (dok.)**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE (cont.)

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females
NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH PER 100 THOUS. LIVE BIRTHS									
OGÓŁEM2005	726	732	719	789	713	871	689	744	629
TOTAL 2010	523	557	487	490	540	436	544	568	519
2015	409	461	354	412	452	369	407	468	344
2016	449	500	396	397	381	415	483	580	383
0-27 dni 0-27 days	331	365	294	286	262	311	360	435	283
0- 6	242	288	193	199	238	156	270	322	217
w tym 0 of which 0	153	192	112	137	191	78	164	193	133
7-13	20	29	10	12	-	26	25	48	-
14-20	44	38	51	37	-	78	49	64	33
21-27	25	10	41	37	24	52	16	-	33
28-29 dni 28-29 days	10	-	20	-	-	-	16	-	33
1 miesiąc 1 month	30	38	20	37	48	26	25	32	17
2	5	10	-	-	-	-	8	16	-
3	15	19	10	25	24	26	8	16	-
4	10	10	10	-	-	-	16	16	17
5	10	10	10	-	-	-	16	16	17
6	10	10	10	25	24	26	-	-	-
7	5	-	10	12	-	26	-	-	-
8	5	10	-	-	-	-	8	16	-
9	10	10	10	12	24	-	8	-	17
10	10	19	-	-	-	-	16	32	-
11 miesięcy 11 month	-	-	-	-	-	-	-	-	-

TABL. 20 (61). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYŃ^a**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a

PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	CAUSES OF DEATHS	
	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 tys. live births						
in absolute num- bers							
OGÓŁEM2005	149	726	732	719	789	689	TOTAL
2010	115	523	557	487	490	544	
2014	99	496	558	431	474	510	
2015	80	409	461	354	412	407	
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	38	194	211	177	206	187	Conditions originating in the perinatal period
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	34	174	191	156	142	195	Congenital anomalies ^Δ of which congenital anomalies of heart
w tym wrodzone wady serca...	11	56	80	31	13	85	
Pozostałe przyczyny zgonu	8	41	60	21	64	25	Other causes of deaths

^a Z orzeczoną przyczyną zgonu. Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a With stated cause of death. In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10th Revision)".

TABL. 21 (62). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	466	441	TOTAL
w tym dokonane			<i>of which committed</i>
Miasta	219	205	<i>Urban areas</i>
Wieś	247	236	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców:			Age of suicidal persons:
12 lat i mniej	-	-	<i>12 and less</i>
13-18	29	20	<i>13-18</i>
19-24	58	35	<i>19-24</i>
25-29	37	36	<i>25-29</i>
30-49	165	159	<i>30-49</i>
50-69	139	130	<i>50-69</i>
70 lat i więcej	38	41	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w dalszym podziale nie uwzględniono samobójców o nieustalonym miejscu dokonania samobójstwa oraz o nieustalonym wieku.

Źródło: dane Krajowego Systemu Informacji Policji (KSIP) wygenerowane w dniu 13.06.2017 r.

^a Attempted and committed; continued data exclude suicidal persons for whom place of the suicide is unknown and age is unknown.

Source: data of the National Police Information System (KSIP) generated on 13.06.2017.

TABL. 22 (63). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>					
	0	15	30	45	60	
MĘZCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2005	72,04	57,69	43,38	29,59	17,89
TOTAL	2010	73,73	59,27	44,89	31,02	19,01
	2015	74,92	60,39	45,93	31,90	19,70
	2016	75,40	60,88	46,31	32,25	20,02
Miasta		76,36	61,72	47,12	33,02	20,66
<i>Urban areas</i>						
Wieś		74,73	60,29	45,74	31,70	19,54
<i>Rural areas</i>						
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2005	80,26	66,04	51,23	36,67	22,98
TOTAL	2010	81,75	67,26	52,45	37,80	24,04
	2015	82,49	67,90	53,11	38,46	24,68
	2016	82,97	68,42	53,55	38,85	25,01
Miasta		82,91	68,38	53,50	38,77	24,87
<i>Urban areas</i>						
Wieś		82,98	68,41	53,55	38,85	25,07
<i>Rural areas</i>						

TABL. 23 (64). **PROGNOZA^a LUDNOŚCI**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII
wariant I / variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys. / in thous.							
O G Ó Ł E M	2114,6	2095,6	2067,7	2029,6	1982,5	1928,6	1870,3	T O T A L
mężczyźni	1036,8	1028,1	1014,4	995,6	972,7	947,4	920,5	males
kobiety	1077,8	1067,5	1053,2	1034,0	1009,7	981,3	949,8	females
Miasta	862,0	842,8	818,9	790,8	759,2	725,6	691,3	Urban areas
mężczyźni	412,6	403,4	391,8	378,3	363,8	348,8	333,8	males
kobiety	449,4	439,4	427,2	412,4	395,5	376,8	357,5	females
Wieś	1252,6	1252,8	1248,8	1238,8	1223,2	1203,1	1179,1	Rural areas
mężczyźni	624,2	624,8	622,7	617,3	609,0	598,6	586,7	males
kobiety	628,4	628,0	626,1	621,5	614,2	604,4	592,4	females
W wieku przedprodukcyjnym	373,6	356,0	324,6	302,3	281,9	266,1	254,4	Pre-working age
mężczyźni	191,7	182,7	166,7	155,4	144,8	136,8	130,7	males
kobiety	181,9	173,3	157,9	147,0	137,0	129,4	123,7	females
Miasta	141,1	132,9	117,7	107,4	99,0	93,4	89,3	Urban areas
mężczyźni	72,3	68,1	60,4	55,1	50,8	47,9	45,8	males
kobiety	68,8	64,8	57,3	52,3	48,2	45,5	43,5	females
Wieś	232,4	223,2	206,9	195,0	182,9	172,7	165,1	Rural areas
mężczyźni	119,4	114,6	106,3	100,3	94,0	88,8	84,9	males
kobiety	113,1	108,5	100,5	94,7	88,8	83,9	80,2	females
W wieku produkcyjnym	1296,2	1246,2	1212,9	1161,6	1091,2	1004,5	915,5	Working age
mężczyźni	693,2	666,1	649,4	628,6	597,8	557,0	509,3	males
kobiety	603,0	580,2	563,5	533,0	493,3	447,5	406,3	females
Miasta	514,0	482,0	464,2	439,8	404,5	360,7	319,1	Urban areas
mężczyźni	270,7	253,8	244,7	235,0	220,0	199,2	176,2	males
kobiety	243,3	228,2	219,4	204,8	184,5	161,5	142,9	females
Wieś	782,2	764,2	748,8	721,8	686,7	643,8	596,4	Rural areas
mężczyźni	422,5	412,3	404,7	393,6	377,8	357,8	333,1	males
kobiety	359,7	351,9	344,1	328,2	308,9	286,0	263,4	females
W wieku poprodukcyjnym	444,9	493,4	530,1	565,7	609,4	658,0	700,4	Post-working age
mężczyźni	151,9	179,3	198,3	211,7	230,1	253,6	280,6	males
kobiety	292,9	314,0	331,8	354,0	379,3	404,4	419,8	females
Miasta	206,8	228,0	237,0	243,6	255,7	271,4	282,8	Urban areas
mężczyźni	69,6	81,5	86,6	88,3	92,9	101,6	111,8	males
kobiety	137,2	146,4	150,4	155,4	162,8	169,8	171,0	females
Wieś	238,0	265,4	293,1	322,0	353,7	386,6	417,6	Rural areas
mężczyźni	82,3	97,8	111,7	123,4	137,1	152,0	168,7	males
kobiety	155,7	167,6	181,4	198,6	216,6	234,6	248,8	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	63,1	68,2	70,5	74,7	81,7	92,0	104,3	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	49,6	54,4	56,2	58,4	62,7	70,1	80,8	Males
Kobiety	78,7	84,0	86,9	94,0	104,7	119,3	133,8	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 7.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes to the chapter “Population”, item 7.

TABL. 23 (64). **PROGNOZA^a LUDNOŚCI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a (cont.)
As of 31 XII
wariant II // variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys. in thous.							
W wieku produkcyjnym	1350,3	1314,5	1293,8	1265,6	1226,0	1147,6	1053,2	Working age
mężczyźni	718,2	692,0	673,0	652,4	625,8	587,6	541,1	males
kobiety	632,1	622,4	620,8	613,2	600,3	560,0	512,1	females
Miasta	539,4	510,6	494,8	479,3	458,4	419,3	372,7	Urban areas
mężczyźni	282,3	264,4	253,5	243,6	230,7	211,6	188,7	males
kobiety	257,1	246,1	241,3	235,7	227,8	207,7	184,0	females
Wieś	810,9	803,9	799,0	786,3	767,6	728,2	680,6	Rural areas
mężczyźni	435,9	427,6	419,5	408,8	395,1	376,0	352,4	males
kobiety	375,0	376,3	379,4	377,5	372,5	352,3	328,1	females
W wieku poprodukcyjnym	390,7	425,1	449,3	461,7	474,5	514,9	562,7	Post-working age
mężczyźni	126,9	153,4	174,7	187,9	202,2	223,1	248,7	males
kobiety	263,8	271,7	274,6	273,8	272,4	291,9	314,0	females
Miasta	181,5	199,4	206,4	204,1	201,8	212,8	229,3	Urban areas
mężczyźni	58,0	70,8	77,9	79,7	82,3	89,3	99,3	males
kobiety	123,5	128,5	128,5	124,4	119,5	123,6	130,0	females
Wieś	209,2	225,7	243,0	257,6	272,8	302,1	333,4	Rural areas
mężczyźni	68,9	82,5	96,8	108,2	119,8	133,8	149,4	males
kobiety	140,3	143,2	146,1	149,3	152,9	168,3	184,0	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	56,6	59,4	59,8	60,4	61,7	68,1	77,6	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	44,4	48,6	50,7	52,6	55,5	61,2	70,1	Males
Kobiety	70,5	71,5	69,7	68,6	68,2	75,2	85,5	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 7.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes to the chapter “Population”, item 7.

TABL. 24. (65). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. <i>HOUSEHOLDS in thous.</i>								
OGÓŁEM	713,0	748,0	770,9	747,9	712,9	690,7	674,6	TOTAL
Miasta	348,3	365,3	370,7	353,8	326,0	308,3	298,4	Urban areas
Wieś	364,7	382,7	400,2	394,1	386,9	382,4	376,1	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM <i>AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOSEHOLD</i>								
OGÓŁEM	2,9	2,8	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	TOTAL
Miasta	2,4	2,3	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	Urban areas
Wieś	3,4	3,3	3,1	3,1	3,2	3,1	3,1	Rural areas

TABL. 25 (66). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a <i>Inflow^a</i>				Odptyw ^b <i>Outflow^b</i>				Saldo migracji <i>Net migration</i>
	ogółem <i>total</i>	z miast <i>from urban areas</i>	ze wsi <i>from rural areas</i>	z zagranicy <i>from abroad</i>	ogółem <i>total</i>	do miast <i>to urban areas</i>	na wieś <i>to rural areas</i>	za granicę <i>to abroad</i>	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	20317	9568	10011	738	22702	9970	11610	1122	-2385
TOTAL 2010	19486	9202	9377	907	21415	9723	10829	863	-1929
..... 2015	18689	8638	9324	.	21397	9915	10447	.	-2708 ^c
2016	19022	8384	9626	1012	20661	9795	10262	604	-1639
Miasta 2005	7865	2810	4655	400	11245	4246	6245	754	-3380
Urban areas 2010	7886	2977	4448	461	10698	4332	5790	576	-2812
..... 2015	7671	2733	4573	.	10441	4220	5561	.	-2770 ^c
2016	7987	2796	4743	448	9639	4046	5227	366	-1652
Wieś 2005	12452	6758	5356	338	11457	5724	5365	368	995
Rural areas 2010	11600	6225	4929	446	10717	5391	5039	287	883
..... 2015	11018	5905	4751	.	10956	5695	4886	.	62 ^c
2016	11035	5588	4883	564	11022	5749	5035	238	13

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM 2005	9,6	4,5	4,7	0,4	10,8	4,7	5,5	0,5	-1,2
TOTAL 2010	9,2	4,3	4,4	0,4	10,1	4,6	5,1	0,4	-0,9
..... 2015	8,8	4,1	4,4	.	10,1	4,7	4,9	.	-1,3 ^c
2016	8,9	3,9	4,5	0,5	9,7	4,6	4,8	0,3	-0,8
Miasta 2005	9,3	3,3	5,5	0,5	13,3	5,0	7,4	0,9	-4,0
Urban areas 2010	8,9	3,4	5,0	0,5	12,1	4,9	6,6	0,7	-3,2
..... 2015	8,7	3,1	5,2	.	11,9	4,8	6,3	.	-3,2 ^c
2016	9,1	3,2	5,4	0,5	11,0	4,6	6,0	0,4	-1,9
Wieś 2005	9,9	5,4	4,2	0,3	9,1	4,5	4,3	0,3	0,8
Rural areas 2010	9,3	5,0	4,0	0,4	8,6	4,3	4,0	0,2	0,7
..... 2015	8,8	4,7	3,8	.	8,8	4,6	3,9	.	0,0 ^c
2016	8,8	4,5	3,9	0,5	8,8	4,6	4,0	0,2	0,0

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations. ^c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 26 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodship

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	19579	16020	3559	21580	16020	5560
TOTAL	2010	18579	15044	3535	20552	15044	5508
	2015	17962	14836	3126	20362	14836	5526
	2016	18010	14918	3092	20057	14918	5139
Miasta	2005	7465	5664	1801	10491	7165	3326
<i>Urban areas</i>	2010	7425	5588	1837	10122	6861	3261
	2015	7306	5723	1583	9781	6652	3129
	2016	7539	5954	1585	9273	6394	2879
Wieś	2005	12114	10356	1758	11089	8855	2234
<i>Rural areas</i>	2010	11154	9456	1698	10430	8183	2247
	2015	10656	9113	1543	10581	8184	2397
	2016	10471	8964	1507	10784	8524	2260

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	9,3	7,6	1,7	10,2	7,6	2,6
TOTAL	2010	8,7	7,1	1,7	9,7	7,1	2,6
	2015	8,4	7,0	1,5	9,6	7,0	2,6
	2016	8,5	7,0	1,5	9,4	7,0	2,4
Miasta	2005	8,8	6,7	2,1	12,4	8,5	3,9
<i>Urban areas</i>	2010	8,4	6,3	2,1	11,5	7,8	3,7
	2015	8,3	6,5	1,8	11,1	7,6	3,6
	2016	8,6	6,8	1,8	10,6	7,3	3,3
Wieś	2005	9,6	8,2	1,4	8,8	7,0	1,8
<i>Rural areas</i>	2010	9,0	7,6	1,4	8,4	6,6	1,8
	2015	8,5	7,3	1,2	8,5	6,6	1,9
	2016	8,4	7,2	1,2	8,6	6,8	1,8

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 29 (70). **REZYDENCI^a**
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
AS OF 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	2083,5	2083,5	2084,7	T O T A L in thous.
mężczyźni w tys.	1020,0	1020,8	1021,5	males in thous.
kobiety: w tys.	1063,5	1062,7	1063,2	females: in thous.
na 100 mężczyzn	104,3	104,1	104,1	per 100 males
Miasta: w tys.	861,0	856,7	857,0	Urban areas: in thous.
w % ogółu ludności rezydującej	41,3	41,1	41,1	in % of total usual residence population
Wieś: w tys.	1222,5	1226,8	1227,8	Rural areas: in thous.
w % ogółu ludności rezydującej	58,7	58,9	58,9	in % of total usual residence population

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 12.

^a See general notes to the chapter “Population”, item 12.

TABL. 30 (71). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
AS OF 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	2083,5	2083,5	2084,7	T O T A L in thous.
W wieku przedprodukcyjnym	424,6	389,3	386,0	Pre-working age
Miasta	155,3	146,2	145,9	Urban areas
mężczyźni	79,6	74,9	74,9	males
kobiety	75,8	71,2	71,0	females
Wieś	269,3	243,1	240,1	Rural areas
mężczyźni	138,1	124,7	123,1	males
kobiety	131,1	118,4	117,0	females
W wieku produkcyjnym	1322,1	1309,1	1302,5	Working age
w tym w wieku mobilnym	843,6	836,3	831,5	of which of mobility age
Miasta	565,6	538,2	531,7	Urban areas
mężczyźni	289,6	281,2	278,6	males
w tym w wieku mobilnym	175,0	171,3	170,0	of which of mobility age
kobiety	276,1	256,9	253,1	females
w tym w wieku mobilnym	172,3	166,3	164,8	of which of mobility age
Wieś	756,5	771,0	770,8	Rural areas
mężczyźni	406,1	415,5	415,6	males
w tym w wieku mobilnym	256,4	257,6	256,4	of which of mobility age
kobiety	350,4	355,4	355,2	females
w tym w wieku mobilnym	240,0	241,2	240,2	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	336,8	385,1	396,3	Post-working age
Miasta	140,0	172,4	179,4	Urban areas
mężczyźni	43,1	54,2	57,1	males
kobiety	96,9	118,2	122,3	females
Wieś	196,8	212,7	216,9	Rural areas
mężczyźni	63,6	70,2	72,2	males
kobiety	133,3	142,5	144,7	females

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 12.

^a See general notes to the chapter “Population”, item 12.

TABL. 31 (72). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE**
 Stan w końcu roku
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	jednostki ^a kościelne <i>church units ^a</i>		duchowni <i>clergy</i>		wierni, wyznawcy <i>adherents, faithful</i>	
Kościół Katolicki <i>Catholic Church</i>						
Kościół Rzymskokatolicki ^b	633	634	1985	1978	1340817	1336091
Kościół Greckokatolicki ^c	72	72	51	51	30000	30000
Starokatolickie <i>Old Catholic</i>						
Kościół Polskokatolicki	6	6	4	6	689	710
Prawosławne <i>Orthodox</i>						
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^d	19	19	25	25	20200	20200
Protestanckie i tradycji protestanckiej <i>Protestant and Protestant-tradition</i>						
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	1	1	1	1	194	201
Kościół Chrześcijan Baptystów ^e	3	9	3	3	59	438
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	11	11	4	4	295	288
Kościół Zielonoświątkowy	11	11	17	16	778	778
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	6	5	57	61	468	497
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	5	5	14	12	107	104
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	12	.	48	.	220
Inne <i>Other</i>						
Świadkowie Jehowy w Polsce	42	43	.	.	3531	3446
Kościół Jezusa Chrystusa „Syjon” w Rzeszowie	1	-	3	3	22	17

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji: przemyskiej i rzeszowskiej. ^c Dane dotyczą diecezji przemysko-warszawskiej. ^d Dane dotyczą diecezji przemysko-nowosądeckiej. ^e Dane za 2016 r. dotyczą Okręgu Południowego.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^b Data concern dioceses of Przemyśl and Rzeszów. ^c Data concern diocese of Przemyśl-Warsaw. ^d Data concern diocese of Przemyśl-Nowy Sącz. ^e Data for 2016 concern South District.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej** będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

Dane BAEL od 2010 roku uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy w badanym tygodniu.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- 1) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. *Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey – LFS**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis, except persons absent for 12 months and over. A household is a group of people who are close relatives or are related by affinity, and also not close relatives, who live together in a dwelling and maintain themselves jointly. The survey does not cover persons living in collective accommodation establishments. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth.*

The LFS data from 2010 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the National Census of Population and Housing 2011. The data are not fully comparable to the results of surveys for the previous periods, published in the previous editions of the Yearbook.

2. *The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e. performing, holding or looking for a job in the surveyed week.*

***Economically active persons** include employed and unemployed persons.*

***Employed persons** are all persons aged 15 and more who within the surveyed week:*

- 1) *performed for at least one hour any work generating pay or income, i.e. were employed as a paid employee, worked on own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm or conducting a family-owned business outside agriculture,*

- 2) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
- a) z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub wypoczynkowego,
 - b) z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Bezrobotni według BAEL są to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- 1) w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- 2) aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- 3) były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem lub danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem lub danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem lub danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

- 2) *had work but did not perform it:*
- a) *due to illness, maternity leave or vacation,*
 - b) *due to other reasons, but the break in employment did not exceed:*
 - *3 months,*
 - *exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries.*

In accordance with international standards, pupils who entered into a vocational or particular job training contract with a company or natural persons were also included among employed persons if they received wages and salaries.

Unemployed persons, according to LFS, are persons aged 15–74, who simultaneously fulfilled three conditions:

- 1) *within the reference week were not employed,*
- 2) *actively sought work, i.e., within a 4-week period undertaken real activity (the last week being the reference week) to find work,*
- 3) *were available for work within a fortnight period after the reference week.*

Unemployed persons also include persons who did not seek work because they were provided with it and were waiting to start it for no longer than three months as well as were available for that work.

Economically inactive persons are persons aged 15 and more who are not classified either as employed or unemployed.

3. **The activity rate** is calculated as the share of economically active persons in the total population (aged 15 and more) or in a given group.

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) or in a given group.

The **unemployment rate** for a survey period is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population or to a given group.

4. *Due to rounding-off results of the Labor Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”.*

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań wczności oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str.128,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 XII** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII** w latach 2005-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009, see item 5 on page 128,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practicing learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis agricultural farmers' co-operatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. **Full-time paid employees** are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning **employment as of 31 XII** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII** in 2005-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadającymi użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane o pracujących w tabl. 4 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i faktycznie prowadzonej działalności.

8. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) *in 2005-2009 the following employed persons are not included:*
 - a) *on farms with the area of more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,*
 - b) *on farms with the area of up to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*
- 2) *since 2010 the whole number of employed persons on those farms are included independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including those producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) *the employment as of 31 XII of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) *the average paid employment — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. *Data regarding employment in table 4 are presented by permanent places of work and actually conducted business activity.*

8. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as — for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

9. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

10. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 645 z późn. zm.), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna — zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

9. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) they were actually free to take on the reporting day;
- 2) the employer made attempts to find persons willing to take a job;
- 3) in case of finding adequate persons, the employer would be ready to employ them immediately.

10. Newly created jobs are jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (unified text: Journal of Laws 2016 item 645 with later amendments), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active

zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Information concerning **Labour Fund expenditures** are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (unified text: Journal of Laws 2015 item 149 with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defense;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania — na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący — szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według wydarzeń je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay — on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity — at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;
- 7) performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- 10) serving supplementary forms of military service;
- 11) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.a., according to the events which cause them (describing

spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są grupowane zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); „Górnictwo i wydobywanie”; „Przetwórstwo przemysłowe”; „Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”; „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”; „Budownictwo” (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”; „Transport i gospodarka magazynowa”; „Informacja i komunikacja” (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); „Edukacja” (w zakresie szkół wyższych), „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (w zakresie opieki zdrowotnej); „Pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konser-

*the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 is grouped according to the EUROSTAT recommendation.*

6. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports:

- 1) *data concern persons employed by entities included in the sections: “Agriculture, forestry and fishing” (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”; “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”; “Construction” (excluding development of building projects); “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”; “Transportation and storage”; “Information and communication” (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); “Professional, scientific and technical activities” (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); “Administrative and support service activities” (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); “Education” (only tertiary education); “Human health and social work activities” (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);*

wacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

8. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich stopnia ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

9. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

- 2) *data concern exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*
- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

8. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

9. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (uniform text Journal of Laws 2013, item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (73). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages			kwartaly quarters				
	I	II	III	IV				
LUDNOŚĆ w tys.	1669	1662	1643	1643	1643	1643	POPULATION in thous.	
Mężczyźni	813	806	797	797	797	797	Men	
Kobiety	855	856	846	846	846	846	Women	
Aktywni zawodowo	945	901	919	915	922	917	Economically active persons	
mężczyźni	517	503	517	519	522	514	men	
kobiety	429	398	401	397	400	404	women	
Pracujący	835	797	831	823	832	831	Employed persons	
mężczyźni	459	448	467	465	471	466	men	
kobiety	376	349	364	358	361	365	women	
Bezrobotni ^a	110	105	88	92	90	87	Unemployed persons ^a	
mężczyźni	58	55	50	54	51	48	men	
kobiety	52	49	38	38	39	39	women	
Bierni zawodowo	724	760	724	728	721	726	Economically inactive persons	
Mężczyźni	297	303	280	278	275	284	Men	
Kobiety	427	458	444	449	446	442	Women	
WSPÓLCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ w %	56,6	54,2	55,9	55,7	56,1	55,8	ACTIVITY RATE in %	
mężczyźni	63,6	62,4	64,9	65,1	65,5	64,5	men	
kobiety	50,2	46,5	47,4	46,9	47,3	47,8	women	
Miasta	54,5	53,5	55,9	55,4	56,3	55,6	Urban areas	
Wieś	58,2	54,8	55,9	56,0	55,9	56,0	Rural areas	
WSKAŹNIK ZATRUDNIE- NIA w %	50,0	48,0	50,6	50,1	50,6	50,6	EMPLOYMENT RATE in %	
mężczyźni	56,5	55,6	58,6	58,3	59,1	58,5	men	
kobiety	44,0	40,8	43,0	42,3	42,7	43,1	women	
Miasta	47,0	47,7	51,4	51,4	51,0	50,7	Urban areas	
Wieś	52,2	48,1	50,0	49,2	50,3	50,5	Rural areas	
STOPA BEZROBOCIA w %	11,6	11,7	9,6	10,1	9,8	9,5	UNEMPLOYMENT RA- TE in %	
mężczyźni	11,2	10,9	9,7	10,4	9,8	9,3	men	
kobiety	12,1	12,3	9,5	9,6	9,8	9,7	women	
Miasta	13,7	10,9	8,3	7,0	9,5	8,8	Urban areas	
Wieś	10,3	12,2	10,5	12,1	9,9	9,7	Rural areas	

^a Osoby w wieku 15-74 lata.

^a Persons aged 15-74.

TABL. 2 (74). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2016 R. - na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2016 on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Popula- tion	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Eco- nomi- cally inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej Activity rate	Wskaź- nik za- trudnie- nia Em- ployment rate	Stopa bezro- bocia Unem- ployment rate
		ogółem total	pracu- jący em- ployed	bezro- botni ^a unem- ployed ^a				
		w tys. in thous.						
OGÓŁEM TOTAL	1643	920	837	83	723	56,0	50,9	9,0
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyj- nym ^b of which of working age ^b	1195	888	805	83	307	74,3	67,4	9,3
15—24 lata years	244	79	54	25	165	32,4	22,1	31,6
25—34	291	247	222	24	44	84,9	76,3	9,7
35—44	278	239	226	14	39	86,0	81,3	5,9
45—54	248	208	193	15	40	83,9	77,8	7,2
55 lat i więcej and more	582	147	142	5	435	25,3	24,4	3,4
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe Tertiary	355	290	276	14	65	81,7	77,7	4,8
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	397	260	240	21	137	65,5	60,5	8,1
Średnie ogólnokształcące General secondary	143	67	58	9	77	46,9	40,6	13,4
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	412	252	222	30	160	61,2	53,9	11,9
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego Lower secondary, primary incomplete primary and without school education	336	51	42	10	285	15,2	12,5	19,6

^a Osoby w wieku 15-74 lata. ^b Mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat.

^a Persons aged 15-74. ^b Men aged 18-64, women aged 18-59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (75). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number – women
OGÓŁEM TOTAL	639138	781765	809734	831425	400558
sektor publiczny <i>public sector</i>	.	165634	152453	153957	99630
sektor prywatny <i>private sector</i>	.	616132	657281	677468	300928
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b <i>Agriculture, forestry and fishing^b</i>	158941	259524	259739	259864	137145
Przemysł <i>Industry</i>	152153	152750	159901	167205	46033
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	135239	135501	143760	150952	43125
Budownictwo <i>Construction</i>	26114	38985	37935	39081	3918
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	89058	96589	98484	101199	55072
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	27325	28414	27899	29799	5597
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	7058	8091	9483	10147	6752
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	4221	7589	8694	9373	2939
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	10152	9611	9529	9379	6543
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	5893	5938	6019	6228	3155
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	13037	13028	16811	18359	9418
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	10131	15045	17750	20006	8337
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory so- cial security</i>	27749	31446	32631	32788	19377
Edukacja <i>Education</i>	55646	57511	57800	58351	45243
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	38609	42391	48238	49593	39249
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	5698	6509	6624	6797	4156
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	7353	8344	12197	13256	7624

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 131.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 131.

TABL. 4 (76). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an employment contract</i>	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>	
O G O Ł E M	2005	353797	349476	3255
T O T A L	2010	376854	372486	3501
	2015	375683	371557	3344
	2016	387457	383285	3452
sektor publiczny		140493	140493	-
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	246964		242792	3452
<i>private sector</i>				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3863		3521	50
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	131617		130352	1179
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe	120610		119384	1140
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	18994		18505	462
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	49460		48482	976
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	10855		10662	193
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4633		4486	147
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	6385		6353	32
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4800		4471	17
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4273		4263	10
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5160		5079	81
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	12237		12194	42
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	31646		31646	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	56400		56284	116
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40351		40227	124
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6050		6044	6
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	717		700	17
<i>Other service activities</i>				

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (77). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities employ- ing mo- re than 9 per- sons ^a	
OGÓŁEM	389651	416669	409145	419574	360940	TOTAL
sektor publiczny	162491	147700	133750	133807	133807	public sector
sektor prywatny	227160	268969	275395	285767	227134	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5152	5042	5092	5216	3052	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	129344	128041	127719	131814	123405	Industry
w tym przetwórstwo przemysło- we	116588	115584	116894	120770	112730	of which manufacturing
Budownictwo	21283	28701	25366	25936	16923	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	59383	69997	61760	62513	45288	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	15005	12509	13753	14743	10201	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4367	5660	5489	6058	3959	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2472	5403	6878	6775	5874	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	6480	5389	4934	4888	4220	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4233	4890	4906	4887	3948	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	7062	7621	8188	8468	4651	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	9646	10600	11298	12806	11607	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	27347	31460	30328	30534	30534	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	55435	55056	53535	53758	53346	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	35077	37859	39224	39798	37827	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4875	5574	5555	5671	5496	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2490	2867	5122	5711	610	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (78). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	327810	148936	21666	12839
TOTAL 2010	349857	160518	22629	13901
2015	348724	164125	22833	14962
2016	360458	170138	22827	14869
sektor publiczny public sector	128041	86357	12452	8857
sektor prywatny private sector	232417	83781	10375	6012
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2985	665	536	383
Przemysł Industry	127461	33664	2891	1391
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	116746	30820	2638	1252
Budownictwo Construction	17976	1873	529	181
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	46649	25674	1833	1156
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	10440	1347	222	100
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3709	2602	777	538
Informacja i komunikacja Information and communication	5520	1883	833	226
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	4339	3358	132	99
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	3898	1927	365	251
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	4807	2665	272	168
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	11278	4526	916	611
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulso- ry social security	30506	18137	1140	690
Edukacja Education	47298	37517	8986	6493
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	38059	31060	2168	1619
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	4930	2850	1114	870
Pozostała działalność usługowa Other service activities	603	390	97	84

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (79). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
			kobiety women	podejm- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę changing work	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b	
OGÓŁEM	2005	68377	23765	11912	35196	1675	20,7
TOTAL	2010	62628	22066	9553	32945	1334	17,9
	2015	65855	25737	9881	40358	459	19,1
	2016	68805	27442	10058	42185	406	19,6
sektor publiczny		11837	7394	2033	8081	104	9,3
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		56968	20048	8025	34104	302	25,5
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		491	138	115	229	3	16,7
Przemysł		26686	7101	4359	16837	112	21,9
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		25419	6801	4262	15887	105	22,8
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		5573	387	411	3301	6	30,7
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		11808	6770	1834	6388	119	26,1
Transport i gospodarka magazynowa		2736	298	232	1575	8	27,6
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1015	691	201	425	5	28,7
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		1143	423	138	858	#	19,6
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		390	281	40	284	9	8,8
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		398	191	50	242	#	10,2
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1135	564	242	620	5	24,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		5582	2252	383	3744	14	51,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... <i>Public administration and defence; compulso- ry social security</i>		3905	2043	670	2799	30	12,8
Edukacja		3646	3075	415	2468	28	7,9
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3533	2814	867	2001	51	9,4
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		592	297	93	307	2	12,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		172	117	8	107	#	28,6
<i>Other service activities</i>							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (80). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Z liczby ogółem Of total number						Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		Ogółem Total	kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment con- tract		prze- niesieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an in- ability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z ur- lopow wy- chowaw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM	2005	63791	22632	10091	5083	3990	2881	18,9
TOTAL	2010	57473	20266	8786	4340	2288	1330	16,4
	2015	60259	22259	7784	5667	3872	717	17,4
	2016	57945	21774	4957	6407	4128	862	16,4
sektor publiczny public sector		10788	6533	637	391	2292	203	8,3
sektor prywatny private sector		47157	15241	4320	6016	1836	659	20,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		481	148	38	16	56	6	16,2
Przemysł Industry		20565	4643	1802	2556	1228	229	16,7
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		19552	4407	1707	2512	1014	200	17,4
Budownictwo Construction		5573	318	641	362	157	19	30,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		9770	5307	1092	1608	276	318	21,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		2057	203	130	401	142	10	20,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		823	560	62	211	6	17	22,9

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopow bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (80). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		prze- niesieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an in- ability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z ur- lopow wy- chowaw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Informacja i komunikacja Information and communication	1349	472	72	237	21	#	23,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	458	350	59	79	59	14	10,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	387	182	43	12	116	-	9,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	966	462	60	124	67	14	20,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	5106	2085	375	331	65	14	47,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulso- ry social security	3711	1925	92	63	618	59	12,0
Edukacja Education	2974	2343	260	112	663	40	6,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	3002	2365	186	244	563	98	7,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	557	317	31	40	85	9	11,2
Pozostała działalność usługowa Other service activities	166	94	14	11	6	#	27,7

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopow bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (81). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNO-KSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers				
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych (zawodo- wych) basic vocational	
OGÓŁEM	2005	10420	4315	2918	3603	1231	2668
TOTAL	2010	7608	3023	2652	2321	955	1680
	2015	6833	2872	2757	1884	873	1319
	2016	6572	2942	2687	1842	768	1275
sektor publiczny		1528	1090	1159	206	91	72
public sector							
sektor prywatny		5044	1852	1528	1636	677	1203
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		83	31	48	29	#	#
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		2711	633	704	870	328	809
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		2643	604	664	861	322	796
of which manufacturing							
Budownictwo		267	45	98	82	29	58
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1208	681	310	457	205	236
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		98	32	21	32	20	25
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		115	84	23	56	10	26
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		114	43	#	16	37	#
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		36	24	33	-	3	-
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		36	24	17	4	#	#
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		134	75	113	14	3	4
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		267	104	70	110	41	46
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		473	323	350	51	46	26
Public administration and defence; compulso- ry social security							
Edukacja		282	240	245	16	14	7
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		694	566	567	99	18	10
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		51	35	27	6	11	7
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		3	2	#	-	-	#
Other service activities							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (82). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2016 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w je- dnostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties employ- ing more than 9 persons	ogółem total	w tym w je- dnostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties employ- ing more than 9 persons
OGÓŁEM	1920	516	1424	22038	12142	12230	8210
TOTAL							
sektor publiczny	200	20	.	3031	.	1460	.
public sector							
sektor prywatny	1720	496	.	19007	.	10770	.
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... Agriculture, forestry and fishing	7	-	2	376	121	261	89
Przemysł	761	402	719	5982	4566	4257	3707
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe	753	402	713	5703	4379	4134	3620
of which manufacturing							
Budownictwo	241	4	61	2992	935	1263	750
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	453	26	325	3830	2149	2573	1442
Transport i gospodarka magazynowa	62	5	51	1347	430	541	206
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	17	13	17	1274	333	376	111
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja	48	-	34	283	74	380	94
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	13	-	13	236	83	124	40
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	20	1	6	90	54	82	55
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7	3	7	863	216	318	130
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .. Administrative and support service activities	32	27	5	681	457	262	172
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulso- ry social security	65	5	65	745	721	506	503
Edukacja	27	19	10	1667	1090	715	627
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	113	11	103	1051	694	296	185
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	-	5	252	172	122	89
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa	49	-	1	369	47	154	10
Other service activities							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani	163956	142263	123514	107567	Registered unemployed persons
w tym kobiety	87626	73359	63579	56384	<i>of which women</i>
Z liczby ogółem – bezrobotni:					<i>Of total number – unemployed persons:</i>
dotychczas niepracujący	47117	38115	24411	18603	<i>previously not employed</i>
absolwenci ^a	10513	10522	7329	5417	<i>school-leavers ^a</i>
bez kwalifikacji zawodowych	31973	28708	32662	27779	<i>without occupational qualifications</i>
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5417	3645	5327	4277	<i>terminated for company reasons</i>
długotrwale bezrobotni ^b	110315	77259	74688	64838	<i>long-term unemployed ^b</i>
posiadający prawo do zasiłku	18047	20569	14417	13581	<i>possessing benefit rights</i>
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	19273	18550	<i>with at least one child under 6 years of age</i>
niepełnosprawni	3049	5217	5652	4822	<i>disabled persons</i>
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c w %	18,5	15,4	13,2	11,5	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy	376	961	1479	2117	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 133.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During an unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^c See general notes, item 2 on page 133.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 12 (84). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI** ^a
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	151774	174505	158025	149405	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety	69415	80784	73575	70554	<i>women</i>
dotychczas niepracujący	54378	54878	33718	28516	<i>previously not employed</i>
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2751	2786	7011	4906	<i>terminated for company reasons</i>
Bezrobotni wyrejestrowani	158111	174186	172443	165352	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety	70512	78583	80301	77749	<i>women</i>
z tytułu podjęcia pracy	69648	71738	85469	85617	<i>received jobs</i>

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	163956	87626	142263	73359	123514	63579	107567	56384
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	41050	21876	34837	17613	21884	10785	16279	8249
25—34	51899	29955	43916	24800	37275	21805	32938	19854
35—44	37187	21086	27860	15510	26159	14669	23781	13550
45—54	29053	13511	25959	12689	22287	11117	19278	9589
55 lat i więcej and more	4767	1198	9691	2747	15909	5203	15291	5142
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	10224	6968	16608	11271	17588	12239	16099	11313
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary as well as voca- tional secondary	40571	25313	35979	20815	31542	18448	27328	16313
Średnie ogólnokształcące General secondary	12601	9340	14737	9774	12875	8332	11196	7348
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	57652	27021	43892	18961	36625	15170	31356	13131
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	42908	18984	31047	12538	24884	9390	21588	8279

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab}
BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}

3 miesiące i mniej	33837	14316	41715	18389	32765	14029	28405	12014
<i>months and less</i>								
3— 6	22388	11619	23438	12338	18058	9321	15118	7784
6—12	21882	11124	23916	12146	17935	8948	15422	8074
12—24	22858	12135	26250	13798	19090	10279	16579	9336
Powyżej 24 miesięcy	62991	38432	26944	16688	35666	21002	32043	19176
<i>More than 24 months</i>								

WEDŁUG STAŻU PRACY^b
BY WORK SENIORITY^b

Bez stażu pracy	47117	27819	38115	21906	24411	14312	18603	11226
<i>No work seniority</i>								
Ze stażem pracy:								
<i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej	22516	13326	20908	11866	23095	12960	21276	12200
<i>and less</i>								
1— 5	32947	16155	31173	15299	27463	14181	24768	13272
5—10	22106	11596	17757	8969	17023	8688	15536	8103
10—20	25341	13870	19591	10049	17334	8609	15368	7566
20—30	12450	4628	11736	4471	10465	3869	9035	3251
powyżej 30 lat	1479	232	2983	799	3723	960	2981	766
<i>more than 30 years</i>								

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. wśród bezrobotnych było 25194 osoby (w tym 9913 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2016 among the unemployed were 25194 persons (of which 9913 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	5768	4064	4378	3879	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	2954	2270	2459	2238	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	3212	4745	2389	2670	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	1443	1691	1110	1243	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	15685	29946	20106	17306	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	8818	17597	12123	10665	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	-	2255	1240	1193	Started a social useful works
w tym kobiety	-	1089	734	648	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	41016	57481	61276	72410	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15 (87). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
LABOUR FUND EXPENDITURES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	258,5	615,7	490,4	511,4	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	129,0	197,6	168,3	152,9	29,9	Unemployment benefits
Szkolenia	6,2	17,7	11,7	8,9	1,7	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	23,9	154,2	119,1	108,4	21,4	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Roboty publiczne	15,1	35,1	20,2	25,2	4,9	Public works
Prace interwencyjne	16,6	22,6	23,4	22,0	4,3	Intervention works
Stypendia za okres stażu	38,2	143,3	102,0	99,0	19,4	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 134.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 134.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy Work conditions

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	lżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	2005	3384	19	36	3329	20	895	2234	TOTAL
	2010	3539	9	29	3501	47	1016	2197	
	2015	3409	18	31	3360	49	1103	2055	
	2016	3438	6	23	3409	58	1315	1989	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		36	-	2	34	-	10	26	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		1207	2	17	1188	11	383	794	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie		16	-	-	16	-	3	13	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe		1080	2	16	1062	10	345	706	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		28	-	1	27	-	9	19	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		83	-	-	83	1	26	56	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo		207	1	2	204	1	36	166	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		427	-	-	427	10	182	224	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa		182	1	-	181	1	61	117	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		47	-	-	47	3	23	20	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja		24	-	-	24	1	12	11	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		34	-	-	34	-	16	16	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		35	-	-	35	-	11	24	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		55	1	1	53	4	30	20	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		94	-	-	94	2	28	63	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		198	-	-	198	4	74	117	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja		224	1	-	223	10	100	109	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		618	-	-	618	11	329	252	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		30	-	1	29	-	9	21	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa		20	-	-	20	-	11	9	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	łżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)									
OGÓŁEM	2005	6,99	0,04	0,07	6,88	0,04	1,85	4,61	TOTAL
	2010	7,07	0,02	0,06	6,99	0,09	2,03	4,39	
	2015	6,17	0,03	0,06	6,08	0,09	1,99	3,72	
	2016	6,07	0,01	0,04	6,02	0,10	2,32	3,51	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		6,34	-	0,35	5,99	-	1,76	4,58	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		7,38	0,01	0,10	7,27	0,07	2,34	4,85	Industry
górnictwo i wydobywanie		4,72	-	-	4,72	-	0,88	3,83	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe .		7,33	0,01	0,11	7,21	0,07	2,34	4,79	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		4,83	-	0,17	4,66	-	1,55	3,27	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		11,85	-	-	11,85	0,14	3,71	8,00	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		5,38	0,03	0,05	5,30	0,03	0,93	4,31	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4,28	-	-	4,28	0,10	1,82	2,24	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		6,31	0,03	-	6,28	0,03	2,11	4,06	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		4,79	-	-	4,79	0,31	2,34	2,04	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		2,66	-	-	2,66	0,11	1,33	1,22	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		3,60	-	-	3,60	-	1,69	1,69	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		5,72	-	-	5,72	-	1,80	3,92	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		3,13	0,06	0,06	3,01	0,23	1,71	1,14	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		4,98	-	-	4,98	0,11	1,48	3,34	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		6,05	-	-	6,05	1,12	2,26	3,58	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		3,86	0,02	-	3,84	0,17	1,72	1,88	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		12,63	-	-	12,63	0,22	6,73	5,15	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		4,47	-	0,15	4,32	-	1,34	3,13	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		1,57	-	-	1,57	-	0,86	0,71	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budownictwo con- struc- tion	handel; napra- wa po- jazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transport and storage	opieka zdrowot- na i po- moc społecz- na human health and social work activi- ties	
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemys- łowe of which manu- facturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY EVENTS CAUSING INJURY									
OGÓŁEM	2005	3384	52	1549	1411	280	277	185	443
TOTAL	2010	3539	59	1333	1176	385	436	113	460
	2015	3409	44	1209	1055	261	451	163	567
	2016	3438	36	1207	1080	207	427	182	618
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi		110	1	55	50	8	17	3	10
<i>Persons contacting with electrical current, temperature, hazardous substances and chemical prepara- tions</i>									
Zderzenie z/uderzenie w nierucho- my obiekt		871	10	261	220	51	80	54	168
<i>Persons colliding with/struck by a stationary object</i>									
Uderzenie przez obiekt w ruchu		711	6	301	276	77	85	41	68
<i>Persons struck by a moving object</i>									
w tym przez spadający obiekt		254	2	108	98	26	36	16	19
<i>of which by a falling object</i>									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		665	3	269	254	22	118	9	172
<i>Persons contacting with a sharp, rough, coarse object</i>									
Uwięzienie, zmiżdżenie		215	3	129	123	17	27	8	10
<i>Persons trapped, crushed</i>									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne <i>Persons under physical or mental stress</i>		366	2	94	79	17	48	29	68
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia		101	2	9	2	1	4	25	30
<i>Persons suffering aggression from person or animal</i>									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; napra- wa po- jazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowot- na i po- moc społe- czna human health and social work activi- ties
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				
OGÓŁEM 2005	6274	78	3134	2878	611	492	293	663
TOTAL 2010	6945	127	2932	2636	844	822	221	759
..... 2015	6873	84	2796	2467	541	933	299	971
2016	6922	69	2810	2506	473	876	337	1005
w tym: of which:								
Niewłaściwy stan czynnika material- nego Inappropriate condition of material objects/agents	568	6	291	242	34	54	22	74
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organization of:								
pracy work	278	-	146	131	27	46	6	32
stanowiska pracy work post	341	4	146	133	27	64	16	48
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym Absence or inappropriate use of material objects/agents	547	1	269	237	61	76	16	62
Nie używanie sprzętu ochronnego Not using protective equipment	90	-	57	55	2	12	-	8
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika Inappropriate wilful employee action	443	6	241	218	20	53	10	48
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b Inappropriate mental-physical condi- tion of employee ^b	132	2	41	31	11	18	3	15
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika Incorrect employee action	4265	44	1571	1418	273	525	224	671

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (90). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1272	1235	996	833	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	8	1	1	4	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	630	685	534	467	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	88	81	67	52	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	22	15	8	11	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	175	165	146	108	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	106	67	50	33	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie skrajnych temperatur	19	15	6	4	<i>extreme temperatures</i>
działanie materiałów szkodliwych	3	1	1	2	<i>hazardous materials</i>
inne wydarzenia	229	206	184	156	<i>other events</i>

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zagrożenie Hazard								
	Ogółem Grand total		związane connected with		z uciążliwością pracy strenuous conditions		czynniki mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery		
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
OGÓŁEM	2005	118	82	77	50	26	19	15	13
TOTAL	2010	99	77	60	46	25	21	14	10
	2015	91	68	56	40	23	19	13	9
	2016	82	63	50	36	18	16	15	11
sektor publiczny		52	44	23	17	24	23	5	4
public sector									
sektor prywatny		89	67	56	40	16	15	17	12
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		78	57	16	9	37	32	24	16
Agriculture, forestry and fishing									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, ust. 7 na str. 136.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities, item 7 on page 136.

TABL. 19 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			zwiazane connected with		z uciążliwością pracy strenuous conditions		czynnikami me- chanicznymi zwią- zanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particu- larly dangerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Przemysł	127	97	80	59	23	21	24	17
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie	86	86	42	42	43	43	-	-
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe	133	100	85	63	23	20	25	17
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	45	34	27	17	8	8	9	9
<i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	75	73	15	14	38	36	23	23
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo	57	49	17	10	26	26	14	13
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	13	9	9	5	2	1	3	3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazy- nowa	85	68	27	16	54	51	3	1
<i>Transportation and storage</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	55	28	28	28	-	-	28	-
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja	6	6	6	6	-	-	-	-
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activ- ities	16	10	14	9	2	1	-	-

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 136.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities, item 7 on page 136.

TABL. 20 (92). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2016 R.
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM	353	176	65	75	114
TOTAL					
sektor publiczny	224	130	27	53	93
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	383	187	73	80	119
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	268	277	21	16	255
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	413	221	95	95	134
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	129	21	11	5	5
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	435	233	100	99	142
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	144	69	24	51	31
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	270	162	66	73	106
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	443	195	62	95	131
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	278	113	28	45	83
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	382	119	25	82	53
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	206	48	4	21	31
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	563	384	76	103	293
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	329	86	31	57	86
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	111	28	-	19	9
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	202	114	24	40	102
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, ust. 7 na str. 136.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities, item 7 on page 136.

TABL. 21 (93). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		DISEASES	
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnio- nych <i>per 100 thous. paid employees</i>		
OGÓŁEM	2005	90	22,6	TOTAL
	2010	51	12,1	
	2015	60	13,9	
	2016	72	16,5	
Pylice płuc		3	0,7	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa		5	1,1	<i>Bronchial asthma</i>
Alergiczny nieżyt nosa		1	0,2	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		5	1,1	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Choroby skóry		3	0,7	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		5	1,1	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		3	0,7	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem		7	1,6	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Zespół wibracyjny		1	0,2	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		34	7,8	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (94). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	2005	21622	71518	4058	31191	2270	3612	38719
TOTAL	2010	23429	56977	1881	18436	1606	3304	284
	2015	18333	27450	1350	11857	1503	1488	288
	2016	17893	28090	1463	7863	1034	1548	294
sektor publiczny		4434	6077	226	2315	117	1265	123
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		13459	22013	1237	5548	917	283	171
<i>private sector</i>								
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1164	818	59	48	1	-	8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		13342	20073	1319	6187	871	227	173
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		840	2163	-	-	-	-	-
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		9934	16172	1158	4639	863	151	131
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1053	235	3	1043	-	69	35
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1515	1503	158	505	8	7	7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		1799	3247	36	92	1	2	5
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		438	1705	10	162	104	57	-
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		1036	484	20	1292	10	930	8
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja		4	239	-	-	-	31	-
<i>Information and communication</i>								
Edukacja		9	75	-	-	3	1	1
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		82	1374	-	82	44	300	96
<i>Human health and social work activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, ust. 7 na str. 136. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities, item 7 on page 136.
^b Or particular character.

TABL. 23 (95). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional accidents compensations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occu- pational acci- dents compen- sations
OGÓŁEM 2005	965	937	2175	2084
TOTAL 2010	1282	1237	2466	2408
..... 2015	1173	1146	3523	3318
2016	996	985	3417	3313
sektor publiczny public sector	279	272	3419	3222
sektor prywatny private sector	717	713	3416	3347
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... Agriculture, forestry and fishing	16	14	6494	6593
Przemysł Industry	516	512	3108	3010
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	10	10	4760	4760
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	462	458	3081	2971
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	14	14	2836	2836
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities	30	30	3103	3103
Budownictwo Construction	102	102	5541	5541
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	107	107	2959	2959
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	26	25	4169	3400
Informacja i komunikacja Information and communication	9	9	1444	1444
Edukacja Education	10	10	2460	2460
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	207	203	3170	3022

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, ust. 7 na str. 136.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities, item 7 on page 136.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy. Dane prezentowane w dziale nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenie osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na po-

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed. Data presented in this chapter do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of job occupational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

3. Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also

czet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2016 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związkowych zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE;

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), oraz ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyj-

employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

4. *Data in tables 2–5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2016. Data concern paid employees who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).*

Social security benefits

1. **Information regarding retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to nonagricultural social security system by the Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds – OFE;

Information regarding retirement and other pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in the case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others, the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' coopera-

nych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;

4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;

5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym prowadzący działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);

6) duchowni;

7) rolnicy indywidualni;

8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

1) emerytury;

2) renty z tytułu niezdolności do pracy;

3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono, dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

tives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;

4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;

5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);

6) clergy;

7) farmers;

8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

1) retirement pensions;

2) disability pensions;

3) survivors pensions.

4. Retirement and other pension benefits do not include payments of retirement and other pensions carried out under international agreements.

5. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement and other pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (96). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
O G Ó Ł E M	2001,53	2753,12	3371,47	3501,68	3653,67	T O T A L
sektor publiczny	2336,28	3293,21	4010,70	4146,58	4146,58	public sector
sektor prywatny	1759,99	2454,01	3057,85	3196,36	3363,27	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2593,03	3440,84	4703,24	4824,67	5549,40	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2017,80	2742,92	3402,24	3569,29	3645,08	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	1951,52	2646,62	3342,75	3516,83	3595,22	of which manufacturing
Budownictwo	1703,23	2295,34	2665,26	2774,75	2998,01	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1489,53	2042,42	2579,44	2732,29	2829,54	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1872,05	2092,06	2566,71	2655,78	2835,08	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1231,51	1667,23	2171,27	2297,24	2396,98	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2937,02	6297,80	6076,43	6057,19	6422,25	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3178,95	3799,10	4553,59	4654,13	4957,30	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ...	2191,98	2795,75	3578,05	3728,06	3831,72	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2222,43	2971,88	3563,34	3639,79	4274,36	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1138,04	1523,79	2104,11	2283,40	2240,21	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2809,77	3775,35	4427,72	4630,13	4630,13	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2298,40	3310,81	4096,01	4119,68	4130,63	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1859,65	2797,91	3336,02	3523,91	3560,29	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1907,66	2548,36	2994,37	3115,92	3137,21	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa ...	2120,08	2274,14	2635,55	2779,42	2305,75	Other service activities

TABL. 2 (97). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹ-
DZIERNIK² 2016 R.
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR
OCTOBER² 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a – w tys. osób in thous. persons										
b – w odsetkach in percent										
OGÓŁEM	a	442,6	238,7	203,9	133,3	44,3	89,0	309,3	194,4	114,9
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przedziały wynagrodzeń ³ ; ranges of wages and salaries ³ :										
Do 1850,00 zł zł and less	Do 1850,00 zł zł and less	a 62,1 b 14,0	35,2 14,7	26,9 13,2	1,3 1,0	0,2 0,4	1,1 1,2	60,8 19,7	35,0 18,0	25,8 22,5
1850,01–2173,38	1850,01 zł–50% PW	a 51,8 b 11,7	22,5 9,4	29,3 14,4	7,2 5,4	1,6 3,6	5,6 6,3	44,6 14,4	20,9 10,7	23,7 20,7
2173,39–2912,33	50–67% PW	a 96,0 b 21,8	47,8 20,1	48,2 23,5	27,3 20,5	9,3 20,9	18,0 20,3	68,7 22,2	38,5 19,9	30,2 26,1
2912,34–3260,07	67–75% PW	a 38,0 b 8,6	22,1 9,3	15,9 7,8	12,2 9,2	4,6 10,3	7,6 8,6	25,8 8,3	17,5 9,0	8,3 7,2
3260,08–4346,76	75–100% PW	a 92,7 b 20,9	51,6 21,6	41,1 20,0	38,3 28,7	12,3 28,0	26,0 29,2	54,4 17,6	39,3 20,3	15,1 13,0
4346,77–5433,45	100–125% PW	a 52,9 b 11,9	27,1 11,3	25,8 12,6	28,5 21,2	8,3 18,9	20,2 22,6	24,4 7,9	18,8 9,6	5,6 4,9
5433,46–6520,14	125–150% PW	a 21,1 b 4,8	12,2 5,1	8,9 4,4	9,6 7,2	3,3 7,4	6,3 7,1	11,5 3,7	8,9 4,6	2,6 2,3
6520,15–7606,83	150–175% PW	a 9,0 b 2,0	6,0 2,5	3,0 1,5	3,1 2,4	1,4 3,1	1,7 2,0	5,9 1,9	4,6 2,4	1,3 1,0
7606,84–8693,52	175–200% PW	a 5,7 b 1,3	4,0 1,7	1,7 0,9	1,7 1,3	1,0 2,3	0,7 0,8	4,0 1,3	3,0 1,5	1,0 0,9
8693,53–9780,21	200–225% PW	a 3,6 b 0,8	2,7 1,1	0,9 0,5	1,1 0,8	0,6 1,3	0,5 0,6	2,5 0,8	2,1 1,1	0,4 0,4
9780,22–10866,90	225–250% PW	a 2,8 b 0,6	2,2 0,9	0,6 0,3	0,8 0,6	0,4 1,0	0,4 0,3	2,0 0,7	1,8 0,9	0,2 0,3
10866,91–11953,59	250–275% PW	a 2,1 b 0,5	1,6 0,7	0,5 0,3	0,6 0,5	0,3 0,7	0,3 0,3	1,5 0,5	1,3 0,6	0,2 0,2
11953,60–13040,28	275–300% PW	a 1,5 b 0,3	1,1 0,5	0,4 0,2	0,5 0,4	0,3 0,7	0,2 0,3	1,0 0,3	0,8 0,4	0,2 0,2
13040,29–20000,00	300% PW–20000,00	a 2,5 b 0,6	1,9 0,8	0,6 0,3	1,0 0,7	0,6 1,3	0,4 0,4	1,5 0,5	1,3 0,7	0,2 0,2
Od 20000,01 zł zł and more	Od 20000,01 zł zł and more	a 0,8 b 0,2	0,7 0,3	0,1 0,1	0,1 0,1	0,1 0,1	0,0 0,0	0,7 0,2	0,6 0,3	0,1 0,1

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia”, ust. 4. ³ Ustalone na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 4346,76 zł) dla gospodarki narodowej w październiku 2016 roku.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the chapter “Wages”, item 4. ³ Established on the basis of product of gross wages and salaries (PW = 4346,76 zł) for national economy in October 2016.

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	3577,38	3771,50	3350,18	TOTAL
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	6,7	7,2	6,1	6599,80	7492,76	5363,58	<i>Managers</i>
Specjaliści	23,1	14,8	32,9	4636,44	5279,25	4296,73	<i>Professionals</i>
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,9	3,9	1,7	4760,39	5053,43	3982,63	<i>science and engineering professionals</i>
specjaliści do spraw zdrowia	3,7	0,9	7,0	4313,28	5580,90	4124,20	<i>health professionals</i>
specjaliści nauczania i wychowania	9,9	4,7	15,9	4309,53	4397,24	4278,83	<i>teaching professionals</i>
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,2	2,5	6,3	4177,74	4633,16	3971,63	<i>business and administration professionals</i>
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	1,4	2,2	0,5	7282,50	7402,64	6655,84	<i>information and communications technology professionals</i>
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,0	0,6	1,5	6816,43	7899,18	6270,38	<i>legal, social and cultural professionals</i>
Technicy i inny średni personel	11,5	10,0	13,2	3648,84	3979,09	3354,81	<i>Technicians and associate professionals</i>
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	3,5	5,2	1,6	4040,26	4163,57	3560,72	<i>science and engineering associate professionals</i>
średni personel do spraw zdrowia	1,9	1,0	2,9	2930,46	3395,45	2743,92	<i>health associate professionals</i>
średni personel do spraw biznesu i administracji	4,8	3,1	6,5	3695,77	3966,38	3544,68	<i>business and administration associate professionals</i>
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewne	1,1	0,3	2,1	3427,27	3317,51	3445,40	<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>
technicy informatycy	0,2	0,4	0,1	3582,43	3577,94	3620,09	<i>information and communications technicians</i>
Pracownicy biurowi	6,6	6,1	7,2	3091,52	3082,40	3100,57	<i>Clerks</i>
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	1,8	0,7	3,1	3097,02	3253,75	3051,48	<i>general and keyboard clerks</i>
pracownicy obsługi klienta	0,5	0,2	0,9	3328,46	3875,77	3194,61	<i>customer services clerks</i>
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,6	4,9	2,1	3004,70	3007,41	2997,49	<i>numerical and material recording clerks</i>
pozostali pracownicy obsługi biura	0,7	0,3	1,1	3334,49	3301,97	3346,14	<i>other clerical support workers</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 29.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 29.

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
Pracownicy usług i sprzedawcy	13,0	7,3	19,6	2217,72	2382,00	2145,86	<i>Service and sales workers</i>
pracownicy usług osobistych	1,8	1,3	2,3	2315,90	2347,03	2294,90	<i>personal service workers</i>
sprzedawcy i pokrewni	9,0	3,0	15,9	2192,79	2585,18	2106,46	<i>sales workers</i>
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,6	0,2	1,1	2380,20	2457,03	2365,30	<i>personal care workers</i>
pracownicy usług ochrony	1,6	2,8	0,3	2183,41	2178,72	2237,17	<i>protective services workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,1	0,1	0,0	3019,77	2941,73	3206,52	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	17,4	28,1	5,0	3105,39	3203,70	2464,88	<i>Craft and related trades workers</i>
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	3,2	5,7	0,1	2797,62	2792,03	3084,31	<i>building and related trades workers, excluding electricians</i>
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,4	13,6	0,5	3612,41	3628,34	3064,74	<i>metal, machinery and related trades workers</i>
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,7	1,0	0,3	2756,46	2883,23	2347,09	<i>handicraft and printing workers</i>
elektrycy i elektronicy	1,5	2,6	0,2	3444,47	3504,47	2594,18	<i>electrical and electronic trades workers</i>
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,6	5,2	3,9	2425,98	2457,85	2376,06	<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	14,3	21,4	6,0	3045,26	3084,33	2883,32	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	6,9	9,6	3,8	3195,98	3299,13	2896,43	<i>stationary plant and machine operators</i>
monterzy	1,8	1,6	2,0	3115,20	3425,72	2818,07	<i>assemblers</i>
kierowcy i operatorzy pojazdów	5,6	10,2	0,2	2834,55	2827,08	3354,86	<i>drivers and mobile plant operators</i>
Pracownicy wykonujący prace proste	7,3	5,0	10,0	2362,14	2523,23	2268,57	<i>Elementary occupations</i>
w tym:							<i>of which:</i>
pomoce domowe i sprzątaczkarki	3,1	0,3	6,2	2206,55	2209,71	2206,35	<i>house keepers and cleaning persons</i>
robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,3	3,0	1,7	2542,53	2551,80	2523,64	<i>labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 29.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 29.

TABL. 4 (99). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA¹ BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.
AVERAGE GROSS WAGES¹ AND SALARIES FOR OCTOBER 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women

a – w zł

in zł

b – ogółem = 100

total = 100

OGÓŁEM

TOTAL

OGÓŁEM	a	3577,38	3771,50	3350,18	4100,26	4362,21	3970,05	3352,02	3637,01	2869,67
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym <i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	a	4832,81	5660,69	4332,16	4705,98	5222,51	4497,06	5025,94	6035,88	3965,68
	b	135,1	150,1	129,3	114,8	119,7	113,3	149,9	166,0	138,2
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym <i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	a	4154,31	4812,46	3465,95	3908,42	4482,15	3649,09	4251,24	4881,15	3344,68
	b	116,1	127,6	103,5	95,3	102,7	91,9	126,8	134,2	116,6
Policealne	a	3105,80	3301,70	3011,82	3468,72	3385,36	3492,37	2868,17	3270,80	2608,81
<i>Post-secondary</i>	b	86,8	87,5	89,9	84,6	77,6	88,0	85,6	89,9	90,9
Średnie zawodowe	a	3150,35	3355,49	2822,55	3553,60	3747,44	3439,21	3066,55	3310,09	2581,44
<i>Vocational secondary</i>	b	88,1	89,0	84,3	86,7	85,9	86,6	91,5	91,0	90,0
Średnie ogólnokształcące	a	2972,90	3383,87	2657,28	3007,13	3323,43	2893,02	2964,96	3391,72	2580,94
<i>General secondary</i>	b	83,1	89,7	79,3	73,3	76,2	72,9	88,5	93,3	89,9
Zasadnicze zawodowe	a	2804,48	3001,99	2349,57	2866,53	3200,97	2439,70	2795,22	2978,79	2328,65
<i>Basic vocational</i>	b	78,4	79,6	70,1	69,9	73,4	61,5	83,4	81,9	81,1
Gimnazjalne	a	2668,34	2754,61	1975,20	2397,05	2397,05	-	2680,46	2772,68	1975,20
<i>Lower secondary</i>	b	74,6	73,0	59,0	58,5	55,0	-	80,0	76,2	68,8
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2777,54	2944,45	2411,35	2828,36	3253,72	2352,10	2764,93	2888,61	2436,71
<i>Primary and incomplete primary</i>	b	77,6	78,1	72,0	69,0	74,6	59,2	82,5	79,4	84,9

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (99). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA¹ BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES¹ AND SALARIES FOR OCTOBER 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women

a – w zł

in zł

b – ogółem = 100

total = 100

WEDŁUG WIEKU

BY AGE

24 lata i mniej and less	a	2564,99	2725,29	2236,50	2585,75	2665,96	2543,68	2563,46	2727,45	2187,41
	b	71,7	72,3	66,8	63,1	61,1	64,1	76,5	75,0	76,2
25-34	a	3177,23	3382,09	2880,22	3236,31	3404,56	3151,85	3162,82	3379,30	2752,56
	b	88,8	89,7	86,0	78,9	78,0	79,4	94,4	92,9	95,9
35-44	a	3706,31	4023,99	3378,80	4176,23	4501,21	4034,98	3522,02	3927,54	2943,51
	b	103,6	106,7	100,9	101,9	103,2	101,6	105,1	108,0	102,6
45-54	a	3735,75	3923,36	3563,65	4313,23	4524,88	4220,69	3380,12	3730,96	2884,05
	b	104,4	104,0	106,4	105,2	103,7	106,3	100,8	102,6	100,5
55-59	a	3739,69	3792,53	3680,60	4192,41	4431,92	4067,86	3396,96	3544,83	3098,73
	b	104,5	100,6	109,9	102,2	101,6	102,5	101,3	97,5	108,0
60-64	a	4254,81	4327,75	4081,77	4620,76	4924,19	4267,58	3994,08	4049,48	3739,19
	b	118,9	114,7	121,8	112,7	112,9	107,5	119,2	111,3	130,3
65 lat i więcej and more	a	6298,06	6259,08	6900,95	5221,75	5075,74	6376,81	7126,47	7085,09	9045,14
	b	176,1	166,0	206,0	127,4	116,4	160,6	212,6	194,8	315,2

WEDŁUG STAŻU PRACY

BY WORK SENIORITY

Do 1,9 roku and less	a	2621,54	2789,39	2380,59	2789,06	3107,87	2661,09	2592,54	2764,79	2283,83
	b	73,3	74,0	71,1	68,0	71,2	67,0	77,3	76,0	79,6
2,0-4,9	a	2928,53	3127,57	2656,42	2972,14	3090,04	2917,60	2920,55	3131,04	2569,20
	b	81,9	82,9	79,3	72,5	70,8	73,5	87,1	86,1	89,5
5,0-9,9	a	3300,33	3569,17	2939,74	3490,28	3672,71	3388,52	3255,26	3555,07	2758,02
	b	92,3	94,6	87,7	85,1	84,2	85,4	97,1	97,7	96,1
10,0-14,9	a	3625,60	3946,68	3244,14	4005,77	4296,83	3853,91	3502,23	3882,59	2912,53
	b	101,3	104,6	96,8	97,7	98,5	97,1	104,5	106,8	101,5
15,0-19,9	a	3870,75	4122,72	3596,98	4398,83	4732,67	4246,88	3652,09	3992,54	3126,59
	b	108,2	109,3	107,4	107,3	108,5	107,0	109,0	109,8	109,0
20 lat i więcej and more	a	3931,91	4091,48	3765,10	4350,40	4606,91	4221,69	3610,60	3887,11	3103,85
	b	109,9	108,5	112,4	106,1	105,6	106,3	107,7	106,9	108,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (100). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH² ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.**

*DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)
PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2016*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)									
	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (medi- ana) fifth (medi- an)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziwiąt- tej ninth	
	w zł					in zł				
a – ogółem total	a	1850,00	2000,00	2316,20	2647,24	3000,77	3437,77	3938,49	4546,65	5600,00
	b	1850,00	2015,93	2400,00	2763,79	3118,16	3519,83	4028,00	4715,00	6052,31
	c	1850,00	2000,00	2238,50	2520,00	2868,95	3313,52	3816,67	4398,92	5193,57
b – mężczyźni men	a	2500,00	3238,83	3999,66	4542,72	5244,99	5992,07	6973,60	8600,00	11730,00
	b	2508,00	3500,00	4245,00	5000,00	5775,00	6754,60	8094,29	10015,00	13054,25
	c	2350,00	3000,00	3596,00	4225,61	4737,50	5400,00	5987,65	6780,91	8693,41
c – kobiety women	a	1850,00	2100,00	2354,98	2603,82	2861,85	3109,31	3430,00	3839,51	4533,33
	b	1850,00	2084,00	2325,00	2573,86	2843,99	3085,20	3385,91	3835,79	4578,85
	c	1850,96	2125,04	2400,00	2636,67	2878,84	3135,58	3459,95	3845,00	4464,16
OGÓŁEM	a	1850,00	2000,00	2316,20	2647,24	3000,77	3437,77	3938,49	4546,65	5600,00
	b	1850,00	2015,93	2400,00	2763,79	3118,16	3519,83	4028,00	4715,00	6052,31
	c	1850,00	2000,00	2238,50	2520,00	2868,95	3313,52	3816,67	4398,92	5193,57
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Public government representatives senior officials and managers	a	2500,00	3238,83	3999,66	4542,72	5244,99	5992,07	6973,60	8600,00	11730,00
	b	2508,00	3500,00	4245,00	5000,00	5775,00	6754,60	8094,29	10015,00	13054,25
	c	2350,00	3000,00	3596,00	4225,61	4737,50	5400,00	5987,65	6780,91	8693,41
Specjaliści	a	2629,53	3113,00	3500,00	3872,37	4230,28	4547,61	4919,90	5501,87	7130,00
	b	2669,75	3282,50	3700,00	4140,58	4535,62	5029,86	5717,38	7040,00	9119,68
	c	2608,33	3058,09	3417,32	3766,50	4108,82	4404,40	4680,75	5090,82	5810,00
Technicy i inny średni personel	a	2000,00	2393,92	2700,00	3000,00	3347,36	3700,00	4120,50	4631,62	5552,43
	b	1974,00	2501,25	2870,20	3257,46	3597,96	4082,98	4530,17	5120,00	6238,78
	c	2000,00	2327,87	2580,00	2806,02	3102,00	3480,42	3800,00	4181,00	4921,00
Pracownicy biurowi	a	1850,00	2100,00	2354,98	2603,82	2861,85	3109,31	3430,00	3839,51	4533,33
	b	1850,00	2084,00	2325,00	2573,86	2843,99	3085,20	3385,91	3835,79	4578,85
	c	1850,96	2125,04	2400,00	2636,67	2878,84	3135,58	3459,95	3845,00	4464,16
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1850,00	1850,00	1850,00	1860,00	1990,00	2098,98	2245,20	2477,60	2887,45
	b	1850,00	1850,00	1850,00	1850,00	1993,28	2223,96	2500,00	2825,00	3484,38
	c	1850,00	1850,00	1850,00	1883,33	1990,00	2075,46	2184,80	2358,42	2664,13
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1864,19	2017,84	2356,12	2667,56	3116,19	3317,30	3626,88	3990,00	4286,48
	b	1864,19	1907,86	2017,84	2040,00	2930,76	3116,19	3990,00	4218,06	4355,76
	c	2589,88	2667,56	2694,98	3317,30	3416,50	3416,50	3626,88	3657,38	3666,16
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy Craft and related trades workers	a	1850,00	1932,00	2195,01	2500,00	2776,79	3079,27	3439,31	3903,87	4665,92
	b	1850,00	1952,87	2257,56	2602,89	2900,00	3203,52	3563,78	4043,14	4827,98
	c	1850,00	1855,51	2013,44	2175,60	2340,15	2501,20	2661,12	2850,00	3310,99
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń Plant and machine operators and assemblers	a	1850,00	1976,79	2300,00	2538,32	2831,92	3125,51	3460,94	3843,19	4507,89
	b	1850,00	1950,00	2295,71	2524,91	2869,24	3187,91	3520,68	3948,62	4650,08
	c	1882,00	2095,67	2367,62	2569,62	2768,74	2952,13	3203,20	3534,97	4010,96
Pracownicy wykonujący prace proste	a	1850,00	1850,00	1919,34	2028,50	2184,85	2322,46	2471,50	2697,29	3096,00
	b	1850,00	1850,00	1900,00	2026,19	2258,58	2466,36	2720,74	3055,42	3586,83
	c	1850,00	1850,00	1925,00	2032,25	2150,36	2268,00	2401,53	2536,96	2812,73

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1 na str. 29.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 7, point 1 on page 29.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (101). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	486990	472174	451736	452043	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	374283	380787	376401	378620	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	197706	242893	255098	260064	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	113128	73229	56375	53854	disability pensions
renty rodzinne	63449	64665	64928	64702	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	112707	91387	75335	73423	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (102). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	5267,7	7187,9	8813,2	8996,3	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	4289,9	6173,4	7773,1	7977,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	955,13	1351,01	1720,93	1755,86	Average monthly retirement and other pension in zł
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	2558,3	4291,1	5642,9	5855,70	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1078,33	1472,22	1843,37	1876,36	Average monthly retirement pension in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	1037,3	914,8	908,7	879,38	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	764,13	1041,04	1343,22	1360,75	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	694,2	967,5	1221,6	1242,55	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	911,79	1246,74	1567,82	1600,36	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	977,8	1014,5	1040,1	1018,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	722,98	925,13	1150,49	1156,19	Average monthly retirement and other pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 164.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in the case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 164.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane za rok 2005 uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, durable goods at households as well as risk of poverty, is a sample survey of **household budgets**. The survey includes all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2005 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002, and since 2010 – National Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby pobierające emeryturę lub rentę, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;
- 3) osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, pozostałe świadczenia społeczne (m.in. zasiłki stałe, okresowe oraz pozostała pomoc pieniężna, materialna i w formie usług, stypendia, świadczenia dla bezrobotnych), dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości – budynków, gruntów – niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);
- 4) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość

The survey included all households within randomly selected dwellings representing socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. *The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

- 1) *employed persons include:*
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.),*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), of which rental of buildings connected with conducting economic activity as well as persons practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives;*
- 2) *persons receiving retirement pension or other pension for whom the main source of maintenance is the retirement or other pension;*
- 3) *persons maintained from non-earned sources other than retirement or other pension for whom the main source of maintenance are: social security allowances or other social benefits (i. a. family allowances, supplements to family allowances, nursing allowances and benefits, social pension, permanent and temporary benefits, and other aid, whether monetary, material or in the form of services, scholarships, unemployment benefits), income from property and rental of real estate not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);*
- 4) *dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.*

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of

spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów: z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, oraz podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek, jak również bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z tytułu własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury, renty, zasiłki z ubezpie-

own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid: with income from hired labour, social security benefits, other social benefits as well as taxes paid by self-employed persons, excluding obligatory social security contributions paid by the insured employee.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practicing a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits including dividends) and income from rental of buildings (net income i.e. revenues minus expenditures and possible taxes, coming from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity as well as land);*
- 5) *income from social benefits which includes i.a.: retirement pay; pensions, social security benefits and other social benefits;*

czeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;

- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne w latach 2014 i 2015 zagregowano zgodnie z obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład spo-

- 6) other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services in 2014 and 2015 were aggregated in accordance with the nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS) binding since 2013.

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, also with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the

łeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci w wieku poniżej 14 lat jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (2 osoby dorosłe z dwójką dzieci w wieku poniżej 14 lat) - 1802 zł, a w IV kwartale 2014 r. było to 713 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1926 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio: 734 zł oraz 1982 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r., do III kwartału 2012 r. obowiązywały następujące kwoty progowe - 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Od IV kwartału 2012 r. do III kwartału 2015 r. kwoty te wynosiły 542 zł dla gospodarstw 1-osobowych i 456 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2015 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie: 634 zł oraz 514 zł.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Podstawę do obliczania granic ubóstwa skrajnego stanowi poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi w wieku poniżej 14 lat) — 1257 zł, w IV kwartale 2014 r. było to 540 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1458 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio: 545 zł oraz 1472 zł.

calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children at the age under 14 is 2.7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households (2 adults with 2 children at the age under 14), in the fourth quarter of 2014 the threshold was 713 zł for 1-person households and 1926 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2015: 734 zł and 1982 zł, respectively.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2016 item 930), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. From 2010 to the third quarter of 2012 the line remained at the level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households. From the fourth quarter of 2012 to the third quarter of 2015 these sums amounted to 542 zł for 1-person households and 456 zł per 1 person for multi-person households. Since the fourth quarter of 2015, the line of 634 zł and 514 zł has applied.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households (2 adults with 2 children at the age under 14), in the fourth quarter of 2014 the threshold was 540 zł for 1-person households and 1458 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2015: 545 zł and 1472 zł, respectively.

TABL. 1 (103). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1773	1956	1865	1878	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,50	3,31	3,05	3,04	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,11	1,19	1,12	1,12	employed
pobierających świadczenia społeczne ^a	1,05	1,04	0,93	1,25	receiving social benefits ^a
w tym emeryturę lub rentę	0,85	0,88	0,79	0,83	of which retirement pay or pension
pozostających na utrzymaniu	1,30	1,03	0,95	0,64	dependents

^a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (104). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	619,02	907,31	1081,64	1134,10	Available income
w tym dochód do dyspozycji	590,71	865,69	1033,66	1096,16	of which disposable income
w tym dochody:					of which income:
z pracy najemnej	269,93	470,34	604,09	594,06	from hired work
Z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	11,96	15,42	2,70	3,16	From a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	41,65	56,44	68,72 ^a	74,12 ^b	from self-employment
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	211,91	282,23	316,63	336,26	from social security benefits
z pozostałych świadczeń społecznych	44,83	45,72	47,09	95,35	from other social benefits

^a, ^b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^a – 10,74%, ^b – 4,73 %.

^a ^b The relative error of estimates exceeds 10% and is: ^a – 10,74%, ^b – 4,73 %.

TABL. 3 (105). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem.....	589,25	818,61	922,32	902,18	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	560,94	776,99	874,34	864,24	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	179,88	228,48	244,02	251,31	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	12,31	18,21	19,11	18,57	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	32,10	43,93	56,89	60,33	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	109,62	143,48	170,27	160,58	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	29,49	45,87	48,34	45,40	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	31,87	41,87	48,18	52,55	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	28,69	30,28	32,62	of which pharmaceutical products
transport	49,50	84,41	86,34	76,73	transport
łączność ^b	29,53	32,19	43,70	44,47	communication ^c
rekreacja i kultura	34,44	54,70	48,55	47,66	recreation and culture ^d
edukacja	5,73 ^f	8,42	6,09 ^g	6,41 ^h	education ^e
restauracje i hotele	8,85	11,74	26,84 ⁱ	26,36	restaurants and hotels
Pozostałe towary i usługi	29,19	43,67	53,09	51,66	Miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	22,61	26,58	27,29	of which personal care

^{a, b} Łącznie z: ^a – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, ^b – łącznie z wydatkami za usługi internetowe. ^{f, g, h, i} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^f – 13,89%, ^g – 10,28%, ^h – 16,23%, ⁱ – 13,12%.

^{a, b} Including: ^a – pocket money not considered in items by types of expenditures, ^b – including expenditures on Internet services. ^{f, g, h, i} The relative error of estimates exceeds 10% and is: ^f – 13.89%, ^g – 10.28%, ^h – 16.23%, ⁱ – 13.12 %.

TABL. 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,97	7,71	6,94	6,63	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo ^a	5,93	4,90	4,25	3,92	of which bread ^a
Mięso w kg	4,52	4,83	4,80	4,91	Meat in kg ^b
w tym:					of which:
mięso surowe	2,48	2,60	2,69	2,79	raw meat
w tym drób	1,50	1,45	1,48	1,56	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^b	1,97	2,16	1,92	1,92	processed meat and other meat preparations ^c
Ryby i owoce morza ^c w kg	0,30	0,35	0,23	0,24	Fish and seafood ^d in kg
Mleko ^d w l	5,75	4,46	3,91	3,69	Milk ^e in l
Jogurty w kg	0,26	0,43	0,39	0,44	Yoghurt in kg

^a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i pieczywa cukierniczego. ^b Łącznie z wyrobami garmazeryjnymi, bez przetworów podrobowych. ^c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. ^d Bez zagęszczonego i w proszku.

^a Excluding crisp bread, toast bread and confectionery bread. ^b Including ready-to-serve foods, excluding offal preparations. ^c Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food, excluding canned fish. ^d Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sery i twarogi ^a w kg	0,96	0,97	0,91	0,92	Cheese and curd ^a in kg
Jaja w szt.	16,47	14,07	12,99	13,12	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,49	1,41	1,19	1,17	Oils and fats ^b in kg
w tym masło	x	0,31	0,30	0,30	of which butter
Owoce w kg	3,39	3,29	3,24	3,18	Fruit in kg
Warzywa w kg	13,45	10,81	9,25	9,36	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	5,38	4,25	4,03	of which potatoes
Cukier w kg	1,64	1,60	1,38	1,29	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,24	0,24	0,21	0,21	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	1,87	3,67	4,54	4,84	Mineral and spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	1,03	1,06	0,81	0,92	Fruit and vegetable juices in l

^a Bez słodkich serków.

^a Excluding sweet cottage cheese.

TABL. 5 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA ^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka	97,4	99,1	99,6	99,8	Refrigerator, fridge-freezer
Zamrażarka	43,2	40,0	31,0	31,9	Freezer
Automat pralniczy	73,1	84,3	92,5	95,6	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	2,6	8,6	19,4	19,7	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	31,6	47,7	58,9	58,1	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	x		4,5	5,1	Electric cooker with ceramic, induction hob
Samochód osobowy	52,6	66,9	72,2	72,7	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	38,4	39,9	87,2	82,2	Equipment for reception, recording and reproduction of sound
Odbiornik telewizyjny	97,9	98,3	98,4	99,0	Television set
Odtwarzacz DVD	x	48,0	32,6	27,8	DVD player

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje : radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Includes: radio, cassette player, radio with compact disc player or cassette player with compact disc player, stereo.

TABL. 5 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Telefon komórkowy	59,2	85,2	93,4	94,4	Mobile phone
w tym smartfon	x	x	54,0	61,4	of which smartphone
Zestaw kina domowego	x	11,2	7,5	5,3	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	44,0	62,2	67,7	62,9	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	48,0	49,2	43,3	Digital camera
Komputer osobisty	37,4	65,4	75,0	75,5	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu ...	22,0	59,5	73,8	74,8	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	x	73,8	74,7	of which broadband access
Drukarka	x	42,3	35,6	31,8	Printer
w tym wielofunkcyjna	x	x	29,6	26,3	of which multifunction printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (108). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	22,0	19,8	21,0	22,3	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	22,6	6,9	17,1	21,3	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	14,9	5,7	9,3	8,8	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 177.

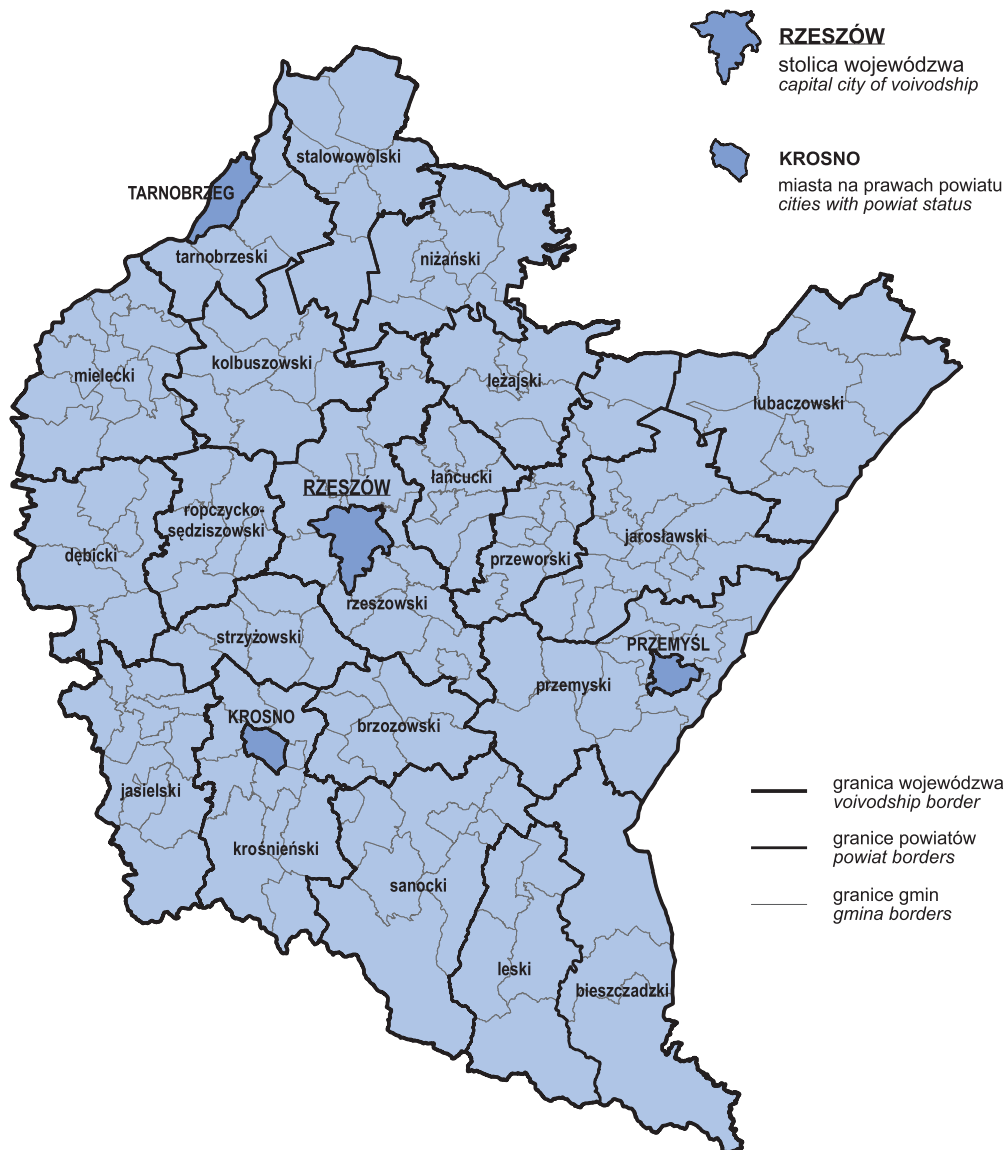
^a See general notes, item 7 on page 177.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF PODKARPACIE VOIVODSHIP IN 2016

As of 31 XII

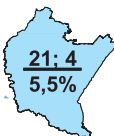

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CEŁÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2017 R.**

Stan w dniu 1 I

*DIVISION OF PODKARPACIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE
OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2017
As of 1 I*

Liczba powiatów, liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %

Number of powiats, number of cities with powiat status
Share in total number of population^a in %

Podregiony (NTS 3):

Subregions (NTS 3):

33 – krośnieński

Powiaty *Powiats* (NTS 4)

- bieszczadzki (3)
- brzozowski (6)
- jasielski (10)
- krośnieński (10)
- leski (5)
- sanocki (8)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)

City with powiat status (NTS 4)

- Krosno (1)

34 – przemyski

Powiaty *Powiats* (NTS 4)

- jarosławski (11)
- lubaczowski (8)
- przemyski (10)
- przeworski (9)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)

City with powiat status (NTS 4)

- Przemyśl (1)

35 – rzeszowski

Powiaty *Powiats* (NTS 4)

- kolbuszowski (6)
- łańcucki (7)
- ropczycko-
sędziszowski (5)
- rzeszowski (14)
- strzyżowski (5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)

City with powiat status (NTS 4)

- Rzeszów (1)

36 – tarnobrzесki

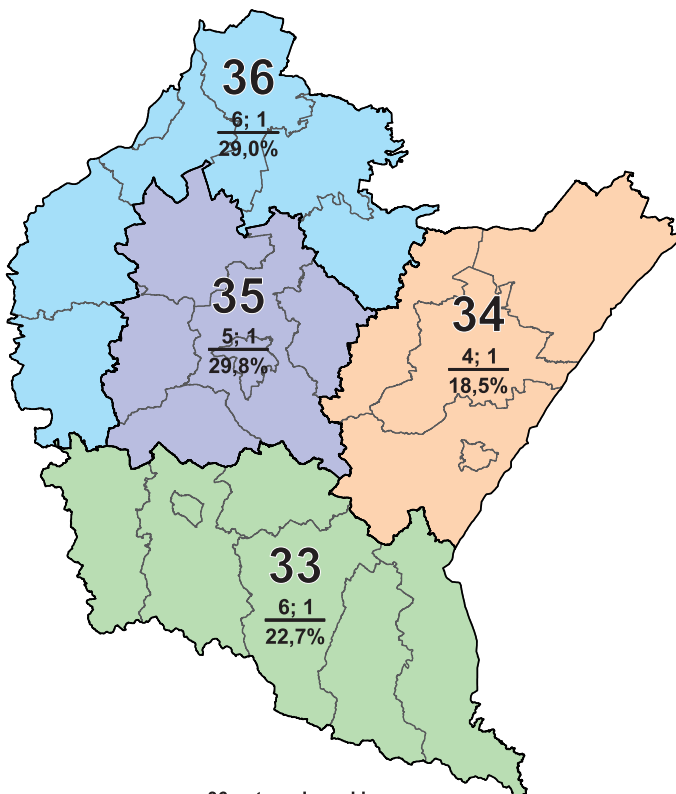
Powiaty *Powiats* (NTS 4)

- dębicki (7)
- leżajski (5)
- mielecki (10)
- nizański (7)
- stalowowski (6)
- tarnobrzесki (4)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)

City with powiat status (NTS 4)

- Tarnobrzeg (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).

Number of gminas (NTS 5) is given in brackets.

^a Stan w dniu 31 XII 2016 r.; odpowiednio dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.

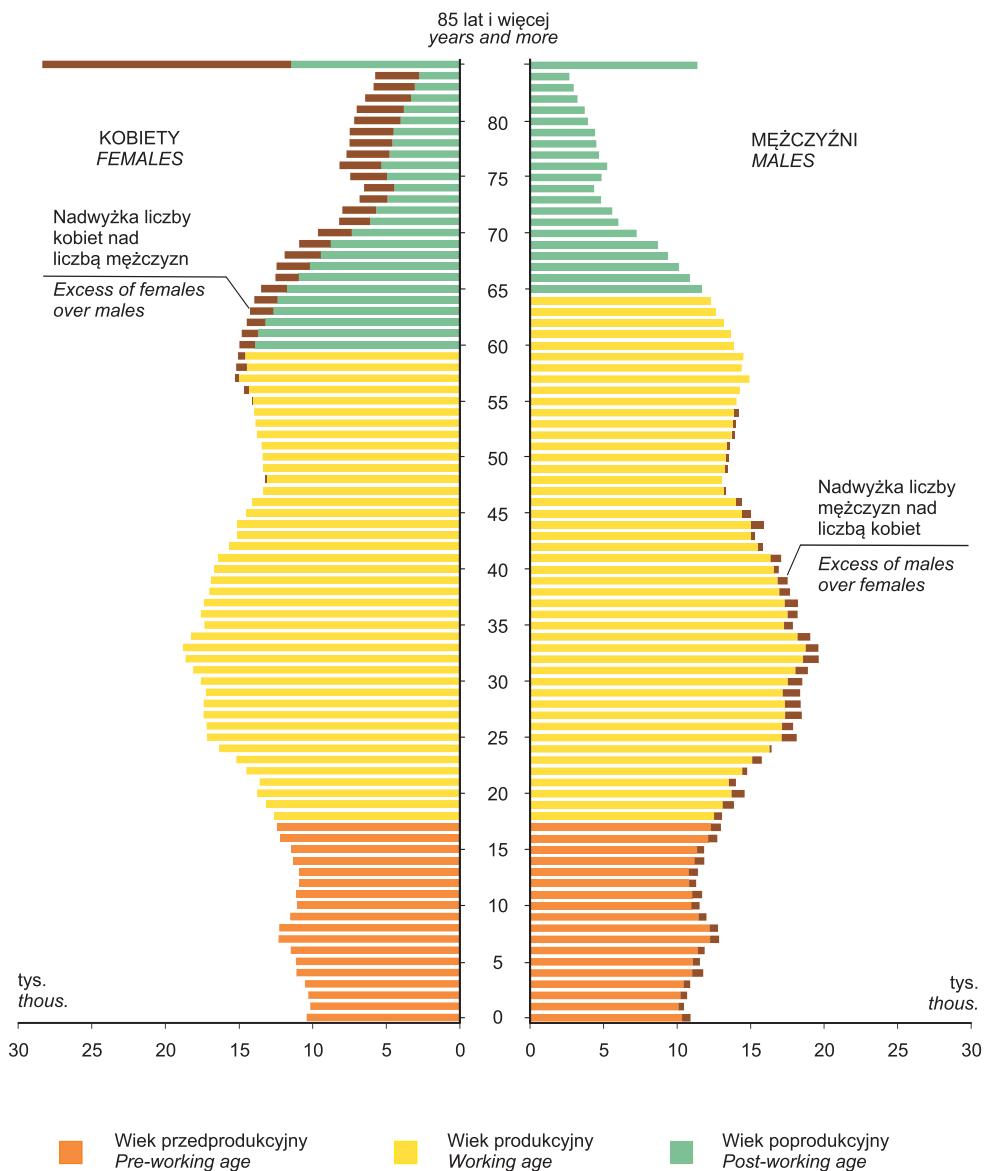
^a As of 31 XII 2016; respectively: for voivodship - share in the country, for subregions - share in the voivodship.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

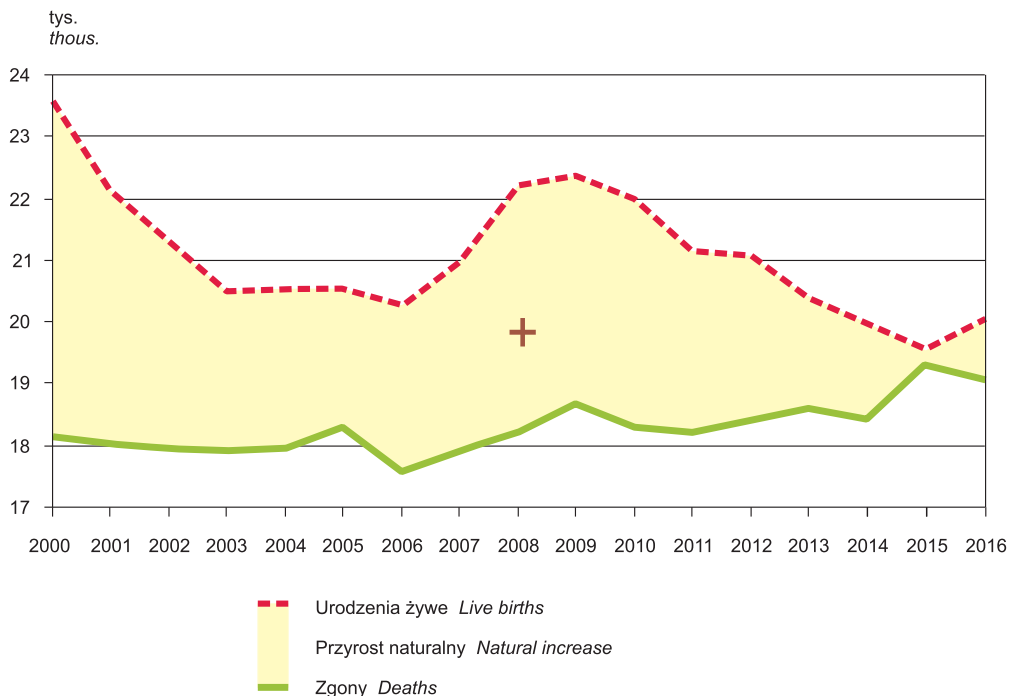
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2016

As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

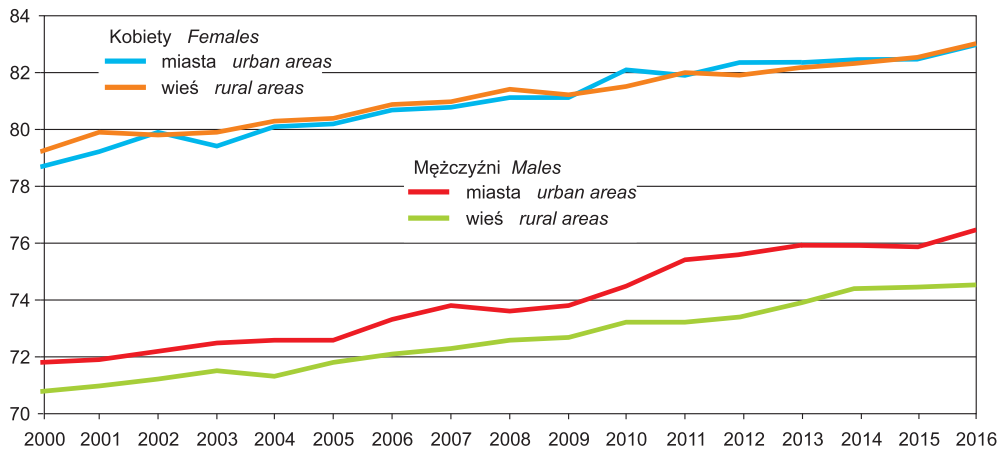
VITAL STATISTICS

PRZECĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT

LIFE EXPECTANCY AT THE AGE OF 0

lata *years*

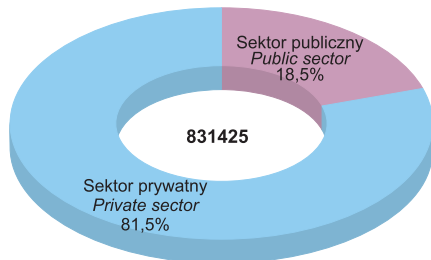
STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a IN 2016

As of 31 XII

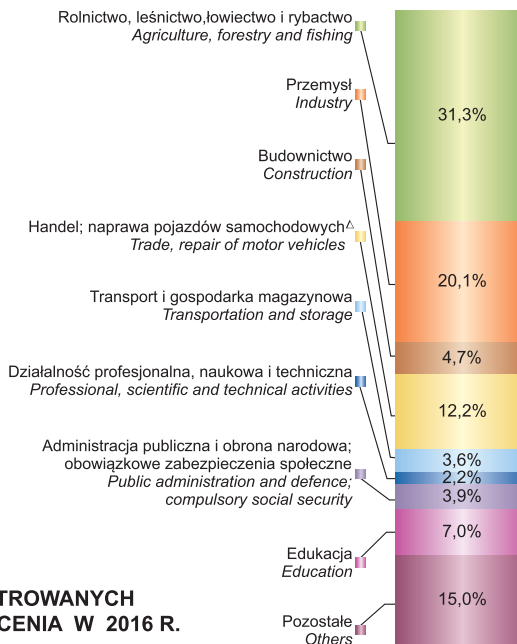
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie - dane szacunkowe.

^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture - estimated data.

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

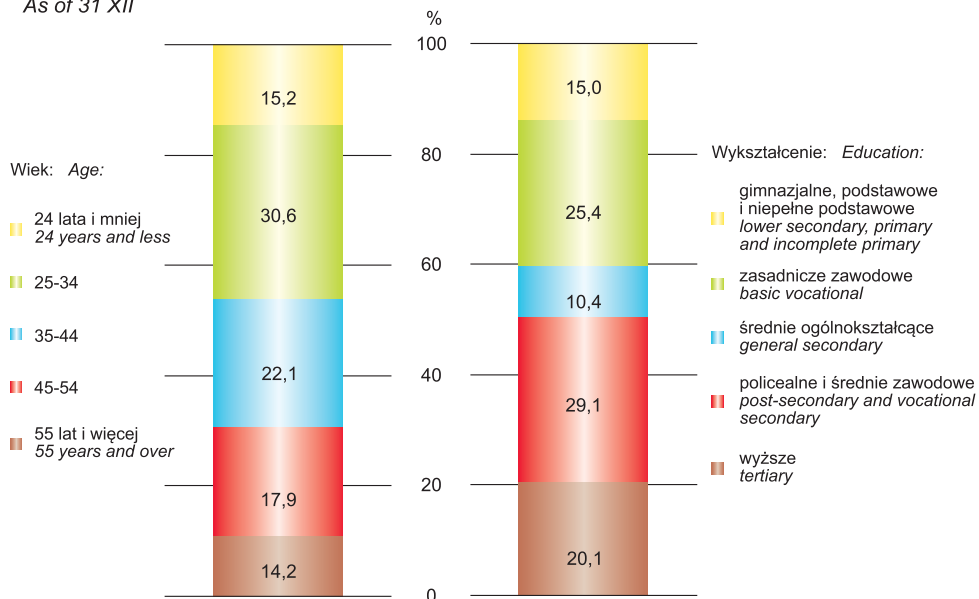

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2016 R.

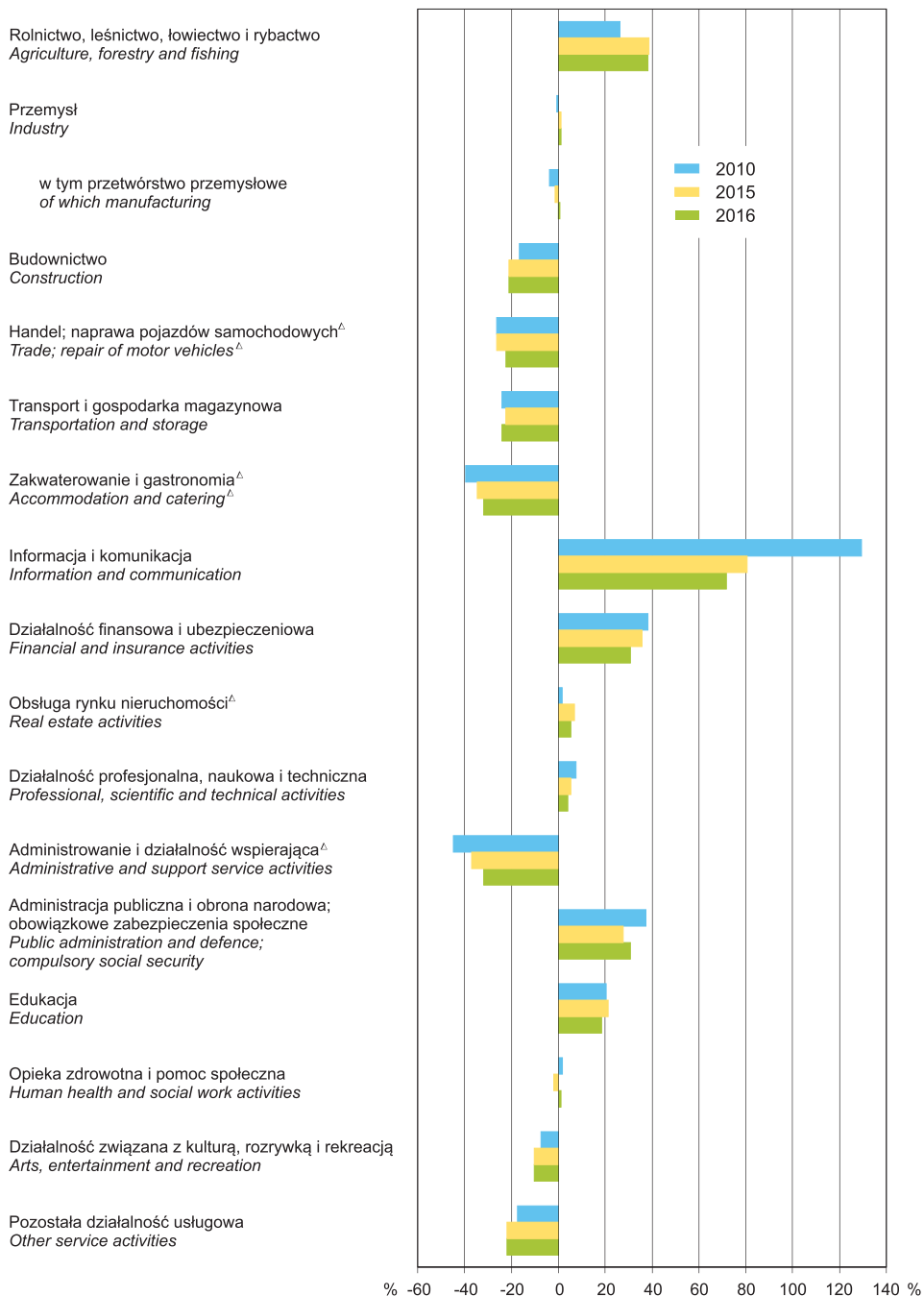
Stan w dniu w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2016

As of 31 XII

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ⁴
RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY⁴

⁴ Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.

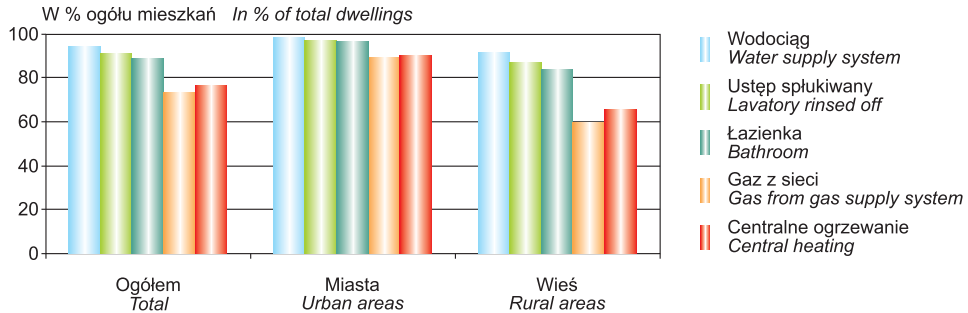
⁴ Concern monthly gross wages and salaries.

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

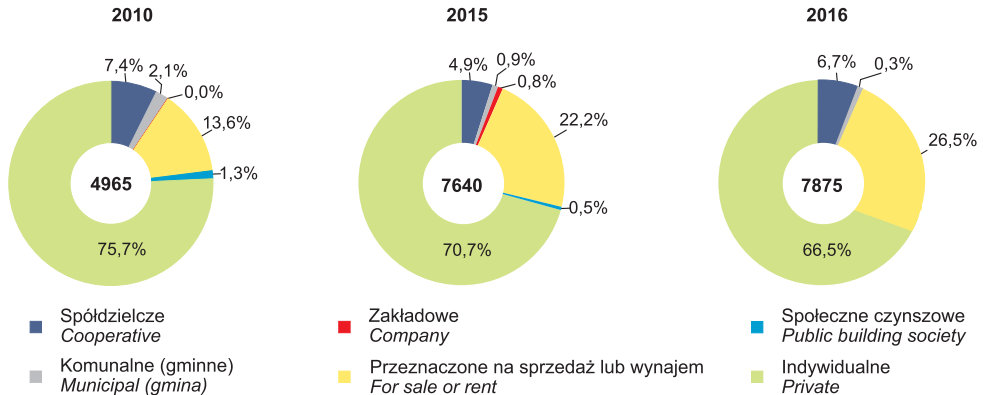
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2016

As of 31 XII

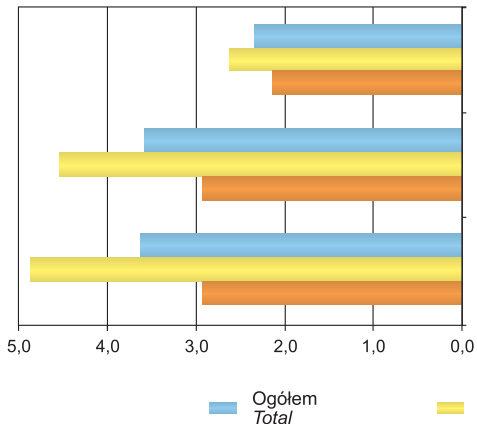

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

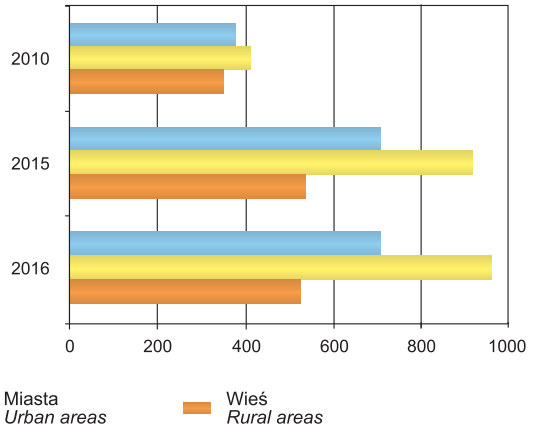
DWELLINGS COMPLETED

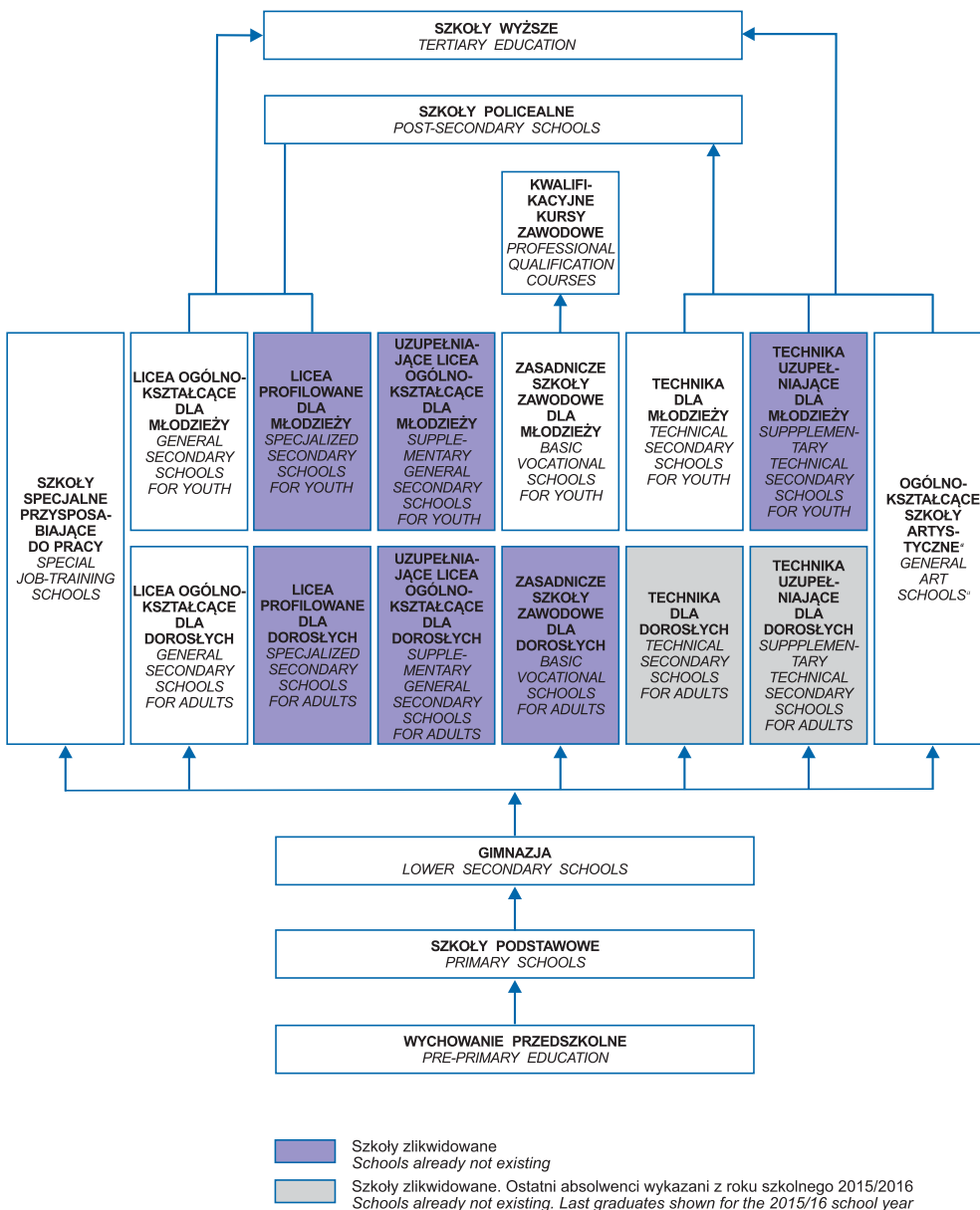
NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2016/2017
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2016/2017 SCHOOL YEAR

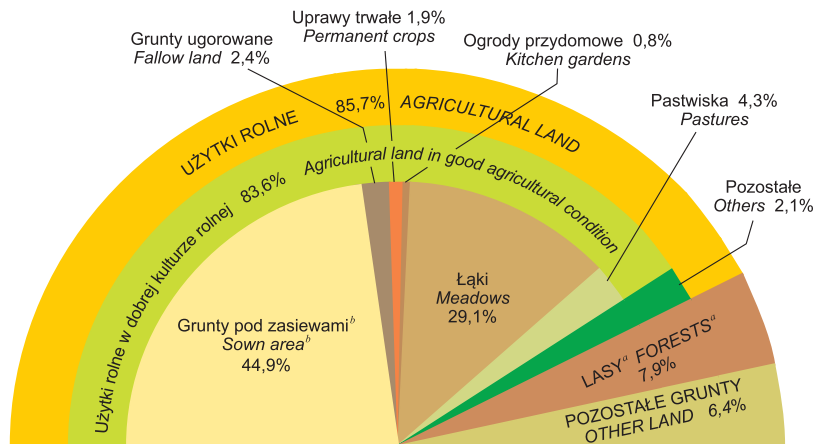
^a Dające uprawnienia zawodowe.
^a Leading to professional certification.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2016 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2016

As of June

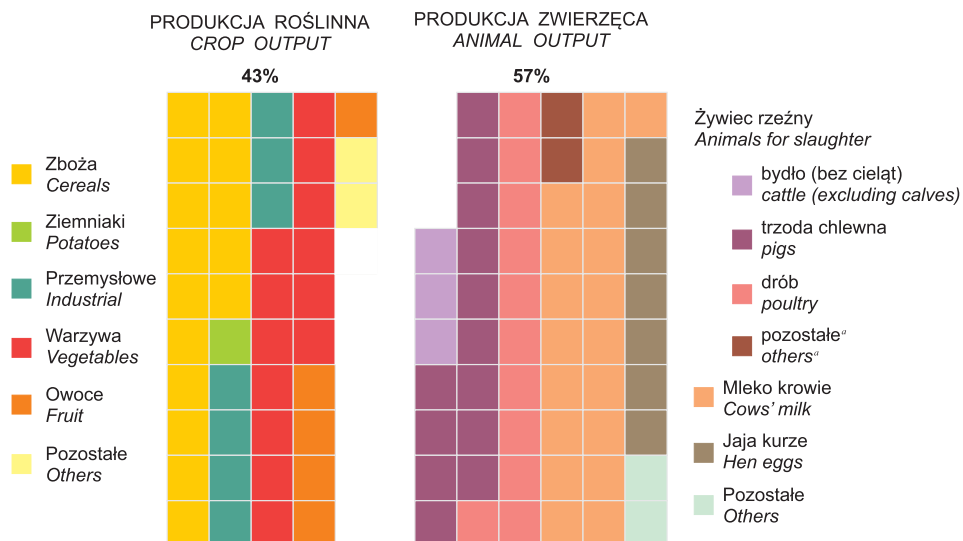

^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

^a Including land connected with silviculture. ^b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2015 R. (ceny stałe)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2015 (constant prices)

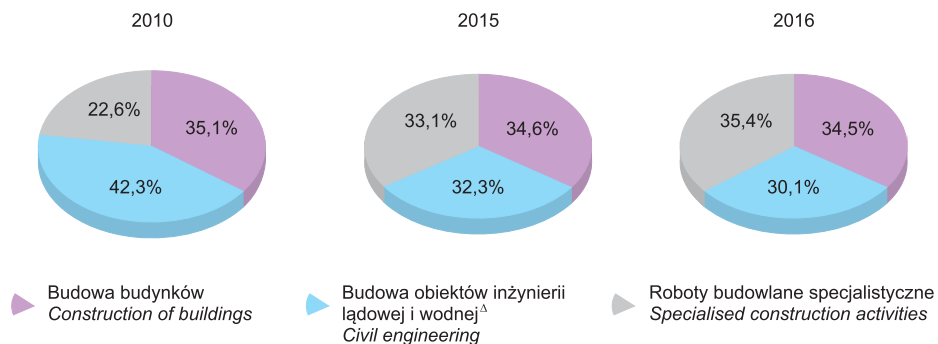

^a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki.

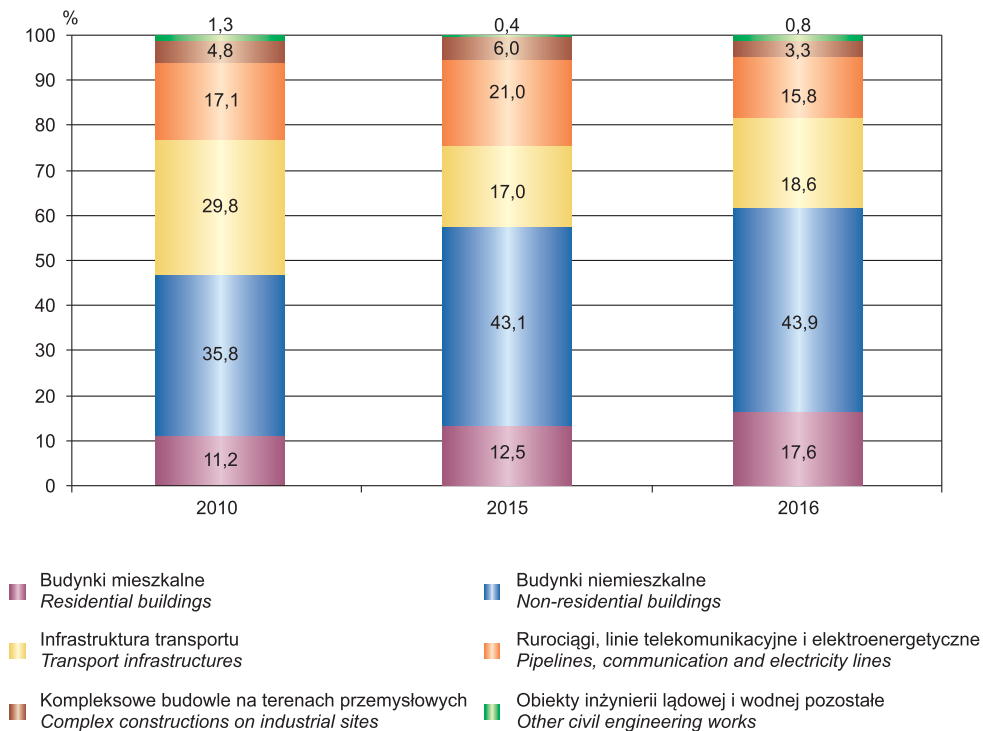
^a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW
 BY DIVISIONS

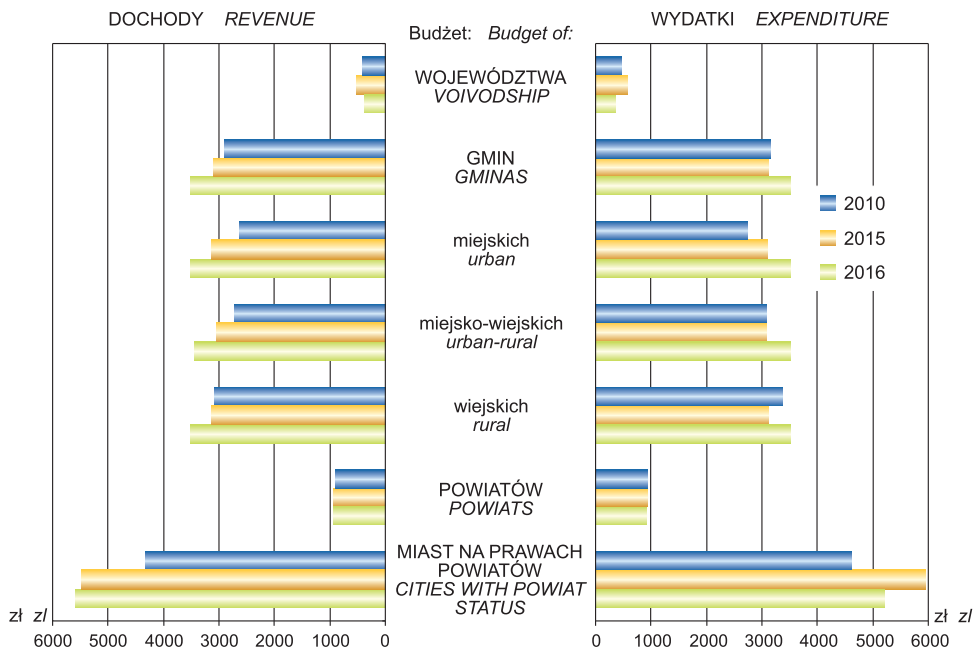
WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
 BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

^aWykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi bez podwykonawców.
^aRealized by enterprises which have a seat of board in Podkarpackie Voivodship without subcontractors participation.

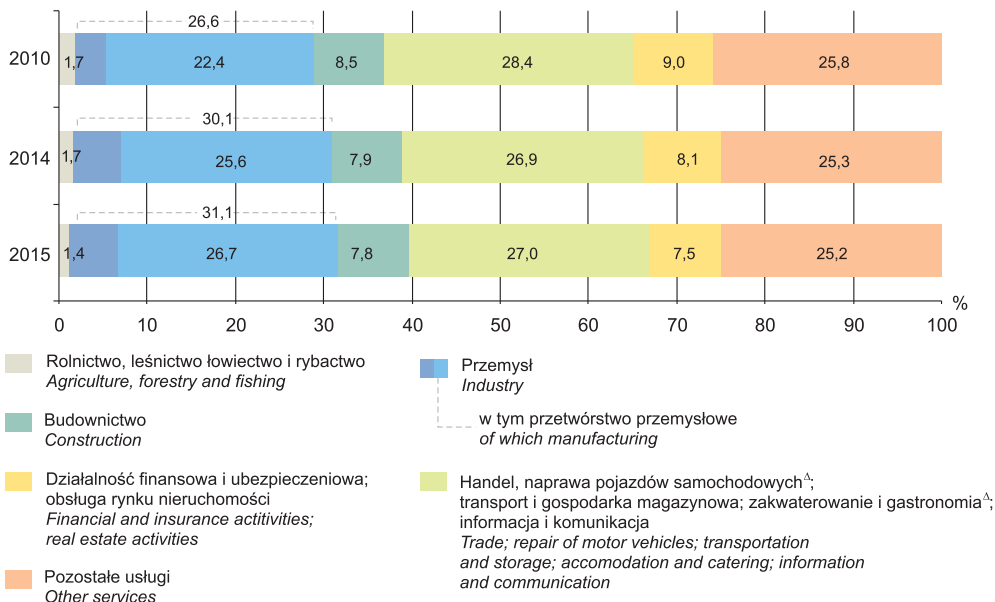
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS PER CAPITA

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

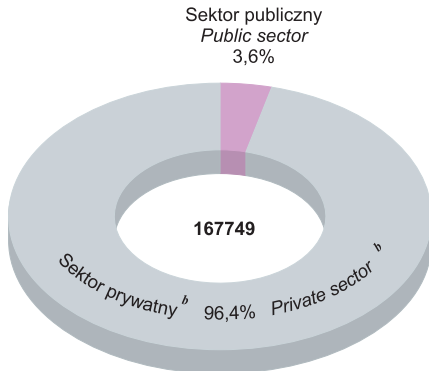
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

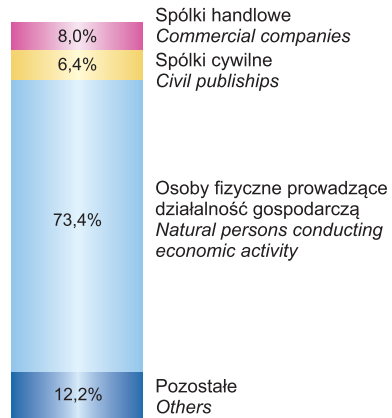
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2016

As of 31 XII

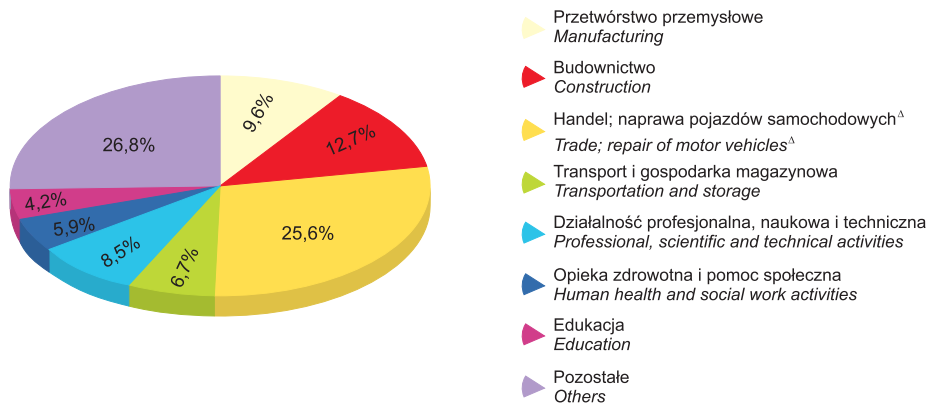
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W tym podmioty, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^Δ Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b Of which entities for which the information on the form of ownership does not occur in the REGON register.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. — gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o **zużyciu wody z wodociągów** w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągo-

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply systems** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e., conduits providing water to the distribution network and since 2003 providing gas.

Data regarding the **length of the sewage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas supply connections** leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding **consumption of water from water supply system** in households include quantity of water collected from water supply systems by facilities installed in a building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected

wego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz budynki urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

Dane z zakresu sprzedaży energii cieplnej, liczby kotłowni i kubatury budynków ogrzewanych centralnie od 2014 r. uwzględniają zmianę zakresu podmiotowego badania.

7. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

to the street water supply conduit), and in case of sewage — sewage inlets.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.*

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

*5. Since 2005 data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** include households in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply** concern all the households.*

*The **consumption of electricity and gas from gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

*6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348 with later amendments).*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

Data on the sale of heating energy, the number of boiler rooms and the cubature of buildings with central heating from 2014 take into account the changes in the subjective scope of the survey.

*7. Data on **municipal waste** concern waste generated in households, excluding end-of-life vehicles, and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.*

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczeń inwentarskich, barakowców, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi,

8. *Data on **liquid waste** concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewage system.*

9. ***Strolling and recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.*

***Lawns** are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.*

***Estate green belts** are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.*

Dwellings

1. *Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

***A dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.*

***A room** is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.*

*Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.*

*The **usable floor space** of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen,*

łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002—2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

5. Dane o mieszkaniach, których budowę rozpoczęto dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

6. Informacje o mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości ze środków gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks as of 31 XII.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002—2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

4. In dwelling stocks as the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room the total number of population as of 31 XII was used.

5. Data regarding dwellings in which construction has begun concern dwellings in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a results of enlarging buildings (the enlarged portion), created as a results of adapting non-residential spaces.

6. Information regarding dwellings, usable floor space of dwellings as well as regarding rooms completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina funds (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

-
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. — z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
 - **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.
 - **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 V 2009 — from the National Housing Fund);
 - **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (109). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	13181,2	14765,1	15000,2	Water supply
miasta	2715,3	3137,6	3236,3	urban areas
wieś	10465,9	11627,5	11763,9	rural areas
Kanalizacyjna ^a	12414,9	16238,4	16472,3	Sewage ^a
miasta	3027,1	3730,0	3813,5	urban areas
wieś	9387,8	12508,4	12658,8	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	294351	328760	333755	Water supply system
miasta	88897	101487	103018	urban areas
wieś	205454	227273	230737	rural areas
Kanalizacyjne	209470	272644	279898	Sewage system
miasta	75714	94358	96711	urban areas
wieś	133756	178286	183187	rural areas
Zdroje uliczne	152	148	146	Street outlets
miasta	111	105	103	urban areas
wieś	41	43	43	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	46,9	49,3	49,7	Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas
w hm ³	26,8	27,0	26,8	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	30,5	30,7	30,5	per capita in m ³
Wieś w hm ³	20,1	22,3	22,9	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³ ...	53,6	57,3	54,2	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	53,6	57,3	54,2	of which treated

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (110). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	655,4	678,7	689,5	696,0	Consumers (as of 31 XII) in thous.
miasta	302,5	325,3	332,2	336,6	urban areas
wieś	352,8	353,4	357,3	359,4	rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW·h	1091,4	1196,4	1210,3	1215,2	In GWh
miasta	478,8	532,1	523,0	521,8	urban areas
wieś	612,6	664,3	687,4	693,4	rural areas
W kW·h:					In kWh:
miasta:					urban areas:
na 1 mieszkańca	564,6	605,3	595,0	594,8	per capita
na 1 odbiorcę ^a	1582,6	1635,9	1574,1	1550,1	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	1736,3	1879,7	1924,0	1929,5	rural areas per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (111). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa					Distribution and transmission network in km
w km	18063,4	18524,7	19153,5	19303,5	of which transmission
w tym przesyłowa	1893,6	1894,2	1915,6	1900,6	urban areas
miasta	316,7	342,5	363,6	369,8	urban areas
wieś	1576,9	1551,7	1552,0	1530,8	rural areas
Miasta	3208,7	3682,1	3964,0	4048,3	Urban areas
Wieś	14854,7	14842,6	15189,6	15255,2	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.					Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	91092	106511	114774	113073	Urban areas
Wieś	236545	233895	241465	243738	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	443,4	455,1	469,8	475,0	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	252,7	260,1	269,3	272,4	Urban areas
Wieś	190,7	195,0	200,6	202,7	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	254,5	249,8	222,9	234,3	In hm ³
miasta	145,2	150,4	131,3	135,8	urban areas
wieś	109,2	99,4	91,6	98,5	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	121,3	117,4	104,8	110,2	Per capita in m ³
miasta	171,3	171,1	149,4	154,7	urban areas
wieś	87,4	79,6	73,4	78,9	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meters. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (112). **OGRZEWNICTWO**

Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1348,7	1132,0	973,3	1001,2	928,0	73,2	Heating network in km
w tym przesyłowa	875,9	783,9	580,4*	621,6	574,2	47,4	of which transmission
Kotłownie	627	931	1606*	1671	1067	604	Boiler rooms (houses)
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	5407,3	8250,6	5374,7	4431,0	4307,3	123,7	Sale of heating energy (during a year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewa- nych centralnie w dam ³	63396	72269	78043	84190	79328	4861	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	36988	45057	39180	41556	41056	500	of which residential buildings

TABL. 5 (113). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**

POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population – in thous. – using ^a :
wodociągu	1552,5	1610,8	1716,5	1720,7	water supply system
miasta	773,7	806,5	826,9	826,1	urban areas
wieś	778,8	804,2	889,7	894,6	rural areas
kanalizacji	1056,6	1210,1	1474,3	1482,9	sewage system
miasta	704,8	745,6	783,2	783,6	urban areas
wieś	351,7	464,4	691,1	699,3	rural areas
gazu	1463,0	1530,3	1537,9	1537,0	gas supply system
miasta	744,4	782,0	778,6	776,4	urban areas
wieś	718,5	748,3	759,3	760,6	rural areas
Ludność – w % ogółu ludności ^b – – korzystająca ^a z:					Population – in % of total population ^b – – using ^a :
wodociągu	74,0	75,7	80,7	80,9	water supply system
miasta	91,4	91,8	94,2	94,3	urban areas
wieś	62,2	64,4	71,2	71,5	rural areas
kanalizacji	50,4	56,9	69,3	69,7	sewage system
miasta	83,2	84,9	89,2	89,4	urban areas
wieś	28,1	37,2	55,3	55,9	rural areas
gazu	69,7	71,9	72,3	72,2	gas supply system
miasta	87,9	89,0	88,7	88,6	urban areas
wieś	57,4	59,9	60,7	60,8	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6 (114). **ODPADY KOMUNALNE**^a
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane ^b w tys. t	346,3	359,8	417,5	446,1	354,4	<i>Municipal waste collected^b in thous. t</i>
zmieszane	334,8	321,5	319,4	337,1	258,1	<i>mixed</i>
miasta	247,0	227,8	200,2	216,4	158,3	<i>urban areas</i>
wsie	87,8	93,6	119,2	120,7	99,8	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie	11,5	38,3	98,1	109,0	96,3	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	3,1	7,3	9,7	10,1	6,8	<i>paper and cardboard</i>
szkło	5,0	15,1	23,4	24,2	21,1	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	1,8	9,6	18,5	16,6	14,2	<i>plastic</i>
metale	0,5	1,7	1,3	1,4	1,4	<i>metals</i>
wielkogabarytowe	0,3	0,9	8,6	12,7	12,4	<i>largesize</i>
biodegradowalne	-	1,3	11,5	14,9	13,8	<i>biodegradable</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 185. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes, item 8 on page 185. ^b Estimated data.

TABL. 7 (115). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**^a
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	298,5	324,9	346,3	<i>Liquid waste^b removed (during the year) in dam³</i>
miasta	83,0	70,3	72,8	<i>urban areas</i>
wieś	215,4	254,6	273,5	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domowych...	146,5	205,1	234,5	<i>of which from households</i>
miasta	38,9	38,4	43,5	<i>urban areas</i>
wieś	107,6	166,7	191,1	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	144,0	115,3	114,6	<i>Septic tanks in thous. (as of 31 XII)</i>
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	0,6	2,5	2,7	<i>Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 185. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 9 on page 185. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (116). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>
liczba	47	26	16	13	5	8	<i>number</i>
powierzchnia w ha	111,5	71,1	55,5	53,1	17,8	35,3	<i>area in ha</i>
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (ciągu roku) w ha							<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha</i>
czynnych	-	9,3	3,2	1,2	-	1,2	<i>in operation</i>
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	1,0	-	-	-	-	-	<i>exploitation completed</i>

TABL. 9 (117). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2015		2016		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	1433,9	1770,6	1469,9	1912,6	1542,7	1946,5	1569,3	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	1,4	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	1,3	<i>in % of total area space of the voivodship ^a</i>
na 1 mieszkańca ^b w m ² ..	16,9	8,4	16,7	9,0	17,6	9,1	17,9	<i>per capita ^b in m²</i>
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej:								<i>Generally accessible urban area green belts:</i>
parki spacerowo-wypoczynkowe	441,6	670,7	470,2	729,9	492,5	733,3	495,9	<i>strolling-recreational parks</i>
zieleńce	215,6	299,7	250,6	310,6	242,4	319,9	251,8	<i>lawns</i>
Tereny zieleni osiedlowej...	776,7	800,2	749,1	872,1	807,7	893,3	821,6	<i>Estate green belts</i>

a, b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.

a, b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 10 (118). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**

Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	601,6	619,5	648,5	655,7	314,9	340,8	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys. ...	2371,2	2508,5	2649,7	2683,7	1210,3	1473,4	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	46377,2	49322,5	52615,6	53389,8	22003,5	31386,3	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks average:
liczba izb w mieszkaniu	3,94	4,05	4,09	4,09	3,84	4,32	number of rooms in a dwe- lling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania	77,1	79,6	81,1	81,4	69,9	92,1	per dwelling
na 1 osobę	22,1	23,2	24,7	25,1	25,1	25,1	per person
liczba osób ^b na:							number of persons ^b :
1 mieszkanie	3,49	3,43	3,28	3,24	2,78	3,67	per dwelling
1 izbę	0,88	0,85	0,80	0,79	0,72	0,85	per room

^a Na podstawie bilansów. ^b Do przeliczeń przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

^a Based on balances. ^b Calculations are based on the total number of population as of 31 XII.

TABL. 11 (119). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE**

Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with					
		wodociąg water supply	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	centralne ogrzewanie central heating	gaz z sieci gas from gas supply system
OGÓŁEM	2010	94,2	91,0	88,7	76,2	74,5
TOTAL	2015	94,5	91,5	89,3	77,3	73,7
	2016	94,6	91,6	89,4	77,6	73,5
Miasta	2010	98,4	97,4	96,4	89,0	89,9
Urban areas	2015	98,5	97,5	96,5	89,5	88,6
	2016	98,5	97,6	96,6	89,7	88,3
Wieś	2010	90,4	85,2	81,8	64,5	60,6
Rural areas	2015	90,8	85,9	82,6	66,1	59,9
	2016	90,9	86,0	82,8	66,5	59,8

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 12 (120). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2016 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywatnych private	towarzystw budowni- ctwa społecz- nego public building society	innych others
a – liczba wypłaconych dodat- ków number of allowances							
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c – przeciętna wysokość dodat- ku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	140742	43689	60368	17651	8637	1965	8432
TOTAL	b	26473,9	8669,7	11066,0	3010,5	1522,3	369,3	1836,1
	c	188,1	198,4	183,3	170,6	176,3	187,9	217,8
Miasta	a	130470	42304	58249	16349	4205	1960	7403
Urban areas	b	24812,9	8413,4	10690,9	2778,5	924,2	368,5	1637,4
	c	190,2	198,9	183,5	170,0	219,8	188,0	221,2
Wieś	a	10272	1385	2119	1302	4432	5	1029
Rural areas	b	1660,9	256,3	375,1	231,9	598,0	0,8	198,7
	c	161,7	185,0	177,0	178,1	134,9	168,0	193,1

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	31,0	42,9	12,5	6,1	1,4	6,0
TOTAL	b	100,0	32,7	41,8	11,4	5,8	1,4	6,9
Miasta	a	100,0	32,4	44,6	12,5	3,2	1,5	5,7
Urban areas	b	100,0	33,9	43,1	11,2	3,7	1,5	6,6
Wieś	a	100,0	13,5	20,6	12,7	43,1	0,0	10,0
Rural areas	b	100,0	15,4	22,6	14,0	36,0	0,1	12,0

TABL. 13 (121). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock for dwelling construction</i>			
		ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
			spółdzielcze <i>cooperatives</i>	osób fizycznych <i>of natural persons</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>
		w ha				in ha		
OGÓŁEM	2005	81,8	7,7	64,4	289,7	75,0	3083,5	970,0
TOTAL	2010	84,8	0,3	79,4	284,8	136,2	1331,3	722,1
	2015	51,3	1,4	43,9	79,0	35,9	1279,2	733,9
	2016	48,4	-	42,5	82,2	35,6	1234,9	699,9
Miasta	2005	29,1	6,8	15,2	285,8	72,0	1944,9	371,1
<i>Urban areas</i>	2010	23,9	0,2	21,2	211,3	62,8	361,9	133,4
	2015	16,5	1,4	13,0	77,9	34,8	313,1	122,1
	2016	14,5	-	9,9	81,1	34,5	304,6	111,2
Wieś	2005	52,7	0,9	49,2	3,9	3,0	1138,6	598,9
<i>Rural areas</i>	2010	60,9	0,1	58,2	73,5	73,4	969,4	588,7
	2015	34,8	-	30,9	1,1	1,1	966,1	611,8
	2016	33,9	-	32,6	1,1	1,1	930,3	588,7

TABL. 14 (122). **MIESZKANIA KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3995	7615	7159	8108	TOTAL
Spółdzielcze	129	495	249	591	<i>Cooperatives</i>
Komunalne (gminne)	132	114	26	30	<i>Municipal (gminas)</i>
Zakładowe	-	2	-	-	<i>Company</i>
Indywidualne	3657	6116	5066	5494	<i>Private</i>
Spoleczne czynszowe	48	-	-	-	<i>Public building society</i>
Na sprzedaż lub wynajem	29	888	1818	1993	<i>For sale or rent</i>

TABL. 15 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkania	4080	4965	7640	7875	Dwellings
miasta	1804	2296	4062	4300	urban areas
wieś	2276	2669	3578	3575	rural areas
Spółdzielcze	351	365	375	524	Co-operative
Komunalne (gminne)	41	102	70	24	Municipal (gmina)
Zakładowe	9	2	62	-	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	182	673	1698	2090	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	110	63	36	-	Public building society
Indywidualne	3387	3760	5399	5237	Private
miasta	1118	1265	1825	1731	urban areas
wieś	2269	2495	3574	3506	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	346	376	704	709	Dwellings per 1000 marriages contracted
miasta	379	411	921	970	urban areas
wieś	324	350	556	535	rural areas
Izby	22046	25213	35682	36984	Rooms
miasta	8616	10170	15122	16253	urban areas
wieś	13430	15043	20560	20731	rural areas
Spółdzielcze	972	1190	1055	1471	Co-operative
Komunalne (gminne)	62	219	149	36	Municipal (gmina)
Zakładowe	28	17	212	-	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	506	2015	4390	6227	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	314	158	72	-	Public building society
Indywidualne	20164	21615	29804	29250	Private
miasta	6775	7129	9266	8774	urban areas
wieś	13389	14486	20538	20476	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	511082	588569	828271	843681	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	201520	231310	339971	351577	urban areas
wieś	309562	357259	488300	492104	rural areas
Spółdzielcze	18953	20995	20444	27512	Co-operative
Komunalne (gminne)	1252	4200	3504	846	Municipal (gmina)
Zakładowe	795	550	3493	-	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	11200	40009	92111	116644	For sale or rent

TABL. 15 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² (dok.)					Usable floor space of dwellings in m² (cont.)
Spółeczne czynszowe.....	5358	3183	1724	-	Public building society
Indywidualne	473524	519632	706995	698679	Private
miasta	165146	172437	219159	211913	urban areas
wieś	308378	347195	487836	486766	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	125,3	118,5	108,4	107,1	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	111,7	100,7	83,7	81,8	urban areas
wieś	136,0	133,9	136,5	137,7	rural areas
Spółdzielcze	54,0	57,5	54,5	52,5	Co-operative
Komunalne (gminne).....	30,5	41,2	50,1	35,3	Municipal (gmina)
Zakładowe	88,3	275,0	56,3	-	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	61,5	59,4	54,2	55,8	For sale or rent
Spółeczne czynszowe.....	48,7	50,5	47,9	-	Public building society
Indywidualne	139,8	138,2	130,9	133,4	Private
miasta	147,7	136,3	120,1	122,4	urban areas
wieś	135,9	139,2	136,5	138,8	rural areas

TABL. 16 (124). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM.....	2005	4080	3387	0,2	0,8	1,6	97,4	693	6,6	34,1	45,2	14,1
TOTAL	2010	4965	3760	0,3	1,8	3,9	94,0	1205	4,0	29,0	40,6	26,5
	2015	7640	5399	0,4	2,9	6,3	90,4	2241	7,6	42,1	34,3	16,1
	2016	7875	5237	1,3	3,2	3,5	92,0	2638	4,5	30,6	38,7	26,2
Miasta.....	2005	1804	1118	0,4	1,1	1,4	97,1	686	6,7	34,4	45,6	13,3
Urban areas	2010	2296	1265	0,6	3,8	7,5	88,1	1031	3,9	30,6	41,5	24,1
	2015	4062	1825	1,1	7,0	13,5	78,4	2237	7,6	42,2	34,3	15,9
	2016	4300	1731	4,0	8,8	7,2	80,1	2569	4,6	30,9	38,5	26,0
Wieś	2005	2276	2269	0,1	0,8	1,6	97,5	7	-	-	-	100,0
Rural areas	2010	2669	2495	0,1	0,8	2,0	97,0	174	4,6	19,5	35,1	40,8
	2015	3578	3574	0,1	0,8	2,7	96,4	4	-	-	-	100,0
	2016	3575	3506	-	0,4	1,7	97,9	69	-	20,3	46,4	33,3

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 1943, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1842, z późniejszymi zmianami).

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego, tj. przedszkola (łącznie ze specjalnymi), oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09 – zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przed-szkolne; od roku szkolnego 2004/05 dzieci 6-letnie są objęte obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego (w latach szkolnych 2011/12–2015/16 dotyczyło to dzieci 5-letnich);
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa; w latach szkolnych 2009/10–2013/14 oraz w roku szkolnym 2016/17 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej; w roku szkolnym 2014/15 obowiązkiem szkolnym zostały objęte dzieci 6-letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r., a w roku szkolnym 2015/16 dzieci 6-letnie urodzone w 2009 r. oraz dzieci 7-letnie urodzone w drugiej połowie 2008 r. Dzieci urodzone w 2009 r., które w roku szkolnym 2015/16 rozpoczęły naukę w I klasie szkoły podstawowej, w roku szkolnym 2016/17 mogą kontynuować naukę w I klasie; w roku szkolnym 2016/17 obowiązkiem szkolnym objęto dzieci 7-letnie;
 - od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne (patrz ust. 5, pkt 3)–7) na str. 328 oraz ust. 6 na str. 328 i ust. 9, pkt 3) i 4) na str. 329);

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1943, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1842, with later amendments).

2. The presented data include:

- 1) pre-primary education establishments, i.e. nursery schools (including special nursery schools), pre-primary sections of primary schools and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points; since the 2004/05 school year an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 (in the school years 2011/12–2015/16 it concerned children at the age of 5);
- 2) schools for children, youth and adults:
 - since the 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is obligatory; in the school year 2009/10–2013/14 and in the 2016/17 school year children at the age of 6, at the request of parents, have been allowed to start education in the first class of primary school; in the 2014/15 school year, the first class of primary school has been obligatory for children at the age of 6 born in the first half of 2008 and in the 2015/16 school year for children at the age of 6 born in 2009, and children born in the second half of 2008 (at the age of 7). Children born in 2009, who joined first class of primary education in the 2015/16 school year, are allowed to continue their education in the first class in the 2016/17 school year; in the 2016/17 school year children at the age of 7 have been subjected to obligatory education.
 - since the 2002/03 school year upper secondary schools (see item 5, point 3)–7) on page 328, item 6 on page 328 and item 9, point 3) and 4) on page 329);

- szkoły policealne;
- szkoły wyższe (łącznie ze szkołami resortu obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji);
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.

3. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

4. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy;
- 4) 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe;
- 5) 3-letnie licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) 4-letnie technika;
- 7) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

6. W roku szkolnym 2012/13 zakończono nabór do niektórych typów szkół ponadgimnazjalnych

- post-secondary schools;
- higher education institutions (including academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration);
- special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres.

3. Data include schools and establishments managed by central (government) administration entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

4. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

5. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) 3-year special job-training schools;
- 4) 2–3-year basic vocational schools;
- 5) 3-year general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) 4-year technical secondary schools;
- 7) general art schools leading to professional certification (excluding special schools), excluding schools providing art education only.

6. Since the 2012/13 school year recruitment has been terminated in some types of upper

funkcjonujących w latach szkolnych:

- 2002/03–2013/14 – 3-letnich liceów profilowanych,
- 2004/05–2013/14 – 2-letnich uzupełniających liceów ogólnokształcących i 3-letnich techników uzupełniających dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

7. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej – obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 1,5- lub 2-letnie), łącznie ze specjalnymi;
- 2) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06;
- 3) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 1990/91–2015/16 nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie),
 - 1991/92–2015/16 kolegia nauczycielskie (3-letnie),
 w których absolwentom nie nadawano tytułu licencjata.

8. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) do roku szkolnego 2015/16 prezentowano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadawano tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Podział szkół wyższych według **typów szkół** opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła” jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

9. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 4) funkcjonujące w latach szkolnych:

secondary schools, which were functioning in the period of:

- 2002/03–2013/14 – 3-year specialized secondary schools,
- 2004/05–2013/14 – 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools for graduates of basic vocational schools.

7. Post-secondary schools – educating in day, evening, weekend and full-time programme form – include:

- 1) post-secondary schools (1-, 1,5- or 2-year), including special schools;
- 1) colleges of social work (3-year) – since the 2005/06 school year;
- 2) functioning in the school years:
 - 1990/91 – 2015/16 foreign language teacher training colleges (3-year),
 - 1991/92 – 2015/16 teacher training colleges (3-year),
 in which graduates did not receive the title of licentiate.

8. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education:

- 1) until 2015/16 academic year include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates received the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland (of which studying at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location as well as teaching centres in another location. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

The division of higher education institutions by type of institution was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of “higher education schools” comprises both the schools whose proper name includes the phrase “higher school” and those containing in their proper name the word “university” or “academy” – of agriculture, economics, pedagogy, arts and theology.

9. Schools for adults – educating in weekend, in full-time, and in distance form, include:

- 1) primary schools for adults;

- 2002/03–2014/15 – 2–3-letnie zasadnicze szkoły dla dorosłych oraz 3-letnie licea profilowane dla dorosłych,
- 2004/05–2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych,
- 2004/05–2015/16 – 3-letnie technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej,
- do roku szkolnego 2015/16 – 4-letnie technika dla dorosłych.

10. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

11. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

12. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

13. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

14. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: star-

- 2) *lower secondary schools for adults;*
- 3) *general secondary schools for adults;*
- 4) *functioning in the school year:*

- *2002/03–2014/15 – 2–3-year basic vocational schools for adults and 3-year specialized secondary schools for adults,*
- *2004/05–2013/14 – 2-year supplementary secondary schools for adults for graduates of basic vocational schools,*
- *2004/05–2015/16 – 3-year supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school,*
- *until 2015/16 school year – 4-year technical secondary schools for adults.*

10. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resorts treatment).

11. Special educational centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular schools or nursery schools.

12. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

13. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

14. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also

szego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

15. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych – prezentuje się w dniu 30 XI, według rzeczywistego położenia zamiejscowych jednostek organizacyjnych (bez zamiejscowych jednostek organizacyjnych działających za granicą); studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych. Absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego

16. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

17. Współczynnik skolaryzacji:

1) **brutto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;

2) **netto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

17. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniująca funkcję internatu.

18. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers concern full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

15. Data regarding:

- 1) *pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres, extracurricular education as well as boarding schools and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;*
- 2) *tertiary education are presented as of 30 XI, by actual location of the organisational units (excluding organisational units operating abroad); students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year*

16. *Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.*

17. Enrolment rate:

1) **gross** – *is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;*

2) **net** – *is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.*

17. *A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an inter-school facility serving as a boarding school.*

18. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	1181	1144	1087	1081	primary
gimnazja	541	568	577 ^a	577	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	17	24	25	26	special job-training
zasadnicze zawodowe	98	98	91	85	basic vocational
licea ogólnokształcące	139	126	121	123	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	7	13	-	-	supplementary general
licea profilowane	86	24	-	-	specialized secondary
technika	127	114	107	107	technical secondary
technika uzupełniająca	19	10	-	-	supplementary technical
artystyczne ogólnokształcące ^a	8	9	9	9 ^b	general art ^a
policealne	132	116	108	105	post-secondary
wyższe	17	15	14	14	tertiary
dla dorosłych	87	155	80	79	for adults
gimnazja	4	6	5	6	lower secondary
zasadnicze zawodowe	2	3	-	-	basic vocational
licea ogólnokształcące	28	48	75	73	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	15	61	-	-	supplementary general
licea profilowane	2	-	-	-	specialized secondary
technika	4 ^c	7	-	-	technical secondary
technika uzupełniająca	32	30	-	-	supplementary technical
NAUCZYCIELE ^d TEACHERS ^d					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^e	12442	11545	11354	10974	primary ^e
gimnazja ^e	7207	6772	6086	5940	lower secondary ^e
zasadnicze zawodowe ^{ef}	779	1163	1040	973	basic vocational ^{ef}
licea ogólnokształcące ^{eg}	2701	2950	2429	2326	general secondary ^{eg}
licea profilowane ^e	639	157	-	-	specialized secondary ^e
technika ^{egh}	2432	3211	3055	3065	technical secondary ^{egh}
policealne	428	449	443	457	post-secondary
wyższe ⁱ	3379	3087	3028	3019	tertiary ⁱ

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 16 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c Bez ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych. ^d W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 201. ^{e, f} Łącznie ze szkołami: ^e – dla dorosłych, ^f – specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^g W latach szkolnych 2005/06 – 2013/14 łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^h Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ⁱ Nauczyciele akademicy pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 16 art schools giving only artistic education. ^c Excluding post-primary vocational schools. ^d In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 13 on page 201. ^{e, f} Including: ^e – schools for adults, ^f – special job-training schools. ^g In the 2005/06 – 2013/14 school years including supplementary schools: general secondary schools and technical secondary schools respectively. ^h Including general art schools leading to professional certification. ⁱ Full-time and part-time employed academic teachers converted into full-time equivalent units.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	22926	17851	21226	19037	<i>Pre-primary education ^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	158388	130939	133895	124092	<i>primary</i>
gimnazja	99416	76180	63960*	61847	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	307	646	701	674	<i>special upper secondary job-training</i>
zasadnicze zawodowe	14157	14018	10295	9623	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	44289	39813	31030	29848	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	173	334	-	-	<i>supplementary general</i>
licea profilowane	12049	1878	-	-	<i>specialized secondary</i>
technika	38005	37685	34609	34893	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	856	330	-	-	<i>supplementary technical</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	1107	998	873	875 ^c	<i>general art ^b</i>
policealne	11975	12452	12291	12408	<i>post-secondary</i>
wyższe	74370	68963	54086	51051	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	5158	12053	7669	7110	<i>for adults</i>
gimnazja	429	650	348	366	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	123	174	-	-	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	2130	4150	7321	6744	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	850	5081	-	-	<i>supplementary general</i>
licea profilowane	178	-	-	-	<i>specialized secondary</i>
technika	134 ^d	307	-	-	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	1314	1691	-	-	<i>supplementary technical</i>

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5-6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 32 (156) na str. 227. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Ponadto 853 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^d Bez ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych.

^a Concerns children aged 6, in the 2014/15 school year aged 5-6, in the 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments also described in table 32 (156) on page 227. ^b Leading to professional certification. ^c Moreover, 853 students of art schools giving only artistic education. ^d Excluding post-primary vocational schools.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	29250	23127	20684	20179	primary
gimnazja	33564	25169	22046*	21843	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	13	101	147	166	special upper secondary job-training
zasadnicze zawodowe	4763	4971	3543	3602	basic vocational
licea ogólnokształcące	14514	13835	11240	10526	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	132	-	-	supplementary general secondary
licea profilowane	4234	737	-	-	specialized secondary
technika	8056	9344	7825	8042	technical secondary
technika uzupełniająca	x	98	-	-	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	206	217	177	170 ^b	general art ^a
policealne	3989	4030	4091	4265	post-secondary
wyższe	17842	20313	17973	17257	tertiary
dla dorosłych	2584	3621	3002	2537	for adults
gimnazja	117	219	141	130	lower secondary
zasadnicze zawodowe	46	35	-	-	basic vocational
licea ogólnokształcące	939	1002	2471	2407	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	117	1855	-	-	supplementary general
licea profilowane	29	-	-	-	specialized secondary
technika	1336	36	-	-	technical secondary
technika uzupełniająca	x	474	390	-	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 119 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 119 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2014/15	2015/16
Szkoły podstawowe Primary schools	1181	1144	1087	1081	158388	130939	133895	124092	29250	20684	20179
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	3	2	2	2	277	254	312	300	53	49	43
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	1157	1113	986	978	156956	129162	129360	119387	29016	20013	19527
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Social organizations and associations	18	23	80	81	844	899	2994	2985	142	430	457
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	2	3	5	5	268	515	630	635	22	116	93
Pozostałe Other	1	3	14	15	43	109	599	785	17	76	59
Gimnazja Lower secondary schools	541	568	577*	577	99416	76180	63960*	61847	33564	22046*	21843
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	1	-	-	-	17	-	-	-	3	-	-
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	522	542	526	525	97955	73994	60537	58330	33167	21016	20709
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Social organizations and associations	13	16	38	38	684	968	1675	1749	163	506	556
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	4	7	10	10	685	1038	1511	1500	196	456	487
Pozostałe Others	1	3	3	4	75	180	237	268	35	68	91
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a Basic vocational schools ^a	115	122	116	111	14464	14664	10996	10297	4776	3690	3768
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	1	1	1	1	9	41	62	54	-	20	23
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	111	116	104	98	14148	14075	10185	9500	4690	3467	3529
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Social organizations and associations	1	2	5	5	247	340	429	421	72	80	109

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Including special job-training schools.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates			
	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2014/15	2015/16	
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a (dok.) Basic vocational schools ^a (cont.)												
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	2	1	1	1	60	42	21	28	14	11	-	
Pozostałe Others	-	2	5	6	-	166	299	294	-	112	107	
Licea ogólnokształcące ^b General secondary schools ^b	146	139	121	123	44462	40147	31030	29848	14514	11240	10526	
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	133	123	102	99	43474	38732	29161	27787	14189	10669	9872	
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Social organizations and associations	6	7	9	12	314	347	516	635	103	186	196	
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	4	6	7	7	558	923	960	944	202	274	331	
Pozostałe Others	3	3	3	5	116	145	393	482	20	111	127	
Licea profilowane Specialized secondary schools	86	24	-	-	12049	1878	-	-	4234	-	-	
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	85	24	-	-	12027	1878	-	-	4234	-	-	
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Social organizations and associations	1	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	
Technika ^{bc} Technical secondary schools ^{bc}	154	133	116	116	39968	39013	35482	35768	8262	8002	8212	
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	5	8	8	8	549	1068	1074	1094	100	192	207	
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	146	118	102	102	38800	37262	33792	34047	8014	7621	7849	
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Social organizations and associations	1	1	2	2	271	368	399	381	59	117	118	

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^b W latach szkolnych 2005/06 – 2013/14 łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^c Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a Including special job-training schools. ^b In the 2005/06 – 2013/14 school years including supplementary schools: general secondary schools and technical secondary schools respectively. ^c Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates			
	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2014/15	2015/16	
Technika^{ab} (dok.) Technical secondary schools^{ab} (cont.)												
Organizacje wyznaniowe	2	3	4	4	348	232	217	246	89	63	38	
<i>Religious organizations</i>												
Pozostałe	-	3	-	-	-	83	-	-	-	9	-	
<i>Others</i>												
Szkoły policealne	132	116	108	105	11975	12452	12291	12408	3989	4091	4265	
Post-secondary schools												
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	-	3	3	1	-	131	62	22	-	14	42	
<i>Central (government) administration entities</i>												
Jednostki samorządu terytorialnego	54	36	29	28	6087	4554	2970	2884	2101	1253	1082	
<i>Local self-government entities</i>												
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	21	5	10	9	1140	233	1023	1120	490	369	543	
<i>Social organizations and associations</i>												
Pozostałe	57	72	66	67	4748	7534	8236	8382	1398	2455	2598	
<i>Others</i>												
Szkoły wyższe	17	15	14	14	74370	68963	54086	51051	17842	17973	17257	
Tertiary education												
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	7	7	7	7	50752	49192	42730	40792	12660	13313	13206	
<i>Central (government) administration entities</i>												
Pozostałe	10	8	7	7	23262	19771	11356	10259	5182	4660	4051	
<i>Others</i>												
Szkoły dla dorosłych	87^c	155	80	79	5158^c	12053	7669	7110	2584	3002	2537	
Schools for adults												
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	3	-	-	78	103	-	-	27	-	-	
<i>Central (government) administration entities</i>												
Jednostki samorządu terytorialnego	66	61	30	30	4199	4977	2750	2549	2146	1220	890	
<i>Local self-government entities</i>												
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	3	16	10	8	118	765	600	555	100	332	211	
<i>Social organizations and associations</i>												
Pozostałe	16	75	40	41	763	6208	4319	4006	311	1450	1436	
<i>Others</i>												

^a W latach szkolnych 2005/06 – 2013/14 łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^c W roku szkolnym 2005/06 bez ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 – 2013/14 school years including supplementary technical secondary schools. ^b Including general art schools leading to professional certification. ^c In the 2005/06 school year excluding post-primary vocational schools.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (127). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2010/11	2015/16	2016/17
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group		
7–12 ^a lat	96,2	86,6	91,8
13–15	96,1	93,4	92,9
16–18	94,7	93,1	93,2
19–21 lat	24,9	23,7	23,2

^a W roku szkolnym 2015/16 dotyczy dzieci w wieku 6–12 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2015/16 school year in the 6-12 age group.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (128). **WSPÓLCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2010/11			2015/16			2016/17			SPECYFIKACJA
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
		w %			in %						
BRUTTO GROSS											
Szkoły:											Schools:
podstawowe ^a	7-12	95,5	95,5	95,5	86,7	86,2	87,1	92,9	93,1	92,7	primary ^a
gimnazja	13-15	97,0	98,1	95,9	95,4	96,1	94,6	96,1	96,4	95,8	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^b	16-18	16,3	23,7	8,6	14,9	21,1	8,4	14,3	20,2	8,2	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące i profilowane ^c	16-18	56,3	42,9	70,0	52,0	40,3	64,3	51,0	39,0	63,5	general secondary ^c
technika ^{cd}	16-18	45,0	55,3	34,4	48,1	56,9	38,8	49,8	59,2	39,9	technical secondary ^{cd}
policealne	19-21	12,5	7,6	17,6	15,1	8,0	22,5	15,9	8,5	23,6	post-secondary
NETTO NET											
Wychowanie przedszkolne ^e	6	84,5	86,1	82,9	95,3	95,8	94,8	85,4	87,6	83,0	Pre-primary education ^e
Szkoły:											Schools:
podstawowe ^a	7-12	93,7	93,8	93,7	86,2	85,7	86,8	90,7	91,1	90,3	primary ^a
gimnazja	13-15	93,9	93,7	94,1	91,8	91,8	91,8	91,3	91,2	91,4	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^b	16-18	14,2	20,7	7,6	12,5	17,9	6,8	12,0	17,2	6,6	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące i profilowane ^c	16-18	46,0	31,7	60,7	42,3	28,9	56,4	41,7	28,4	55,8	general secondary ^c
technika ^{cd}	16-18	31,3	37,9	24,5	36,0	42,9	28,7	37,1	44,4	29,5	technical secondary ^{cd}
policealne	19-21	6,2	3,3	9,3	5,2	2,3	8,3	5,4	2,6	8,3	post-secondary

^a W roku szkolnym 2015/16 dotyczy dzieci w wieku 6–12 lat. ^b Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^c W latach szkolnych 2010/11 – 2013/14 łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^d Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e W roku szkolnym 2015/16 dotyczy dzieci w wieku 5 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2015/16 school year concerns children aged 6–12. ^b Including special job-training schools. ^c In the 2010/11 – 2013/14 school year including supplementary schools: general secondary schools and technical secondary schools, respectively. ^d Including general art schools leading to professional certification. ^e In the 2015/16 school year concerns children aged 5 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 5 (129). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach Total pupils and students at schools								
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^{cd} technical secondary ^{cd}	policealnych ^e post- secondary ^e
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						

**NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE
OBLIGATORY EDUCATION**

Angielski	2005/06	271100	58,9	62,0	57,0	78,9	37,4	96,1	94,5	91,7	43,7
English	2010/11	282178	95,0	95,1	94,9	93,8	54,3	98,8	100,0	94,9	5,3
	2015/16	269420	98,4	98,1	98,7	98,8	61,7	99,8	-	99,7	56,2
	2016/17	255479	98,6	98,9	98,4	98,6	63,9	99,9	-	98,8	37,2
Francuski	2005/06	11398	0,4	0,6	0,2	1,4	1,3	12,8	8,3	5,9	3,1
French	2010/11	8364	0,2	0,3	0,1	1,7	0,6	12,1	12,5	4,1	-
	2015/16	7968	0,1	0,2	-	3,0	-	14,4	-	4,1	-
	2016/17	7414	0,1	0,2	-	2,8	-	14,8	-	3,3	-
Niemiecki	2005/06	122797	13,1	13,4	13,0	22,2	27,9	73,6	78,2	80,0	21,2
German	2010/11	110889	4,8	4,6	4,9	57,1	29,3	66,6	59,7	74,9	-
	2015/16	103525	2,1	3,0	1,4	76,5	27,6	62,2	-	83,0	0,8
	2016/17	98536	1,2	1,2	1,2	76,2	24,8	61,1	-	81,3	7,2
Rosyjski	2005/06	14028	0,7	0,0	1,0	0,3	25,6	7,1	10,2	11,3	1,6
Russian	2010/11	9014	0,1	-	0,2	1,8	13,0	7,4	9,0	6,4	-
	2015/16	5755	0,0	-	0,0	1,9	3,5	7,1	-	5,4	-
	2016/17	5383	-	-	-	1,6	3,0	7,4	-	5,2	-
Hiszpański	2005/06	661	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Spanish	2010/11	2288	-	-	-	0,8	-	3,0	-	-	-
	2015/16	5414	0,1	0,3	-	3,6	-	9,0	-	0,4	-
	2016/17	6438	0,1	0,3	-	4,5	-	11,0	-	0,5	-

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII ^b Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^c W latach szkolnych 2005/06 – 2013/14 łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^d Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych oraz bez szkół dla dorosłych.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b Including special job-training schools. ^c In the 2005/06 – 2013/14 school years including supplementary schools: general secondary schools and technical secondary schools respectively. ^d Including general art schools leading to professional certification. ^e Since the 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work, excluding adults schools.

TABL. 5 (129). UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JEZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students								
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^{cd} technical secondary ^{cd}	policealnych ^e post-secondary ^e
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE (dok.) OBLIGATORY EDUCATION (cont.)										
Włoski 2005/06	73	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8
<i>Italian</i> 2010/11	393	-	-	-	0,1	-	0,6	-	0,2	-
2015/16	989	-	-	-	0,4	0,4	1,3	-	0,9	-
2016/17	1077	-	-	-	0,5	0,2	1,2	-	1,0	-
Inne 2005/06	2676	-	-	-	0,1	-	-	-	-	1,3
<i>Others</i> 2010/11	2359	0,0	-	0,0	-	0,3	5,7	-	-	1,0
2015/16	1315	0,1	-	0,1	-	0,3	3,8	-	-	2,8
2016/17	1029	0,1	-	0,1	-	-	2,9	-	-	-
NAUCZANIE DODATKOWE ^f ADDITIONAL EDUCATION ^f										
Angielski 2005/06	47822	21,1	22,5	20,3	13,0	-	0,5	4,1	1,0	4,4
<i>English</i> 2010/11	7226	2,8	2,7	2,8	3,6	-	0,7	-	1,0	8,4
2015/16	650	0,2	0,3	0,2	0,3	-	0,2	-	-	3,4
2016/17	604	0,1	0,1	0,2	0,4	-	0,1	-	0,4	0,4
Francuski 2005/06	2786	0,2	0,2	0,2	2,1	-	0,5	-	0,1	1,5
<i>French</i> 2010/11	1502	0,1	0,2	0,1	1,1	-	0,7	1,4	0,5	-
2015/16	950	0,3	0,5	0,1	0,5	-	0,8	-	0,0	-
2016/17	1048	0,3	0,6	0,1	0,3	-	0,8	-	0,7	-
Niemiecki 2005/06	52512	7,9	8,9	7,3	37,8	-	1,5	3,0	2,6	6,0
<i>German</i> 2010/11	30407	8,9	8,7	9,0	18,8	-	3,5	16,6	6,7	4,6
2015/16	16549	5,9	8,1	4,2	10,3	-	2,6	-	3,3	4,2
2016/17	17254	6,7	9,9	4,2	10,5	-	2,6	-	4,6	4,7
Inne 2005/06	7764	1,8	0,1	2,9	3,5	-	2,7	0,1	0,3	2,8
<i>Others</i> 2010/11	4725	0,8	0,1	1,2	1,6	-	4,4	-	1,6	3,0
2015/16	2626	0,6	0,9	0,4	1,1	-	3,5	-	0,1	-
2016/17	2496	0,8	1,3	0,4	0,4	-	3,9	-	0,1	-

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^c W latach szkolnych 2005/06 – 2013/14 łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^d Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych oraz bez szkół dla dorosłych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b Including special job-training schools. ^c In the 2005/06 – 2013/14 school years including supplementary schools: general secondary schools and technical secondary schools respectively. ^d Including general art schools leading to professional certification. ^e Since the 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work, excluding adults schools. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (130). **UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH**
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS

LATA YEARS JEZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at school				
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^a general secondary ^a	technikach ^a technical secondary ^a	policealnych post-secondary
Angielski 2010/11	15246	72,2	78,7	84,7	62,8	55,7
English 2015/16	12352	100,0	-	95,0	-	50,8
..... 2016/17	10725	100,0	-	94,0	-	53,3
Niemiecki 2010/11	2101	27,8	21,3	9,0	29,7	4,6
German 2015/16	457	-	-	3,4	-	2,1
..... 2016/17	388	-	-	5,0	-	0,6
Rosyjski 2010/11	493	-	-	3,4	7,6	0,3
Russian 2015/16	148	-	-	0,3	-	1,3
..... 2016/17	119	-	-	0,5	-	1,1
Inne 2010/11	95	-	-	-	-	1,0
Others 2015/16	33	-	-	-	-	0,3
..... 2016/17	-	-	-	-	-	-

^a Do roku szkolnego 2013/14 łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Until the 2013/14 school year including supplementary schools: general secondary schools and technical secondary schools respectively.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (131). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	3258	2764	3236	3516	533	603	654	Primary schools
w tym specjalne	1205	955	855	851	238	163	154	of which special
Gimnazja	2760	2357	2377	2411	815	812	834	Lower secondary schools
w tym specjalne	1304	1076	929	915	464	313	289	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	317	646	701	674	13	147	166	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	994	852	837	822	286	117 ^b	115 ^b	Basic vocational schools
w tym specjalne	913	693	566	523	273	80	86	of which special
Licea ogólnokształcące ^c	326	331	247	240	86	92	88	General schools ^c
w tym specjalne	122	226	37	37	15	12	12	of which special
Licea profilowane	147	41	-	-	29	-	-	Specialized schools
w tym specjalne	28	16	-	-	8	-	-	of which special
Technika ^{cd}	226	81	240	257	61	20 ^b	29 ^b	Technical schools ^{cd}
w tym specjalne	53	-	53	45	29	-	7	of which special
Szkoły policealne	23	34	26	25	2	14	16	Post-secondary schools
w tym specjalne	11	33	26	25	-	14	16	of which special

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 200. ^b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. ^c W latach szkolnych 2005/06 – 2013/14 łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^d Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 9 on page 200. ^b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. ^c In the 2005/06 – 2013/14 school years including supplementary schools: general secondary schools and technical secondary schools respectively. ^d Including general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (132). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATION CARE CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b SPECIAL EDUCATION CARE CENTRES^b					
Ośrodki	24	23	22	20	Centres
Miejsca	1691	1419	1294	1157	Places
Wychowankowie	1493	1055	718	621	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	13	-	-	-	blind and sight impaired
niesłyszący i słabo słyszący	106	67	61	49	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	18	4	-	-	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową ruchową i z afazją ^c	60	37	26	25	motor-skill impaired and with aphasia ^c
z upośledzeniem umysłowym	1094	835	518	439	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	39	9	1	3	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	1	1	2	2	Centres
Miejsca	60	80	150	144	Places
Wychowankowie	61	80	105	120	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	-	-	2	2	Centres
Miejsca	-	-	74	77	Places
Wychowankowie	-	-	59	71	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	9	11	14	15	Centres
Miejsca	552	652	685	686	Places
Wychowankowie	520	597	641	637	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	283	342	410	406	with mental retardation-profound
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	223	255	231	231	with multiple disability

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2016 r. – 2 ośrodki z 70 miejscami i z 45 wychowankami). ^c W latach 2005 i 2010 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres (in 2016 there were 2 centres with 70 places and with 45 residents). ^c In 2005 and 2010 concerns motor-skill impaired residents.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL.9 (133). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
 Stan w dniu 30 IX
EXTRACURRICULAR EDUCATION
 As of 30 IX

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a							
		ogółem total	infor- maty- cznych IT	technic- znych technical	przed- mioto- wych subject	arty- stycz- nych art	spor- to- wych sports	tury- styczno- kraj- znow- czych tourist	innych others
OGÓŁEM 2005 ^b	19	10730	x	324	x	x	2308	x	x
TOTAL 2010	15	22868	151	209	934	14748	2594	187	4045
2015	12	59722	84	-	223	16038	31811	414	11152
2016	12	93788	30	-	243	17049	67835	592	8039
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	3	26256	23	-	185	16893	1041	592	7522
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups	4	1859	-	-	-	149	1700	-	10
Pozostałe placówki Other institutions	5	65673	7	-	58	7	65094	-	507

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – to 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (134). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
 (excluding special schools)

SZKOŁY SCHOOLS	2016/17		2005/06 ^a	2010/11	2015/16	2016/17	
	placówki establish- ments	miejsca beds	korzystający boarders				
			ogółem total				na 100 miejsc per 100 beds
OGÓŁEM TOTAL	42	4307	4189	3339	3210	3300	76,6
Internaty Boarding-schools	32	3128	2631	2081	2358	2542	81,3
szkoły podstawowe i gimnazja primary and lower secondary	1	39	-	-	5	20	51,3
zasadnicze szkoły za- wodowe i technika ^b basic vocational and technical secondary ^b	21	2589	2518	1749	1832	2152	83,1
licea ogólnokształcące ^c general secondary ^c	10	500	113	332	521	370	74,0
Bursy Dormitories	10	1179	1558	1258	852	758	64,3

^a Stan w dniu 31 X. ^{b, c} Łącznie z: ^b – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/2014), ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^{b, c} Including: ^b – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year), general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, ^c – supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (135). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	20	22	21	22	Dormitories
Miejsca	5780	5547	5716	5695	Beds
Korzystający:					Boarding
studenci	5093	5291	4417	4021	students
w % ogółu studentów	6,8*	7,8*	8,2*	7,9	in % of total students
uczestnicy studiów dokto- ranckich ^a	x	23	35	28	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników	x	6,2	6,2	4,8	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	3	1	1	1	Canteens
Miejsca	585	50	60	60	Places

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 12 (136). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA ^a**

Stan w dniu 30 XI

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING ^a

SCHOLARSHIPS

As of 30 XI

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17				SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholar- ships recipients		otrzymu- jący stypen- dia w % ogółu stu- dentów danej grupy szkół scholar- ship recipients in % of total students of a given group of schools	
					socjalne social	rektora dla najlep- szych studen- tów vice- chancel- lor to the best students		
OGÓŁEM	29285	23014	18247	17416	11418	2817	34,1	TOTAL
Uniwersytety	7576	7534	5231	5273	3326	1009	32,0	Universities
Wyższe szkoły techniczne	4997	5377	6141	6219	4363	917	38,4	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomicz- ne	5982	282	47	33	22	4	41,8	Academies of economics
Pozostałe szkoły	10730	9821	6828	5891	3707	887	32,1	Other schools

^a Łącznie z cudzoziemcami; w roku akademickim 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13 (137). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06		2010/11		2015/16		2016/17	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
Szkoły	1152	164	1115	176	1060	184	1054	185
Schools								
w tym: of which:								
sportowe i mistrzostwa spor- towe	2	2	3	3	2	2	7	7
<i>sports and athletic</i>								
filialne	95	1	71	1	37	-	36	-
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	4	4	4	4	4	4	4	4
<i>arts ^a</i>								
<i>Classrooms</i>								
Oddziały	8634	2578	7980	2406	8095	2718	7733	2606
<i>Sections</i>								
Uczniowie	157183	58363	129984	51795	133040	57550	123241	53797
<i>Pupils</i>								
w tym kobiety	76668	28484	63421	25312	65230	28329	60045	26259
<i>of which females</i>								
w tym I klasa	23563	8688	20337	8457	26888	12090	12741	5147
<i>of which 1st grade</i>								
w tym szkoły: of which schools:								
sportowe i mistrzostwa spor- towe	434	434	1022	1022	652	652	1748	1748
<i>sports and athletic</i>								
filialne	2034	42	1232	22	755	-	663	-
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	487	487	501	501	577	577	553	553
<i>arts ^a</i>								
Absolwenci	29012	11058	22918	9003	20025	8538	.	.
<i>Graduates</i>								
w tym kobiety	14159	5399	11214	4431	9823	4221	.	.
<i>of which females</i>								
w tym szkoły: of which schools:								
sportowe i mistrzostwa spor- towe	101	101	120	120	233	233	.	.
<i>sports and athletic</i>								
filialne	17	-	54	-	-	-	.	.
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	91	91	63	63	86	86	.	.
<i>arts ^a</i>								
Liczba uczniów na: Number of pupils per:								
1 szkołę	136,4	355,9	116,6	294,3	125,5	312,8	116,9	290,8
<i>school</i>								
<i>classroom</i>								
1 oddział	18,2	22,6	16,3	21,5	16,4	21,2	15,9	20,6
<i>section</i>								

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (138). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06		2010/11		2015/16		2016/17	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
Gimnazja	511	111	536	122	545	132	545	132
<i>Lower secondary</i>								
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa spor- towe <i>sports and athletic</i>	5	3	2	2	5	5	6	5
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	-	-	1	1	-	-	-	-
<i>Classrooms</i>								
Oddziały	4049	1664	3465	1388	3009	1234	2954	1229
<i>Sections</i>								
Uczniowie	98112	43547	75104	33343	63031	29658	60932	29260
<i>Pupils</i>								
w tym kobiety	48103	21487	36433	16217	30672	14454	29736	14401
<i>of which females</i>								
w tym I klasa	31628	13889	24538	10939	20636	9868	20136	9983
<i>of which 1st grade</i>								
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa spor- towe <i>sports and athletic</i>	530	441	240	240	1166	1166	1154	1147
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	.	.	46	46	-	-	-	-
Absolwenci	33100	14881	24874	10933	21554	9948	.	.
<i>Graduates</i>								
w tym kobiety	16336	7434	12293	5487	10555	4843	.	.
<i>of which females</i>								
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa spor- towe <i>sports and athletic</i>	160	124	76	76	386	386	.	.
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	-	-	-	-	-	-	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>								
1 szkołę	192,0	392,3	140,1	273,3	115,7	224,7	111,8	221,7
<i>school classroom</i>								
1 oddział	24,2	26,2	21,7	24,0	20,9	24,0	20,6	23,8
<i>section</i>								

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (139). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17
Szkoły	78	81	76	72
<i>Schools</i>				
Oddziały	459	460	375	361
<i>Sections</i>				
Uczniowie	13244	13325	9729	9100
<i>Students</i>				
w tym kobiety	3163	3266	2482	2349
<i>of which females</i>				
w tym I klasa	5102	4867	3212	3032
<i>of which 1st grade</i>				
Absolwenci	4490	4730	3448	.
<i>Graduates</i>				
w tym kobiety	1236	1267	893	.
<i>of which females</i>				

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (140). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
 DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW
 KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
 (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b
	uczniowie <i>students</i>		absolwenci <i>graduates</i>
OGÓŁEM TOTAL	9729	9100	1799
w tym <i>of which</i>			
Artystyczna	11	15	-
<i>Arts</i>			
Biznesu i administracji	419	378	117
<i>Business and administration</i>			
Inżynieryjno-techniczna	4353	4153	674
<i>Engineering and engineering trades</i>			
Produkcji i przetwórstwa	842	803	123
<i>Manufacturing and processing</i>			
Architektury i budownictwa	1863	1664	489
<i>Architecture and construction</i>			
Rolnicza	29	24	7
<i>Agriculture</i>			
Leśna	12	7	11
<i>Forestry</i>			
Usług dla ludności	2200	2056	378
<i>Personal services</i>			

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education

TABL. 17 (141). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	139	129	118	120	Schools
Oddziały	1438	1359	1098	1062	Sections
Uczniowie	44340	39921	30993	29811	Students
w tym kobiety	27488	25840	20172	19472	of which females
w tym I klasa	15263	13296	9883	9636	of which 1st grade
Absolwenci	14499	13869	10514	.	Graduates
w tym kobiety	9093	8977	6877	.	of which females

^a W latach szkolnych 2005/06 – 2013/14 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 – 2013/14 school years including supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (142). **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b**
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
TECHNICAL^a SECONDARY SCHOOLS AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b
FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	152	133	115	114	Schools
Oddziały	1328	1499	1342	1352	Sections
Uczniowie	39921	39013	35429	35723	Students
w tym kobiety	14335	15078	13922	13955	of which females
w tym I klasa	12252	10071	9558	9958	of which 1st grade
Absolwenci	8239	9659	8189	.	Graduates
w tym kobiety	3152	3824	3264	.	of which females

^a W latach szkolnych 2005/06 – 2013/14 łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 – 2013/14 school years including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (143). **TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL^a SCHOOLS FOR YOUTH^b (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	144	124	106	105	Schools
Oddziały	1328	1456	1284	1295	Sections
Uczniowie	38814	38015	34556	34848	Students
w tym kobiety	14335	14342	13283	13307	of which females
w tym I klasa	12013	9884	9382	9738	of which 1st grade
Absolwenci	8033	9442	8019	.	Graduates
w tym kobiety	3024	3658	3138	.	of which females

^a W latach szkolnych 2005/06 – 2013/14 łącznie z technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 – 2013/14 school years including supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (144). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates
OGÓŁEM	34556	34848	5211
TOTAL			
w tym of which			
Społeczna	2644	2680	530
<i>Social and behavioural sciences</i>			
Biznesu i administracji	3018	3251	475
<i>Business and administration</i>			
Fizyczna ^c	58	57	8
<i>Physical sciences ^c</i>			
Technologii teleinformacyjnych	5004	5374	716
<i>Information and communication technologies</i>			
Inżynieryjno-techniczna	9812	10207	1362
<i>Engineering and engineering trades</i>			
Produkcji i przetwórstwa	757	619	102
<i>Manufacturing and processing</i>			
Architektury i budownictwa	3733	3444	708
<i>Architecture and construction</i>			
Leśna	276	238	53
<i>Forestry</i>			
Usług dla ludności	7701	7365	1062
<i>Personal services</i>			
Usług transportowych	921	995	131
<i>Transport services</i>			

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (145). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIEŃ ZAWODOWYCH ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	29	36	41	42	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	29	36	41	42	of which educating only in the art subjects
Uczniowie	3493	2932	3038	3166	Pupils
w tym kobiety	2049	1834	2006	2055	of which females
Absolwenci	563	392	363	.	Graduates
w tym kobiety	291	245	236	.	of which females

TABL. 21 (145). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	18	24	25	25	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	10	15	16	16	of which educating only in the art subjects
Uczniowie	1976	1868	1736	1728	Students
w tym kobiety	1219	1177	1083	1110	of which females
Absolwenci	295	336	289	.	Graduates
w tym kobiety	171	230	178	.	of which females
w tym ogólnokształcące szkoły artystyczne of which general art. Schools					
Szkoły	8	9	9	9	Schools
Uczniowie	1107	998	873	875	Students
w tym kobiety	747	736	639	648	of which females
Absolwenci	206	195	170	.	Graduates
w tym kobiety	128	146	126	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (146). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	131	114	106	103	Schools
Oddziały	469	551	532	551	Sections
Uczniowie	11964	12419	12265	12383	Students
w tym kobiety	5758	8543	8939	8988	of which females
Absolwenci	3989	4021	4249	.	Graduates
w tym kobiety	2163	2980	3197	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (147). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates
OGÓŁEM	12265	10515	2271
TOTAL			
w tym of which			
Artystyczna	375	428	108
Arts			
Społeczna	417	406	80
Social and behavioural sciences			
Biznesu i administracji	1818	1908	228
Business and administration			
Technologii teleinformacyjnych	417	368	40
Information and communication technologies			
Inżynieryjno-techniczna	68	40	18
Engineering and engineering trades			
Architektury i budownictwa	91	41	3
Architecture and construction			
Medyczna	3105	3361	1091
Health			
Usług dla ludności	2114	2167	489
Personal services			
Higieny i bezpieczeństwa pracy	1666	1715	160
Hygiene and occupational health services			
Usług transportowych	418	427	60
Transport services			

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24 (148). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademiccy ^a Academic teachers ^a	Studenci ^b Students ^b	Absolwenci ^{bc} Graduates ^{bc}	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005/06	17	3379	74370	17842	TOTAL
	2010/11	15	3087	68963	20313	
	2015/16	14	3028	54086	17257	
	2016/17	14	3019	51051	.	
Uniwersytety	1	1307	16456	5573	Universities	
Wyższe szkoły techniczne	1	778	16183	5168	Technical universities	
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	11	79	41	Academies of economics	
Pozostałe szkoły	11	924	18333	6475	Other	

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym i niepełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 201. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 200. ^c W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2015/16.

^a Teachers employed full-time and part-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 13 on page 201. ^b Item 7 on page 200. ^c According to type of school – from 2015/16 academic year.

Uwaga do tablic 24, 25. Ponadto w roku akademickim 2016/17 na terenie województwa podkarpackiego funkcjonowało 7 filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych oraz 4 zamiejscowe ośrodki dydaktyczne (1518 studentów i 761 absolwentów z roku akademickiego 2015/16) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem podkarpackim.

Note to tables 24, 25. Moreover, in the 2016/16 academic year in Podkarpackie voivodship there were 7 branch sections and basic organizational units in another location and 4 teaching centres in another location (1518 students and 761 graduates from 2015/16 academic year), whose headquarters were located outside the territory of Podkarpackie voivodship.

TABL. 25 (149). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2005/06	74370	41227	39737	22737	34633	18490	GRAND TOTAL
	2010/11	68963	39414	38058	21750	30905	17664	
	2015/16	54086	29987	38443	21799	15643	8188	
	2016/17	51051	28127	36886	20834	14165	7293	
Uniwersytety		16456	11423	13512	9317	2944	2106	Universities
Wyższe szkoły techniczne		16183	6514	12801	5509	3382	1005	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		79	59	-	-	79	59	Academies of economics
Pozostałe szkoły		18333	10131	10573	6008	7760	4123	Other

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* - dziennych, *b* - wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 26 (150). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2005/06	17842	11370	8678	5566	9164	5804	GRAND TOTAL
	2010/11	20313	12923	10171	6213	10142	6710	
	2014/15	17973	11064	11024	6844	6949	4220	
	2015/16	17257	10715	11511	7315	5746	3400	
Uniwersytety		5573	4269	4427	3375	1146	894	Universities
Wyższe szkoły techniczne		5168	2408	3895	1896	1273	512	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		41	30	-	-	41	30	Academies of economics
Pozostałe szkoły		6475	4008	3189	2044	3286	1964	Other

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* - dziennych, *b* - wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (151). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym kobiety <i>of which females</i>			
OGÓŁEM	3087	3028	3019	1291	1265	1281	TOTAL
Profesorowie	694	772	783	118	167	176	Professors
w tym z tytułem naukowym profesora	471	553	572	96	133	142	of which titled only
Docenci	24	22	18	11	11	11	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	-	-	1	-	-	of which with scientific degree of habilitated doctor ^b (HD)
Adiunkci	1052	949	923	463	440	433	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	19	21	-	11	13	of which with scientific degree of habilitated doctor ^b (HD)
Asystenci	474	443	459	252	216	229	Assistant lecturers
Pozostali	843	843	837	447	431	431	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym i niepełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 201.

^a Teachers employed full-time and part-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 13 on page 201. ^b The habilitated doctors degree (hd), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 28 (152). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
OGÓŁEM	2005/06	356	196	46	39	TOTAL
	2010/11	1128	627	227	151	
	2015/16	2884	1400	612	380	
	2016/17	2835	1355	.	.	
studia: stacjonarne		2765	1314	596	368	studies: full-time programmes
niestacjonarne		70	41	16	12	part-time programmes
Uniwersytety		202	121	36	27	Universities
Wyższe szkoły techniczne		117	28	14	5	Technical universities
Pozostałe szkoły wyższe		2516	1206	562	348	Other

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według systemów studiów i typów szkół — z roku akademickiego 2015/16.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study system and type of school — from 2015/16 academic year.

TABL. 29 (153). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2014/15	2015/16	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>			
O G Ó Ł E M	5438	3620	3353	2387	2504	370	565	581	TOTAL <i>of which females</i>
w tym kobiety	3634	2780	2551	1646	1815	201	281	284	
Uniwersytety	2019	1333	930	617	679	322	392	391	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	656	407	379	469	381	48	173	190	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	100	47	33	50	44	-	-	-	<i>Academies of economics</i>
Pozostałe szkoły wyższe	2663	1833	2011	1251	1400	-	-	-	<i>Others</i>

^a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 30 (154). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Słuchacze <i>Students</i>		Wydane świadectwa ^b <i>Certificates issued^b</i>		NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
O G Ó Ł E M	2015/16 2016/17	3620 3353	2780 2551	2387 2504	1646 1815	TOTAL <i>of which</i>
w tym:						
Pedagogiczna		1425	1255	810	673	<i>Education</i>
Artystyczna		132	110	31	21	<i>Arts</i>
Językowa		14	10	19	18	<i>Languages</i>
Spoleczna		67	46	110	62	<i>Social and behavioural sciences</i>
Dziennikarstwa i informacji		63	59	19	16	<i>Journalism and information</i>
Biznesu i administracji		777	499	662	480	<i>Business and administration</i>
Prawna		97	75	85	69	<i>Law</i>
Technologii teleinformatycznych		51	20	45	12	<i>Information and Communication Technologies (ICTs)</i>
Inżynierjno-techniczna		131	52	137	47	<i>Engineering and engineering trades</i>
Produkcji i przetwórstwa		43	34	34	27	<i>Manufacturing and processing</i>
Medyczna		164	163	163	155	<i>Health</i>
Higieny i bezpieczeństwa pracy		258	148	306	180	<i>Hygiene and occupational health services</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

TABL. 31 (155). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates	
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Gimnazja 2005/06	4	15	429	81	117	27
<i>Lower secondary schools</i> 2010/11	6	27	650	126	219	47
2015/16	5	20	348	73	130	31
2016/17	6	25	366	82	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe 2005/06	2	5	123	17	46	4
2010/11	3	11	174	21	35	8
<i>Basic vocational schools</i> 2015/16	-	-	-	-	-	-
2016/17	-	-	-	-	.	.
Licea ogólnokształcące ^a 2005/06	43	112	2980	1256	1056	551
2010/11	109	334	9231	4158	2857	1366
<i>General secondary schools^a</i> 2015/16	75	278	7321	2896	2407	950
2016/17	73	271	6744	2745	.	.
Technika ^a 2005/06 ^b	36	48	1448	293	x	x
<i>Technical secondary schools^a</i> 2010/11	37	90	1998	358	510	65
2015/16	-	-	-	-	-	-
2016/17	-	-	-	-	.	.

^a W latach szkolnych 2005/06 – 2013/14 łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^b Bez ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 – 2013/14 school years including supplementary schools: general secondary schools and technical secondary schools, respectively. ^b Excluding post-primary vocational schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 32 (156). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Placówki	1304	1364	1505	1506	Establishments
miasta	287	336	412	431	urban areas
wieś	1017	1028	1093	1075	rural areas
Przedszkola	412	445	619	643	Nursery schools
w tym specjalne	1	3	13	16	of which special
miasta	211	239	328	343	urban areas
wieś	201	206	291	300	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	892	837	749	740	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	8	8	8	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	74	129	115	Pre-primary
Miejsca:					Places:
Przedszkola	32186	37806	48583	53152	Nursery schools
w tym specjalne	16	22	151	233	of which special
miasta	21885	25863	31239	34007	urban areas
wieś	10301	11943	17344	19145	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	178	174	157	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1555	3445	3191	Pre-primary
Dzieci	45290	54630	61504	69469	Children
miasta	23771	28398	30901	34838	urban areas
wieś	21519	26232	30603	34631	rural areas
w tym w wieku 6 lat	22926	17851	.	19037	of which aged 6
5 lat	10084	15616	21226	19362	of which aged 5
Przedszkola	31082	37289	44048	49966	Nursery schools
w tym specjalne	4	15	113	157	of which special
miasta	21662	25696	28838	32318	urban areas
wieś	9420	11593	15210	17648	rural areas
w tym w wieku 6 lat	10698	8453	.	10595	of which aged 6
5 lat	8542	10371	13068	13662	of which aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	14208	15847	15009	16782	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	12228	9398	.	8169	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	136	93	101	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1358	2354	2620	Pre-primary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	494	617	.	794	3—6
3—5	324	543	793	773	3—5
6 lat	964	845	.	854	6
5 lat	432	731	953	898	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	338	419	.	569	3—6
3—5 lat	297	425	585	602	3—5
1 przedszkole	75	84	71	78	Nursery school
100 miejsc	97	99	91	94	100 places

U w a g a. Od roku szkolnego 2013/14 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. W roku szkolnym 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. Since 2013/14 school year including the children attending throughout the school year the units performing health care activities. In the 2010/11 school years excluding pre-primary education in the units performing health care activities in which only children by age were not included in the 2005/06 school year.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia - jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 618), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. — zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, sanatoria)

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) - lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych;

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1251);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 464);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 879);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 618), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units (until 2011 — health care facilities) performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry and sanatoria).

Under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentists and nurses or midwives;

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1251);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2015 item 464);
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2015, item 581), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;
- 5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 879);
- 6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text Journal of Laws 2013 item 757, with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emer-

Dz. U. 2013 poz. 757, z późniejszymi zmianami), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; dane za 2005 r. podane zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);

- 7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271 z późniejszymi zmianami).

3. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną — również położnego.

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. 2013, poz. 26).

5. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów podane łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane dotyczące **stacjonarnej opieki zdrowotnej** nie obejmują opieki dziennej.

Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane o łóżkach w placówkach **stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Dane o łóżkach na oddziałach: **chirurgicznych** obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; **zakaźnych** — łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych, **psychiatrycznych** — łóżka na oddziałach leczenia uzależnień, **gruźlicy i chorób płuc** — łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

gency Medical Services; data for 2005 — law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);

- 7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).*

3. Data regarding medical personnel concern persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies, social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is a university, a unit of the state or local self-government administration, or the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people are counted once regardless of their working hours.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 I 2013 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws 2013, item 26).

5. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

6. Data concerning in-patient health care do not include day-care.

Data on hospitals comprise health care units which until 2011 were treated as hospital branches.

Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 — places (beds and incubators) for newborns.

*Data regarding beds in hospitals wards: **surgical wards** are given together with general surgery, paediatric surgery, maxilla-facial, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, cardiosurgery, urology and other surgical wards; **infectious disease wards** — beds in observation and communicable diseases wards, **psychiatric wards** — beds in addiction recovery wards, **tubercular and pulmonary wards** — beds in pulmonology wards.*

7. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

8. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria, działające na obszarze uzdrowiska, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

9. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

10. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

11. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującej od 1997 r.

12. Dane w tabl. 10–11 opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankiety Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych, w 2009 r. – 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstw domowych. Za 2004 r. są to wyniki badań „Stan zdrowia ludności Polski”, którymi objęto 43,0 tys. osób.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

13. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1217) opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. - klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

14. Karta Dużej Rodziny na mocy ustawy z dnia 5 XII 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 785) przysługuje,

7. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

8. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

Data **regarding psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.

9. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

10. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

11. Data regarding incidence of infectious diseases are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), valid since 1997.

12. Data in tables 10–11 were prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28.8 thous. persons living in 12.2 thous. households and in 2009 – 41.8 thous. persons in 16.3 thous. households. The results for 2004 come from “The health status of population in Poland” survey, which covered 43.0 thous. persons.

The results of surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

13. According to the Law on Childcare for Children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1217), childcare can be organized in the form of nurseries, and since 2011 in the form of children’s clubs, provided by day carer and nanny.

14. Large Family Card is based on the law dated 5 XII 2014 of Large Family Card (uniform text Journal of Laws 2016 item 785). The card can be obtained, regardless of the received income, by

niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat,
- 2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

15. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 697).

16. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „Rodzina 500+” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jednolity tekst Dz.U. 2016 poz. 195).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** — organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** — realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach.**

18. Rodzina piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe — dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) **rodziny zastępcze**:
 - a) spokrewnione,
 - b) niezawodowe, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),

families with at least three children:

- 1) *up to the age of 18,*
- 2) *up to the age of 25 in the case when the child learns at school or higher education institution,*
- 3) *without age limits in the case of the child with a certificate of disability.*

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card receive discounts, especially when purchasing consumer goods and services.

15. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2017 item 697).

16. *Data on benefits and supplements under “Family 500+” programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11 II 2016 (Journal of Law 2016 item 195).*

Benefit is financed from the state budget.

17. Day-support centre — supports the family in its care and education functions.

It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** — organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** — carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a streetworker,
- 4) **in a combination of the forms.**

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible — efforts aimed at child’s adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life, satisfaction of children’s emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religion.

The forms of family foster care are the following:

- 1) **foster families**:
 - a) *related,*
 - b) *non-professional* — not more than 3 children (except for numerous siblings) can be placed in it at the same time,

c) zawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznegorodzeństwa), w tym:

— zawodowe specjalistyczne — umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,

— zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego — przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390),

2) **rodzinny dom dziecka** — w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznegorodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

a) **interwencyjnego** — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,

b) **rodzinnego** — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę liczniemu rodzeństwu, współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,

c) **socializacyjnego** — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,

d) **specjalistyczno-terapeutycznego** — sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edu-

c) *professional — not more than 3 children (except for numerous siblings) can be placed in it at the same time, including:*

— *professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments), underage mothers with children,*

— *professional that performs the function of a family emergency house shall receive children on the basis of a court ruling when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1390),*

2) **foster home** — placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

19. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) **care and education centre** shall be run as:

a) **an intervention** — provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,

b) **a family** — educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,

c) **a socialization** — provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to his/her age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,

d) **a specialist therapy** — provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides

kacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** — umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;

3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** — umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o **domach i zakładach pomocy społecznej** dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930).

21. Dane o **świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

2) **regional care and therapy centre** — a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;

3) **pre-adoptive intervention centre** — a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Data concerning **social welfare homes and facilities** are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 930).

21. Data on **social benefits** are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to permanent benefit.

A person or a family is entitled to a temporary benefit because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (157). **PRACOWNICY MEDYCZNI**^a
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total		SPECIFICATION
	2015	2016	
Lekarze	4467	4539	Doctors
w tym kobiety	2390	2435	of which women
Lekarze dentyści	1006	996	Dentists
w tym kobiety	693	687	of which women
Farmaceuci	1290	1390	Pharmacists
w tym kobiety	1044	1134	of which women
Pielęgniarki	12400	12428 ^b	Nurses
Położne	1574	1604 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	2358	2425	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni ^d	708	755	Laboratory diagnosticians ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 229; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^{b-c} W tym magistrzy: ^b – pielęgniarstwa – 1833, ^c – położnictwa – 365, ^d Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 3 on page 229; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 1833, ^c – of midwifery – 365, ^d Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and in regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (158). **LEKARZE SPECJALIŚCI**^a
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total		SPECIFICATION
	2015	2016	
OGÓŁEM	3132	3194	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	168	159	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	428	450	Surgery ^b
Chorób płuc	87	87	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	284	283	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	58	56	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	132	146	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	452	445	General practitioners

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 229. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 3 and 4 on page 229. ^b General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardio surgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 2 (158). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total		SPECIFICATION
	2015	2016	
Neurologii ^{bc}	170	172	Neurology ^{bc}
Okulistyki	89	90	Ophthalmology
Onkologii ^d	26	30	Oncology ^d
Otolaryngologii ^{be}	61	68	Otolaryngology ^{be}
Pediatrici	204	207	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	200	208	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^b	113	115	Psychiatry ^b
Radiodiagnostyki ^f	111	114	Radiodiagnostics ^f
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy	70,1	70,4	Specialists in % of total doctors
Lekarze dentyści ogółem	139	139	Dentists of total
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			of which dentists with specialization
Chirurgii stomatologicznej	22	25	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	9	10	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	29	25	Orthodontics
Protetyki stomatologicznej	35	35	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	14	14	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	22	28	Restorative dentistry
Lekarze dentyści ze specjalizacją			Dental specialists in % of total
w % ogółu lekarzy dentyistów	13,8	14,0	dentists

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 229. ^b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{c-f} Także: ^c – neuropatologii, ^d – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, ^e – otorynolaryngologii, ^f – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 3 and 4 on page 229. ^b Including children's specialists. ^{c-f} Also: ^c – neuropathology, ^d – oncological pathology, children's oncology and haematology, ^e – otorynolaryngology, ^f – oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (159). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total		SPECIFICATION
	2015	2016	
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1137	1182	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	676	707	urban areas
wieś	461	475	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	539	522	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	365	350	urban areas
wieś	174	172	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	16340,9	16299,3	Consultations provided ^c in thous.
miasta	12215,5	12192,9	urban areas
wieś	4125,4	4106,5	rural areas
lekarskie	14537,3	14493,5	doctors
w tym specjalistyczne	5289,4	5390,6	of which specialized
stomatologiczne	1803,6	1805,9	stomatological

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 228 i ust. 5 na str. 229. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes, item 2 on page 228 and item 5 on page 229. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

Source: data of the Ministry, of Health Ministry of Interior and the Central Statistical Office of Poland.

TABL. 4 (160). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total		SPECIFICATION
	2015	2016	
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII <i>FACILITIES – as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^b	41	40	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	2	2	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	2	2	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1	1	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	24	23	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	14	13	Nursing homes
Hospicja	9	9	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	2	3	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	22	22	sanatoria
szpitale	3	3	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII <i>BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne	10249	10342	General hospitals
Szpitala psychiatryczne	710	720	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	70	70	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	20	15	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1393	1363	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	650	586	Nursing homes
Hospicja	161	193	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	29	50	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	3213	3179	sanatoria
szpitale	814	814	hospitals
LECZENI <i>IN-PATIENTS</i>			
Szpitala ogólne ^d	431250	425830	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	5325	5237	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	648	630	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	40	36	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	2525	2354	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	1179	1026	Nursing homes
Hospicja	1395	1757	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	725	1028	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowskowe – kuracjusze ^e :			Health resort treatment patients ^e :
w sanatoriach	47584	46466	in sanatoria
w szpitalach	10834	10799	in hospitals

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 228. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 229. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^e Ponadto 3206 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych oraz zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 2 on page 228. ^b See general notes, item 6 on page 229. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Excluding inter-ward patient transfer. ^e Moreover 3206 health resort patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals and to long-term facilities – data of the ministry of health and the ministry of interior, in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (161). **SZPITALE OGÓLNE**^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>		SPECIFICATION
	2015	2016	
Szpital ogólny (stan w dniu 31 XII)	41	40	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	10249	10342	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	48,2	48,6	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards :
Chorób wewnętrznych	1302	1300	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	497	507	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	2217	2242	Surgical
Pediatrycznych	685	677	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1064	1050	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	298	300	Oncological
Intensywnej terapii	184	190	Intensive therapy
Zakaźnych	195	195	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	355	355	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	148	148	Dermatological
Neurologicznych	643	672	Neurological
Psychiatrycznych	439	439	Psychiatric
Leczeni w tys.	473,0	471,5	In-patients in thous.
w tym na oddziałach :			of which in specified wards :
chorób wewnętrznych	53,7	52,3	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	32,6	34,6	of which cardiological ^b
chirurgicznych	110,9	111,4	surgical
pediatrycznych	28,9	28,2	paediatric
ginekologiczno-położniczych	64,7	62,5	gynaecological-obstetric
onkologicznych	17,1	15,2	oncological
intensywnej terapii	3,5	3,8	intensive therapy
zakaźnych	7,9	7,6	communicable
gruźlicy i chorób płuc	9,8	9,7	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	4,4	4,1	dermatological
neurologicznych	29,0	30,0	neurological
psychiatrycznych	5,6	5,1	psychiatric
Wypisani w tys.	417,1	412,1	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	9,4	8,5	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	2223,2	2216,9	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^c	48,2*	48,5	bed ^c
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,2	5,1	Average patient stay in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 229. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 6 on page 229. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (162). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	84	85	85	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	51	52	52	<i>basic</i>
specjalistyczne	33	33	33	<i>specialists</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	13	13	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	10	13	12	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d				<i>Calls to the occurrence places^d</i>
w tysiącach	115,4	141,3	142,7	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	54,3	66,4	67,1	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :				<i>Persons who received health care benefits in the place of occurrence^d:</i>
w tysiącach	126,0	143,6	145,3	<i>in thousands</i>
w tym:				<i>of which</i>
dzieci i młodzież do 18 lat	8,7	10,9	9,7	<i>children and youth up to 18 years of age</i>
w wieku 65 lat i więcej	49,5	63,0	62,3	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	59,2	67,5	68,3	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 230. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 9 on page 230. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (163). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Apteki	543	570	655	700	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	543	565	654	699	<i>of which private</i>
w tym na wsi	148	131	156	162	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	107	120	134	138	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	106	117	131	136	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	3228	3084	2697	2539	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
w tym na wsi	4927	5038	4355	4200	<i>of which in rural areas</i>
1 aptekę	3864	3733	3248	3040	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	8456	9509	8013	7725	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	965	1040	1196	1292	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 230.

^a See general notes, item 10 on page 230.

TABL. 8 (164). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	9	9	8	8	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	19,3	21,7	27,9	28,7	Blood donors in thous.
w tym honorowi	19,3	21,7	27,9	28,7	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	39,3	43,4	56,9	60,5	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	38,8 ^d	44,4	62,8	64,0	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: Dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: Data of the National Blood Center.

TABL. 9 (165). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	414	302	348	326	19,7	14,2	16,4	15,3	Tuberculosis
Tężec	2	2	-	-	0,1	0,1	-	-	Tetanus
Krztusiec	23	28	88	420	1,1	1,3	4,1	19,7	Whooping cough
Odra	1	-	1	-	0,0	-	0,0	-	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby	115	113	195	174	5,5	5,3	9,2	8,2	Viral hepatitis
typ A	-	6	4	6	-	0,3	0,2	0,3	type A
typ B	44	67	75	64	2,1	3,1	3,5	3,0	type B
typ C	71	40	116	104	3,4	1,9	5,5	4,9	type C

TABL. 9 (165). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Różyczka	298	201	80	60	14,2	9,4	3,8	2,8	<i>Rubella</i>
AIDS ^a	-	4	1	1	-	0,2	0,0	0,0	<i>AIDS ^a</i>
Salmonellozy	1111	805	615	731	53,0	37,8	28,9	34,4	<i>Other salmonella infections</i>
Czerwonka bakteryjna	4	2	-	-	0,2	0,1	-	-	<i>Shigellosis</i>
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	40	4	25	22	1,9	0,2	1,2	1,0	<i>Other bacterial food borne intoxications</i>
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1065	1989	1907	1225	259,3	423,1	321,0	206,6	<i>Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b</i>
Szkarlatyna (płonica)	324	457	640	569	15,4	21,5	30,1	26,8	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu ..	43	37	31	33	2,0	1,7	1,5	1,6	<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	126	99	56	66	6,0	4,7	2,6	3,1	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu	48	26	10	24	2,3	1,2	0,5	1,1	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	1922	107	70	62	91,6	5,0	3,3	2,9	<i>Mumps</i>
Grypa ^c	13406	15936	56889	70004	639,1	749,2	2674,2	3291,5	<i>Influenza ^c</i>
Choroby weneryczne	17	7	15	22	0,8	0,3	0,7	1,0	<i>Veneral diseases</i>
Szczepieni przeciw wściekliźnie	704	588	807	778	33,6	27,6	37,9	36,6	<i>Rabies vaccinations</i>

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzaniem zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Hygiene – PZH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10. (166). OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS		Ogółem Total			W wieku lat At the age of				
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	0-14	15-29	30-49	50-69	70 i więcej and more
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group							
Bardzo dobry i dobry Very good and good	2004	63,0	65,8	60,8	90,1	90,1	66,7	23,6	9,3
	2009	68,1	72,3	64,4	92,5	92,4	74,3	40,8	12,2
	2014	69,4	71,8	67,1	93,6	94,0	82,9	38,2	13,5
Taki sobie, ani dobry ani zły Fair	2004	25,0	23,9	25,8	7,9	8,8	26,7	48,7	46,9
	2009	22,2	19,4	24,7	5,7	6,9	21,9	40,5	46,8
	2014	19,6	17,8	21,2	5,7	5,2	13,7	40,4	38,5
Zły i bardzo zły Bad and very bad	2004	12,1	10,3	13,4	2,0	1,1	6,6	27,7	43,9
	2009	9,7	8,3	10,9	1,8	0,7	3,7	18,6	41,0
	2014	11,0	10,4	11,7	0,7	0,9	3,4	21,3	48,1

TABL. 11. (167). LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA ^a
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT ^a

WAGA CIAŁA BODY WEIGHT		Ogółem Total			W wieku lat At the age of			
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	15-29	30-49	50-69	70 i więcej and more
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku ^a in % of total population of given sex and age group ^a						
Niedowaga Underweight	2004	3,6	1,4	5,5	8,6	1,4	0,7	2,2
	2009	3,0	1,7	4,1	7,8	1,6	0,9	1,0
	2014	2,7	1,2	4,0	7,0	1,4	0,5	2,4
W normie Normal	2004	50,1	46,2	53,7	72,4	45,6	32,3	39,3
	2009	45,7	37,0	53,1	70,5	43,3	27,3	36,6
	2014	46,6	37,9	54,8	71,0	48,5	30,1	27,8
Nadwaga Overweight	2004	34,6	41,1	28,5	16,4	40,1	45,7	44,5
	2009	35,4	44,9	27,5	18,4	40,2	44,2	41,6
	2014	34,6	42,1	27,5	17,7	36,9	41,4	48,3
Otyłość Obesity	2004	11,8	11,3	12,3	2,5	12,9	21,3	14,0
	2009	15,8	16,4	15,3	3,2	14,9	27,6	20,8
	2014	16,1	18,8	13,7	4,3	13,2	27,9	21,5

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5.

^a Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0-29,99, normal – 18,5-24,99, underweight – less than 18,5.

TABL. 12 (168). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Żłobki	15	15	77	93	Nurseries
w tym publiczne	x	15	33	39	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach ...	10	9	1	2	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	-	-	11	15	Children's clubs
Miejsca	1203	1571	3590	4213	Places in thous.
w żłobkach	1203	1571	3424	3876	in nurseries
w klubach dziecięcych	-	-	141	280	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	2071	2715	5162	5972	Children staying (during the year) in thous.
w żłobkach	2071	2715	4912	5582	in nurseries
w klubach dziecięcych	-	-	199	313	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	54,0	57,8	152,2	177,4	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych :					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18,0	22,6	57,1	65,6	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	92,4	100,9	94,5	92,9	per 100 places

^a Miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi; w 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi.

^a Places and children - including nursery wards; in 2005 including weekly nurseries.

TABL. 13 (169). **WSPIERANIE RODZINY W 2016 R.**
FAMILY SUPPORT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze ^a :		Child-raising benefit ^a
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie	148814	average monthly numer of families receiving benefit
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie	238172	average monthly numer of children to which families receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	1067585,5	benefit payments in thous. zł
Dodatek wychowawczy ^a :		Child-raising supplement ^a
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	1554	average monthly numer of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	6911,8	benefit payments in thous. zł
Dodatek do zryczałtowanej kwoty ^a :		Lump sum supplement ^a
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	19	average monthly numer of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	86,3	benefit payments in thous. zł
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	27040	Family Large Family Card holder

^a W ramach programu "Rodzina 500+"; dane dotyczą okresu od 1 IV do 31 XII.

^a Within the "Family 500+" programme; data concern the period - 1 IV-31 XII.

TABL. 14 (170). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie residents				
O G Ó Ł E M	66	54	106	118	3104	2136	3371	3463	T O T A L
Opiekuńcze	63	51	77	86	2900	2008	2566	2541	General care
Specjalistyczne	3	3	15	21	204	128	396	579	Specialized
W połączonych formach ...	-	-	14	11	-	-	409	343	In a combination of the forms

TABL. 15 (171). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**

Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1195	1287	1346	1312	Foster families
Spokrewnione	1008	1036	783	762	Related
dzieci ^b	1364	1364	1044	1016	children ^b
Niezawodowe	182	226	473	464	Non-professional
dzieci ^b	304	362	652	631	children ^b
Zawodowe ^c	5	25	63	60	Professional ^c
dzieci ^b	15	80	200	187	children ^b
Rodzinne domy dziecka	-	-	4	6	Foster homes
dzieci ^d	-	-	22	27	children ^d

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional foster families not related to the child. ^d Up to the age of 25.

TABL. 16 (172). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	35	36	39	40	915	937	749	736 ^b	65	89	66	45	Care and education centres
interwencyjne	2	1	2	2	27	12	17	19	-	-	-	-	intervention
rodzinne	8	7	6	6	65	54	40	38	2	3	-	-	family
socjalizacyjne	22	23	28	29	738	640	636	624	43	65	66	45	socialization
specjalistyczno-terapeutyczne	-	-	1	1	-	-	13	11	-	-	-	-	specialist therapy
łączące zadania placówek ^c	3	5	2	2	85	231	43	44	20	21	-	-	combining tasks of the centres ^c

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 232. ^b W tym 29 wychowanków w wieku 0–3 lata i 31 w wieku 4–6 lat oraz 32 sierot i 113 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 17 on page 232. ^b Of which 29 residents aged 0–3 and 31 aged 4–6 as well as 32 orphans and 113 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 17 (173). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA**^a
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	65	67	77	78	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b					Places ^b
ogółem	5472	5283	5644	5685	total
na 10 tys. ludności	26,1	24,8	26,5	26,7	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b					Residents ^b
ogółem	5072	5266	5218	5281	total
w tym kobiety	2435	2136	2250	2327	of which women
w tym do lat 18	159	115	120	79	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	886	885	1249	1521	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	24,2	24,7	24,5	24,8	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	77	222	71	73	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.
^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 18 (174). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ**^a WEDŁUG GRUP
MIESZKAŃCÓW
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii) ^b	65	67	77	78	Homes and facilities (excluding branches) ^b
w których mogą przebywać:					in which may be
osoby w podeszłym wieku	17	20	22	23	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	11	15	15	16	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	6	7	9	9	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	7	6	6	6	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	9	13	12	12	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	-	5	6	6	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	2	2	2	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	12	10	16	15	homeless
inne osoby	-	5	9	10	other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

^a Including community self-help homes. ^b In further division facilities may be shown several times because one facility may be designed for several groups of residents.

TABL. 18 (174). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkańcy w domach i zakładach dla^b ...	5072	5266	5218	5281	Residents in homes and facilities for^b
osoby w podeszłym wieku	1007	1026	1028	1146	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	1025	732	674	628	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	716	545	519	532	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	509	398	362	368	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	1317	1722	1681	1703	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	-	75	111	118	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	8	16	27	7	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	490	644	709	726	homeless
inne osoby	-	108	107	53	other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 19 (175). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005 2010 2015 2016	203883 142288 120942 108574	138318,4 195409,7 218474,1 215702,4	TOTAL
Pomoc pieniężna	78342	150224,3	Monetary assistance	
w tym:			of which:	
Zasilek stały	9928	49719,8	Permanent benefit	
Zasilek okresowy	24885	57726,0	Temporary benefit	
Zasilek celowe	42897	40740,6	Appropriated benefit	
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	107	404,6	Assistance to reach self-dependence and to continue education	
Pomoc niepieniężna	59249	65478,1	Non-monetary care	
w tym:			of which:	
Schronienie	301	1074,7	Shelter	
Posiłek	52993	24956,5	Meals	
Ubranie	42	8,0	Clothing	
Sprawienie pogrzebu	84	206,5	Burial	
Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze	5720	39105,7	Attendance services and specialized attendance services	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	105	125,5	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 233. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
 Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 19 on page 233. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times
 Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębiając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: minipleksy – posiadające od 3 do 7 sal i multipleksy – posiadające 8 sal i więcej.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. **A book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**,
- the performing activity of **song and dance ensembles**,
- **entertainment activities**.

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes – equipped with 3 to 7 screens and multipleplexes – equipped with 8 screens and more.

7. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Powyższa definicja nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

– obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce) oraz obiekty w trakcie kategoryzacji,

– pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hostele, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych** lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. **Placówki gastronomiczne** w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie

7. *Data regarding radio and television subscribers concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

The above definition does not affect the previously presented data.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agro tourism lodgings).

Within:

– hotels and similar facilities. the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns) as well as other hotel facilities during categorization,

– other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, hostels, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. **Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility’s operation.

5. **Catering establishments** in collective tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises

zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 15) oraz ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 16) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

3. Boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich. Liczba stadionów podana jest łącznie z deklaratywnymi obiektami nie spełniającymi wymogów stadionów, np. widowni. Boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe. Boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują ścieżki rowerowe służące głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych, tzw. szlaków rowerowych (np. położonych w lesie) czyli: samodzielnych dróg dla rowerów (położonych w pasie drogi); dróg wydzielonych z jezdni; dróg wydzielonych z chodnika; dróg zawartych w ciągach pieszo-rowerowych. Uwzględniają one łączną długość ścieżek rowerowych będących w obszarze właściwości gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego.

Informacje o obiektach dostosowanych dla osób niepełnosprawnych uwzględniają obiekty dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaj niepełnosprawności (np. głusi, niewidomi).

of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.

Sport

1. *Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.*

2. *In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 15) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports clubs (table 16) one person may be indicated more than once, depending on the number of sports practised or taught.*

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

3. *Sports fields located in stadium main fields are not counted again as sports fields for big games. The number of stadiums includes declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. Sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are counted once as universal, multi-purpose sports fields. Indoor sports fields located in sports halls or gyms are not given separately, but treated as sports halls or gyms, depending on kind of facility in which they are located.*

Data on bicycle paths include bicycle paths mainly used for communication purposes, and not for tourist purposes, the so-called bicycle trails (e.g. located in the woods), namely: separate roads for bicycles (located within the road lane); roads separated from the roadway; roads separated from the sidewalk; roads included in pedestrian and cyclist ways. Data include the total length of bicycle paths within the area of competence of a gmina, the starost office and the marshal's office.

Information about facilities adapted for disabled people include facilities adapted for people with physical disability or with other than physical disability (e.g. deaf people or blind people).

Kultura Culture

TABL. 1 (176). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Wydawnictwa naukowe <i>Scientific publications</i>	Podręczniki dla szkół wyższych <i>University textbooks</i>	Wydawnictwa zawodowe <i>Professional publications</i>	Podręczniki szkolne <i>School textbooks</i>	Wydawnictwa popularne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>		SPECIFICATION
							razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i młodzieży <i>of which for children and youth</i>	
Tytuły 2005	323	121	51	23	-	77	46	5	Titles
2010	706	254	56	67	5	201	108	15	
2015	824	346	50	34	1	217	152	24	
2016	906	329	49	37	6	259	199	27	
Nakład w tys. egz. 2005	370,7	42,2	18,8	47,6	-	66,4	190,9	4,8	Number of copies in thous.
2010	622,2	88,5	20,6	94,4	11,5	313,3	62,9	31,0	

^a Według miejsca wydania.
Źródło: Biblioteka Narodowa.
^a According to published place.
Source: National Library.

TABL. 2 (177). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>								SPECIFICATION	
		w tygodniu <i>weekly</i>		w miesiącu <i>monthly</i>		1 raz <i>once</i>			nieregularnie <i>irregularly</i>		
		6-2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3-2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 miesiące <i>bimonthly</i>	w kwartale <i>quarterly</i>	w półroczu <i>half-yearly</i>			w roku <i>yearly</i>
Tytuły 2005	187	4	9	7	46	15	46	2	21	37	Titles
2010	231	3	13	6	45	23	60	10	34	37	
2015	197	2	12	2	36	13	67	4	34	27	
2016	202	2	11	2	39	19	70	9	25	25	
Nakład w tys. egz. 2005	38154,3	24386,9	12417,2	246,6	697,8	132,2	192,1	0,8	11,3	69,4	Number of copies in thous.
2010	26048,6	15137,5	5229,4	3284,0	1297,1	357,6	572,0	10,2	21,9	138,9	

^a Według miejsca wydania.
Źródło: Biblioteka Narodowa.
^a According to published place.
Source: National Library.

TABL. 3 (178). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	700	690	679	675	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	583	565	557	553	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII) ...	46	59	53	56	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	38	42	.	.	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	8842,4	8812,3	8617,6	8563,2	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	5268,4	5118,7	4998,5	4953,5	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	413,6	357,6	339,2	331,0	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	177,7	150,0	139,0	134,4	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	7825,2	6905,9	6689,7	6490,7	<i>in thousands vol.</i>
w tym na wsi	3532,4	2995,7	2757,8	2675,2	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19	19	20	20	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	20	20	20	20	<i>of which in rural areas</i>

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi, które w latach 2015 i 2016 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b W latach 2005, 2010 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points, which in 2015 and 2016 are assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. ^b In 2005 and 2010 excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (179). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	34	44	54	60	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	550,1	850,6	1006,9	1010,3	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe:					<i>Temporary exhibitions:</i>
własne ^b	174	190	167	184	<i>own^b</i>
obce ^c	97	96	95	109	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	778,2	894,2	1459,6	1407,7	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	345,9	288,4	305,6	374,4	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (180). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	4	7	7	7	6	1	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	81	139	125	104	102	2	<i>Exhibitions ^a</i>
w tym z zagranicy	8	9	21	8	8	-	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	89	161	139	110	108	2	<i>Expositions ^a</i>
Zwiedzający w tys.	71,0	132,5	101,6	90,8	90,4	0,4	<i>Visitors in thous.</i>

^a W kraju.^a In Poland.TABL. 6 (181). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions ^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls ^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts ^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience ^b in thous.</i>	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne					<i>Theatres and music institutions</i>
2005	3	1652	1099	190,4	
2010	3	1354	1458	223,9	
2015	3	1520	1689	188,1	
2016	3	1520	1790	211,7	
Teatry	2	669	745	114,6	<i>Theatres</i>
dramatyczne	1	429	408	58,8	<i>dramatic</i>
laikowe	1	240	337	55,8	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne	-	-	10	6,7	<i>Music theatres</i>
Filharmonie	1	851	1025	83,1	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry	-	-	6	3,2	<i>Symphonic and chamber orchestras choirs</i>
Zespoły pieśni i tańca	-	-	4	4,2	<i>Song and dance ensembles</i>
Przedsiębiorstwa estradowe					<i>Entertainment enterprises</i>
2005	1	-	162	24,6	
2010	3	-	172	282,3	
2015	2	-	123	100,9	
2016	2	-	73	169,2	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 7 (182). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS,
CLUBS AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Institucje	333	324	352	372	92	280	<i>Institutions</i>
centra kultury	-	-	25	24	11	13	<i>centres of culture</i>
domy kultury	56	83	81	84	43	41	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	142	127	133	134	27	107	<i>cultural centres</i>
kluby	28	16	23	24	9	15	<i>clubs</i>
świetlice	107	98	90	106	2	104	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	258	300	597	659	286	373	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	15540	17051	12710	11962	5566	6396	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2226,5	2377,6	2423,2	2414,5	1467,5	946,9	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	311	340	566	476	231	245	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	7469	6176	7752	7240	3436	3804	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	3784	2532	5381	5045	2273	2772	<i>of which primary and secondary school students^b</i>
Grupy (zespoły) artystyczne	1281	1363	1633	1713	789	924	<i>Artistic groups (ensembles)</i>
Członkowie grup (zespółów) artystycznych	23803	23477	29059	29577	13929	15648	<i>Members of artistic groups (ensembles)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	13930	12471	20698	20771	10264	10507	<i>of which primary and secondary school students^b</i>
Koła (kluby/sekcje)	441	513	1615	1622	752	870	<i>Groups (clubs/sections)</i>
Członkowie kół (klubów/sekcji)	10397	14975	31150	31028	15009	16019	<i>Members of groups (clubs/sections)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	4331	4446	12946	12471	7302	5169	<i>of which primary and secondary school students^b</i>

^a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. ^b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

^a In 2005-2014 presented among cultural establishments or cultural centres. ^b Until 2013 children and youth below the age of 15.

TABL. 8 (183). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	39	30	27	30 ^a	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	35	30	27	30	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	-	1	1	<i>of which multiplexes</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	42	34	45	52	<i>Audience (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	38	34	45	52	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	-	9	9	<i>of which multiplexes</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	11624	10383	11969	13063	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	10965	10383	11969	13063	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	-	1578	1578	<i>of which multiplexes</i>
Seanse	20717	20042	59188	60872	<i>Screenings</i>
w tym miasta	20681	20042	59188	60872	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	-	13248	14922	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	531	668	2192	2029	<i>per cinema</i>
Widzowie	663032	901504	1511728	1777262	<i>Audience</i>
w tym miasta	662042	901504	1511728	1777262	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	-	271969	330264	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	17001	30050	55990	59242	<i>per cinema</i>
na 1 seans	32	45	26	29	<i>per screening</i>

^a W tym 3 miniplexy.

^a Of which 3 miniplexes.

TABL. 9 (184). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	116642	139221	150637	127351	T O T A L
Na 1000 ludności	56	65	71	60	Per 1000 population

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.
S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 10 (185). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	313,7	211,6	213,2	213,4	150	99	100	100	Radio subscribers
miasta	165,4	119,6	120,2	120,1	195	136	137	137	urban areas
wieś	148,3	91,9	93,0	93,3	119	74	74	75	rural areas
Abonenci telewizyjni	302,4	202,9	203,8	204,0	144	95	96	96	Television subscribers
miasta	159,4	114,5	114,2	114,1	188	130	130	130	urban areas
wieś	143,0	88,4	89,6	89,9	114	71	72	72	rural areas

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.
S o u r c e: data of the Polish Post Headquarters.

Turystyka

Tourism

TABL. 11 (186). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	312^b	379^b	527	582	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	230	296	400	440	of which open all year
Obiekty hotelowe	116	171	208	227	Hotels and similar facilities
hotele	49	84	135	147	hotels
motele	3	6	6	6	motels
pensjonaty	10	10	17	16	boarding houses
inne obiekty hotelowe	54	71	50	58	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	196 ^b	208 ^b	319	355	Other facilities
domy wycieczkowe	8	6	8	7	excursion hostels
schroniska	2	3	4	4	shelters
schroniska młodzieżowe	49	41	48	48	youth hostels
w tym szkolne schroniska mł- dzieżowe	48	38	44	44	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	13	16	11	12	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	20	22	18	23	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	24	20	17	21	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	19	29	39	55	public tourist cottages
pokoje gościnne	47	58	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	67	66	agrotourism lodgings
inne obiekty	61	71	60	61	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	18436^b	22577^b	28711	30746	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	13660	17309	23738	25057	of which open all year
Obiekty hotelowe	5587	8021	12015	13064	Hotels and similar facilities
hotele	3281	4863	9368	10026	hotels
motele	149	177	221	221	motels
pensjonaty	453	541	652	546	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1704	2440	1774	2271	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	12849 ^b	14556 ^b	16696	17682	Other facilities
domy wycieczkowe	541	465	533	503	excursion hostels
schroniska	60	70	133	133	shelters
schroniska młodzieżowe	2175	2112	2821	2642	youth hostels
w tym szkolne schroniska mł- dzieżowe	2120	1977	2641	2462	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	835	1072	854	938	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	2195	2454	2157	2120	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	2188	2261	1800	2170	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	1091	1088	1760	2125	public tourist cottages ^c
pokoje gościnne	901	1201	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	1089	1120	agrotourism lodgings
inne obiekty	3764	5034	4648	4730	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za 2016 r. opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

A concern establishments possessing 10 and more bed places. Data for 2016 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 11 (186). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	546755^b	697000^b	957687	1110605	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	62178	68030	120427	138552	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	297036	440151	671925	772486	Hotels and similar facilities
hotele	194659	294756	575470	669100	hotels
motele	10753	11434	10681	9139	motels
pensjonaty	22240	14910	21826	22518	boarding houses
inne obiekty hotelowe	69384	119051	63948	71729	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	249719 ^b	256849 ^b	285762	338119	Other facilities
domy wycieczkowe	26916	17880	14071	20619	excursion hostels
schroniska	2843	5537	6010	6004	shelters
schroniska młodzieżowe	26176	30171	28869	33107	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	24189	24774	24313	27100	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	9712	6176	4872	5825	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	54750	39900	44392	59853	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	50445	54727	40841	43474	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	10319	12660	22308	28958	public tourist cottages ^c
pokoje gościnne	14804	19701	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	10323	11995	agrotourism lodgings
inne obiekty	68558	89798	99272	108583	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	1540609^b	2059123^b	2772613	3097584	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	130093	153762	213379	259276	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	515045	776926	1204761	1391691	Hotels and similar facilities
hotele	321063	516413	1003387	1177909	hotels
motele	12649	15580	13355	11769	motels
pensjonaty	42537	42219	59867	62398	boarding houses
inne obiekty hotelowe	138796	202714	128152	139615	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	1025564 ^b	1282197 ^b	1567852	1705893	Other facilities
domy wycieczkowe	52053	37513	29681	35304	excursion hostels
schroniska	4916	7850	7570	7057	shelters
schroniska młodzieżowe	76201	96255	98752	101175	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	70508	84885	91153	91378	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	17959	14246	15501	19291	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	211506	195970	177692	228156	holidaycentres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	178010	198225	133644	153102	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	39218	45854	84957	107932	public tourist cottages ^c
pokoje gościnne	49316	62300	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	37119	41199	agrotourism lodgings
inne obiekty	445701	686284	933620	950377	miscellaneousfacilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za 2016 r. opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. Data for 2016 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (187). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	62178^b	68030^b	120427	138552	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	46088	60524	106670	117054	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	35892	49712	96048	107620	<i>hotels</i>
motele	1503	1503	3885	3553	<i>motels</i>
pensjonaty	394	341	587	506	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	8299	8968	6150	5375	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	16090 ^b	7506 ^b	13757	21498	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	2217	687	494	1448	<i>excursion hostels</i>
schroniska	64	153	203	201	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	2505	2168	2301	2720	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	2391	1686	1051	1272	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi, pola biwakowe	385	103	198	302	<i>camping sites, tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	663	210	2674	4506	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2477	1066	1175	934	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	47	157	161	241	<i>public tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	634	489	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	597	1034	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	7732	2962	5320	9623	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	130093^b	153762^b	213379	259276	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	87438	127422	163413	179328	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	68532	97965	147854	166065	<i>hotels</i>
motele	1668	1773	4124	3953	<i>motels</i>
pensjonaty	807	826	1282	1307	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	16431	26858	10153	8003	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	42655 ^b	26340 ^b	49966	79948	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	3271	934	642	1903	<i>excursion hostels</i>
schroniska	79	170	228	203	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	4996	3648	5612	5811	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	4845	2738	3836	3602	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi, pola biwakowe	707	195	347	430	<i>camping sites, tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	2623	458	20150	26899	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	10328	5066	3849	4061	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	57	533	627	899	<i>public tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	929	817	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	856	1285	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	20594	15336	16726	37640	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za 2016 r. opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. Data for 2016 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (188). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016 ^b	2005	2010	2015	2016 ^b	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancyrate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	26,7	28,0	28,3	30,0	30,0	34,0	34,7	36,6	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	27,0	29,8	30,1	32,6	30,4	36,4	37,1	39,9	<i>hotels</i>
motele	29,8	27,8	16,6	14,7	31,8	30,1	20,5	19,3	<i>motels</i>
pensjonaty	29,5	23,9	26,0	30,0	17,4	24,7	27,4	32,5	<i>boardinghouses</i>
inne obiekty hotelowe	25,1	25,1	20,8	19,0	31,4	30,5	25,7	22,2	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	33,9	33,8	34,6	36,2	x	x	x	x	<i>Other facilities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 248. ^b Dane za 2016 r. opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

^a See general notes, item 4 on page 248. ^b Data for 2016 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey.

TABL. 14 (189). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005 ^a	108	94	70	19	TOTAL
	2010 ^a	154	100	56	29	
	2015 ^b	208	103	56	22	
	2016^b	211	119	60	16	
Obiekty hotelowe	193	87	5	4	4	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	144	64	1	4	4	<i>hotels</i>
motele	5	1	-	-	-	<i>motels</i>
pensjonaty	12	5	2	-	-	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	32	17	2	-	-	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	18	32	55	12	12	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	1	2	1	-	-	<i>excursion hostels</i>
schroniska	-	1	-	-	-	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	-	-	7	-	-	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	-	-	7	-	-	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi, pola biwakowe	1	2	1	1	1	<i>camping sites, tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	3	6	10	-	-	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2	6	14	5	5	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	2	1	2	4	4	<i>public tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	3	2	3	-	-	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	-	1	-	-	-	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	6	11	17	2	2	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^b Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^b Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

Sport

Sport

TABL. 15 (190). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
 Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2016	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ				
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS				
Jednostki organizacyjne	40	64	42	Organizational entities
Członkowie	5057	6006	4663	Members
Ćwiczący ^a	4217	5780	3640	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE				
SPORTS CLUBS				
Jednostki organizacyjne	1270	1301	1324	Organizational entities
Członkowie	83006	71685	71218	Members
Ćwiczący	74249	71858	77368	Persons practising sports
mężczyźni	57042	55510	60002	males
kobiety	17207	16348	17366	females
w tym do 18 lat	51642	49474	52832	aged up to 18
Sekcje sportowe	2510	2403	2350	Sports sections
Trenerzy	723	945	1610	Coaches
Instruktorzy sportowi	2014	1997	1720	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1139	813	787	Other persons conducting sports activities

^a Dane szacunkowe.

U w a g a: Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a Estimated data.

Note. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 16 (191). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2016 R.**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2016

As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sport			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	TYPES OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	10	538	445	400	9	12	Acrobatics ^a
Badminton	48	1012	448	897	9	52	Badminton
Biathlon ^a	8	162	64	143	3	4	Biathlon ^a
Boks	11	253	39	160	7	12	Boxing
Brydź sportowy	4	46	6	-	-	1	Bridge
Gimnastyka artystyczna	1	10	5	10	-	-	Rhythmic gymnastics
Gimnastyka sportowa ...	8	125	108	98	2	4	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	2	236	15	215	6	4	Ice hockey
Jeździectwo ^a	20	356	255	167	4	37	Equestrian sports ^a
Judo	10	924	289	907	8	17	Judo
Kajakarstwo klasyczne	1	35	18	35	2	2	Classic canoeing
Karate ^a	33	1936	595	1451	25	70	Karate ^a
Karate tradycyjne ^a	8	424	174	359	2	10	Traditional karate ^a
Kick-boxing	10	263	43	151	2	9	Kick-boxing
Kolarstwo górskie	10	153	37	65	3	6	Mountain biking
Kolarstwo szosowe	10	259	87	187	5	6	Road cycling
Koszykówka	139	3089	1409	2669	68	85	Basketball
Lekkoatletyka	94	2845	1403	2604	42	81	Athletics
Łucznictwo	11	217	97	190	17	5	Archery
Łyżwiarstwo figurowe ...	1	70	58	70	-	4	Figure skating
Łyżwiarstwo szybkie ^a ...	2	93	57	82	3	2	Speed skating ^a
Narciarstwo alpejskie ...	14	353	142	284	11	30	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne ...	18	528	233	480	14	14	Classic skiing
Piłka nożna	864	40695	1868	25902	1010	468	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	46	1156	172	777	25	16	Indoor football
Piłka ręczna	124	3397	1572	3060	51	87	Handball
Piłka siatkowa	309	7664	3859	6621	127	248	Volleyball
Pływanie	49	3231	1607	3073	35	83	Swimming
Podnoszenie ciężarów ...	3	62	9	39	3	2	Weight lifting
Sport lotniczy ^a	22	783	122	142	11	49	Air sport ^a
Sport motorowy ^a	10	245	20	23	7	16	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	14	246	90	130	5	26	Sports shooting ^a
Szachy	57	1759	488	1170	14	60	Chess
Szermierka	3	63	21	63	4	-	Fencing
Tenis	27	1076	378	765	19	36	Tennis
Tenis stołowy	138	2646	865	1938	32	105	Table tennis
Wioślarstwo	1	15	5	-	-	1	Rowing
Zapasy styl klasyczny ...	2	61	10	53	3	1	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny	4	105	10	60	5	1	Free style wrestling
Żeglarstwo ^a	10	146	49	85	6	24	Yachting ^a

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).^a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 17 (192). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do niepełnosprawnych osób ćwiczących <i>Of which adapted for the disabled persons practicing sports</i>	SPECIFICATION
Stadiony	352	83	<i>Stadiums</i>
w tym piłkarskie	275	55	<i>of which football</i>
Boiska do gier wielkich ^b	511	68	<i>Fields for big games^b</i>
w tym piłkarskie	507	67	<i>of which football</i>
Boiska do gier małych ^b	173	26	<i>Fields for small games^b</i>
w tym			<i>of which</i>
koszykówki	52	7	<i>basketball</i>
piłki ręcznej	19	3	<i>handball</i>
piłki siatkowej	44	7	<i>volleyball</i>
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	195	68	<i>Universal and multipurpose sports fields</i>
Korty tenisowe	147	42	<i>Tennis courts</i>
Hale sportowe	54	26	<i>Sports halls</i>
Sale gimnastyczne ^c	101	29	<i>Gyms^c</i>
Pływalnie	71	39	<i>Swimming pools</i>
Tory sportowe	10	3	<i>Sports tracks</i>
Lodowiska sztucznie mrożone	15	3	<i>Artificial skating rinks</i>
Ścieżki rowerowe w km ^d	369,3	.	<i>Bicycle paths in km^d</i>

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. ^c Łącznie z salami pomocniczymi. ^d Bez szlaków rowerowych.

^a Excluding schools facilities. ^b Including non-full-size facilities. ^c Including auxiliary gym. ^d Excluding bicycle trails.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (w tym badania przemysłowe), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce. Prowadzone są w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej prezentuje się, zgodnie z metodyką stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** oraz w układzie **sektorów instytucjonalnych**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za 2016 r. zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Wzorem lat ubiegłych dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research** (including industrial research), i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice. It is conducted to develop new products, processes and services or to bring about a significant improvement in existing products, processes and services. This type of research comprises the creation of components of complex systems, construction of prototypes in laboratory environment or in environment simulating existing systems;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

*Data on research and development are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical classification of economic activities in the European Community (NACE Rev. 2)** and by **institutional sectors***

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2015 have been compiled on the basis of local units data. As in previous years, data on entities

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują:

- 1) podmioty wyspecjalizowane badawczo, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
 - a) **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 572, z późn. zm.);
 - b) **instytuty badawcze** działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1158);
 - c) **szkoły wyższe**;
 - d) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”.
- 2) podmioty gospodarcze, które obok swojej podstawowej działalności prowadzą prace badawczo-rozwojowe.

2. Do **pracujących** (do 2015 r. zatrudnionych) w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
 - a) pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych w jednostkach wyspecjalizowanych badawczo oraz uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
 - b) pracowników naukowych i innych pracujących w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawcze i rozwojowe,
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczych i rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane o **pracujących** (do 2015 r. zatrudnionych), dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R; podawane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (tabl. 2) i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 1 i 4)

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby faktycznie pracujących w działalności

in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Information regarding research and development covers:

- 1) dedicated research entities, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or their direct support; they include:
 - a) **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, functioning on the basis of the Polish Academy of Sciences Act of 30 IV 2010 (consolidated text, Journal of Laws of 2016, item 572, as amended);
 - b) **research institutes** functioning on the basis Research Institutes Act of 30 IV 2010 (consolidated text, Journal of Laws of 2017, item 1158);
 - c) **higher education institutions**;
 - d) **other**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 ‘Scientific research and development’ or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 ‘Scientific research and development’.

- 2) economic entities which apart from their main activity conduct research and development.

2. Persons employed (up to 2015 employees) in R&D include:

- 1) **researchers (RSE)**:
 - a) researchers, academics, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in dedicated research units and students of doctoral studies conducting R&D,
 - b) researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,
- 2) **technicians and equivalent staff** are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on **persons employed** (up to 2015 employees) cover personnel directly engaged in R&D; data are presented in two units, i.e. in persons (table 2) and full-time equivalents (tables 1 and 4).

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually employed in research and development.

badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Dane o **pracujących – personelu wewnętrznym** (w osobach i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy) w 2016 r. obejmują pracujących w danej jednostce w ramach etatowego i poza-etatowego czasu pracy. Dane do 2015 r. prezentowane:

- 1) w osobach obejmowały wyłącznie zatrudnionych w ramach etatowego czasu pracy,
- 2) w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy obejmowały zatrudnionych w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy oraz niezatrudnionych w danej jednostce, a wykonujących na jej rzecz prace B+R na podstawie umów cywilnoprawnych.

W 2016 r. osoby niezatrudnione w danej jednostce, a wykonujące na jej rzecz prace B+R w ramach umów cywilnoprawnych lub nieodpłatnie (na zasadzie wolontariatu), zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, ujmuje wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. W 2016 r. zawierają także m.in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe, które do 2015 r. zaliczano do nakładów bieżących.

5. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową (tabl. 5) prezentuje się w układzie **sektorów instytucjonalnych**, według kryteriów zbieżnych ze stosowanymi w systemie rachunków narodowych. Dodatkowo wyodrębniono sektor szkolnictwa wyższego. Sektory instytucjonalne występują zarówno jako **sektory wykonawcze**, obejmujące krajowe grupy podmiotów prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe, wydające środki na tę działalność, jak i **sektory finansujące**, z których środki te pochodzą. Wyróżnia się następujące sektory instytucjonalne:

- 1) **sektor rządowy** – podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych w systemie rachunków narodowych z wyłączeniem publicznych szkół wyższych;
- 2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze, klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektorów przedsię-

One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Data on persons employed - internal personnel (in persons and full-time equivalents) in 2016 covered persons employed in a given unit under employment contracts and civil law contracts. Data up to 2015 presented in:

- 1) *persons covered only employees under employment contracts,*
- 2) *full-time equivalents covered employees under employment contracts and civil law contracts as well as persons not employed in a unit performing R&D on the basis of civil law contracts.*

In 2016 persons not employed in a given unit but performing R&D for it under civil law contracts or without remuneration (voluntary work) were included in external personnel.

4. *Expenditures on research and development include intramural expenditures, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.*

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project. In 2016 they included, i.a. expenditures on intangible assets and software which up to 2015 were included in current expenditures.

5. *Data on expenditures on research and development (table 5) are presented in a breakdown by institutional sectors, on the basis of criteria coinciding with the ones used in the system of national accounts. Additionally, higher education sector was distinguished. Institutional sectors are distinguished as performance sectors covering national groups of entities conducting R&D, spending funds on this activity and financing sectors which provide outlays on research and development. The following institutional sectors can be distinguished:*

- 1) **government sector** – *entities of government and local self- government institutions sector in the system of national accounts; excluding public higher education institutions;*
- 2) **business enterprise sector** – *national economic entities classified in the system of national accounts into non-financial corporations,*

biorstw niefinansowych, instytucji finansowych oraz gospodarstw domowych, z wyłączeniem prywatnych szkół wyższych;

- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe: publiczne i prywatne (w tym organizacji wyznaniowych) oraz podległe im instytuty, centra badawcze i kliniki. Od 2016 r. do tego sektora zaliczane są również instytuty PAN oraz instytuty badawcze prowadzące studia doktoranckie;
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, z wyłączeniem szkół wyższych organizacji wyznaniowych;
- 5) **zagranica** – wyłącznie wśród sektorów finansujących i obejmuje jednostki będące nierezydentami, które dokonują transakcji z jednostkami instytucjonalnymi będącymi rezydentami lub mającymi inne powiązania gospodarcze z rezydentami. Włączone są tu instytucje i organy Unii Europejskiej oraz organizacje międzynarodowe i ponadnarodowe.

6. W tablicach działu wyodrębniono sześć podstawowych dziedzin nauk zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, tj. nauki: przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i nauki o zdrowiu, rolnicze i weterynaryjne, społeczne oraz humanistyczne łącznie ze sztuką.

7. **Działalność innowacyjna** obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyrobów, usług) — **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie — **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw — patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwale niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne,

financial corporations or households sector; excluding public higher education institutions;

- 3) **higher education sector** – national higher education institutions and institutes, research centres or clinics supervised by them. Since 2016 this sector has included institutes of the Polish Academy of Sciences and research institutes offering doctoral studies;
- 4) **private non-profit sector** – entities classified in the system of national accounts into non-profit institutions serving households; excluding ecclesiastical academies;
- 5) **abroad** – only distinguished among financing sectors and covers non-resident units carrying out transactions with resident institutional units or units which have other economic connections with residents. European Union institutions and bodies as well as international and transnational organisations are included.

6. Six main fields of science were listed in the chapter tables according to Fields of Science and Technology Classification of OECD, i.e. natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural sciences, social sciences as well as humanities.

7. **Innovation activity** comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the section include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications — **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises — **process innovation**, in which this products and processes are novel at least for the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights — patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks, etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, mar-

narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

8. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

keting connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

*A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.*

*A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.*

***8. A patentable invention** – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.*

***9. An utility model eligible for protection** – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.*

Information society

1. *The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.*

2. *Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage and waste management and remediation activities”, “Construction”, “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”, “Transportation and storage”, “Accommodation and food service activities”, “Information and communication”, “Real estate activities”, “Professional, scientific and technical activities” (excluding veterinary activities), “Administrative and support service activities”, “Other service activities” (repair of computers and communication equipment).*

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

*3. **Public authorities** refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.*

*4. **E-Commerce conducted by enterprise** type of trade where orders are received via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (Which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the email messages typed manually.*

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (193). **PODMIOTY ORAZ PRACUJĄCY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES AND INTERNAL PERSONNEL IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	53	67	314	346	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	3	#	18	20	of which R&D dedicated entities
szkoly wyższe	3	8	8	8	higher education institutions
pozostałe	-	#	10	12	others
w tym:					of which:
Przemysł	43	48	#	199	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	43	48	172	192	of which manufacturing
Usługi ^a	8	16	122	132	Services ^a

B. PRACUJĄCY^b

INTERNAL PERSONNEL^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION	
	ogółem total			pracownicy naukowo-badawczy researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel other supporting staff		
w EPC in FTE								
O G Ó Ł E M	1474,2	4079,3	5441,3	5708,4	4048,5	1171,5	488,4	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	490,3	#	1630,5	1582,1	1378,0	146,5	57,6	of which R&D dedicated entities
w tym:								of which:
szkoly wyższe	490,3	655,1	1486,3	1501,2	1329,6	131,4	40,2	higher education institutions
w tym:								of which:
Przemysł	805,9	1314,0	2099,9	2453,8	1704,0	498,2	251,6	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	805,9	1314,0	2094,5	2441,2	1694,0	496,0	251,2	of which manufacturing
Budownictwo	-	#	#	49,0	8,0	9,7	31,3	Construction
Usługi ^a	#	2734,7	3291,3	#	#	#	#	Services ^a

^a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U). ^b W latach 2005, 2010 i 2015 – zatrudnieni.

^a Concern other sections of activity (G-U). ^b In 2005, 2010 and 2015 – paid employees.

TABL. 2 (194). **PRACUJĄCY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem Education					
		wyższym higher				pozo- stałym others	
		z ty- tułem nauko- wym profe- sora <i>with title of professor</i>	ze stopniem naukowym <i>with scientific degree of</i>		innym <i>others</i>		
doktora habilito- wanego <i>habili- tated doctor^b (HD)</i>	doktora <i>doctor (PhD)</i>						
OGÓŁEM	2005	3129	142	209	806	1532	440
TOTAL	2010	6045	198	272	1158	3440	977
	2015	7932	199	394	1261	4990	1088
	2016	8291	211	417	1286	5161	1216
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		2660	200	411	1183	810	56
<i>of which R&D dedicated entities</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Przemysł		3084	9	5	62	2184	824
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		3067	9	5	62	2170	821
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		73	-	-	-	31	42
<i>Construction</i>							

^a W latach 2005, 2010 i 2015 – zatrudnieni. ^c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a In 2005, 2010 and 2015 – paid employees. ^b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. ^c Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 3 (195). **NAKLADY^a WEWNĘTRZNE NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016					
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady expenditures				
					bieżące current		inwestycyjne capital expenditures		
	razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne ^b of which machinery, technical equipment ^b					
				w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	111,6	508,3	908,9	762,9	620,7	459,2	142,2	78,1	
TOTAL									
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	26,0	#	230,1	196,1	183,6	157,8	12,5	9,3	
<i>of which R&D dedicated entities</i>									
w tym: <i>of which:</i>									
szkoly wyższe	26,0	230,0	215,9	185,4	173,4	151,9	12,0	9,0	
<i>higher education institutions</i>									
w tym: <i>of which:</i>									
Przemysł	77,3	144,0	436,9	399,8	308,3	184,9	91,5	63,6	
<i>Industry</i>									
w tym przetwórstwo przemysłowe	77,3	144,0	436,7	399,0	307,9	184,5	91,1	63,4	
<i>of which manufacturing</i>									
Usługi^c	#	363,1	469,1	359,5	309,0	272,6	50,6	14,5	
<i>Services^c</i>									

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi” oraz „środków transportu”. ^c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b Concerns "machinery, technical equipment and tools" as well as "transport equipment". ^c Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 4 (196). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D

DZIEDZINY B+R FIELDS OF R&D	2010	2015	2016
	nakłady ^a w mln zł expenditures ^a in mln zł		
OGÓŁEM	508,3	908,9	762,9
TOTAL			
Nauki przyrodnicze	68,1	63,5	57,7
<i>Natural sciences</i>			
Nauki inżynieryjne i techniczne	354,9	632,2	572,9
<i>Engineering and technology</i>			
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	#	116,5	42,5
<i>Medical and health sciences</i>			
Nauki rolnicze i weterynaryjne	#	18,3	19,7
<i>Agricultural and veterinary sciences</i>			
Nauki społeczne	18,0	50,8	40,7
<i>Social sciences</i>			
Nauki humanistyczne i sztuki	#	27,5	29,3
<i>Humanities and the arts</i>			

^a Wewnętrzne, w cenach bieżących, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, in current prices, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (197). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG SEKTORÓW INSTYTUCJONALNYCH (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY INSTITUTIONAL SECTOR (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	508,3	908,9	762,9	TOTAL
sektor:				sector:
Rządowy	128,3	207,2	230,2	Government
Przedsiębiorstw	244,1	579,5	514,9	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	#	4,3	12,6	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	0,8	0,2	Private non-profit
Zagranica	132,2	117,0	5,0	Abroad

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (198). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwo- jowe <i>Experi- mental develop- ment</i>	SPECIFICATION	
		podsta- wowe <i>basic</i>	stoso- wane <i>applied</i>			
		w mln zł	in mln zł			
O G Ó Ł E M	2005	85,6	16,8	13,7	55,1	T O T A L
	2010	298,5	34,4	24,3	239,8	
	2015	653,9	192,1	90,9	370,9	
	2016	620,7	163,3	86,7	370,8	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		183,6	160,4	14,7	8,5	<i>of which R&D dedicated entities</i>
w tym:						<i>of which:</i>
szkoły wyższe		173,4	158,7	#	#	<i>higher education institutions</i>
w tym:						<i>of which:</i>
Przemysł		308,3	0,5	62,2	245,6	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		307,9	0,5	62,2	245,2	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo		#	#	#	1,5	Construction
Usługi^b		309,0	161,3	#	#	Services^b

^a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. ^b Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a Internal; excluding depreciation of fixed assets. ^b Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 7 (199). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT
IN RESEARCH AND DEVELOPMENT
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w %	in %			
O G Ó Ł E M	76,4	55,5	64,0	71,6	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	60,0	44,1	71,8	87,7	<i>of which R&D dedicated entities</i>
w tym:					<i>of which:</i>
szkoły wyższe	60,0	#	79,0	88,1	<i>higher education institutions</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przemysł	83,2	58,8	40,4	34,2	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	83,2	58,8	40,4	34,2	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	-	#	#	100,0	Construction
Usługi^a	59,9	54,8	71,5	85,9	Services^a

^a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 8 (200). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE^a W 2016 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2014-2016 Products – in % – introduced into the market during 2014-2016			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM TOTAL	9,2	5,9	3,3	5,5
sektor publiczny public sector	20,3	18,8	1,4	0,3
sektor prywatny private sector	8,8	5,4	3,4	5,7
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	12,3	7,6	4,7	7,9
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	4,8	3,0	1,7	0,7
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of woods, cork, straw and wicker ^Δ	14,3	0,5	13,7	3,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	14,5	10,3	4,2	4,6
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych .. Manufacture of rubber and plastic products	12,6	10,7	1,9	9,9
Produkcja metali Manufacture of basic metals	22,0	16,4	5,7	17,8
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	16,7	11,6	5,1	5,2
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	21,4	19,7	1,7	16,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	7,1	3,8	3,3	6,5
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	10,2	1,8	8,4	10,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2014–2016.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, applies to products introduced into the market during 2014–2016.

TABL. 9 (201). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE ^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2014–2016**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY ^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2014–2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2014–2016 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2014–2016</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM TOTAL	44,5	32,3	20,9	39,3
sektor publiczny <i>public sector</i>	35,9	15,4	7,7	28,2
sektor prywatny <i>private sector</i>	45,4	33,9	22,2	40,1
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	46,6	35,1	22,9	41,0
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	33,3	33,3	20,5	20,5
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of woods, cork, straw and wicker^Δ</i>	31,0	31,0	17,2	27,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	80,0	70,0	50,0	70,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.. <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	47,2	44,4	36,1	38,9
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	31,8	13,6	9,1	22,7
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	46,7	40,0	26,7	46,7
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	51,4	29,2	15,3	48,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	50,0	38,9	30,6	47,2
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	71,4	57,1	28,6	64,3
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	47,8	17,4	13,0	43,5

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (202). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSLE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych of external knowledge	oprogramowania of the software			
w tys. zł in thous. zł							
OGÓŁEM 2005	670984	99403	11185	11025	425245	1445	-
TOTAL 2010	871402	203604	24470	28939	485931	6743	18402
2015	1415467	379000	1783	11316	750327	3867	13866
2016	1471647	708705	6317	11566	606207	6798	12603
W tym przetwórstwo przemysłowe	1419596	#	6317	10883	561722	6756	#
Of which manufacturing							
w tym: of which:							
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	39970	#	-	#	#	#	#
Manufacture of products of woods, cork, straw and wicker ^Δ							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	45440	35599	#	#	#	#	751
Manufacture of chemicals and chemical products							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	201734	33703	#	1809	141717	#	#
Manufacture of rubber and plastic product							
Produkcja metali	28616	4504	#	#	18511	#	247
Manufacture of basics metals							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	442700	#	#	#	78302	300	2171
Manufacture of metal products ^Δ							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	22498	18836	#	418	1031	#	#
Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ							
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	357283	137495	#	988	#	#	#
Manufacture of other transport equipment							

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (203). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds			
		własne own	pozyskane z zagranicy (bez- zwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM..... 2005	670984	535417	19334	87661	28572
TOTAL 2010	871403	732895	43054	40363	55091
2015	1415467	925619	168838	192762	128247
2016	1471647	1272192	17285	77478	104692
W tym przetwórstwo prze- mysłowe.....	1419596	1257240	#	76457	#
Of which manufacturing					
w tym: of which:					
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	45440	44887	#	-	#
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	201734	183555	#	16633	#
<i>Manufacture of rubber and plastic product</i>					
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych					
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>					
Produkcja metali	28616	#	#	-	1325
<i>Manufacture of basics metals</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	442700	#	#	#	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>					

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 11 (203). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds			
		własne own	pozyskane z zagranicy (bez- zwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b
w tys. zł in thous. zł					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ	22498	18779	2151	#	#
Produkcja mebli	13288	10438	#	#	#
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	357283	308695	#	-	#

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (204). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wynałazki:					Inventions:
zgłoszone	45	82	193	232	patent applications
udzielone patenty	35	32	69	92	patents granted
Wzory użytkowe:					Utility models:
zgłoszone	33	49	24	34	utility model applications
udzielone prawa ochronne	30	19	25	24	rights of protection granted

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
 Ź r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (205). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO – TELEKOMUNIKACYJNE**
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw <i>in percent of total enterprises</i>				
Komputery ^b	91,5	97,6	95,2	95,3	Computers ^b
Dostęp do Internetu	85,7	96,5	94,0	94,0	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	41,3	64,1	93,9	93,8	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szerokopasmowe.....	.	14,3	50,9	63,6	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	42,6	64,3	56,5	62,5	Own Website

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); od 2011 r. również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. - urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since 2011 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 - handheld computers (palmtops, PDAs). ^c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (206). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw <i>in percent of total enterprises</i>				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	57,1	89,5	93,9	94,6	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	8,3	7,1	12,1	10,7	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	21,7	13,0	31,6	32,1	Enterprises which sent orders via computer networks

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako ilorz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach na terenie całego kraju w tym na 22 targowiskach w województwie podkarpackim. Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is observation of prices of representatives of goods and services.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of some products, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3 Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products provided by a network of interviewers collecting it on selected about 440 marketplaces throughout the country, of which 22 marketplaces in Podkarpackie voivodship. Until 2004 information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents whose reports also included prices of products traded between farms.

Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (207). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	102,3	103,2	98,9	99,1	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	102,8	98,6	100,3	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,0	105,2	101,5	100,8	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	97,3	100,7	96,7	96,5	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,7	103,6	100,0	98,7	Dwelling
Zdrowie	102,8	101,9	101,6	99,2	Health
Transport	104,3	107,5	90,5	95,4	Transport
Rekreacja i kultura	100,5	101,6	100,1	97,9	Recreation and culture
Edukacja	103,6	102,5	100,7	101,3	Education

TABL. 2 (208). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,56	4,26	4,00	3,96	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg	1,28	1,81	2,04	2,04	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	4,10	3,22	3,57	3,52	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	1,52	2,00	2,31	2,46	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	16,82	20,45	24,66	25,05	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	14,97	14,38	14,23	13,75	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,83	6,49	7,04	6,88	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	18,20	18,71	22,57	22,91	Pork ham, boiled — per kg
Kiełbasa wędzona — za 1 kg	12,12	12,98	15,03	15,04	Smoked sausage — per kg
Filety z morskiczka mrożone — za 1 kg	12,68	17,12	21,13	23,72	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	12,27	13,92	14,27	14,38	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	8,45	9,42	12,55	12,36	Salted herring, headless — per kg

TABL. 2 (208). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3—3,5%, sterylizowane — za 1 l	2,43	2,65	3,07	2,90	<i>Cows' milk, fat content 3—3,5%, sterilized — per l</i>
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 g ^a	1,22	1,45	1,62	1,58	<i>Sour cream, fat content 18% — per 200 g ^a</i>
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg	9,00	11,95	13,18	13,73	<i>Semi-fat cottage cheese — per kg</i>
Ser dojrzewający — za 1 kg	15,71	15,89	17,56	16,58	<i>Ripening cheese — per kg</i>
Jaja kurze świeże — za 1 szt	0,32	0,42	0,45	0,44	<i>Hen eggs, fresh — per piece</i>
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	3,09	4,00	4,17	4,11	<i>Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g</i>
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,77	5,81	5,94	5,97	<i>Rape-oil, domestic production — per l</i>
Pomarańcze — za 1 kg	4,62	5,17	4,93	5,16	<i>Oranges — per kg</i>
Jabłka ^b — za 1 kg	1,97	2,25	2,30	2,32	<i>Apples ^b — per kg</i>
Buraki ^b — za 1 kg	1,12	1,48	1,40	1,52	<i>Beetroots ^b — per kg</i>
Marchew ^b — za 1 kg	1,48	1,71	2,20	1,91	<i>Carrots ^b — per kg</i>
Ziemniaki ^b — za 1 kg	0,82	1,32	1,07	1,17	<i>Potatoes ^b — per kg</i>
Cukier biały kryształ — za 1 kg	3,00	2,63	2,19	2,81	<i>White sugar, crystallized — per kg</i>
Kawa naturalna mielona — za 250 g	4,48	6,08	7,05	6,75	<i>Natural coffee, ground — per 250 g</i>
Herbata czarna, liściasta — za 100 g	2,21	3,44	4,62	4,83	<i>Black tea, leaf — per 100 g</i>
Wódka czysta ^c 40% — za 0,5 l	19,26	19,01	25,17	24,72	<i>Vodka pure ^c 40% — per 0,5 l</i>
Papierosy — za 20 szt	5,33	9,41	12,77	13,38	<i>Cigarettes — per 20 pcs</i>
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny ^c — za 1 kpl.	452,02	571,13	877,64	854,47	<i>Men's suit, fabric of wool ^c — per set</i>
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	129,37	147,19	181,61	183,38	<i>Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair</i>
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	127,08	154,54	171,85	177,09	<i>Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair</i>
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	22,22	32,65	43,25	43,90	<i>Resoling men's shoes — per pair</i>

^a W latach 2005 i 2010: za 200 ml. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^c Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane za lata poprzednie nie są porównywalne.

^a In 2005 and 2010: per 200 ml. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^c Due to the change of the representative item covered by the price survey, data for previous years are not comparable.

TABL. 2 (208). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	2,34	3,24	4,03	4,03	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^a — za 1 kWh	0,42	0,59	0,65	0,64	Electricity for households (all-day tariff) ^a — per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^{ab} — za 1 kWh	1,53	2,48	0,24	0,22	Natural net-gas, high-methanated for households — per kWh ^{ab}
Węgiel kamienny — za 1 t.....	458,49	703,31	785,25	781,17	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	15,28	17,75	21,94	22,33	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u.....	2,86	2,89	3,48	3,42	Heating of dwellings — per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^c	1448,35 ^c	1215,54	1069,84	1117,0	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^c
Pralka automatyczna typu domowego, na 5–7 kg suchej bielizny ^d	1285,68	1124,03	1286,57	1289,08	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5-7kg ^d
Odkurzacze typu domowego	290,65	318,33	330,85	328,91	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	153,63	179,33	195,70	201,24	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 280 g ^e	3,04	4,22	5,23	5,53	Washing powder — per 280 g ^e
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa — za 1 l	4,05	4,67	4,65	4,38	Unleaded 95 octane motor petrol — per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,75	2,02	2,41	2,44	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówka osobową, taryfa dzienna — za 5 km.....	13,11	13,89	15,07	15,16	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet do kina	11,54	13,15	14,62	15,23	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	46,06	57,38	67,00	68,31	Women's cold wave
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg.....	24,52	33,36	41,81	39,72	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	15,15	19,12	23,51	23,88	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krwi	23,82	29,18	34,28	35,34	Cow's clinical examination

^a Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. ^b W 2005 i 2010 — za 1m³. ^c W 2005 — pojemność ok. 320 l; w 2010 r. — pojemność ok. 300 l. ^d W latach 2005 i 2010 — na 5 kg suchej bielizny. ^e W latach 2005 i 2010 — za 400 g.

^a Including standing and variable charges. ^b In 2005 and 2010 — per 1m³. ^c In 2005 — capacity about 320 l; in 2010 — capacity about 300 l. ^d In 2005 and 2010 — per dry-lined capacity not exceeding 5 kg. ^e In 2005 and 2010: — per 400 g.

TABL. 3 (209). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds — per dt:</i>
pszenicy	33,44	54,07	60,37	56,83	<i>wheat</i>
żyta	25,69	35,23	46,11	46,26	<i>rye</i>
jęczmienia	33,22	46,63	52,64	51,31	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	23,55	29,67	44,39	42,05	<i>oats and mixed cereal</i>
pszenżyta	32,15	47,48	48,57	48,30	<i>triticale</i>
Ziemniaki — za 1 dt	31,10	44,45	43,38	38,72	<i>Potatoes — per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	30,94	43,48	43,13	35,85	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe — za 1 dt	17,60	10,12	10,68	11,38	<i>Sugar beets — per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	68,89	123,94	146,43	158,03	<i>Industrial rape and agrimony — per dt</i>
Liście tytoniu — za 1 dt	383,29	843,92	892,00	1008,76	<i>Raw tobacco — per dt</i>
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	3,88	4,55	5,87	5,88	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	10,70	9,99	12,42	13,06	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,75	3,86	4,23	4,53	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l	0,76	0,90	1,08	1,07	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt	0,24	0,26	0,33	0,33	<i>Consumer hen eggs — per piece</i>

TABL. 4 (210). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					<i>Cereal grain of — per dt:</i>
pszenicy	46,26	71,27	76,95	76,40	<i>wheat</i>
żyta	34,29	52,12	59,63	59,87	<i>rye</i>
jęczmienia	43,70	66,42	73,26	71,17	<i>barley</i>
owsa	38,00	55,81	59,87	57,98	<i>oats</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) — za 1 dt	56,81	108,76	81,49	93,30	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.:					<i>Livestock — per head:</i>
prosię na chów	130,07	129,65	165,81	166,02	<i>Piglet</i>
Jaja kurze — za 1 szt.	0,38	0,56	0,70	0,72	<i>Hen eggs — per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, samy, danielę) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming

1. *The presented information have been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 2 in which they are included.*

2. *An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.*

***Private farm** is understood as an agricultural holding used by a natural person.*

Private farms include:

- 1) *holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,*
- 2) *holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities*

*An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).*

3. *According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).*

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (sady), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaparcie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produ-

4. The agricultural land area including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law of 5 II 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

kcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni wszystkich upraw zasianych i zaszczepionych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Dane dotyczące drzew i krzewów owocowych do 2014 r. uwzględniały ich uprawę poza sadami. W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczyły wyłącznie sadów, ale dane o zbiorach z tego okresu obejmowały produkcję owoców zarówno w sadach, jak i poza sadami. Od 2016 r. dane dotyczące powierzchni i zbiorów owoców z drzew i krzewów odnoszą się jedynie do ich upraw w sadach.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

7. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszka, mieszanki zbożowo-strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data on sown area concern the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 has been included in permanent crops as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries have included also organic plantations.

Data on fruit trees and bushes up to 2014 included their cultivation out of plantations. In 2015 area of fruit trees and bushes concerned only orchards but data on fruit production concerned the production from orchards, as well as outside plantations. Since 2016 data on area and fruit production from fruit trees and bushes have related to orchards only.

Since 2014 data on area of vegetables, fruit from fruit trees and bushes and strawberries for the voivodship level, have been estimated according to field location only.

7. Data regarding the production, yields and procurement of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, cereal-pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well

oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

8. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Dane o atestowanych gospodarstwach ekologicznych zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

12. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

13. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa — stan w czerwcu.

14. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2015/16 oznacza okres od 1 VII 2015 r. do 30 VI 2016 r.).

15. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.

Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

8. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

10. Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

11. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, results of agricultural censuses and estimations.

12. Data for 2010 in terms of land use, sown area, live-stock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 VI.

13. Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit – as of June.

14. Farming years cover to the period since 1 VII until 30 VI (e.g. the 2015/16 farming year covers to the period since 1 VII 2015 until 30 VI 2016).

15. Data — unless otherwise stated — are presented by the official residence of the land user.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),
 - b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);
 - c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;
 - 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
 - a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - c) spółdzielni produkcji rolniczej,
 - d) innych osób prawnych.
- 2. Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.
- Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:
- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
 - przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).
- Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.
- Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.
- Zręby** są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. — 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.
- Halizny** są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat (do 2008 r. — 2 lata) oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1—20 lat)

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

- 1) **public forests** owned by:
 - a) *the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:*
 - *State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,*
 - *nature protection units (national parks),*
 - *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 — the Agricultural Property Agency of the State Treasury),*
 - b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);*
 - c) *other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;*
 - 2) **private forests** owned by:
 - a) *natural persons,*
 - b) *land held in common by all or part of the residents of a village,*
 - c) *agricultural production co-operatives,*
 - d) *other legal persons.*
- 2. Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.
- Forest areas** include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:
- *covered by forest vegetation (wooded area),*
 - *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*
- These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.*
- Land connected with silviculture* includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.
- Felling sites** are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 — 2 years) and designated for renewal in coming years.
- Blanks** are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years (until 2008 — 2 years) as well as crops and greenwoods in the age I category (1—20 years), with plantings at

o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21—40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębiami złożonymi, które wymagają poprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21—40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (211). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	301,0	140,5	.	132,9	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	300,8	140,3	.	132,6	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	752,8	609,6	574,2	588,3	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	696,5	575,9	545,7	561,3	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	56,7	57,2	58,2	57,2	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	56,6	57,4	58,6	57,4	of which private farms
ziemniaków ^c	13,0	10,0	6,4	7,2	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	13,4	10,5	6,7	7,5	of which private farms
roślin przemysłowych	4,6	7,8	9,6	8,7	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	4,2	7,6	9,3	8,4	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	28,9	32,9	32,5	32,9	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	28,8	33,2	32,0	32,4	of which private farms
ziemniaków ^c	164	217	225	252	of potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	164	217	225	252	of which private farms
rzepaku i rzepiku	20,7	22,0	24,0	24,9	of rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	21,3	21,9	23,6	24,6	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bd} na 100 ha użytków rolnych	29,9	25,2	19,9	18,3	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bd} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	31,6	25,7	20,1	18,5	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	66,4	63,4	57,5	55,9	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	66,9	64,5	58,1	56,4	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{be} w %	10,0	9,3	10,3	9,9	Share of sows in pig stocks (as of June) ^{be} in %
w tym gospodarstwa indywidualne	10,0	9,2	10,3	9,9	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^f na 1 ha użytków rolnych w kg	135,9	146,9	131,9	146,9	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^f per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	612,0	446,0	401,2	368,0	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	652,1	459,1	407,3	369,7	of which private farms
na 1 krowę	3714	3581	4302	4395	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3714	3580	4278	4352	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	14,6	15,8	.	16,8	Agricultural tractors (as of 31 IV) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	15,7	16,6	.	17,5	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bg} na 1 ha użytków rolnych w kg	66,1	65,1	70,6	70,2	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bg} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	67,6	65,3	71,1	69,2	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^d Patrz uwaga do tabl.11 na str. 295; trzoda chlewna w 2005 r. — stan w końcu lipca. ^e W 2005 r. — stan w końcu lipca. ^f Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. ^g Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 2. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Since 2010 excluding kitchen gardens. ^d See note to the table 11 on page 295; pigs in 2005 — as of the end of July. ^e In 2005 — as of the end of July. ^f Concerns meat: veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^g Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2014/15 and 2015/16 farming years.

TABL. 2 (212). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym	SPECIFICATION
		<i>Grand total</i>	gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	
		w ha	<i>in ha</i>	
OGÓŁEM	2010 ^a	609565	575912	TOTAL
	2015	574233	545731	
	2016	588339	561321	
W dobrej kulturze rolnej		573689	548628	In good agricultural condition
Pod zasiewami		308423	298213	<i>Sown area</i>
Grunty ugorowane		16475	15975	<i>Fallow land</i>
Uprawy trwałe		13316	13135	<i>Permanent crops</i>
w tym sady		11540	11371	<i>of which orchards</i>
Ogrody przydomowe		5674	5672	<i>Kitchen gardens</i>
Łąki trwałe		200123	193235	<i>Meadows</i>
Pastwiska trwałe		29678	22399	<i>Pastures</i>
Pozostałe		14650	12693	Others

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
^a *Data of the Agricultural Census.*

TABL. 3 (213). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a
 Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	w tys. <i>in thous.</i>	Gospodarstwa <i>Farms</i>								Przeciętna powierzchnia ogólna gospodar- stwa w ha <i>Average total farm area in ha</i>	
		o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach <i>with agricultural land area of – in percent</i>								ogółem total	w tym użytki rolne <i>of which agricul- tural land</i>
		do 1,00 ha <i>up to</i>	1,01– –1,99	2,00 – –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej <i>and more</i>		
OGÓŁEM TOTAL											
2010	140,5	1,8	35,2	44,9	13,6	2,3	0,8	1,0	0,5	5,15	4,34
2013	132,8	2,2	36,8	42,8	13,1	2,4	0,8	1,3	0,6	5,17	4,40
2016	132,9	2,4	35,5	44,5	12,4	2,2	0,8	1,5	0,7	5,17	4,43
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE <i>of which PRIVATE FARMS</i>											
2010	140,3	1,8	35,2	44,9	13,6	2,3	0,8	1,0	0,4	4,87	4,11
2013	132,7	2,2	36,8	42,8	13,1	2,4	0,8	1,3	0,6	4,96	4,21
2016	132,6	2,4	35,5	44,5	12,4	2,2	0,8	1,5	0,6	4,95	4,23

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 2; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.
 U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
^a *See general notes to the chapter „Agriculture”, item 2; in 2010 data of the Agricultural Census.*
 N o t e. Since 2013 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 4 (214). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a (ceny stałe)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	97,8	83,1	104,6	94,6	97,9	83,0	105,0	94,1	<i>Gross output</i>
roślinna	95,4	78,9	119,5	87,4	95,6	78,9	120,9	86,4	<i>crop</i>
zwierzęca	100,4	87,8	87,1	105,7	100,3	87,8	86,8	105,9	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	98,2	83,0	100,8	94,1	98,5	82,9	101,6	93,3	<i>Final output</i>
roślinna	93,4	74,2	120,4	81,7	94,2	73,7	123,4	79,7	<i>crop</i>
zwierzęca	100,7	88,1	86,8	106,0	100,6	88,1	86,5	106,2	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	101,5	81,1	95,8	102,3	101,8	81,0	97,0	101,2	<i>Market output</i>
roślinna	106,1	76,2	106,9	96,7	107,6	75,9	111,0	94,0	<i>crop</i>
zwierzęca	99,7	83,7	88,0	106,9	99,6	83,5	87,6	107,1	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 5.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 5.

TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a (ceny stałe)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
	PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	50,8	50,6	61,5	55,9	Crop output
Zboża	15,6	14,5	23,6	20,5	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	12,7	11,5	17,5	15,9	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	7,9	8,1	11,2	10,1	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,9	0,6	0,8	0,5	<i>rye</i>
jęczmień	1,8	1,1	2,0	1,8	<i>barley</i>
Ziemniaki	9,9	10,6	10,0	8,0	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	3,7	4,2	6,2	5,8	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	2,1	1,0	1,5	1,0	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	8,5	7,1	9,3	9,9	<i>Vegetables</i>
Owoce	3,1	3,8	4,9	4,0	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	4,3	5,2	2,9	2,9	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	5,6	5,3	4,5	4,8	<i>Other</i>
Produkcja zwierzęca	49,2	49,4	38,5	44,1	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	23,6	26,1	18,8	20,1	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	2,6	3,3	2,1	2,0	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1,9	1,9	0,3	0,3	<i>calves</i>
trzoda chlewna	10,4	11,4	9,6	9,1	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	7,2	8,4	5,9	7,7	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,5	-0,9	-0,3	0,1	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	19,0	15,7	13,3	15,3	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	4,8	6,1	4,6	5,3	<i>Hen eggs</i>
Obornik	1,5	1,1	0,8	0,7	<i>Manure</i>
Pozostałe	0,8	1,2	1,2	2,6	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 5. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 5. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
	PRODUKCJA TOWAROWA		MARKET OUTPUT		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	29,8	31,6	45,8	42,9	Crop output
Zboża	5,6	7,4	15,1	15,0	Cereals
w tym zboża podstawowe	4,6	5,7	10,1	10,3	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	3,8	4,8	9,0	9,0	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,4	0,4	0,4	0,4	<i>rye</i>
jęczmień	0,2	0,2	0,3	0,3	<i>barley</i>
Ziemniaki	0,6	1,2	1,2	1,2	Potatoes
Przemysłowe	6,4	6,7	8,0	6,8	Industrial
w tym buraki cukrowe	3,8	1,7	2,3	1,9	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	11,6	8,7	13,4	13,0	Vegetables
Owoce	4,6	5,5	6,8	5,1	Fruit
Pozostałe	1,0	2,1	1,3	1,7	Other
Produkcja zwierzęca	70,2	68,4	54,2	57,1	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	38,0	39,0	29,2	29,5	Animals for slaughter ^b
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	4,5	5,2	3,4	3,1	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	2,7	2,5	0,6	0,5	<i>calves</i>
trzoda chlewna	16,5	16,7	14,4	13,1	<i>pigs</i>
owce	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>sheep</i>
drób	11,9	12,8	9,6	11,3	<i>poultry</i>
Mleko krowie	25,1	20,9	18,3	19,0	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	6,3	7,5	6,2	6,6	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,7	1,0	0,5	2,1	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 5. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 5. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (216). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
As of June

ZIEMIOPLÓDY	2005	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
OGÓŁEM	411975	296266	320216	308423	298213	TOTAL
Zboża	285265	219277	233675	229619	222952	Cereals
zboża podstawowe	233527	169551	186496	176418	171174	basic cereals
pszenica	128230	88879	100057	95140	92064	wheat
żyto	24888	15340	8742	8210	7792	rye
jęczmień	31545	18750	22408	23019	22384	barley
owies	29835	28770	23986	20886	20215	oats
pszenżyto	19029	17813	31303	29163	28719	triticale
mieszanki zbożowe	38426	32871	17720	15975	15960	cereal mixed
gryka, proso i pozostałe zbożowe	2005	4364	3502	5270	5229	buckwheat, millet and other cereals
kukurydza na ziarno ...	11306	12491	25958	31957	30590	maize for grain
Strączkowe	2617	3259	9830	8276	8071	Pulses
konsumpcyjne	802	852	1572	1356	1336	edible
pastewne ^b	1815	2407	8258	6921	6735	feed ^b
Ziemniaki	53414	29760	20614	22315	22288	Potatoes
Przemysłowe	18892	23127	30807	26961	25179	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	7451	4529	3680	3662	3409	sugar beets
oleiste	10697	17644	26195	22082	20553	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	10266	16094	23414	19739	18328	of which rape and agrimony
Pastewne	25605	13842	19966	13104	11908	Feed
w tym:						of which:
okopowe	4543	1588	729	803	802	root plants
kukurydza na paszę ...	2886	2527	3945	3266	2741	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	26182	7001	5324	8148	7815	Other crops ^c

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABLE 7 (217). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLÓDY	2006–2010 ^a	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	843936	715272	809350	860068	823104	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	657037	557297	605813	580609	554258	<i>basic cereals</i>
pszenica	392841	352857	354780	336412	318873	<i>wheat</i>
żyto	52335	38831	22705	20893	19729	<i>rye</i>
jęczmień	80802	60737	71709	77770	74003	<i>barley</i>
owies	74782	65212	63859	57654	55756	<i>oats</i>
pszenżyto	56279	39659	92759	87880	85897	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	119953	89218	52955	48455	48421	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	833455	646025	463781	563046	562489	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	219527	174303	194763	288401	272585	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	30664	35338	56202	49106	45036	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	712820	633459	523896	652107	637677 ^b	<i>Meadow hay</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	30,5	32,6	34,6	37,5	36,9	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	30,1	32,9	32,5	32,9	32,4	<i>basic cereals</i>
pszenica	33,3	39,7	35,5	35,4	34,6	<i>wheat</i>
żyto	23,9	25,3	26,0	25,4	25,3	<i>rye</i>
jęczmień	29,8	32,4	32,0	33,8	33,1	<i>barley</i>
owies	25,0	22,7	26,6	27,6	27,6	<i>oats</i>
pszenżyto	26,1	22,3	29,6	30,1	29,9	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	27,7	27,1	29,9	30,3	30,3	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	184	217	225	252	252	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	459	385	529	788	800	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	22,2	22,0	24,0	24,9	24,6	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	39,6	37,2	28,2	32,6	33,0 ^b	<i>Meadow hay</i>

^a Przeciętne roczne. ^b Łącznie z powierzchnią wspólnot gruntowych uwzględnioną w gospodarstwach indywidualnych.

^a Annual averages. ^b Including the area of land communities taken into account in the private farms

TABLE 8 (218). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2015	2016		VEGETABLES
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	8764	5432	4820	4779	4646	TOTAL
Kapusta	1672	801	610	521	521	Cabbages
Kalafiory	373	207	229	226	226	Cauliflowers
Cebula	1042	625	521	519	518	Onions
Marchew jadalna	1399	949	811	830	830	Carrots
Buraki ćwikłowe	750	537	410	365	365	Beetroots
Ogórki	471	489	451	351	351	Cucumbers
Pomidory	400	283	301	271	271	Tomatoes
Pozostałe ^d	2657	1541	1487	1696	1564	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	178199	128578	81729	88581	87576	TOTAL
Kapusta	61801	38816	19289	21847	21842	Cabbages
Kalafiory	6437	3964	2879	3206	3206	Cauliflowers
Cebula	19013	13224	9060	9178	9174	Onions
Marchew jadalna	31675	26766	16710	18517	18510	Carrots
Buraki ćwikłowe	15745	11817	8208	9053	9051	Beetroots
Ogórki	6636	6585	5955	5105	5100	Cucumbers
Pomidory	5974	4482	4817	5552	5550	Tomatoes
Pozostałe ^d	30918	22925	14811	16122	15143	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	370	484	316	420	420	Cabbages
Kalafiory	173	192	126	142	142	Cauliflowers
Cebula	182	212	174	177	177	Onions
Marchew jadalna	226	282	206	223	223	Carrots
Buraki ćwikłowe	210	220	200	248	248	Beetroots
Ogórki	141	135	132	145	145	Cucumbers
Pomidory	150	158	160	205	205	Tomatoes
Pozostałe ^d	116	149	100	95	97	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków. ^d Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABLE 9 (219). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA AND PRODUCTION OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	9922	8218	6457	6455	6356	TOTAL
Jablonie	5117	4114	3956	3953	3899	Apples
Grusze	499	392	215	209	199	Pears
Śliwy	909	640	303	305	302	Plums
Wiśnie	1178	644	626	631	600	Cherries
Czereśnie	390	263	136	136	136	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1829	2164	1222	1222	1221	Others ^d

ZBIORY^e w t
 PRODUCTION^e in t

OGÓŁEM	46377	24141	39692	49210	48593	TOTAL
Jabłka	36800	17581	31411	42743	42353	Apples
Gruszki	1364	781	994	738	697	Pears
Śliwki	1672	1126	1558	1277	1277	Plums
Wiśnie	2697	1511	1722	1496	1310	Cherries
Czereśnie	1006	553	1102	467	467	Sweet cherries
Pozostałe ^d	2837	2589	2905	2489	2489	Others ^d

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 6. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp. ^e Od 2016 jedynie owoce zebrane w sadach.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 6. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 orchard only. ^d Peaches, apricots, walnuts etc. ^e Since 2016 fruit harvested in orchards only.

TABLE 10 (220). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT BUSHES AND BERRY FIELDS^a

OWOCE	2006–2010 ^b	2010	2015	2016		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

Truskawki ^d	1615	838	1401	1401	1401	Strawberries ^d
Maliny ^e	1366	1588	822	923	922	Raspberries ^e
Porzeczki	1833	2292	1649	1905	1874	Currants
Agrest	187	133	105	107	105	Gooseberries
Pozostałe ^f	563	1304	564	712	686	Others ^f

ZBIORY^g w t
 PRODUCTION^g in t

OGÓŁEM	18602	18219	14278	15440	15318	TOTAL
Truskawki ^d	5130	2898	4160	4235	4235	Strawberries ^d
Maliny ^e	3449	3431	2011	3466	3451	Raspberries ^e
Porzeczki	7025	7026	4495	4197	4162	Currants
Agrest	826	651	548	396	396	Gooseberries
Pozostałe ^f	2173	4214	3065	3146	3075	Others ^f

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 6. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. ^g Od 2016 jedynie owoce zebrane w sadach.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 6. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is included. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others. ^g Since 2016 fruit harvested in orchards only.

TABL. 11 (221). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**^a

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2015	2016	2005	2010 ^a	2015	2016	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	177564	113779	95515	89511	173501	108318	91654	85745	Cattle
w tym krowy	117862	72128	54935	50043	116033	69889	53272	48397	of which cows
Trzoda chlewna ^b	368400	296279	166886	171476	359134	290443	162086	166551	Pigs ^b
w tym lochy	36823	27451	17187	17006	35848	26780	16700	16510	of which sows
Owce	18658	18961	17193	18450	18458	17964	16778	17949	Sheep
w tym maciorki	10206	11305	8739	9011	10054	10919	8516	8781	of which ewes
Konie ^c	26082	16767	.	9075	25750	16243	.	8769	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) ..	224886	153749	114062 ^d	107881	219898	147901	109833 ^d	103784	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads									
Bydło	23,6	18,7	16,6	15,2	24,9	18,8	16,8	15,3	Cattle
w tym krowy	15,7	11,8	9,6	8,5	16,7	12,1	9,8	8,6	of which cows
Trzoda chlewna ^b	48,9	48,6	29,1	29,1	51,6	50,4	29,7	29,7	Pigs ^b
w tym lochy	4,9	4,5	3,0	2,9	5,1	4,7	3,1	2,9	of which sows
Owce	2,5	3,1	3,0	3,1	2,7	3,1	3,1	3,2	Sheep
w tym maciorki	1,4	1,9	1,5	1,5	1,4	1,9	1,6	1,6	of which ewes
Konie ^c	3,5	2,8	x	1,5	3,7	2,8	x	1,6	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) ..	29,9	25,2	19,9 ^d	18,3	31,6	25,7	20,1 ^d	18,5	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W 2005 r. – stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3; in 2010 data of the Agricultural Census. ^b In 2005 — as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of periodic surveys conducted every three years. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABLE 12 (222). **DRÓB^a**
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	4244,3	4044,4	4922,4	4568,1	4398,4	Hens in thous. heads
w tym nioski	2045,1	1922,6	1784,8	1953,2	1910,7	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	26,4	15,6	17,6	16,7	16,7	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	70,3	50,2	55,4	37,3	37,3	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	508,4	222,1	167,0	106,0	106,0	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	563,8	663,5	857,2	776,4	783,6	Hens per 100 ha of agricultural land ^c in heads
w tym nioski	271,7	315,4	310,8	332,0	340,4	of which laying hens

^a W latach 2005, 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3.

^a In 2005, 2010 and 2015 more than 2 weeks. ^b Including other poultry. ^c See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3.

TABLE 13 (223). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	33,7	27,4	13,5	17,6	17,0	Cattle (excluding calves)
Cielęta	62,9	42,4	5,3	3,2	3,1	Calves
Trzoda chlewna	512,0	406,7	293,6	306,3	299,7	Pigs
Owce	5,3	4,3	3,7	3,6	3,4	Sheep
Konie	9,5	5,4	5,6	6,1	6,1	Horses

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	18,1	14,7	8,1	10,2	9,8	cattle (excluding calves)
Cielęta	6,6	4,4	0,6	0,3	0,3	calves
Trzoda chlewna	58,9	50,8	44,9	47,4	46,7	pigs
Owce	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	sheep
Konie	4,9	3,0	2,8	3,1	3,1	horses
Drób	47,9	45,7	42,5	52,6	36,8	poultry
Kozy i króliki	1,1	0,9	0,2	0,2	0,2	goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (224). **PRODUKCYJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	102,3	89,6	75,7	86,5	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	96,7	84,7	72,1	82,2	meat and fats
wołowe	9,5	7,7	4,1	5,2	beef
cielęce	4,0	2,7	0,3	0,2	veal
wieprzowe	45,9	39,6	35,0	37,0	pork
baranie	0,1	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	2,7	1,6	1,5	1,7	horseflesh
drobiowe	33,5	32,0	29,7	36,8	poultry
kozy i królicze ^b	1,0	1,0	1,4	1,3	goat and rabbit ^b
podroby	5,6	4,8	3,6	4,2	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
OGÓŁEM	135,9	146,9	131,9	146,9	TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3.

TABL. 15 (225). **PRODUKCYJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego:						Cows' milk production:
w milionach litrów	460,7	271,9	230,4	216,5	207,5	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	61,2	44,6	40,1	36,8	37,0	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3714	3581	4302	4395	4352	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	386,4	321,7	265,8	339,9	332,3	Eggs production in million units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	168	169	158	174	173	Average annual number of eggs per laying-hen in units

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3.

TABL. 16 (226). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodar- stwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach 2005	109608	109134	In units
2010 ^a	96023	95423	
2013	95547	95057	
2016	98718	98243	
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha	2005	6,9	Agricultural land area ^b per tractor in ha
2010 ^a	6,3	6,0	
2013	6,1	5,9	
2016	6,0	5,7	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3. U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a Data of the Agricultural Census. ^b See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3. N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (227). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2014/15	2015/16		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	49673	39670	40550	41312	38857	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	21121	21123	20132	20399	19264	nitrogenous
fosforowe	14202	8743	7987	8356	7773	phosphatic
potasowe	14350	9804	12431	12557	11820	potassic
Nawozy wapniowe ^c	56084	10341	11305	12643	11341	Lime fertilizers ^c

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	66,1	65,1	70,6	70,2	69,2	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	28,1	34,7	35,1	34,7	34,3	nitrogenous
fosforowe	18,9	14,3	13,9	14,2	13,8	phosphatic
potasowe	19,1	16,1	21,6	21,3	21,1	potassic
Nawozy wapniowe ^c	74,5	17,0	19,7	21,5	20,2	Lime fertilizers ^c

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^d Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3.

^a Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. ^d See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3.

TABL. 18 (228). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH^a (ceny bieżące)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
W TYSIĄCACH ZŁ IN THOUSAND ZŁ						
OGÓŁEM	617171,7	676563,3	893891,5	936002,5	906327,8	TOTAL
Produkty roślinne	153577,7	225873,7	385530,5	380716,2	361838,2	Products crop
w tym:						of which:
Zboża	34949,2	74229,3	173470,7	159434,2	151698,6	Cereals
w tym zboża podstawowe						of which basic
stawowe	25095,1	48764,6	104050,6	81402,2	77467,1	cereals
pszenica	21526,1	42089,1	92734,3	71450,9	68433,8	wheat
żyto	1466,1	3123,8	3020,5	2446,6	2384,5	rye
jęczmień	1646,2	2581,2	3643,8	4797,6	4301,1	barley
owies i mieszanki						oats and cereal
zbożowe	192,8	330,6	1575,3	1174,6	885,6	mixed
pszenżyto	263,9	640,0	3076,7	1532,6	1462,2	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	34557,8	74212,4	173330,4	159314,7	151579,1	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe						of which basic
stawowe	24883,4	48747,7	103910,2	81282,7	77347,5	cereals
pszenica	21387,9	42084,7	92593,9	71348,7	68331,5	wheat
żyto	1466,1	3123,8	3020,5	2429,3	2367,2	rye
jęczmień	1628,7	2581,2	3643,8	4797,6	4301,1	barley
owies i mieszanki						oats and cereal
zbożowe	148,1	318,0	1575,3	1174,6	885,6	mixed
pszenżyto	252,7	640,0	3076,7	1532,6	1462,2	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	40,1	1275,5	4269,1	2905,7	2905,7	Edible pulses ^b
Ziemniaki	4159,0	6190,8	13664,4	14674,3	14669,1	Potatoes
Buraki cukrowe	45662,8	17466,3	24482,1	32805,3	31011,2	Sugar beets
Rzepak i rzepik	14576,9	43413,8	50690,1	44657,3	41130,1	Rape and agrimony
w tym przemysłowy	14566,5	43413,8	50690,1	44657,3	41130,1	of which industrial
Warzywa	17433,6	19114,3	26048,2	33640,0	28487,8	Vegetables
Owoce	25412,7	37348,2	69667,9	66499,2	65839,2	Fruit
Produkty zwierzęce	463593,9	450689,7	508361,0	555286,4	544489,6	Products animal
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	357764,7	350395,1	363862,5	410392,4	407659,8	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	60653,3	56825,4	43828,5	54937,1	54807,3	cattle (excluding calves)
cielęta	25362,4	12349,8	10715,4	8343,5	8296,9	calves
trzoda chlewna	156159,9	148859,4	162959,8	182399,5	180007,0	pigs
owce	581,6	381,3	853,0	740,6	740,6	sheep
konie	16303,7	7910,6	13715,1	14698,4	14698,4	horses
drób	98703,8	124068,5	131790,7	149273,3	149109,5	poultry
Mleko krowie	97706,6	91179,1	124263,9	120619,8	113099,6	Cow milk
Jaja kurze konsumpcyjne	546,9	530,1	233,1	203,9	190,6	Consumer hen's eggs

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w zł
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in zł

OGÓŁEM	820	1110	1557	1591	1615	TOTAL
Produkty: roślinne	204	371	671	647	645	Products: crop
zwierzęce	616	739	885	944	970	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3.

TABL. 19 (229). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
Zboża w t	104118	137624	308030	319274	302712	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	76588	94692	176917	146302	139092	of which basic cereals
pszenica	64326	77842	153561	125702	120249	wheat
żyto	5706	8867	6551	5283	5168	rye
jęczmień	4954	5536	6922	9351	8410	barley
owies i mieszanki zbożowe	776	1099	3549	2793	2231	oats and cereal mixed
pszenżyto	826	1348	6334	3173	3034	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	103497	137588	307837	319078	302516	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	75991	94656	176724	146106	138896	of which basic cereals
pszenica	63967	77833	153368	125538	120085	wheat
żyto	5706	8867	6551	5251	5136	rye
jęczmień	4903	5536	6922	9351	8410	barley
owies i mieszanki zbożowe	629	1072	3549	2793	2231	oats and cereal mixed
pszenżyto	786	1348	6334	3173	3034	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	10	382	881	703	703	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	13375	13929	31502	37901	37896	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	259440	172658	229217	288401	272585	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t	21154	35028	34618	28258	26038	Rape and agrimony in t
w tym przemysłowy	21146	35028	34618	28258	26038	of which industrial
Warzywa w t	16404	20851	29044	39680	37237	Vegetables in t
Owoce w t	26531	25146	32193	26048	25656	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	96582	91909	83129	93262	92583	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	15645	12487	7466	9339	9317	cattle (excluding calves)
cielęta	2371	1236	863	639	634	calves
trzoda chlewna	41588	38603	38548	40270	39751	pigs
owce	109	74	131	112	112	sheep
konie	2907	1427	2012	1975	1975	horses
drób	33962	38082	34109	40927	40794	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	67569	64937	59443	66359	65848	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	129385	101206	115560	113070	106910	Cow milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	2270	2052	697	621	590	Consumer hen's eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (230). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	245	4684,6	607	10814,9
2010	1620	24867,7	471	6999,8
2015	1131	14491,1	130	2164,5
2016	1019	12905,8	233	2579,7

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (231). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**
Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2015	2016	GAME SPECIES
	W SZTUKACH		IN HEADS		
Łosie	94	192	466	531	<i>Morse</i>
Daniele	116	284	624	637	<i>Fallow deer</i>
Muflony	11	34	21	1	<i>Mouflon</i>
	W TYSIĄCACH SZTUK		IN THOUSAND HEADS		
Jelenie	6,9	8,4	12,7	12,5	<i>Deer</i>
Sarny	33,3	40,3	42,6	42,8	<i>Roe deer</i>
Dziki	4,6	8,5	11,8	9,6	<i>Wild boars</i>
Lisy	11,2	11,7	11,1	11,1	<i>Foxes</i>
Zające	17,3	17,6	20,1	21,3	<i>Hares</i>
Bażanty	21,7	28,5	33,3	34,9	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	18,1	19,5	13,2	12,0	<i>Partridges</i>

^a Dane szacunkowe; dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego; do 2011 r.; nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year; until 2011; excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, General Directorate of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (232). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	GAME SPECIES
Jelenie	1800	2591	4875	4984	Deer
Daniele	-	20	100	89	Fallow deer
Sarny	6913	8730	10471	10633	Roe deer
Dziki	3196	6572	12774	12850	Wild boars
Lisy	9212	7830	7994	8354	Foxes
Zające	500	171	128	175	Hares
Bażanty	4138	3567	6212	5970	Pheasants
Kuropatwy	1129	94	-	-	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (233). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE^a**
 Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS^a
 As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2015	2016	GAME SPECIES
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^b	124	114	118	118	number ^b
członkowie ^c	6328	6105	7193	7419	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	216	206	206	206	number
powierzchnia w tys. ha	1351,8	1219,4	1210,3	1208,4	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	492,6	491,3	491,5	495,5	of which on forest land

^a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^c Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a In hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data grouped according to the seat of hunting club. ^c Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo Forestry

TABL. 24 (234). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	664821	677825	689704	691182	T O T A L in ha
Lasy	653610	666836	679568	681164	Forests
Publiczne	556364	558064	559691	560006	Public
zalesione	549136	550958	552059	552263	wooded
niezalesione	7228	7105	7632	7743	non-wooded
w tym:					of which:
własność Skarbu Państwa	529033	529727	531311	531878	owned by the State Treasury
zalesione	522871	523669	524696	525049	wooded
niezalesione	6162	6058	6615	6829	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	484778	486738	487937	488305	managed by the State Forests
zalesione	480194	482266	482492	482741	wooded
niezalesione	4584	4473	5445	5564	non-wooded
parki narodowe	40337	40062	40902	40902	national parks
zalesione	38957	38682	39836	39836	wooded
niezalesione	1380	1380	1066	1066	non-wooded
własność gmin ^a	27331	28337	28342	28088	owned by gmina ^a
zalesione	26265	27289	27325	27175	wooded
niezalesione	1066	1048	1017	914	non-wooded
Prywatne	97247	108772	119877	121158	Private
zalesione	96523	107666	118697	119923	wooded
niezalesione	723	1106	1180	1235	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	11211	10989	10136	10018	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	36,6	37,4	38,1	38,2	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	37,7	38,4	39,1	39,2	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających status miasta na prawach powiatu.

^a It is also concerning gminas which are cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2012–2016 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach rocznika.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2012–2016 by the Bureau for Forest Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in the previous editions of the Yearbook.

TABL. 25 (235). **POWIERZCHNIA LASÓW**
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^a i o budowie przerębowej in renewal class ^a with a trough-fell construction
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat) years	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM	679569	94,6	7,7	12,1	21,7	21,9	14,0	8,5	8,7	
TOTAL w tym: of which: W zarządzie Lasów Państwowych	487937	95,3	7,1	10,9	19,8	22,9	14,9	8,9	10,8	
Managed by the State Forests Lasy prywatne	119877	93,8	12,4	19,6	27,4	21,1	9,1	2,2	2,0	
Private forests										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total	W tym Of which			SPECIES OF TREES
		w zarządzie Lasów Państwo- wych managed by the State Forests		lasy prywatne private forests	
		w ha in ha	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	679569	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	379941	56,0	58,5	57,6	Coniferous trees
w tym: of which:					of which:
sosna	233898	34,5	34,2	44,1	pine and larch
świerk	22253	3,3	3,8	0,9	spruce
jodła	114265	16,8	19,1	11,0	fir and Douglas spruce
Drzewa liściaste	299628	44,0	41,5	42,4	Broadleaved trees
w tym: of which:					of which:
buk	145479	21,4	20,8	7,4	beech
dąb	30151	4,4	5,2	2,8	oak
grab	25222	3,7	3,0	8,7	hornbeam
brzoza	27229	4,0	3,6	6,6	birch
olsza	34248	5,0	3,9	10,3	alder
osika	5469	0,8	0,4	1,5	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (236). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area									
		razem total	drzewostany tree stands								Przestoje ^b hold-over trees ^b
			w klasie wieku in age group								
			I (1–20 lat) years	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	w klasie odnowienia ^c i o budowie przerębowej in renewal class ^c with a through-fell construction		
OGÓŁEM	214814	99,6	0,8	6,5	20,8	26,8	19,5	15,2	9,0	1,0	
TOTAL											
w tym: of which:											
W zarządzie Lasów Państwowych ... Managed by the State Forests	156731	99,7	0,4	5,3	18,2	27,3	20,8	15,6	11,0	1,1	
Lasy prywatne	31163	99,6	2,9	14,1	31,2	30,9	12,7	5,1	2,3	0,4	
Private forests											

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a grand total timber		W tym Of which			SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests		
	w tys. m ³ in thous. m ³	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM	214814	100,0	100,0	100,0	TOTAL	
Drzewa iglaste	125799	58,6	62,0	63,6	Coniferous trees	
w tym:					of which:	
sosna	76622	35,7	37,0	45,3	pine and larch	
świerk	4648	2,2	2,3	0,9	spruce	
jodła	41748	19,4	21,2	16,6	fir and Douglas spruce	
Drzewa liściaste	89015	41,4	38,0	36,4	Broadleaved trees	
w tym:					of which:	
buk	54521	25,4	23,2	9,1	beech	
dąb	6124	2,9	3,2	2,3	oak	
grab	5905	2,7	2,4	6,5	hornbeam	
brzoza	5422	2,5	2,4	4,4	birch	
olsza	7167	3,3	2,5	8,6	alder	
osika	1497	0,7	0,3	0,9	aspen	

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym koleją rębności. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.
 Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed throughfell order. ^c Including regeneration class.
 Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (237). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	206	182	139	136	136	136	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)	
Odnowienia i zalesienia	4694	3441	4103	3327	2965	2877	362	Renewals and afforestations
odnowienia	3966	3001	3835	3165	2955	2868	209	renewals
sztuczne	2522	2293	2485	2334	2282	2206	52	artificial
zrębów ^b	2444	2192	2454	2312	2268	2200	44	felling sites ^b
halizn i płazowin	78	101	31	22	14	6	8	blanks and irregularly stocked open stands
naturalne	1444	708	1349	831	674	662	157	natural
zalesienia ^c	728	440	269	162	9	8	153	afforestations ^c
Poprawki i uzupełnienia ^d	573	521	455	454	412	300	42	Corrections and supplements ^d
Pielęgnowanie ^e	23727	23528	22537	23459	21030	20447	2429	Tending ^e
w tym:								of which:
upraw ^f	17874	17922	17429	17964	15540	15047	2424	crops ^f
młodników	5656	5366	4990	5395	5395	5395	.	greenwoods
wprowadzanie podsztytów ^g	89	15	9	5	5	5	.	introduction of undergrowth ^g
Melioracje leśne	2677	2523	3156	3003	3003	3003	.	Forest drainage

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f W lasach prywatnych łącznie z pielęgnowaniem młodników. ^g Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f In private forests including greenwood tending. ^g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (238). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>			
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		las prywatne <i>private forests</i>
OGÓŁEM w dam ³	1874,0	2237,3	2532,3	2559,0	2463,4	2403,2	95,6	TOTAL in dam ³
Grubizna	1825,6	2189,5	2480,1	2513,6	2417,9	2357,8	95,6	Timber
Grubizna iglasta	878,8	1213,7	1464,6	1497,4	1432,8	1391,5	64,5	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe ...	593,1	834,2	994,4	1003,2	947,5	921,5	55,7	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	214,9	313,7	374,6	400,3	395,0	385,7	5,2	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	946,8	975,8	1015,5	1016,2	985,1	966,3	31,1	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe ...	374,0	418,8	414,2	428,5	411,0	400,9	17,6	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	509,8	478,8	485,0	477,7	471,8	468,0	5,9	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe^b	48,4	47,8	52,2	45,4	45,4	45,4	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	1,9	1,2	0,6	0,4	0,4	0,4	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	46,4	46,6	51,7	45,1	45,1	45,1	-	<i>Slash for fuel</i>
Karpina^b	0,0	-	-	-	-	-	-	Stump wood^b
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	279,3	328,3	365,0	369,0	431,8	443,3	78,9	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.

^a Excluding logging (timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

TABL. 29 (239). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Sadzenie w szt.: drzew	70474	53837	26135	40709	12885	<i>Plantings in units of: trees</i>
krzewów	26939	16668	28218	62868	4847	<i>bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	24279	57007	56668	79654	59724	<i>Removals (timber)^b in m³</i>
grubizna iglasta	4026	22335	17584	27341	16641	<i>coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	2086	10882	8058	10879	9153	<i>of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	20253	34672	39084	52313	43083	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	7611	11913	14507	17363	15079	<i>of which large-size general purpose wood</i>

a Stan w dniu 31 XII. *b* Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a As of 31 XII. *b* Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (240). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Požary	353	173	457	208	<i>Number of fires</i>
w tym: podpalenia	102	47	164	67	<i>of which: arsons</i>
nieostrożność doro- słych	189	79	143	60	<i>negligence of adults</i>
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	293,0	81,5	698,4	125,4	<i>Area of forest burned in ha</i>
w tym: podpalenia	109,2	24,4	137,1	27,2	<i>of which: arsons</i>
nieostrożność doro- słych	147,9	29,6	107,1	57,9	<i>negligence of adults</i>
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,8	0,5	1,5	0,6	<i>Average forest areas burned by fire in ha</i>

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

S o u r c e: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych według PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zapatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw** z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 29.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2008 oraz nomenklaturą PRODPOL stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych, która jest zharmonizowana z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji w PKWiU/ PRODPOL.

Prezentowane dane obejmują całkowitą produkcję wyrobów przemysłowych wytworzonych w roku sprawozdawczym, przeznaczonych do sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa, przekazanych do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa oraz zużywanych wewnątrz zakładu na cele produkcyjne (tj. na potrzeby własne).

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 29.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2008 and PRODPOL nomenclature, used in surveys of manufacturing industrial products, which is harmonized with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/ PRODPOL positions.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Presented data include total production of goods which are manufactured during the reference year, irrespective of whether production is intended for sale outside the reporting unit or to other plants of the same undertaking, or used for further processing.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;

5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9.

Jako **cenę stałą** w 2016 r. przyjęto ceny stałe 2010 (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończeniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9.

2010 constant prices (2010 average current prices) were adopted as **constant prices** in 2016.

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data regarding **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, converted to full-time employees.

Budownictwo

1. Informacje w zakresie budownictwa dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo” (z wyjątkiem danych, o których mowa w ust. 6).

2. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego. Obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym (tj. na rzecz obcych zlecających) przez podmioty budowlane.

3. Dane według działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5.

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego, wprowadzenie cen bazowych w miejsce cen producenta nie miałyby wpływu na mierniki produkcji.

Construction

1. Information within the scope of construction concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction” (excluding data discussed in item 6).

2. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie voivodship. It includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system (for outside clients).

3. Data according to NACE rev. 2 divisions were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5.

4. Data concerning construction-assembly production are presented in **producer's prices**, due to the lack of subsidies for products as well as the excise tax, the use of basic prices, in place of producer's prices, has no influence on the measure of this production.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. *The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).*

6. *Information regarding buildings completed (by all investors):*

- *within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings, unless otherwise indicated, includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

7. *Data regarding average paid employment and average monthly gross wages and salaries concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, converted to full-time employees.*

Przemysł Industry

TABL. 1 (241). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w od- setkach in %	2016=100 (ceny stałe) (constant prices)	
	ceny bieżące current prices						
O G Ó Ł E M	22205,7	28554,6	36534,9	40285,0	100,0	110,8	T O T A L
sektor publiczny	4005,9	2517,3	1414,6	1592,1	4,0	x	public sector
sektor prywatny	18199,8	26037,3	35120,3	38692,8	96,0	x	private sector
Górnictwo i wydobywanie ...	137,2	410,9	268,8	253,5	0,6	97,2	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	20194,9	26437,7	34651,6	38466,8	95,5	111,5	Manufacturing
w tym:							of which:
Produkcja artykułów spożywczych	1868,0	2377,4	2510,9	2582,9	6,4	106,5	Manufacture of food products
Produkcja napojów	66,2	107,6	110,0	78,4	0,2	89,8	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	129,2	62,8	103,4	105,7	0,3	100,6	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	163,2	154,3	174,3	187,5	0,5	108,3	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	23,7	22,4	21,4	26,6	0,1	123,8	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1846,3	1999,5	2526,3	2750,1	6,8	110,9	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	159,1	214,4	258,3	291,3	0,7	119,3	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	113,8	154,8	221,6	231,0	0,6	107,1	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1474,9	2058,3	2703,3	2917,1	7,2	114,4	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2896,2	4244,9	4824,3	4903,8	12,2	97,3	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1460,5	1391,6	1419,7	1287,7	3,2	93,6	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	1047,8	1416,2	1937,6	2889,7	7,2	152,0	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1390,6	2327,9	3668,8	4105,6	10,2	114,6	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	#	#	480,8	793,4	2,0	162,8	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	415,7	661,0	574,3	807,1	2,0	144,2	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	870,7	1334,5	1679,7	1637,8	4,1	101,4	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2322,4	2726,6	4713,5	4914,5	12,2	103,1	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (241). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION	
	w mln zł in mln zł			w od- setkach	2015=100 (ceny stałe)		
	ceny bieżące current prices			in %	(constant prices)		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)						Manufacturing (cont.)	
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	852,0	1882,2	3638,7	4704,1	11,7	125,5	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	1221,5	1365,6	1476,5	1683,8	4,2	115,5	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	116,8	267,8	476,8	521,8	1,3	109,5	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urzą- dzeń	168,1	398,5	615,5	546,2	1,4	91,0	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	1479,7	1028,3	779,6	629,8	1,6	80,9	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpada- mi; rekultywacja^Δ	393,9	677,6	834,9	934,8	2,3	111,9	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:							of which:
Pobór, uzdatnianie i dostar- czanie wody	109,9	165,0	289,5	279,8	0,7	94,3	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	153,8	292,8	380,8	405,2	1,0	108,4	Waste collection, treatment and disposal activities; mate- rials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (242). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	22205,7	28554,6	36534,9	40285,0	TOTAL
podmioty o liczbie zatrudnio- nych:					entities with following num- ber of paid employees
49 osób i mniej	2419,0	3964,5	5302,6	5381,7	49 persons and less
50-249	4927,8	7294,6	8411,2	9254,4	50-249
250-499	5001,0	5955,3	7492,0	8155,9	250-499
500-999	4196,9	4801,9	5938,9	7601,1	500-999
1000 osób i więcej	5661,1	6538,4	9390,1	9891,9	1000 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (243). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016		SPECIFICATION
			ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w t:					<i>Slaughter products^b included in slaughter capacity in t:</i>
bydła i cieląt	4801	876	692	0,3	<i>cattle and calves</i>
trzody chlewnej	10119	7055	6385	0,5	<i>pigs</i>
Wędliny ^c (w tym kielbasy) w t	33680	23912	31468	3,7	<i>Cured meats products and sausages^c in t</i>
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	221,0	226,4	150,0	1,5	<i>Fruit and vegetable juice in thous. hl</i>
Wody mineralne i wody gazowane, niesłodzone i niearomatyzowane w tys. hl	428,8	411,5	1,0	<i>Mineral waters and aerated waters, not sweetened nor flavoured in thous. hl</i>
Tarcica w dam ³	147,1	187,0	205,7	4,2	<i>Sawnwood in dam³</i>
w tym iglasta w dam ³	114,3	144,8	153,2	3,5	<i>of which coniferous sawnwood w dam³</i>
Okna i drzwi, ościeżnice i progi, z drewna w tys. m ²	2544,6	3084,5	1957,4	10,3	<i>Windows and doors, their frames and thresholds, of wood in thous m²</i>
Tworzywa sztuczne ^d w tys. t	218,7*	294,5	314,5	9,6	<i>Plastics^d in thous. t</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej cieplej. ^c Bez drobiowych. ^d W formach podstawowych.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. ^c Excluding cured poultry meat. ^d In basic forms.

TABL. 4 (244). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	121819	120372	119972	123405	TOTAL
sektor publiczny	25156	14899	8348	8528	public sector
sektor prywatny	96663	105473	111624	114876	private sector
Górnictwo i wydobywanie.....	1133	1721	1101	1144	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	109285	108340	109474	112730	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	11225	12180	10351	10606	Manufacture of food products
Produkcja napojów.....	873	723	415	371	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	1272	800	604	644	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	4964	3039	2808	2826	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	607	350	271	272	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	6333	6404	6427	6420	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1159	1149	949	1023	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	784	736	1034	1134	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	4097	4416	4858	5398	Manufacture of chemicals and chemical products

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (244). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	11264	12515	13778	14291	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	10589	7819	7342	6229	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	3518	3765	4612	5358	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	9592	11279	15009	16053	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	1421	1165	1593	1880	Manufacture of computers, elec-tronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	3681	3293	2604	2748	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	7522	8198	6361	6510	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	9924	7715	8172	8473	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	7476	8299	9536	9296	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	8536	8958	7616	8062	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	810	1193	1515	1310	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1711	2196	2739	2859	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	6190	4185	3378	3156	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	5211	6127	6020	6375	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1891	2131	2467	2310	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1838	2244	2278	2136	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (245). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
OGÓŁEM	2063,20	2801,87	3471,08	3645,08	TOTAL
sektor publiczny	2335,73	3040,90	3750,20	3880,27	public sector
sektor prywatny	1992,28	2768,10	3450,21	3627,65	private sector
Górnictwo i wydobywanie	2695,64	4466,18	3703,72	3647,10	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	1997,00	2704,56	3413,07	3595,22	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	1466,96	2076,68	2610,89	2714,84	Manufacture of food products
Produkcja napojów.....	1474,28	2157,30	2685,00	3390,30	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	1655,93	1943,78	2655,71	2795,51	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	1186,81	1628,97	2144,02	2269,63	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1121,05	1613,33	2109,16	2108,61	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1514,00	2043,50	2592,56	2806,29	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1432,07	2041,25	2673,28	2799,85	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1748,88	2043,56	2491,12	2620,23	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2592,33	3296,59	4005,54	4097,18	Manufacture of chemicals and chemical products

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (245). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2401,93	2864,06	3488,65	3707,47	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1976,25	2664,85	3147,86	3260,51	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	2564,52	3392,78	4161,67	4165,74	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1896,90	2636,39	3262,49	3374,61	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2080,28	2727,47	3540,33	3517,70	Manufacture of computers, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	2140,25	2793,87	3228,94	3529,08	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1969,22	2991,05	3671,90	3859,33	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2235,37	3056,43	4148,73	4564,50	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2486,59	3470,94	4596,76	4871,91	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	1784,24	2324,95	2931,77	3085,17	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	1172,64	1684,74	2450,94	2782,67	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1879,82	2767,05	3904,06	4077,18	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ ...	3048,92	4490,69	5316,64	5600,91	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	2143,16	2900,91	3447,30	3558,10	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	2258,65	3121,93	3810,75	3883,45	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1929,22	2640,01	3062,06	3149,86	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABLE 6 (246). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2280,8	5265,4	6422,4	5528,4	TOTAL
w tym:					of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1531,9	3390,7	3408,2	2868,6	Entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^Δ	454,7	1190,5	1177,9	988,8	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	729,1	1432,8	1101,1	862,9	civil engineering works
roboty budowlane specjalistyczne	348,1	767,4	1129,3	1016,8	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie Voivodship without subcontractors participation.

TABLE 7 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		Total	Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character	
w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM	2005	1531,9	1075,1	456,8	TOTAL
	2010	3390,7	2441,8	948,9	
	2015	3408,2	2523,2	885,1	
	2016	2868,6	2333,0	535,6	
Budynki		1764,7	1452,1	312,6	Buildings
Budynki mieszkalne		505,9	431,9	74,0	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		85,9	50,6	35,3	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe		402,7	369,8	32,9	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		17,3	11,4	5,8	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie Voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł		<i>in mln zł</i>	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	1258,7	1020,2	238,6	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	39,5	37,1	2,5	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	99,8	84,0	15,7	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	324,8	247,0	77,8	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	21,8	15,5	6,3	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	560,6	484,4	76,2	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	172,4	135,1	37,3	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	39,8	17,0	22,7	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1104,0	880,9	223,1	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	534,0	405,5	128,5	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	423,2	322,0	101,2	<i>highways, streets and roads</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	75,9	53,7	22,2	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	19,5	15,3	4,3	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	452,6	379,5	73,1	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	243,5	193,4	50,2	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	209,0	186,2	22,9	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	94,5	75,0	19,5	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	22,8	20,9	1,9	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie Voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (248). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Budynki ^a	4224	4711	6478	6339	Buildings ^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	3316	3639	5007	4990	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b</i>
miasta	1465	1590	1954	1895	<i>urban areas</i>
wieś	2759	3121	4524	4444	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	3998	4413	6039	5923	<i>Of which private buildings ^c</i>
miasta	1311	1402	1693	1614	<i>urban areas</i>
wieś	2687	3011	4346	4309	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	3280	3545	4873	4806	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b</i>
niemieszkalne	714	760	1093	1065	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	251	338	353	428	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura ^d w dam³	5542,4	6063,0	8784,8	8683,6	Cubic volume ^d in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	2515,8	2752,1	3938,9	4167,5	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b</i>
miasta	3066,4	3350,6	3721,9	4618,1	<i>urban areas</i>
wieś	2476,0	2712,3	5062,9	4065,5	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	3040,7	3374,3	5342,7	4574,4	<i>Of which private buildings ^c</i>
miasta	1118,0	1315,2	1668,5	1494,2	<i>urban areas</i>
wieś	1922,7	2059,1	3674,2	3080,2	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	2335,2	2379,8	3302,1	3323,4	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b</i>
niemieszkalne	704,3	962,6	2015,4	1236,3	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	113,7	159,5	298,6	245,1	<i>of which farm buildings</i>

a Nowo wybudowane. *b* Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). *c* Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. *d* Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. *b* Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). *c* Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. *d* Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
BUDYNKI^a BUILDINGS^a					
OGÓŁEM	4224	4711	6478	6339	TOTAL
Budynki mieszkalne	3322	3748	5082	5044	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkańach i wielomieszaniowe ^b	3316	3639	5007	4990	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^b
w tym jednorodzinne	3287	3545	4909	4925	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	3	2	1	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	902	963	1396	1295	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	53	16	99	82	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	22	20	38	27	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	187	188	230	166	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	-	1	4	5	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	161	182	375	335	Garage buildings
Budynki przemysłowe	47	51	74	57	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	101	58	128	119	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	6	13	20	6	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	40	18	9	10	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	16	21	6	10	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	4	34	20	11	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	253	342	360	430	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	5	6	18	17	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Nowo wybudowane. ^b Bez domów letnich i domków wycieczkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a Newly built. ^b Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 9 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
KUBATURA ^a w dam ³ CUBIC VOLUME ^a in dam ³					
O G Ó Ł E M	5542,4	6063,0	8784,8	8683,6	T O T A L
Budynki mieszkalne	2526,3	2817,8	3981,3	4193,7	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	2515,8	2752,1	3938,9	4167,5	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^b
w tym jednorodzinne	2337,5	2358,9	3216,4	3282,0	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	9,2	44,0	18,1	10,5	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	3016,1	3245,1	4803,4	4490,0	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	57,8	99,6	129,9	30,5	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	568,9	163,9	90,2	101,5	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	822,3	1170,0	1038,4	1046,9	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	-	1,8	24,2	5,9	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	39,9	47,7	81,6	109,5	Garage buildings
Budynki przemysłowe	425,1	584,0	1372,3	1316,3	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	452,1	339,4	1273,1	1345,3	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	7,8	57,4	48,8	44,3	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	374,6	308,1	213,4	53,1	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	66,5	90,5	22,3	102,4	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	56,7	202,5	130,2	45,5	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	120,7	163,7	301,9	246,8	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	13,7	10,2	66,1	36,7	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). ^b Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion). ^b Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 10 (250). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	15813	21199	17179	16923	Average paid employment
sektor publiczny	1921	1024	1188	940	public sector
sektor prywatny	13892	20174	15991	15983	private sector
Budowa budynków ^Δ	7977	5884	5994	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	7030	4871	4421	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	6192	6424	6508	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1821,74	2510,71	2913,24	2998,01	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	2162,35	2910,21	3090,94	3392,95	public sector
sektor prywatny	1774,64	2490,56	2899,85	2974,78	private sector
Budowa budynków ^Δ	2263,14	2779,18	2910,03	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2932,85	3228,59	3291,78	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2350,38	2796,91	2879,48	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 460) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

CHAPTER XVII

TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in the road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (unified text: Journal of Laws 2015 item 460), into the following categories: national, regional, district and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** prezentowane są w latach 2002-2008 według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji (do 26 XI 2015 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych). Od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydanymi w końcu roku. Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy**, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej** dotyczą **komunikacji autobusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw oraz zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. Dane obejmują również autobusy pośpieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

3. **Information on registered vehicles and tractors** is presented for 2002-2008 according to the evidence conducted by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 according to Central Vehicle Register kept by the Ministry of Digital Affairs (until 26 XI 2015 - the Ministry of the Interior). Since 2011 including vehicles having temporary permission issued by the ending of reference year. Temporary permission is issued for a period of about 30 days to settle all formalities for the registration of the vehicle and needed to obtain the target registration.

4. **A bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. **Road transport for hire or reward** with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, with respect to transport of passengers it includes also services for remuneration carried out by entities which carry out basic economic activity other than road transport.

6. **Information regarding urban transport** concerns **bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. Data include also express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

7. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów). Informacje o przewozach ładunków transportem lotniczym obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płaconego.

8. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. **Telefoniczne łącza główne** obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostępnym ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

7. *Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on regular routes and according to established flight schedules). Information regarding transports of freight by air transport includes transports of cargo, mail and paid baggage.*

8. *Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.*

*A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.*

*A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.*

Telecommunications

1. **Telephone main line** includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (251). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	975	1027	978	978	TOTAL
Normalnotorowe ^b	929	981	978	978	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	355	355	367	369	of which electrified
jednotorowe	697	749	746	746	single track
dwu- i więcej torowe	232	232	232	232	double and more tracks
Na 100 km² powierzchni ogólnej	5,5	5,8	5,5	5,5	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Łącznie z szerokotorowymi.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Including wide gauge.

TABL. 2 (252). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
 Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
				w km in km		
OGÓŁEM	14030,3	15008,2	16455,6	16716,1	15722,4	TOTAL
miejskie	2227,5	2565,5	2780,7	2839,0	2739,7	urban
zamiejskie	11802,8	12442,7	13674,9	13877,1	12982,7	out-of-town
Krajowe	770,6	771,7	878,4	919,4	919,4	Domestic
miejskie	198,8	215,6	213,5	216,9	216,9	urban
zamiejskie	571,8	556,1	664,9	702,5	702,5	out-of-town
Wojewódzkie	1653,7	1667,2	1696,0	1693,8	1693,8	Voivodship
miejskie	204,1	208,1	210,2	217,7	217,7	urban
zamiejskie	1449,6	1459,1	1485,8	1476,1	1476,1	out-of-town
Powiatowe	6360,2	6368,6	6420,0	6441,1	6343,6	Powiat
miejskie	627,9	662,7	695,7	681,0	678,4	urban
zamiejskie	5732,3	5705,9	5724,3	5760,1	5665,2	out-of-town
Gminne	5245,8	6200,7	7461,2	7661,8	6765,6	Gmina
miejskie	1196,7	1479,1	1661,3	1723,4	1626,7	urban
zamiejskie	4049,1	4721,6	5799,9	5938,4	5138,9	out-of-town

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (253). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	880880	1174565	1412586	1482382	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Samochody osobowe	627372	841186	1024748	1079681	<i>Passenger cars</i>
Autobusy	4264	5105	5574	5664	<i>Buses</i>
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	97703	134506	157512	163348	<i>Lorries and road tractors^b</i>
Ciągniki balastowe i rolnicze	81859	102924	115410	117994	<i>Ballast and agricultural tractors</i>
Motocykle	62937	82138	99533	105493	<i>Motorcycles</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 328. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a See general notes, item 3 on page 328. ^b Including vans.

TABL. 4 (254). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**
 Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	2453	1130	724	793	<i>National: number</i>
długość w km	108927	52753	33824	38207	<i>length in km</i>
dalekobieżne: liczba	84	39	24	35	<i>long distance: number</i>
długość w km	26384	13000	9509	11650	<i>length in km</i>
regionalne: liczba	288	141	81	91	<i>regional: number</i>
długość w km	23114	10846	6137	6783	<i>length in km</i>
podmiejskie: liczba	2065	949	614	667	<i>suburban: number</i>
długość w km ...	59310	28900	18118	19774	<i>length in km</i>
miejskie: liczba	16	1	5	-	<i>urban: number</i>
długość w km	119	7	60	-	<i>length in km</i>
Międzynarodowe: liczba	25	17	4	5	<i>International: number</i>
długość w km	20056	20007	11456	14456	<i>length in km</i>

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (255). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	2106,2	2230,0	7289,8	6249,1	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	213,7	121,2	142,6	192,7	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	76344,0	42710,1	35040,7	34518,4	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	24,2	20,2	19,8	27,7	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	744,2	1698,8	3355,4	3491,0	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1668,5	1303,8	1016,8	978,2	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	100,3	120,0	148,1	173,4	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	877,4	1258,7	2617,4	2361,4	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons; excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (256). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	3101	2793	2965	2889	Transportation network – lines in km
Tabor autobusowy w szt.	525	484	444	432	Bus fleet in units
liczba miejsc w tys.	50	44,3	37,5	36,7	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	74	58,2	52,6	55,5	Transport of passengers ^b (during the year) in mln

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 7 (257). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORCIE LOTNICZYM RZESZÓW**
PASSENGER TRAFFIC^a IN RZESZÓW AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów	46341	223917	321080	329832	Passenger arrivals ^b from airports
krajowych	33941	44674	77115	84808	domestic
zagranicznych	12400	179243	243965	245024	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów	47627	230320	324134	334236	Passenger departures ^c to airports
krajowych	36299	46220	79354	87974	domestic
zagranicznych	11328	184100	244780	246262	foreign

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^{b, c} Pasażerowie, dla których port lotniczy Rzeszów jest: ^b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data not include children below the age of 2. ^{b, c} Passengers for whom Rzeszów airport is: ^b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, ^c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 8 (258). **PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
FREIGHT LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tonach		in tonnes		
Ładunki przybyłe z portów	217	230	212	76	<i>Freight arrivals from airports</i>
krajowych	172	217	159	14	<i>domestic</i>
zagranicznych	45	13	53	62	<i>foreign</i>
Ładunki odprawione do portów	222	236	3941	653	<i>Freight deapartures to airports</i>
krajowych	185	217	149	2	<i>domestic</i>
zagranicznych	37	19	3792	651	<i>foreign</i>

^a W lotach komunikacyjnych. Łącznie z pocztą.

^a In transport flights. Including mail.

TABL. 9 (259). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki	2244	1968	1703	1682	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	25,5	16,8	12,1	11,3	<i>Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors^b</i>
Ofiary wypadków	3145	2780	2256	2160	Road traffic casualties
Śmiertelne	286	202	136	141	<i>Fatalities</i>
na 100 tys. ludności	13,6	9,5	6,4	6,6	<i>per 100 thous. population</i>
Ranni	2859	2578	2120	2019	<i>Injured</i>
na 100 tys. ludności	136,3	121,2	99,6	94,9	<i>per 100 thous. population</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 10 (260). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki	1703	1682	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	1445	1488	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	351	334	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	393	407	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	77	67	<i>incorrect overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	157	135	<i>incorrect behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	180	205	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	139	117	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	103	92	<i>of which careless entrance to the roadway</i>
Pozostałe ^b	119	131	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	1445	1488	<i>Vehicles of drivers being accident culprits</i>
Samochody osobowe	1131	1116	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	50	56	<i>Motorcycles</i>
Rowery	112	133	<i>Bicycles</i>
Motorowery	43	36	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	69	96	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	40	51	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	118	106	<i>Accidents involving intoxicated road users</i>
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	80	79	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	53	47	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	7	5	<i>of motorcycles</i>
rowerami	9	17	<i>of bicycles</i>
motorowery	5	6	<i>of motor-bicycles</i>
samochodami ciężarowymi	2	1	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	4	3	<i>of other vehicles</i>
Pieszycy	38	27	<i>Pedestrians</i>

^a Zarejestrowanych przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny.
^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons.
^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja

Telecommunications

TABL. 11 (261). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	532,0	360,6	237,2	223,0	<i>Fixed main line in thous.</i>
w tym abonenci prywatni ^b	425,4	276,0	182,4	165,5	<i>of which private subscribers^b</i>
miasta	333,9	223,6	141,0	133,6	<i>urban areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	247,6	155,3	95,5	82,7	<i>of which private subscribers^b</i>
wieś	198,1	137,0	96,2	89,4	<i>rural areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	177,9	120,8	87,0	82,9	<i>of which private subscribers^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) ...	486,6	325,3	210,1	198,8	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	295,9	193,1	118,6	112,9	<i>urban areas</i>
wieś	190,7	132,2	91,5	85,9	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne					
samoinkasujące	4696	2765	414	248	<i>Public pay telephones</i>
miasta	2999	1328	242	119	<i>urban areas</i>
wieś	1697	1437	172	129	<i>rural areas</i>

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 3) na str. 29.

W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in the chapter concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments; see general notes to the Yearbook, item 7, point 3) on page 29.

As opposed to groupings in the COICOP classification, “non-foodstuff goods” are presented separately.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeds, crop protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe — 2000 m² i więcej, domy handlowe — od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechnie są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from own or used warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by **organizational forms** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and shopping centres are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for shopping centres.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the prep-

we, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobno-detalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

ation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade activity, including information regarding shops and petrol stations, are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (262). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	15344,7	17610,4	22774,5	23403,2	TOTAL in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					<i>Of which in trade enterprises^a:</i>
w milionach złotych	3264,5	5471,0	7348,1	7900,9	<i>in million zlotys</i>
w %	21,3	31,1	32,3	33,8	<i>in %</i>
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	7315	8279	10706	11004	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (263). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	7320,6	10144,2	13415,9	13740,6	TOTAL
---------------------	---------------	----------------	----------------	----------------	--------------

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	67,7	75,1	84,2	85,2	<i>Consumer goods</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	26,2	28,1	27,5	29,6	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
napoje alkoholowe	5,6	5,2	4,7	4,9	<i>alcoholic beverages</i>
towary nieżywnościowe	35,9	41,8	52,0	50,7	<i>non-foodstuffs</i>
Towary niekonsumpcyjne	32,3	24,9	15,8	14,8	<i>Non-consumer goods</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (264). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	11095,4	17224,1	30469,4	29729,2	TOTAL
---------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	--------------

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	23,1	18,0	9,0	11,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	5,2	3,4	1,4	1,9	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	71,7	78,6	89,6	86,7	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (265). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**
 Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS AND PETROL STATIONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SKLEPY	19913	17027	17735	18204	SHOPS
Domy towarowe	7	7	8	7	Department stores
Domy handlowe	25	18	15	15	Trade stores
Supermarkety	135	233	331	322	Supermarkets
Hipermarkety	10	21	23	22	Hipermarkets
Sklepy powszechne	555	504	613	593	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	879	1347	1696	1776	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	18302	14897	15049	15469	Other shops ^b
STACJE PALIW	488	481	463	473	PETROL STATIONS

^a Według lokalizacji sklepu/stacji paliw; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 335. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes, item 5 on page 335. ^b Data concern economic entities employing more than 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (266) GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	432	511	715	841	<i>Number of catering establishments (as of 31 XII)</i>
w tym restauracje	144	183	248	288	<i>of which restaurants</i>
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł ...	148510	321275	482137	611883	<i>Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z produkcji gastronomicznej	95634	250436	396960	507409	<i>from catering production</i>
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	34000	40675	49731	64068	<i>from the sale of alcoholic beverages and tobacco</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (267) MAGAZYNY HANDLOWE^a
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	1651	1260	1270	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	847,4	1890,4	1070,4	<i>storage area in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	162	197	183	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	59,4	112,5	119,8	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	257	227	257	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	515,4	486,9	572,4	<i>storage area in thous. m²</i>
Silosi i zbiorniki:				<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	523	211	386	<i>number</i>
pojemność w dam ³	67,5	42,6	49,0	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (268). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	129	126	132	133	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	117	115	122	123	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	474,6	457,0	665,6	678,1	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	293,8	325,3	419,3	426,4	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	3183	3045	4096	4401	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	2343	2265	2979	3301	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	156	144	116	114	<i>Seasonal marketplaces ^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	10256,7	10356,4	10097,3	9821,4	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1047, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których **liczba pracujących przekracza 9 osób**.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji,

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. *The financial results of enterprises are adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1047, with later amendments).*

*Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers **employing more than 9 persons**.*

Data do not include banks, brokerage houses and insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. *Revenues from total activity (sums received and due) include:*

- 1) *net revenues from the sale of products (goods and services), including subsidies on products;*
- 2) *net sales revenues of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;*
- 3) *other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets and investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;*
- 4) *financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits*

zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, in which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

W 2016 r. wszelkie skutki zdarzeń, które do tychczas wpływały na zyski i straty nadzwyczajne, są zaliczane odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, do 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiszczyć po uwzględnieniu przyznanych ulg.

Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

9. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

10. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoter-

6. Result on extraordinary events (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

In 2016 all economic effects of the events which previously affected the extraordinary profits and losses are classified as other operating revenues or other operating costs, respectively.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, until 2015 corrected by the result on extraordinary events.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments resulting from separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted.

It includes:

- the current part, i.e. the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. a difference between the state of provisions and assets, by virtue of deferred tax (because of the temporary differences between the gross financial result and the basis for taxation resulting from the different moments of the income and cost statement, in accordance with the tax and accounting regulations) at the end and the beginning of the reporting period.

9. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

10. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities (excluding special funds),

minowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),

- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

11. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

13. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów

— **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities (excluding special funds),

— **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditures) to short-term liabilities (excluding special funds).

11. Current assets include: inventories, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term deferred expenditures.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of its due date).

12. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015 they have also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *initial capital* — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- *founders' capital* — in state owned enterprises,
- *participation fund* — in co-operatives,
- *owners' capital* — in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

13. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the

i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

14. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

14. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.*

TABL. 1 (269). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	45155,7	79715,4	106359,9	113182,9	Revenues from total activity
sektor publiczny	7220,1	6392,7	2911,3	2893,0	public sector
sektor prywatny	37935,6	73322,7	103448,5	110289,9	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	26321,1	37470,4	47568,8	49578,8	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	17384,3	39987,6	56466,5	58335,4	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	557,5	1062,1	879,6	1161,0	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	43156,6	76249,9	101832,8	105776,5	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	7070,5	6334,2	2856,2	2952,7	public sector
sektor prywatny	36086,1	69915,7	98976,5	102823,8	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	26421,6	39276,8	50986,1	52798,2	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	15275,9	34676,8	48385,5	50213,3	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	721,8	1439,3	1231,3	1299,7	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1999,1	3465,5	4527,1	7406,4	Financial result on economic activity
sektor publiczny	149,6	58,5	55,1	-59,7	public sector
sektor prywatny	1849,5	3407,0	4472,0	7466,1	private sector
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych ...	0,7	-6,0	1,2	x	Result on extraordinary events
sektor publiczny	0,1	-16,9	1,2	x	public sector
sektor prywatny	0,6	10,9	0,0	x	private sector
Wynik finansowy brutto	1999,9	3459,5	4528,3	7406,4	Gross financial result
sektor publiczny	149,7	41,6	56,3	-59,7	public sector
sektor prywatny	1850,2	3417,9	4472,0	7466,1	private sector
Zysk brutto	2328,1	3945,1	5474,1	8037,5	Gross profit
Strata brutto	328,2	485,6	945,8	631,1	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	284,8	446,7^a	549,4	387,8	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny	37,3	26,3	18,6	11,6	public sector
sektor prywatny	247,5	420,4	530,8	376,2	private sector
W tym podatek dochodowy	264,0	446,7	549,4	387,8	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1715,0	3012,8	3978,9	7018,7	Net financial result
sektor publiczny	112,4	15,2	37,7	-71,3	public sector
sektor prywatny	1602,6	2997,5	3941,2	7090,0	private sector
Zysk netto	2023,2	3501,4	4882,1	7563,6	Net profit
Strata netto	308,2	488,6	903,2	544,9	Net loss

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.
^a Include only income tax.

TABL. 2 (270). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	Wynik finansowy brutto	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	Wynik finansowy netto
		<i>Revenues from total activity</i>	<i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	<i>Gross financial result</i>	<i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	<i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	45155,7	43156,6	1999,9	284,8	1715,0
TOTAL	2010	79715,4	76249,9	3459,5	446,7 ^a	3012,8
	2015	106359,9	101832,8	4528,3	549,4	3978,9
	2016	113182,9	105776,5	7406,4	387,8	7018,7
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnictwo ... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		109,8	96,0	13,8	0,1	13,7
Przemysł		56750,8	53664,0	3086,8	184,5	2902,3
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		40494,0	37497,7	2996,2	185,0	2811,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1002,7	969,3	33,4	6,8	26,6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		4066,2	3923,9	142,3	29,6	112,7
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		39206,7	36190,8	3015,9	93,5	2922,3
Transport i gospodarka magazynowa		3012,2	2931,4	80,8	12,4	68,4
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		307,5	299,7	7,8	0,5	7,3
<i>Accommodation and catering</i> ^Δ						
Informacja i komunikacja		1696,0	1287,7	408,3	43,8	364,5
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1020,0	940,7	79,3	12,4	66,8
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1002,0	756,4	245,7	0,8	244,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		638,9	605,7	33,3	4,7	28,6
<i>Administrative and support service activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		553,6	518,2	35,4	2,8	32,7
<i>Human health and social work activities</i>						

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a Include only income tax.

TABL. 3 (271). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw ogółem Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result			
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises			
OGÓŁEM	2005	2028	76,8	21,5	1,7	75,8	22,0	2,2
TOTAL	2010	2265	81,2	18,5	0,3	80,6	18,8	0,6
.....	2015	2422	85,3	14,6	0,1	85,0	14,9	0,2
.....	2016	2416	85,2	14,5	0,2	84,8	14,8	0,4
sektor publiczny <i>public sector</i>		126	71,4	28,6	-	70,6	29,4	-
sektor prywatny <i>private sector</i>		2290	86,0	13,8	0,3	85,6	14,0	0,4
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		26	92,3	7,7	-	92,3	7,7	-
Przemysł <i>Industry</i>		850	85,6	14,4	-	85,3	14,6	0,1
w tym: <i>of which:</i>								
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		731	86,5	13,5	-	86,0	13,8	0,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		76	84,2	15,8	-	84,2	15,8	-
Budownictwo <i>Construction</i>		261	84,3	15,7	-	83,5	16,1	0,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		771	87,4	12,6	-	87,2	12,8	-
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		132	79,5	19,7	0,8	79,5	19,7	0,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>		38	71,1	26,3	2,6	71,1	26,3	2,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		55	72,7	23,6	3,6	72,7	25,5	1,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		64	95,3	4,7	-	92,2	6,3	1,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		59	79,7	20,3	-	79,7	20,3	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		63	87,3	11,1	1,6	85,7	11,1	3,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		66	78,8	19,7	1,5	78,8	19,7	1,5

TABL. 4 (272). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
OGÓŁEM 2005 TOTAL	95,6	4,4	3,8	33,4	99,9	149,7
	2010	95,7	4,3	3,8	30,0	153,3
	2015	95,7	4,3	3,7	32,4	170,6
	2016	93,5	6,5	6,2	34,6	167,8
sektor publiczny public sector	102,1	-2,1	-2,5	75,7	98,3	136,4
sektor prywatny private sector	93,2	6,8	6,4	31,1	113,7	170,5
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	87,5	12,5	12,5	166,7	305,1	475,2
Przemysł Industry	94,6	5,4	5,1	33,2	107,3	164,0
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	92,6	7,4	6,9	36,0	101,6	166,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	96,7	3,3	2,7	100,3	172,4	190,8
Budownictwo Construction	96,5	3,5	2,8	39,9	109,7	166,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	92,3	7,7	7,5	28,6	114,0	177,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	97,3	2,7	2,3	23,9	119,6	130,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	97,5	2,5	2,4	16,4	33,7	46,1
Informacja i komunikacja Information and communication	75,9	24,1	21,5	52,5	245,2	258,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities ^Δ	92,2	7,8	6,6	87,8	137,3	167,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	75,5	24,5	24,4	98,4	152,1	173,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	94,8	5,2	4,5	52,3	165,6	190,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	93,6	6,4	5,9	59,1	138,9	153,1

TABL. 5 (273). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy Inventories				Należności krótko- terminowe Short-term dues		Inwes- tycje krótko- termino- we Short- -term invest- ments	Krótko- termino- we rozli- czenia między- okre- sowe Short- -term inter- period settle- ments	
		razem total	w tym of which			razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^a of which from deliveries and ser- vices ^a			
			materiały mate- rials	półpro- dukty i pro- dukty w toku semi- finished products and work in pro- gress	produkty gotowe finished products					towary goods
w mln zł in mln zł										
OGÓŁEM 2005	14040,7	4494,5	1240,2	678,5	1100,2	1453,3	6242,6	5498,1	3131,0	172,6
TOTAL 2010	23011,1	6782,8	1931,5	1082,0	1165,8	2483,8	11226,3	9832,4	4505,5	496,5
2015	32224,2	10299,8	2646,1	2076,7	1569,6	3707,9	15116,9	13399,7	6124,1	683,3
2016	36130,7	11054,9	3039,0	2121,4	1626,3	3878,8	16768,0	14653,2	7447,4	860,4
sektor publiczny public sector	2318,1	443,5	156,1	44,3	27,5	8,6	383,7	276,8	1286,6	204,3
sektor prywatny private sector	33812,6	10611,4	2882,8	2077,1	1598,8	3870,2	16384,3	14376,3	6160,8	656,1
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	89,2	30,4	4,6	3,0	21,5	1,3	26,0	15,2	31,3	1,5
Przemysł Industry	21743,7	7030,1	2828,8	1810,0	1442,7	661,1	9831,6	8423,0	4395,7	486,3
w tym: of which:										
przetwórstwo przemy- słowe manufacturing	18480,8	6739,8	2783,4	1808,9	1435,4	425,6	7292,6	6244,7	4008,5	439,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewe- rage, waste mana- gement and reme- diation activities	307,5	19,4	12,1	0,3	0,5	5,6	116,2	93,1	161,6	10,4

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 12.

^a See general notes to the chapter „Finances of enterprises”, item. 12.

TABL. 5 (273). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy Inventories					Należności krótko-terminowe Short-term dues		Inwestycje krótko-terminowe Short-term investments	Krótko-terminowe rozliczenia między-okresowe Short-term inter-period settlements
		razem total	w tym of which				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^a of which from deliveries and services ^a		
			materiały materials	półprodukty i produkty w toku w toku semi-finished products and work in progress	produkty gotowe finished products	towary goods				
w mln zł in mln zł										
Budownictwo Construction	2152,0	573,7	77,4	237,7	113,8	122,5	901,8	770,1	515,1	161,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	9229,1	3229,5	87,1	19,2	42,2	3015,8	4430,8	4159,9	1487,1	81,6
Transport i gospodarka magazynowa Transport and storage	703,8	42,0	14,7	0,6	0,5	21,2	515,8	464,7	129,1	16,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	39,3	9,0	1,6	0,6	0,3	6,4	14,7	9,7	14,0	1,6
Informacja i komunikacja Information and communication	647,3	16,1	3,2	1,1	0,4	11,2	482,5	403,7	131,5	17,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	576,6	44,3	2,7	20,1	2,5	12,3	170,9	75,4	303,3	58,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	454,8	34,3	3,8	22,6	0,0	6,2	140,3	127,7	257,7	22,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	243,9	23,4	7,5	6,0	1,2	8,4	145,2	112,1	67,1	8,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	113,2	8,1	6,1	0,3	1,0	0,7	58,9	52,7	43,7	2,5

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 12.ª See general notes to the chapter „Finances of enterprises”, item. 12.

TABL. 6 (274). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years		
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	17746,3	9531,8	5730,1	-1361,0	1714,8
TOTAL	2010	33362,5	12417,4	16541,2	-1659,2	3008,2
	2015	43538,3	16298,1	19773,5	-959,6	3813,2
	2016	44426,5	13586,2	21058,7	-883,9	7008,6
sektor publiczny public sector		3361,9	2832,6	502,7	-274,7	-71,3
sektor prywatny private sector		41064,6	10753,6	20555,9	-609,2	7080,0
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		168,1	72,2	39,3	-2,5	13,7
Przemysł Industry		25299,5	7204,0	11972,7	43,6	2895,6
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		22497,8	5085,6	11640,5	37,0	2804,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1516,8	1200,3	183,4	11,5	26,5
Budownictwo Construction		1407,7	635,7	687,9	-171,9	113,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles ^Δ		5665,2	1632,0	2091,6	-524,9	2919,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1001,3	805,4	252,7	-151,7	68,4
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering ^Δ		337,3	219,0	19,4	-25,3	7,3
Informacja i komunikacja Information and communication		5317,4	114,3	4784,4	-5,3	364,5
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities		2168,3	1816,9	259,2	-60,9	66,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1827,5	688,7	534,8	20,1	244,9
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities		346,3	89,3	111,4	0,9	27,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		239,8	159,6	56,3	-2,0	32,7

TABL. 7 (275). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
			Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
			w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	2005	6990,6	1036,2	1438,1	1551,0	1221,7
TOTAL	2010	10155,5	657,5	1662,2	2704,8	1867,3
	2015	13590,6	100,7	936,7	2418,5	5200,3
	2016	10577,9	79,4	820,0	2497,6	2233,9
sektor publiczny		2780,1	68,8	805,7	1,2	-
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		7797,8	10,6	14,3	2496,5	2233,9
<i>private sector</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		57,8	4,4	31,1	4,6	-
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		6637,1	63,6	355,6	1082,2	2037,5
<i>Industry</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe		4566,4	10,7	301,5	1071,0	2036,0
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1198,4	39,8	-	5,6	1,5
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		429,8	4,5	182,6	215,2	4,3
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1103,3	0,0	1,4	708,8	76,1
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		718,7	1,5	221,6	125,2	2,2
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		174,4	-	-	153,7	7,0
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		104,2	0,7	0,1	18,7	0,8
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		354,9	4,6	1,2	30,4	-
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		628,6	-	8,5	24,1	84,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		81,4	-	0,0	64,4	0,1
<i>Administrative and support service activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		155,7	-	17,9	51,6	-
<i>Human health and social work activities</i>						

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (276). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Długoterminowe <i>Long-term</i>		Krótkoterminowe <i>Short-term</i>			
		razem <i>total</i>	w tym kredyty i pożyczki <i>of which credits and loans</i>	razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		
					kredyty i pożyczki <i>credits and loans</i>	z tytułu dostaw i usług <i>from deli- veries and services</i>	
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	12613,1	3009,9	2367,2	9603,2	2139,5	5096,5
TOTAL	2010	20314,5	5039,2	2972,4	15275,3	2907,8	8430,5
	2015	29326,9	10234,2	6696,6	19092,7	5443,6	9639,0
	2016	32435,9	10668,5	7656,9	21767,4	5738,5	10644,3
sektor publiczny		2102,1	369,2	325,5	1733,0	222,4	223,3
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		30333,8	10299,4	7331,4	20034,4	5516,1	10421,0
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		33,2	9,4	7,2	23,8	5,1	6,6
Przemysł		19110,5	5762,0	4668,4	13348,5	4030,1	5565,7
<i>Industry</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
przetwórstwo przemysłowe		15693,6	4507,8	3479,4	11185,8	3588,4	4447,9
<i>manufacturing</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		317,2	134,4	129,7	182,8	47,1	55,0
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		1473,3	171,3	132,4	1302,0	296,8	640,2
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		7439,5	2223,7	694,5	5215,8	951,2	3715,2
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		849,9	305,3	182,8	544,7	104,7	289,3
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		339,2	253,4	220,1	85,7	46,6	17,6
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		430,7	177,4	92,4	253,3	35,1	130,0
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1396,1	973,1	902,4	423,0	57,4	115,4
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		891,2	627,1	623,9	264,0	138,3	64,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		173,1	34,1	19,0	139,0	39,9	25,4
<i>Administrative and support service activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		185,7	110,2	102,9	75,4	17,1	30,1
<i>Human health and social work activities</i>							

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła w 2005 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. 2003 Nr 15, poz. 148 z późn. zm.), a od 2010 r. – ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. 2013 poz. 885 z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. 2009 Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa o samorządzie gminnym, powiatowym, województwa (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1392, 1445 i 1515, z późniejszymi zmianami) oraz ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 XI 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 513, z późniejszymi zmianami).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu,

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public dept, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining the above mentioned processes in 2005 provided the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 15, item 148 with later amendments), and since 2010 – the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 885 with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241 with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina, Powiat and Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2015 items 1392, 1445 and 1515, with later amendments), and the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2015 item 513, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of local government units budgets as well as revenue and costs of self-government budgetary establishments.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat.

natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

5. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - d) środki z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;
- 2) dotacje:
 - a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych),
 - c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
 - d) pozostałe dotacje, w tym dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue, income or expenditure. The presented data were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources.

5. Budget revenue of local government units comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
 - c) revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
 - d) funds from other sources for the additional financing of own tasks;
- 2) targeted grants:
 - a) from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
 - b) provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200 and 620 according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources),
 - c) received from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),
 - d) other grants, of which targeted grants for tasks realized on the basis of agreements between local government units;
- 3) general subvention from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing and regional parts.

6. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m. in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu publicznego,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

6. Expenditure of local government units budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organizational and legal units operating within local government units budgets,
- expenditures on public debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

7. Since 2010 in the sector of public finance are functioning **self-government budgetary establishments** which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective grants, as well as from targeted grants for current tasks and targeted grants for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local government units.

8. Information concerning local government units budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance reports.

TABL. 1 (277). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship	
						w tys. zł
OGÓŁEM	2005	5129497,6	3062213,0	864112,6	895304,6	307867,4
TOTAL	2010	9118165,0	5157084,3	1471656,1	1602409,5	887015,1
	2015	10289164,6	5601762,5	1855941,7	1587839,0	1243621,4
	2016	10866327,3	6608604,2	1924826,5	1594244,6	738652,0
Dochody własne		3994408,8	2338359,5	904933,7	461549,3	289566,3
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym		1744271,1	906214,0	401137,3	243294,0	193625,9
Share in income tax						
od osób prawnych		223881,0	40596,3	30156,5	8507,5	144620,6
corporate income tax						
od osób fizycznych		1520390,2	865617,6	370980,7	234786,5	49005,3
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		834398,7	635246,7	199152,0	-	-
Tax on real estate						
Podatek rolny		82803,9	80212,4	2591,4	-	-
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		46001,2	37016,6	8984,6	-	-
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		58120,2	36974,0	21146,2	-	-
Tax on civil law transactions						
Opłata skarbowa		15108,7	8873,8	6234,9	-	-
Stamp duty						
Dochody z majątku		232358,2	139664,5	51615,6	24953,3	16124,9
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		92939,4	60729,5	22321,4	7478,9	2409,6
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character						
Środki na dofinansowanie własnych zadań po - zyskane z innych źródeł		36776,0	17612,9	11990,2	6672,8	500,0
Funds for additional financing of own tasks from other sources						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (277). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
Dotacje ogółem Total grants	3275227,5	2191608,5	459524,4	392703,9	231390,7
Dotacje celowe	2977180,0	2127567,9	366418,6	366760,5	116433,0
Targeted grants					
z budżetu państwa	2977180,0	2127567,9	366418,6	366760,5	116433,0
from the state budget					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	2335488,7	1761372,6	289253,8	197648,7	87213,6
for government administration tasks					
własne	509444,7	325824,0	64403,6	102780,9	16436,2
for own tasks					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2588,6	1596,2	383,7	394,7	214,0
realized on the basis of agreements with government administration entities					
realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	54545,9	18720,2	8445,3	24031,6	3348,9
received for tasks realized on the basis of self- government agreements					
otrzymane z państwowych funduszy celowych ..	27121,4	17006,2	3786,7	5286,0	1042,6
received from state appropriated funds					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na do- finansowanie własnych zadań	47990,6	3048,7	145,5	36618,7	8177,7
for financial assistance between local self-gover- ment entities for additional financing of own tasks					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	196340,0	56652,7	63240,8	16077,8	60368,9
Grants from paragraphs 200 and 620 ^b					
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subvention from state budget	3596691,0	2078636,1	560368,4	739991,4	217695,0
w tym część oświatowa	2506688,6	1411282,7	517066,9	540229,7	38109,3
of which educational part					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (278). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
 WEDŁUG DZIAŁÓW W 2016 R.
 REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISIONS IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	10866327,3	6608604,2	1924826,5	1594244,6	738652,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	110654,7	48624,3	185,2	12982,5	48862,7
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	547,2	63,6	-	0,0	483,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektrycz- ną, gaz, wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	14545,8	14545,8	-	-	-
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	405241,1	79042,9	135282,2	93672,5	97243,6
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	234686,0	133084,6	51661,6	35612,9	14326,9
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	45550,8	3545,8	7967,5	31532,2	2505,3
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	78828,2	37924,1	9036,0	23125,4	8742,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpo- żarowa <i>Public safety and fire care</i>	128340,8	3186,0	41010,2	84144,5	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem <i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal perso- nality and expenses associated with their intake</i>	2939794,7	1794533,9	673124,1	275696,8	196439,8
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>	3730941,0	2119829,3	567645,2	742790,4	300676,0
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	249548,2	177216,1	48279,7	23760,9	291,4
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	82317,1	201,5	7292,4	74076,3	746,9
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	2305226,1	1862135,8	290559,9	148501,1	4029,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	54202,8	11503,7	10015,8	27361,9	5321,4
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	33802,7	24267,3	3667,8	5844,5	23,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	306818,4	241827,8	58547,5	5295,3	1147,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	12660,4	5388,9	647,2	820,8	5803,4
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	47434,4	34522,6	12227,1	665,5	19,1

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (279). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Wojewódz-
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty	two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	5182183,1	3042523,1	920802,4	904696,9	314160,7
TOTAL	2010	9865856,8	5659683,2	1571777,9	1654700,1	979695,6
	2015	10351671,4	5421068,5	2031757,7	1572357,0	1326488,1
	2016	10394404,9	6429637,7	1832710,5	1517927,4	614129,3
Wydatki bieżące		9190506,5	5746493,6	1640023,2	1309052,3	494937,4
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		806599,9	367099,9	167018,8	104707,4	167773,7
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		26006,0	22201,7	2817,6	986,7	-
of which for self-government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		2206302,5	1878743,1	275125,0	47491,0	4943,4
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		6074848,5	3451938,2	1165118,1	1144616,2	313176,0
Current expenditure of budgetary units						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		3445970,1	1936708,2	655062,1	707034,4	147165,5
wages and salaries						
w tym osobowe		3131304,3	1759117,4	597592,4	639256,3	135338,2
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		654256,5	393779,1	115987,0	117607,6	26882,8
derivatives of wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		1559652,9	921728,0	332364,0	211744,6	93816,4
purchase of materials and services						
Wydatki na obsługę długu		81638,9	38658,8	25767,2	9035,0	8178,0
Expenditures on debt servicing						
Wydatki majątkowe		1203898,3	683144,2	192687,2	208875,1	119191,9
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		1182457,9	675479,2	188061,7	208075,1	110841,9
Of which investment expenditure ^c						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund and contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including grants for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (280). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2016 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISIONS IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	10394404,9	6429637,7	1832710,5	1517927,4	614129,3
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	136479,9	59527,8	645,3	10400,9	65905,9
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	11737,8	77,5	-	-	11660,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	31670,7	31618,2	52,5	-	-
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	1042942,0	413132,2	210175,8	234500,0	185133,8
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	156618,0	101897,9	43391,4	9477,0	1851,7
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	72775,3	18970,4	15494,3	31310,0	7000,7
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	907130,8	524865,5	109554,3	157607,9	115103,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	187073,0	48882,1	52383,9	84903,1	903,9
Obsługa długu publicznego <i>Public debt servicing</i>	81669,4	38668,1	25767,2	9056,1	8178,0
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>	17018,3	6599,1	8041,1	2378,2	-
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	3394678,5	2214770,2	652662,3	481455,2	45790,7
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	183264,5	28946,8	19635,1	84417,2	50265,4
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	2648252,3	2059645,3	374177,3	206089,4	8340,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	166914,5	29469,8	30634,3	74944,2	31866,3
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	250027,3	66964,5	73551,4	106358,7	3152,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	564520,4	433907,1	126413,8	2904,8	1294,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	297225,6	185723,9	42065,0	8863,6	60573,2
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	201609,5	151058,4	45049,4	2121,4	3380,3

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5 (281). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
Przychody	2015	206154,6	194470,1	8885,6	2798,9	-
Revenue						
	2016	185148,5	172031,1	3149,5	9968,0	-
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		113838,5	107477,7	703,5	5657,3	-
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu teryto- rialnego ^b		24066,1	20136,0	1112,5	2817,6	-
<i>Grants from local self-government units budgets^b</i>						
Koszty	2015	209502,6	197978,7	8803,4	2720,6	-
Costs						
	2016	185873,3	173746,7	3327,0	8799,6	-
w tym: of which:						
Materiały i usługi		62399,8	58277,3	1114,1	3008,3	-
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych		830,7	798,8	-	31,9	-
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego		556,9	556,9	-	-	-
<i>Surplus payments to local government units budgets</i>						

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, udoskonalenia gruntów oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji, z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji i działów według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, improvements to land, since 1995, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization, except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections and divisions according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Wartość nakładów inwestycyjnych od 1999 r. poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowią kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

3. *The value of investment outlays since 1999 incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognized, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since

2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 XII 2016 r. należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
- przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

3. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych — ustalono szacunkowo.

4. Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets at current book-keeping prices as of 31 XII 2016 is understood as:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
- before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 – the purchase of manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 – also revaluation according to fair value.

3. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

4. The value of public roads, streets and squares was included in the section “Transportation and storage”.

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (282). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł <i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM TOTAL	10288,7	11001,6	9909,5
sektor publiczny <i>public sector</i>	5524,9	4531,0	3340,5
sektor prywatny <i>private sector</i>	4763,7	6470,6	6569,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	181,4	235,8	205,8
Przemysł <i>Industry</i>	3065,5	4075,9	4187,0
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	34,6	14,4	11,3
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	1539,1	2708,6	3173,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	788,5	915,2	767,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and re- mediation activities</i>	703,4	437,8	234,7
Budownictwo <i>Construction</i>	220,7	310,5	157,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	721,5	646,7	640,3
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	2757,6	2469,4	1766,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	172,7	126,7	79,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	87,5	129,0	118,6

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 1 (282). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (dok.)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł in mln zł		
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	60,8	86,3	39,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1246,4	1569,9	1508,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	121,7	134,5	57,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	42,3	45,4	36,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	351,4	353,4	546,0
Edukacja <i>Education</i>	574,1	280,3	201,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	300,8	243,3	194,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	353,6	248,8	144,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	30,8	45,6	25,3

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

TABL. 2 (283). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	4133,0	5829,3	5531,3
sektor publiczny <i>public sector</i>	1315,7	1545,2	1007,8
sektor prywatny <i>private sector</i>	2817,1	4284,1	4523,5
w tym: <i>of which:</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	52,6	79,4	56,4
Przemysł <i>Industry</i>	2329,0	3754,3	3945,2
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	31,2	11,2	10,2
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	1416,9	2656,6	3100,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	778,9	888,0	723,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remedi- ation activities</i>	102,0	198,5	111,1
Budownictwo <i>Construction</i>	170,4	163,8	97,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	563,0	554,7	498,3
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	295,3	696,0	429,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	68,4	63,5	60,2
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	61,2	85,4	93,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	57,5	45,6	36,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	128,3	94,0	91,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	78,8	67,1	21,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	17,1	34,3	27,9
Edukacja <i>Education</i>	20,1	3,7	12,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	210,3	149,1	136,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	72,1	34,2	22,2
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	8,9	4,4	1,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (284). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
OGÓŁEM 2010	2891,9	1151,5	1441,5	287,0
TOTAL 2015	4352,4	1569,8	2404,9	324,5
	2016	4133,7	1260,0	341,2
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	54,2	43,4	8,1	1,9
Przemysł <i>Industry</i>	3071,6	739,9	2184,5	93,8
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	10,1	1,0	5,2	3,9
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	2841,0	641,1	2111,3	79,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	112,3	29,7	35,8	3,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	108,2	68,1	32,2	7,0
Budownictwo <i>Construction</i>	91,1	36,5	34,4	20,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	390,9	204,2	109,4	76,1
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	128,3	25,1	9,1	93,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	44,8	28,8	15,0	1,0
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	44,6	8,4	16,5	19,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	22,6	12,2	10,0	0,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	80,6	73,7	5,6	1,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	16,6	0,6	5,5	10,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	21,0	4,0	5,0	12,0
Edukacja <i>Education</i>	12,0	7,4	2,0	2,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	131,4	64,7	58,8	7,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	22,4	10,9	10,7	0,7
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	1,5	0,0	1,2	0,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (285). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	109173,1	152880,4	162580,1
TOTAL			
sektor publiczny	45224,8	66200,0*	69908,2
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	63948,3	86680,4	92671,9
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6314,0	7179,7	7353,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	36122,5	48792,6	50715,4
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	3411,4	4353,4	4733,1
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	21291,3	29761,3	31938,6
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	6498,9	7418,9	6756,8
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja ^Δ	4920,9	7259,0	7286,9
<i>water supply; sewerage, waste management and remedi- ation activities</i>			
Budownictwo	1819,2	2462,3	2607,8
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5021,3	6722,3	7332,0
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	18961,8	33202,9	36915,1
<i>Transportation and storage^b</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	570,4	1247,3	1294,3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	2412,5	2056,8	2323,7
<i>Information and communication</i>			

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.
^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 4 (285). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł in mln zł		
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	582,8	898,0	851,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	22982,9	29456,6	31577,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	915,6	1505,5	1343,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	299,7	602,8	607,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	4528,4	5070,3	5383,6
Edukacja <i>Education</i>	4000,8	6242,1	6436,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2794,2	4274,2	4502,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1629,4	2847,7	3007,3
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	217,5	319,6	329,6

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 5 (286). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	48532,5	64727,5	68317,1
w tym: of which:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	883,6	1323,0	1390,3
Przemysł <i>Industry</i>	32242,1	43223,3	44984,1
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	3383,8	4278,1	4648,3
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	20531,4	28656,8	30789,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	6332,8	7092,0	6374,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and re- mediation activities</i>	1994,1	3196,4	3171,9
Budownictwo <i>Construction</i>	1311,8	1547,6	1583,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3523,2	4645,9	5174,9
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1275,0	1887,9	2035,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	377,5	949,3	983,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2260,6	1810,5	2055,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	526,7	815,1	765,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2575,5	2994,6	3891,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	538,0	892,8	691,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	180,2	349,7	323,8
Edukacja <i>Education</i>	185,0	288,4	288,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2103,6	3178,5	3278,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	508,3	770,8	817,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	40,2	49,6	50,9

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r., z późn. zm.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013 with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Gross output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyc-

(łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreuującą dochody do dyspozycji brutto.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

ble wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) and other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

*7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.*

8. Gross primary income in the households sector is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social security benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe,
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie politycz-

10. Grouping regional accounts data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books,
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,
- 3) general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector,
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.

ne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2015 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Zmiany dotyczyły przeklasyfikowania kolejnych jednostek publicznych do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS „Skorygowany szacunek produktu krajowego brutto za 2016 rok” z dnia 23 X 2017 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/skorygowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-2016-rok,9,3.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne i podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2015 r.”.

12. *The estimation of the hidden economy and illegal activities is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing prostitution services).*

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes.*

13. *Data from the regional accounts for the years 2010–2015 were changed in relation to those previously published as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Changes concerned reclassification of further public entities into the general government sector.*

14. *Detailed description of the changes, introduced in the national accounts can, be found in the CSO news release “Revised estimate of gross domestic product for the year 2016” of 23 X 2017, available at website <http://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/annual-national-accounts/revised-estimate-of-gross-domestic-product-for-the-year-2016,6,1.html>.*

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2015”.*

TABL. 1 (287). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015	2010	2014	2015
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	55567	67352	70577	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	48875	59721	62613	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw non-financial corporations	22765	29796	31875	46,6	49,9	50,9
instytucji rządowych i samorządowych general government	9667	11167	11439	19,8	18,7	18,3
gospodarstw domowych households	15030	17015	17649	30,8	28,5	28,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ryba- ctwo Agriculture, forestry and fishing	847	986	869	1,7	1,7	1,4
Przemysł Industry	13014	17976	19464	26,6	30,1	31,1
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	10931	15294	16700	22,4	25,6	26,7
Budownictwo Construction	4134	4717	4901	8,5	7,9	7,8
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ ; transport i gospodarka magazy- nowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accomoda- tion and catering ^Δ ; information and communication ^Δ	13877	16090	16913	28,4	26,9	27,0
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	4396	4845	4711	9,0	8,1	7,5
Pozostałe usługi ^Δ Others activities ^Δ	12607	15106	15754	25,8	25,3	25,2
NA 1 MIESZKAŃCA w zł PER CAPITA in zł	26122	31643	33176	x	x	x

^Δ Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 28.

^Δ See general notes, item 2 on page 28.

TABL. 2 (288). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	105764	128532	134130	Gross output
Zużycie pośrednie	56889	68812	71517	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	48875	59721	62613	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	22217	26287	26882	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	26559	33508	35703	Gross operating surplus

TABL. 3 (289). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	38990	45703	46754	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	18329	21472	21978	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	38943	45035	46429	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	18307	21158	21825	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane dane dotyczą **podmiotów gospodarki narodowej** zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1068 z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. poz. 2009 z późniejszymi zmianami).

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Presented data concern **entities of the national economy** recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1068 with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30 XI 2015 on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens (Journal of Laws item 2009, with later amendments).

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1 (290). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGION**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGION REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	139059	152618	165155^b	167749^b	TOTAL
sektor publiczny	6076	6086	5994	6017	public sector
sektor prywatny	132983	146532	158141	160548	private sector
Według wybranych form prawnych:					By selected legal forms:
przedsiębiorstwa państwowe	10	2	2	2	state owned enterprises
spółki	16273	17082	22789	24338	companies
w tym:					of which:
handlowe	5822	7452	11846	13402	commercial
cywilne	10320	9495	10798	10786	civil
spółdzielnie	779	731	800	801	cooperatives
fundacje	172	256	460	526	foundations
stowarzyszenia i organizacje społeczne	4059	5610	6846	7081	associations and social organizations
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	108430	118618	122549	123175	natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b By ownership sectors – excluding entities for which the information on the form of ownership does not occur in the REGON register.

TABL. 2 (291). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGION WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGION REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity		
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships		spółdzielnie cooperatives	
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation				
OGÓŁEM	2005	139059	30629	10	5822	34	739	10320	779	108430
TOTAL	2010	152618	34000	2	7452	20	974	9495	731	118618
	2015	165155	42606	2	11846	10	1687	10798	800	122549
	2016	167749	44574	2	13402	9	2041	10786	801	123175

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (291). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym of which					
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>		
				razem total	w tym of which				
			jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>		z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>				
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	3153	637	-	151	1	26	127	125	2516
Przemysł <i>Industry</i>	17259	4296	1	2695	4	376	1396	76	12963
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	16102	3499	-	2088	3	352	1323	74	12603
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	490	303	1	167	-	9	21	-	187
Budownictwo <i>Construction</i>	21317	2297	-	1319	-	186	859	97	19020
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	42885	8779	-	4172	-	880	4398	191	34106
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	11256	1179	-	704	1	175	444	7	10077
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4630	1072	-	333	1	43	620	28	3558

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (291). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą <i>Natural persons conduct- ing economic activity</i>		
		razem total	przed- siębior- stwa pań- stwowe <i>state owned enter- prises</i>	w tym <i>of which</i>						spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>	spół- dzielnie <i>coopera- tives</i>
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>			spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>	spół- dzielnie <i>coopera- tives</i>			
				razem total	jedno- osobo- we Skarbu Państwa <i>sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury</i>	z udzia- łem ka- pitału zagra- nicznego <i>with foreign capital partici- pation</i>					
Informacja i komunikacja ... <i>Information and communica- tion</i>	4557	999	-	702	1	61	289	5	3558		
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	4061	481	-	310	-	13	110	46	3580		
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	4717	3601	-	509	-	43	187	170	1116		
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	14292	2283	1	1305	-	104	809	15	12009		
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	4190	1250	-	492	-	94	725	15	2940		
Administracja publiczna i ob- rona narodowa; obowią- zkowe zabezpieczenia spo- łeczne <i>Public administration and defence; compulsory so- cial security</i>	1922	1920	-	2	-	-	-	-	2		
Edukacja..... <i>Education</i>	6988	4503	-	144	-	8	128	5	2485		
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	9874	1202	-	388	1	13	334	11	8672		
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3753	2576	-	86	-	5	145	5	1177		
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	12643	7247	-	85	-	14	215	5	5396		

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (292). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships
OGÓŁEM 2005	5822	4680	238	4442	1142	1056	17
TOTAL 2010	7452	5876	238	5638	1576	1341	134
..... 2015	11846 ^b	9739	268	9471	2107	1473	426
2016	13402^b	11149	269	10880	2253	1483	576
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	151	141	1	140	10	6	4
Przemysł <i>Industry</i>	2695	2360	105	2255	335	223	99
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	2088	1781	94	1687	307	207	89
Budownictwo <i>Construction</i>	1319	1140	25	1115	179	100	77
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	4172	3262	52	3210	910	726	172
Transport i gospodarka magazynowa ... <i>Transportation and storage</i>	704	599	10	589	105	80	24
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	333	283	1	282	50	37	13
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	702	657	17	640	45	21	18
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	310	233	8	225	77	43	12
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	509	383	9	374	126	69	53
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1305	1137	20	1117	168	65	56
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	492	438	3	435	54	31	17
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2	2	-	2	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>	144	126	1	125	18	10	8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	388	231	3	228	157	59	18
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	86	80	14	66	6	3	2
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	85	73	-	73	12	9	3

^a W województwie podkarpackim wśród spółek osobowych zarejestrowane były spółki partnerskie: w 2005 r. — 68, w 2010 r. — 91, w 2015 r. — 112; w 2016 r. — 111 ^b W podziale według sekcji PKD — bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a In Podkarpackie Voivodship there were 68 professional partnerships registered among partnerships in 2005, 91 in 2010, 112 in 2015 and 111 in 2016. ^b By PKD sections - excluding entities for which the information on the predominant kind of activity does not exist in the REGON register.

TABL. 4 (293). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which						spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
			spółki companies							
			razem total	w tym of which				cywilne civil law partner ships		
				handlowe companies		akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
				razem total	of which					
OGÓŁEM	2005	9962	714	330	4	254	371	1	8293	
TOTAL	2010	15855	891	538	6	454	352	8	14157	
	2015	14214	1727	1477	7	1332	250	4	11749	
	2016	14330	1918	1716	5	1548	197	5	11792	
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		194	22	20	-	18	-	-	172	
Przemysł..... <i>Industry</i>		1548	397	364	-	347	31	-	1149	
w tym przetwórstwo przemysłowe... <i>of which manufacturing</i>		1301	175	146	-	129	29	-	1124	
Budownictwo		2831	182	165	-	138	17	1	2648	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		2839	448	389	-	344	59	4	2384	
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		1159	136	129	-	121	7	-	1023	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		413	50	35	-	30	15	-	363	
Informacja i komunikacja		610	106	102	1	93	4	-	504	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>		290	47	40	-	37	7	-	243	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		243	62	51	-	40	10	-	81	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1371	250	235	2	212	15	-	1101	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		565	94	87	-	83	7	-	470	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		5	-	-	-	-	-	-	-	
Edukacja.....		430	31	23	-	18	8	-	302	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		684	51	41	-	37	10	-	621	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		228	16	16	2	13	-	-	176	
Pozostała działalność usługowa		680	23	16	-	15	7	-	555	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
			spółki companies			cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives		
			razem total	w tym of which					
				handlowe companies					
				razem total	w tym of which				
			akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability					
OGÓŁEM 2005	9520	514	88	5	63	413	11	8827	
TOTAL 2010	8334	296	104	3	68	192	7	7911	
..... 2015	11262	324	129	5	72	195	15	10460	
..... 2016	11378	317	138	2	77	179	6	10847	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Agriculture, forestry and fishing	165	2	1	-	1	1	1	162	
Przemysł Industry	1170	62	30	1	22	32	-	1106	
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	1124	52	23	1	17	29	-	1072	
Budownictwo Construction	2263	33	15	-	10	18	-	2230	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	3155	94	35	-	17	59	1	3059	
Transport i gospodarka magazynowa ... Transportation and storage	819	14	6	-	4	8	-	805	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	427	9	-	-	-	9	-	416	
Informacja i komunikacja Information and communication	255	13	4	-	1	9	-	240	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	331	11	10	-	6	1	-	319	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	96	17	13	-	7	4	2	73	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	814	28	12	-	5	16	-	783	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	452	13	4	-	2	9	-	439	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	6	1	1	-	1	-	-	-	
Edukacja Education	388	5	1	-	-	4	1	281	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	316	10	6	1	1	4	1	301	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	162	1	-	-	-	4	-	154	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	554	4	-	-	-	4	-	476	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

NOTATKI